

กลุ่มงานบริหารทั่วไป สำนักงานราชบัณฑิตยสภา
รับที่ ๒๒๓ / ๒๕๕๕
วันที่ ๒๗ ก.ย. ๕๕ เวลา ๑๑.๓๐ น.
ส่งกลุ่มงาน พ.ร.ม. ๒๕๕๕/๒๒๓ ดำเนินการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
เลขรับ: ๑๖๒๖๕/๒๕๕๕
วันที่ ๒๕ ก.ย. ๕๕
เวลา ๑๐.๐๕ น.

ที่ สศ ๐๐๐๑ / ๒๕๕๕

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๓
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๒-๓ กทม. ๑๐๒๑๕

กลุ่มงานพระราชบัญญัติและญัตติ ๒
รับที่ ๒๔ / ๒๕๕๕
วันที่ ๒๗ ก.ย. ๕๕ เวลา ๑๖.๐๐ น.

๒๗ กันยายน ๒๕๕๕

กลุ่มงานระเบียบวาระ
รับที่ ๒๓ / ๒๕๕๕
วันที่ ๕ ก.ย. ๕๕ เวลา ๑๕.๓๐ น.

เรื่อง รายงานประจำปี ๒๕๕๓ ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
เรียน เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานประจำปี ๒๕๕๓ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๑,๓๐๐ เล่ม

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๘ ได้บัญญัติให้มีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ ต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้

๑.๒ พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๑๐ กำหนดให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรสะท้อนปัญหาเศรษฐกิจและสังคม โดยมีใช่เป็นองค์กรเพื่อต่อรองผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ที่บัญญัติในหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

(๒) ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามมาตรา ๑๔ รวมทั้งแผนอื่นใดที่มีกฎหมายกำหนด ให้เสนอแผนนั้นต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติก่อนพิจารณาประกาศใช้

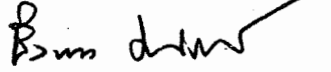
๒. เรื่องที่เสนอ

ด้วยพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๒๗ (๓) กำหนดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา ดังนั้น สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงขอส่งรายงานประจำปี ๒๕๕๓ ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อทราบและเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

/ จึงเรียนมาเพื่อโปรด ...

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการนำเสนอรายงานประจำปี ๒๕๕๓ ของสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อสภาผู้แทนราษฎรเพื่อทราบต่อไปด้วย จะขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นายช่งทอง โอภาสศิริวิทย์)

เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สำนักประชาสัมพันธ์และสารสนเทศ

โทร. ๐๒-๑๔๑-๓๒๔๖-๕๓

โทรสาร ๐๒-๑๔๓-๘๗๐๗-๘

รายงานประจำปี ๒๕๕๓

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ANNUAL REPORT 2010

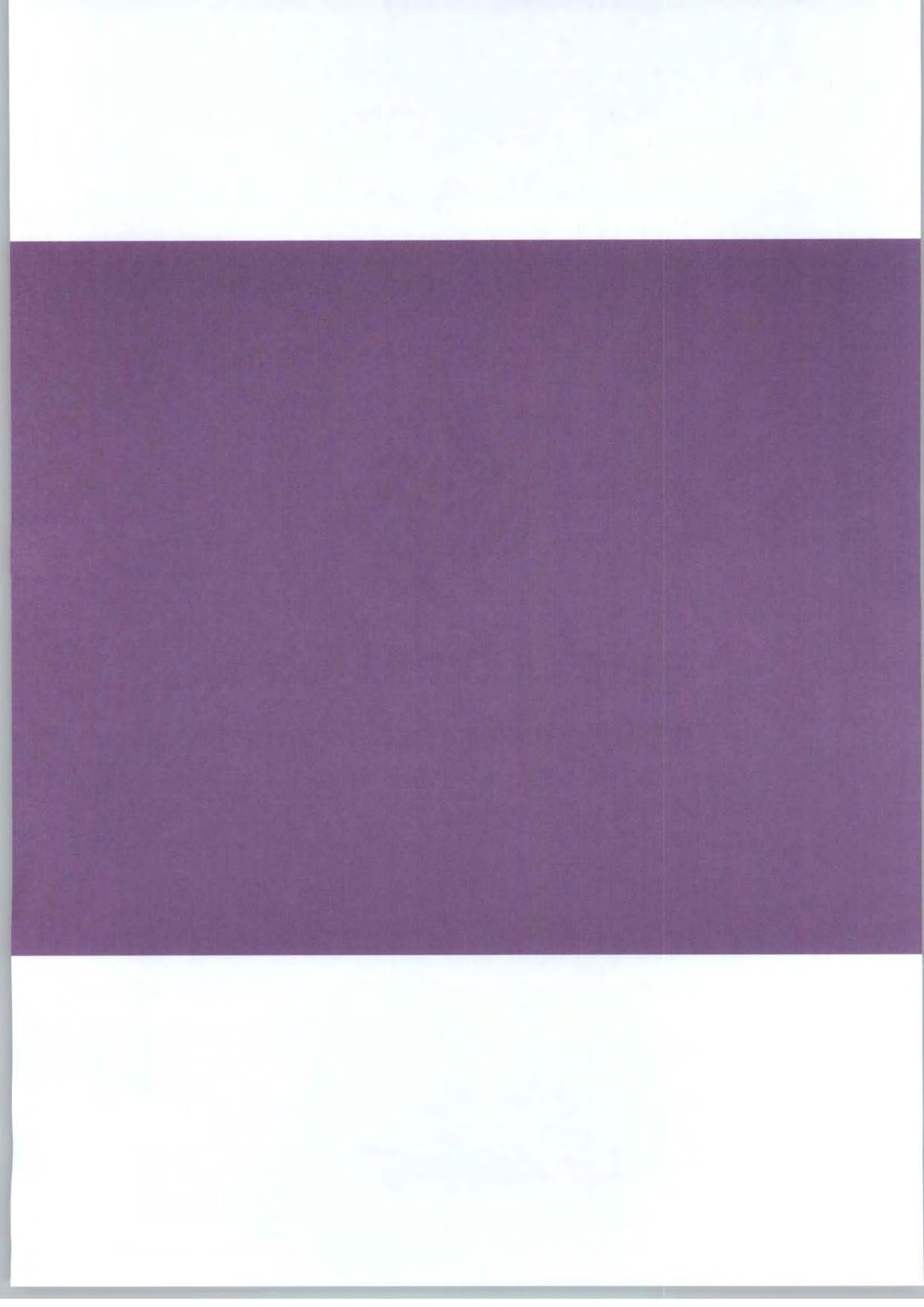
NATIONAL ECONOMIC AND SOCIAL ADVISORY COUNCIL

รายงานประจำปี ๒๕๕๓

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สารจาก

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ถือกำเนิดขึ้นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๘๘ โดยมีเจตนารมณ์เพื่อ “ให้มืองค์กรทำหน้าที่ให้ความเห็นแก่รัฐบาล ไม่ใช่องค์กรตัดสินใจ หรือให้ความเห็นชอบ เป็นองค์กรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมและการให้ความเห็นในการบริหารจัดการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ โดยมีตัวแทนจากกลุ่มอาชีพต่างๆ ที่หลากหลายมาร่วมให้ข้อคิดเห็น ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม” และการสถาปนาสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผลในทางปฏิบัติเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๓ ต่อมา รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๘ ได้บัญญัติรองรับให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาเกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ ต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้

ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้ โดยมีสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยธุรการที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น จึงถือได้ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินงานมาครบหนึ่งทศวรรษในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา การดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ให้ความสำคัญต่อปัญหาเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องในมิติต่างๆ อย่างรอบด้าน ภายใต้กลไกการมีส่วนร่วมภาคประชาชนในการสะท้อนปัญหา ข้อเสนอจริง และข้อเสนอแนะต่างๆ นำมาสู่การจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีฐานที่มาของข้อเท็จจริงจากภาคประชาชน อันจะทำให้การพิจารณากำหนดนโยบายบริหารราชการแผ่นดินของคณะรัฐมนตรีให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสภาที่ปรึกษาฯ ที่ว่า “องค์กรแห่งปัญญา สะท้อนปัญหา จากประชาสู่รัฐ”

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓ ได้เข้ารับหน้าที่สืบต่อจากสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๒ เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ (ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๗ ตอนพิเศษ ๑๘๖) สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓ ได้มีการแต่งตั้งคณะทำงานประจำ จำนวน ๑๓ คณะ คณะทำงานสนับสนุน จำนวน ๔ คณะ การดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี จำนวน ๗ เรื่อง

หนึ่งในความเห็นและข้อเสนอแนะที่โดดเด่นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติชุดที่ ๓ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ คือ “ทางออกประเทศไทยจากภาวะวิกฤติ” ซึ่งเสนอต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยให้มุ่งแก้ไขปัญหาดังกล่าวด้วยวิธีการทางสันติวิธี และหลีกเลี่ยงการกระทำโดยใช้ความรุนแรงเพื่อให้ปัญหาวิกฤติข้อขัดแย้งคลี่คลายและยุติลงโดยเร็ว ซึ่งต่อมานายกรัฐมนตรีได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าว ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ โดยนายกรัฐมนตรีได้เสนอแนวทางการสร้างกระบวนการ
ปรองดองแห่งชาติ นอกจากนี้ยังได้มีการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง
“การปรับปรุง การบริหารจัดการและการบริการขององค์การขนส่งมวลชน
กรุงเทพ” ต่อนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยเสนอให้
รัฐบาลปรับเปลี่ยนการเดินทางให้ผู้ประกอบการเอกชนดำเนินการทั้งหมดใน
รูปแบบของสัมปทาน ส่วน ขสมก. ทำหน้าที่ในการกำกับและบริหารสัญญาการ
เดินทางให้เป็นไปตามสัญญาการให้บริการเชิงคุณภาพ โดยกำหนดมาตรฐาน
ขั้นต่ำที่เหมาะสม ในการให้บริการเป็นมาตรฐานเดียวกัน และสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยังได้ดำเนินการจัดสัมมนา ๕ ภูมิภาค เรื่อง
“การปฏิรูปประเทศท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง” ระหว่างวันที่ ๑๘ กรกฎาคม
- ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ทั้งนี้ เพื่อให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการเสนอ
แนะแนวทางปฏิรูปประเทศไทย ซึ่งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ได้นำไปสู่การจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “แนวทางปฏิรูปประเทศไทย
ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง” เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ต่อไป

ความท้าทายของการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติ ในการก้าวเข้าสู่ทศวรรษที่สอง คือ การให้ความเห็นต่อร่างแผน
พัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๕๙) อันเป็น
แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไปสู่ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขด้วย
ความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” รวมถึงการที่
ประเทศไทยจะก้าวเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ในปี ๒๕๕๘ ซึ่ง
อาเซียน ๑๐ ประเทศจะรวมกันเป็นหนึ่งเดียว มีเป้าหมายหลัก คือ “การเป็น
ตลาดและเป็นฐานการผลิตเดียวกัน จะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ
การลงทุน เงินทุน และแรงงานระหว่างประเทศในอาเซียนอย่างเสรี” ซึ่งจะมี
ผลกระทบทั้งด้านบวกและด้านลบต่อประเทศไทย การเตรียมความพร้อมรับมือ
ต่อประเด็นดังกล่าว จึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่ง นอกจากนี้สภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จะต้องยกระดับความเชื่อมั่นและการสนองตอบ

ต่อความคาดหวังของประชาชนและทุกภาคส่วนที่มีต่อสภาที่ปรึกษาฯ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เพิ่มสูงขึ้น

ทิศทางการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ ในก้าวต่อไป คือ การยึดถือประโยชน์ของประเทศชาติและประชาชนเป็นที่ตั้ง ด้วยการทำงานแบบบูรณาการให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการสะท้อนมุมมอง ปัญหา ข้อเท็จจริงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มอบหมายให้คณะทำงานชุดต่างๆ ที่มีการแต่งตั้งขึ้น ลงไปรับฟังปัญหาและเสนอแนวทางแก้ไขที่เป็นรูปธรรม อะไรดี อะไรควรทำ ประชาชนต้องการอะไร เป้าหมายการทำงานสูงสุด คือ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ต้องทำให้ประเทศชาติได้ประโยชน์มากที่สุด เป็นเป้าหมายเดียวกันกับการดำเนินนโยบายของรัฐบาล ซึ่งวัดความสำเร็จได้จากการที่ประชาชนต้องมึนงานทำ มีที่อยู่อาศัย มีความกินดีอยู่ดีมีความสุข มีสวัสดิการที่ดี และต้องได้รับการดูแลจากภาครัฐอย่างเท่าเทียมกันทุกชนชั้น นี่คือสิ่งที่เราต้องทำให้สำเร็จ การจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี จะยึดมั่นในความเป็นกลาง ไม่อิงผลประโยชน์กับกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ทุกสิ่งที่เสนอจะเป็นความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง และสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศชาติต่อไป

ความสำเร็จของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการพัฒนาประเทศนั้น คงมีอาจสำเร็จได้ หากชาดกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน การพัฒนาและปฏิรูปประเทศแบบบูรณาการเท่านั้นที่จะบรรลุเป้าหมายที่ต้องการ เพราะแต่ละปัญหามีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องซึ่งกันและกัน แต่เหนือสิ่งอื่นใด ความสำเร็จของการพัฒนาและปฏิรูปประเทศจะสัมฤทธิ์ผลได้จริง ก็ต่อเมื่อคนไทยทุกคนต้องพร้อมที่จะร่วมมือร่วมใจกัน ขับเคลื่อนประเทศไปสู่สังคมแห่งการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง

ก้าวต่อไปในทศวรรษที่สองของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ที่จะมาถึง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงหวังเป็นอย่างยิ่ง
ว่าจะได้รับความร่วมมือ ร่วมใจจากประชาชนทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง ในการ
ขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่ “ความเจริญก้าวหน้าและความผาสุกของ
ประชาชนอย่างยั่งยืน” สืบไป

(นายโอกาส เตพลกุล)

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตราสัญลักษณ์สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

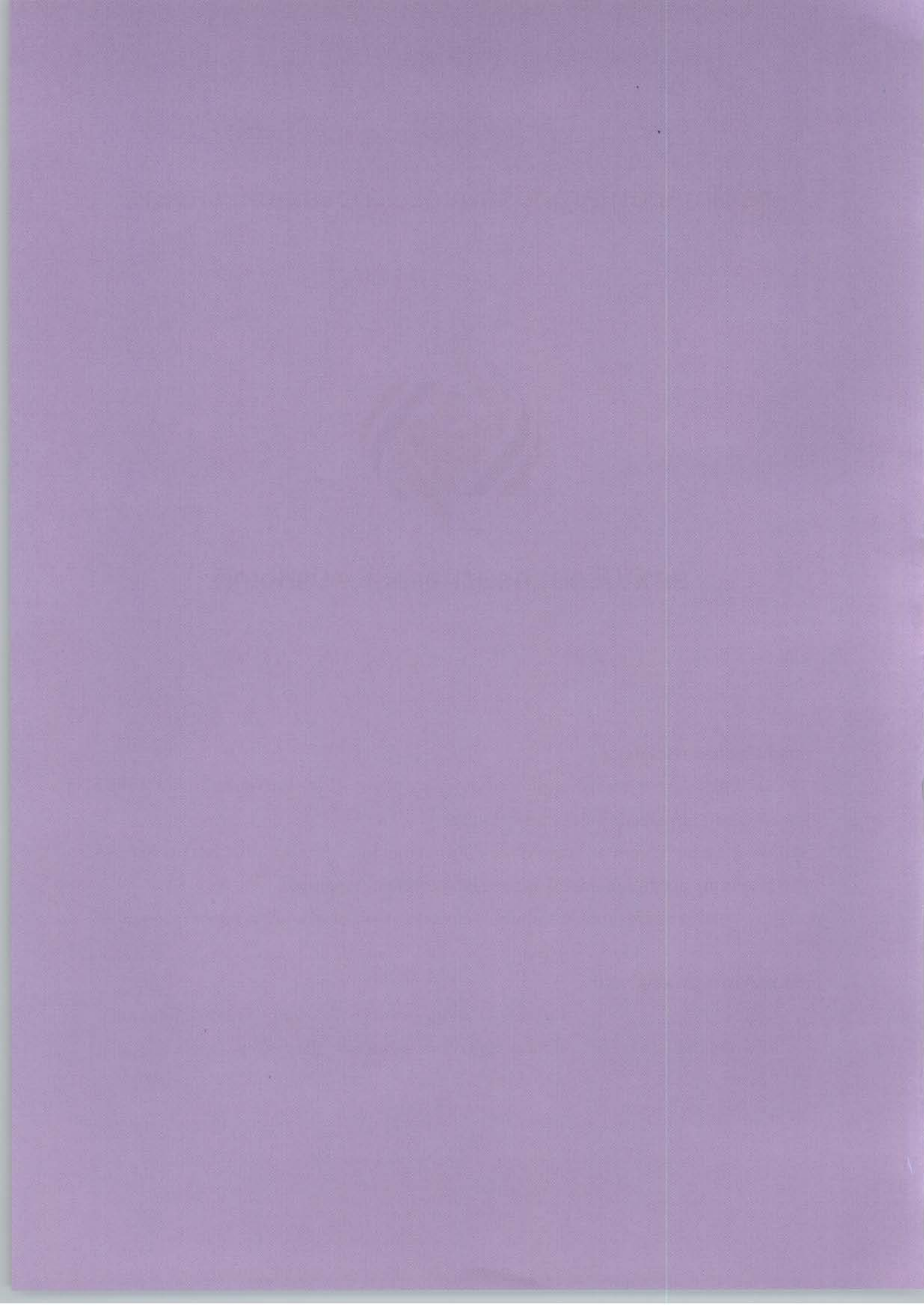
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ความหมายของตราสัญลักษณ์

๑. พลังของประชาชนที่เป็นแกนกลางในการพัฒนาประเทศ โดยมีภาพคนอยู่ในรูปหัวใจชูมือแสดงพลังบนพื้นสีทองซึ่งแสดงถึงความเจริญรุ่งเรือง
๒. กระบวนการพัฒนาประเทศที่เป็นพลวัตนำความเจริญมาสู่ประเทศแทนด้วยภาพธงไตรรงค์ที่พริ้วหมุนจากฐานรากไปสู่ยอดแหลมในรูปทรงของสถาปัตยกรรมแบบไทย
๓. ภาพรวมของสัญลักษณ์จะอยู่ในเส้นกรอบทรงดอกบัวที่สื่อถึงความเป็นธรรมที่ค้ำจุนสังคมไทย

ความหมายแห่งสีตราสัญลักษณ์

สีทอง	แสดงถึงความเจริญ ความรุ่งเรือง ความขลังและความศักดิ์สิทธิ์
สีน้ำเงิน สีขาว และสีแดง	เป็นสีของธงชาติไทย อันหมายถึง ประเทศไทย
สีเทา	แสดงถึงความมีเสถียรภาพ

สารจาก เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๓ นับเป็นปีก้าวอย่างที่สำคัญของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เนื่องจากได้มีการก่อตั้งสภาที่ปรึกษาฯ มาครบ ๑ ทศวรรษ นับจากวันที่มีพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๕๔๓ ประกาศใช้เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ ในฐานะองค์กรสะท้อนปัญหาและให้คำปรึกษาต่อคณะรัฐมนตรี โดยในปัจจุบันได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมไปแล้วกว่า ๒๗๒ เรื่อง

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นควบคู่มากับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยในระยะเริ่มแรกให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ทำหน้าที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และต่อมาในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงได้แยกตัวออกมาเป็นส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม อยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรีโดยมีเลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ เป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ

เป็นผู้ควบคุมดูแลโดยทั่วไปซึ่งกิจการของสำนักงานสภาที่ปรึกษา ภายใต้การกำกับดูแลของประธานสภา สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้ทำหน้าที่ในการสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทั้งในด้านวิชาการและด้านธุรการ เพื่อให้การดำเนินงานของสภาที่ปรึกษา โดยเฉพาะบทบาทภารกิจหลักในการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีให้บังเกิดผลสัมฤทธิ์สูงสุดโดยมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน และการพัฒนาประเทศให้เกิดความเจริญอย่างยั่งยืน แม้ว่าการทำงานจะอยู่ภายใต้ข้อจำกัด เนื่องจากมีจำนวนอัตรากำลังบุคลากรที่จำกัด แต่โดยที่การทำงานของสภาที่ปรึกษา ให้ความสำคัญกับการทำงานเป็นทีม การทำงานแบบบูรณาการ และมีการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชน จึงทำให้สามารถสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษา ในกิจการต่างๆ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง “กระบวนการรับฟังความคิดเห็น และการระดมความเห็นจากภาคประชาชน” โดยเฉพาะผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของกับประเด็นปัญหาสาธารณะนั้นๆ เพื่อนำเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แล้วจัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเสนอต่อคณะรัฐมนตรี ซึ่งในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมต่อคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๔ เรื่อง

ในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษา ในทศวรรษที่สอง สำนักงานสภาที่ปรึกษา ต้องเตรียมความพร้อมเพื่อสนับสนุนการทำงานของสภาที่ปรึกษา ในภาวะที่สภาพเศรษฐกิจ สังคม ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในประเทศและทั่วโลกซึ่งมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์และมีผลกระทบส่งผลถึงกันอย่างรวดเร็ว ดังนั้น สำนักงานสภาที่ปรึกษา จำเป็นต้องมีการปรับการทำงาน และเพิ่มศักยภาพบุคลากร รวมทั้งพัฒนาองค์กรในมิติต่างๆ อย่างบูรณาการรอบด้าน เพื่อให้สามารถสนับสนุนการทำงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้บรรลุตามเป้าหมายตามที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กำหนด และบรรลุตามบทบาทพันธกิจของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม

แห่งชาติตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวได้อย่างแท้จริง บุคลากรทุกฝ่ายจะต้อง “ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมรับผิดชอบ” โดยมีเป้าหมายอย่างเดียวกัน แม้จะแตกต่างกันในบทบาทภารกิจของแต่ละฝ่าย

ท้ายที่สุดนี้ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานประจำปี ๒๕๕๓ ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะที่ผ่านกระบวนการศึกษา วิเคราะห์ สังเคราะห์ อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จะเป็นประโยชน์ต่อการบริหารการตัดสินใจของคณะรัฐมนตรีในการพิจารณากำหนดนโยบายสาธารณะของประเทศ และการทำงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนที่สนใจโดยทั่วไป อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมของประเทศอย่างยั่งยืนต่อไป

(นางสาวเยาวลักษณ์ สุขวิวัฒน์พร)

เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
ตราสัญลักษณ์สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑
สารจากประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๖
สารจากเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๑
เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐสู่การจัดตั้งสภาที่ปรึกษา	๑๘
ส่วนที่ ๑ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
- องค์ประกอบของสภาที่ปรึกษา	๓๓
- ขั้นตอน และกระบวนการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา	๔๐
- อำนาจหน้าที่ และกรอบการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษา	๔๑
- สมาชิกสภาที่ปรึกษา ชุดที่ ๓	๔๖
- โครงสร้างการทำงานของสภาที่ปรึกษา	๖๑
ส่วนที่ ๒ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	
- ความเป็นมาและบทบาทหน้าที่ของสำนักงานสภาที่ปรึกษา	๖๕
- วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ของสำนักงานสภาที่ปรึกษา	๖๘
- โครงสร้างของสำนักงานสภาที่ปรึกษา	๗๔
- ผู้บริหารงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๗๕
- งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓	๗๗
- ผลการใช้จ่ายงบประมาณรายจ่ายประจำปี ๒๕๕๓	๗๘

	หน้า
ส่วนที่ ๓ ผลการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ (ตุลาคม ๒๕๕๒ - กันยายน ๒๕๕๓)	๘๑
๓.๑ ความเห็นและข้อเสนอแนะที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี	๘๒
ระหว่างเดือนตุลาคม ๒๕๕๒ - กันยายน ๒๕๕๓	
- ความเห็นและข้อเสนอแนะที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ	๘๓
และสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ - ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)	
๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๘๘
เรื่อง “ร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. (๒๐ ต.ค. ๕๒)	
๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๐๓
เรื่อง “โหนดชุมชน” (๑๘ ธ.ค. ๕๒)	
๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๑๕
เรื่อง “ปัญหาเขาพระวิหารกรณีการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาท	
พระวิหารเป็นมรดกโลก” (๖ ม.ค. ๕๓)	
๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๔๓
เรื่อง “ค่านิยมต่อต้านการทุจริต” (๒๖ ม.ค. ๕๓)	
๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๖๕
เรื่อง “การดำเนินการของรัฐต่อการคิดความเสียหายจากประชาชน	
ในการทำให้เกิดภาวะโลกร้อน” (๒๖ ม.ค. ๕๓)	
๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๑๘๑
เรื่อง “การสร้างความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญา	
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (๓ ก.พ. ๕๓)	

	หน้า
๗. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "แนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ครั้งที่ ๓)" (๔ ก.พ. ๕๓)	๑๙๗
- ความเห็นและข้อเสนอแนะที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓ (๕ กุมภาพันธ์ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)	
๘. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "ทางออกประเทศไทยจากภาวะวิกฤต" (๒๑ เม.ย.๕๓)	๒๒๗
๙. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "แนวทางการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม จากภาวะวิกฤตของประเทศ" (๑๕ มิ.ย.๕๓)	๒๓๑
๑๐. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤติของชาติ" (๒๓ ก.ย. ๕๓)	๒๔๓
๑๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "การปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการขององค์การขนส่งมวลชน กรุงเทพฯ" (๒๙ ก.ย.๕๓)	๒๗๓
๑๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "การจัดทำแผนแม่บทการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ" (๒๙ ก.ย. ๕๓)	๓๑๕
๑๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง "แนวทางสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจไทย (๓๐ ก.ย. ๕๓)	๓๒๙

หน้า

๑๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง “กลยุทธ์การสร้างเชื่อมั่นอย่างต่อเนื่อง ต่อการท่องเที่ยวของไทย ด้วยแผนการป้องกันโรคระบาดอุบัติใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ” (๓๐ ก.ย. ๕๓)	๓๕๓
--	-----

๓.๒ การประชุม สัมมนา และการศึกษาดูงาน	๓๘๓
---------------------------------------	-----

ภาคผนวก	๔๐๗
---------	-----

ภาพกิจกรรม (ตุลาคม ๒๕๕๒ - กันยายน ๒๕๕๓)	
---	--

เจตนารมณ์ของการจัดตั้ง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดตั้งขึ้นโดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ซึ่งประกอบด้วย ๑๒ หมวด และบทเฉพาะกาล รวมทั้งสิ้น ๓๓๖ มาตรา โดย หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ซึ่งเป็นสาระสำคัญที่ทำให้เกิดองค์กร “สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” นั้น หมายถึง แนวนโยบายหลักของรัฐหรือประเทศ (State Policy) ไม่ใช่แนวนโยบายของรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่ง (Government Policy) การกำหนดนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ก็เพื่อช่วยรักษาไว้ซึ่งความต่อเนื่องกันโดยสม่ำเสมอในการบริหารราชการ คณะรัฐมนตรีจะต้องกำหนดนโยบายตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐแถลงต่อรัฐสภาก่อนเข้าบริหารราชการ รวมทั้งรายงานผลด้วยปีละ ๑ ครั้ง หมวดนี้มีทั้งหมด ๑๙ มาตรา ตั้งแต่มาตรา ๗๑ - ๘๙ ครอบคลุมประเด็นทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและการต่างประเทศ

แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ เป็นมาตรการหนึ่งในการกำหนดภาระหน้าที่สำคัญของรัฐ เพื่อใช้เป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการปฏิบัติ เป็นหลักการหรือกรอบกว้างๆ ที่แตกต่างไปจากตัวนโยบายของรัฐบาลคอยกำหนดทิศทาง การกำหนดนโยบายของรัฐบาลว่า นโยบายที่กำหนดออกมานั้นจะต้องครอบคลุมถึงเรื่องใด แนวนโยบาย พื้นฐานแห่งรัฐจะเป็นหลักประกันว่า ไม่ว่าจะเปลี่ยนแปลงรัฐบาลไปกี่ชุดแต่แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่กำหนดไว้ยังคงเดิม

นโยบายของรัฐบาลแต่ละชุดที่เข้ามาบริหารประเทศจะยังคงอยู่ในกรอบ
แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ

ดังนั้น การดำเนินนโยบายต่างๆ ของรัฐบาล ควรยึดหลักพื้นฐาน ที่จะช่วย
สร้างให้เกิดผลดีต่อประเทศชาติและประชาชนทั้งในระยะสั้นและระยะยาว
แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในหมวด ๕ ที่รัฐบาลทุกชุดต้องยึดถือเป็นหลักการ
พื้นฐานและแนวทางในการบริหารราชการแผ่นดิน ซึ่งหากรัฐบาลดำเนินการ
ตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเป็นสำคัญแล้ว ย่อมจะส่งผลให้ประชาชนได้รับ
การดูแลคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานอย่างครบถ้วนทุกด้าน โดยประชาชนจะต้อง
ร่วมกันติดตามดูแลให้รัฐบาลดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ
อย่างครบถ้วนทุกด้านด้วย

บทบัญญัติในหมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐของรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ จึงมีความสำคัญต่อทิศทาง
การพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่ง การดำเนินการเพื่อให้เจตนารมณ์ตาม
บทบัญญัติเหล่านี้ประสบความสำเร็จ คณะทำงานที่ทำการร่างรัฐธรรมนูญ
หรือที่เรียกว่า สภาร่างรัฐธรรมนูญ (สสร.) ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญดังกล่าว
จึงได้บัญญัติมาตราที่ ๘๘ ขึ้นมารองรับการดำเนินงานโดยได้บัญญัติว่า

“มาตรา ๘๘ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ ให้รัฐจัดให้มี
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอ
แนะต่อคณะรัฐมนตรีในประเด็นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ
ต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนพิจารณา
ประกาศใช้

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ”

โดยก่อนที่จะมีการบัญญัติมาตรา ๘๙ ขึ้นมานั้น ในที่ประชุมของสภาร่างรัฐธรรมนูญได้มีการอภิปรายแสดงความคิดเห็นในการพิจารณาร่างรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับการจัดตั้งสภาที่ปรึกษา อย่างกว้างขวาง ซึ่งสรุปได้ดังนี้*

๑) การจัดตั้งสภาที่ปรึกษา เป็นกลไกใหม่ที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และการตัดสินใจของรัฐ เป็นกระบอกที่สะท้อนความคิดเห็นจากภาคประชาชนต่อการกำหนดแผน และการนำเสนอปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อรัฐบาลตลอดจนเพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ (หมวด ๕) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือ เพื่อให้หมวด ๕ มีสภาพการบังคับใช้โดยให้มีการติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการ แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีความเห็นว่า ไม่ควรให้มีสภาที่ปรึกษา เนื่องจากจะทำให้เกิดความซ้ำซ้อนกับบทบาทและหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และอาจจะทำให้เกิดปัญหาสร้างความสับสนต่อการบริหารประเทศของรัฐบาลได้

๒) สำหรับหน้าที่ในการให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษานั้น ไม่ควรรวมเรื่องการเมืองไปด้วย เนื่องจากจะทำให้สภาที่ปรึกษาเข้ามามีหน้าที่กว้างและเข้ามามีบทบาททางการเมืองได้ จึงมีความเห็นให้สภาที่ปรึกษา ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะในเรื่องที่เป็นปัญหาเศรษฐกิจและสังคมเท่านั้น ทั้งนี้การให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา จะไม่มีผลในทางกฎหมายที่จะบังคับให้รัฐบาลดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่ง

๓) กรณีการให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายกำหนดก่อนการประกาศใช้นั้น เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนตามทฤษฎีความจำเป็นพื้นฐาน

* พรรณราย ชันฉีกิจ, ๒๕๔๖. บทบาทหน้าที่ขององค์การสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า.

(Basic Needs Theory) ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานของประชาชน เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาแผนดังกล่าวดำเนินการโดยกลุ่มเทคโนแครต (Technocrat) ทำให้ไม่สอดคล้องกับประชาชนโดยรวม แต่อย่างไรก็ตาม ความเห็นของสภาที่ปรึกษา ต้องไม่มีผลผูกพันคณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภาแต่อย่างใด แต่ความเห็นนั้นอาจจะมีผลหรือมีน้ำหนักในการเมืองหรือจูงใจให้คณะรัฐมนตรีหรือรัฐสภานำไปประกอบการพิจารณาตัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้

พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓

จากการที่มาตรา ๘๘ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้บทบัญญัติให้มีสภาที่ปรึกษา เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ คณะรัฐมนตรีในยุคนั้น ซึ่งมี พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ และจะต้องจัดทำ กฎหมายหลายฉบับ รวมทั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ก็เป็นองค์กรที่ต้องจัดตั้งใหม่ รวมถึงการตราพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ ขึ้นมารองรับการดำเนินงานให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญด้วย

ในเวลาต่อมา ฯพณฯ พลเอก ชวลิต ยงใจยุทธ ประกาศยุบสภา จึงต้องมีการเลือกตั้งใหม่ และคณะรัฐมนตรีที่มี ฯพณฯ นายชวน หลีกภัย ก็ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนให้เข้ามาบริหารราชการแผ่นดินต่อมา ซึ่งถึงแม้ว่าจะเปลี่ยน รัฐบาลไป ก็ไม่ได้ทำให้การดำเนินการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาฯ จะหยุดชะงักลงแต่อย่างใด เนื่องจากคณะรัฐมนตรีชุดดังกล่าวได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา ในวันที่ ๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๐ โดยระบุอย่างชัดเจนว่า การจัดตั้งสภาที่ปรึกษาฯ เป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะต้องเร่งดำเนินการเช่นกัน

คณะกรรมการนโยบายและประสานงานการดำเนินการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย รัตตกุล) เป็นประธานได้มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) รับผิดชอบและดำเนินการให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๒ รัฐบาลได้มอบหมายให้คณะกรรมการซึ่งประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๒๐ ท่านที่เป็นตัวแทนบุคคลจากกลุ่มสาขาอาชีพต่างๆ อาทิ กลุ่มภูมิปัญญาชาวบ้าน สถาบันสันติศึกษา อาจารย์มหาวิทยาลัย สภานายความ นักกฎหมายมหาชน กลุ่มผู้หญิงกับการเมือง รวมทั้งหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องดำเนินการร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับต้นแบบขึ้นเพื่อเปิดรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนทั่วไปแล้วนำมาปรับปรุงให้เป็นพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน

โดยให้สภาที่ปรึกษา เป็นองค์กรสะท้อนปัญหาเศรษฐกิจและสังคม โดยการให้ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี สภาที่ปรึกษา จึงไม่ใช่ องค์กรเพื่อต่อรองผลประโยชน์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใด ซึ่งประชาชนจะมี ส่วนร่วมในการดำเนินการของสภาที่ปรึกษา และจะได้รับทราบความเห็นและ ข้อเสนอแนะ รวมทั้งผลการพิจารณาและการดำเนินการของรัฐบาลได้

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสาวิตรี โพธิวิหค) ซึ่งเป็น ผู้กำกับดูแลสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มอบนโยบายในการดำเนินการจัดตั้งสภาที่ปรึกษา โดยแบ่งออกเป็น ๔ ขั้นตอนคือ

(๑) กำหนดกรอบแนวคิดเรื่องสภาที่ปรึกษา โดยตั้งคณะทำงานฯ ร่วม ระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิจากในและนอกสำนักงานฯ รวมทั้งศาสตราจารย์ ดร. บวรศักดิ์ อุวรรณโณ อดีตเลขาธิการสภาร่างรัฐธรรมนูญ

(๒) นำแนวคิดไปปรับฟังความคิดเห็นจากอดีตสมาชิกสภาร่างรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับการร่างมาตรา ๘๘ ได้แก่ ตัวแทนผู้ทรงคุณวุฒิจากหลายสาขา ตัวแทนอาชีพ และกิจกรรม หัวหน้าหน่วยราชการที่จะเกี่ยวข้องกับสภาพคณะกรรมการสภาพัฒน์ฯ รวมทั้งคณะผู้บริหารของสภาพัฒน์ฯ ด้วย

(๓) แต่งตั้ง “คณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” โดยมี นายวิษณุ เครืองาม เป็นประธานกรรมการ มีหน้าที่พิจารณากำหนดรูปแบบองค์กรสภาที่ปรึกษาฯ ให้มีบทบาทหน้าที่สอดคล้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ พร้อมจัดทำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับรูปแบบขององค์กรการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ และความสัมพันธ์กับรัฐบาล ยกร่างกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาฯ รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินงานให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีทราบเป็นระยะ และเมื่อดำเนินการจนแล้วเสร็จให้นำผลงานเสนอเพื่อพิจารณาแต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามคำสั่งคณะกรรมการและปฏิบัติงานอื่นๆ ตามที่รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

(๔) มอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดทำ “โครงการรับฟังความคิดเห็นเรื่องสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” โดยมีร่าง พ.ร.บ. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ของคณะกรรมการดำเนินการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นตัวอย่างรูปแบบองค์กรเพื่อให้ประชาชนให้ข้อคิดเห็นได้ตามต้องการ

เจตนารมณ์จากภาคประชาชน ที่ได้สังเคราะห์จากโครงการ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเรื่อง “สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ”^๒ ทำให้ได้ข้อคิดความเห็นที่จะนำไปสู่การจัดตั้งองค์กรสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ

^๒ คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. ๒๕๔๒.ประมวลความคิดเห็นของประชาชน เรื่อง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. กรุงเทพมหานคร.

และสังคมแห่งชาติที่สนองตอบต่อบทบัญญัติและเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ จากความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มอย่างกว้างขวาง

ความคิดเห็นประชาชนที่ได้รับมาจากวิธีการสำรวจความคิดเห็น ๓ วิธีการ คือ การขอความคิดเห็นโดยแบบสอบถามทางไปรษณีย์ การประชุมกลุ่มเฉพาะ และการสัมภาษณ์ตัวบุคคล และการจัดเวทีถกแถลงในการสัมมนา ซึ่งทั้ง ๓ วิธีการได้ครอบคลุมการรับฟังความคิดเห็นจากกลุ่มเป้าหมายหลัก ๕ กลุ่ม ได้แก่ ภาคประชาชนและสื่อมวลชน ภาคธุรกิจเอกชน ภาควิชาการและผู้ทรงคุณวุฒิ จากสาขาต่างๆ ภาคการเมือง และภาคราชการและรัฐวิสาหกิจ

โครงการฯ ดังกล่าวได้รับความคิดเห็นอย่างหลากหลายจากประชาชน ๑,๓๐๐ คน ซึ่งประมวลเป็นกลุ่มใหญ่ ๒ กลุ่ม คือ กลุ่มที่เห็นพ้องต้องกัน และกลุ่มที่เห็นแตกต่างกัน สามารถแบ่งได้เป็น ๒ ส่วน คือ ความเห็นส่วนใหญ่ซึ่งหมายถึงส่วนที่มีผู้เห็นด้วยเกินร้อยละ ๕๐ ของผู้ให้ความเห็นทั้งหมด และความเห็นส่วนน้อย ทั้งนี้ สามารถสรุปรวมความเห็นส่วนใหญ่ที่มีต่อประเด็นหลัก ได้ดังนี้

(๑) เรื่องการจัดตั้งสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ส่วนใหญ่เห็นควรจัดตั้งโดยเร็ว ให้เหตุผลว่า เพื่อสนองตอบต่อหลักการสำคัญของรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐ ในการสร้างการมีส่วนร่วมจากประชาชน แต่ในการจัดตั้งควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับการปฏิรูปเศรษฐกิจและระบบราชการ และภาระค่าใช้จ่ายของประเทศด้วย

(๒) อำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอให้ ระบุตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๘๙ คือ ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะแก่ คณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ตามที่สภาที่ปรึกษาฯ เห็นสมควร และให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

และแผนอื่นๆ ตามที่บัญญัติในกฎหมายนี้และกฎหมายอื่น นอกจากนั้น ยังเสนอให้มีหน้าที่ตัดสินใจและกำกับให้มีการรวบรวมข้อมูล ศึกษา วิจัยและ กำกับการวิจัย สร้างเครือข่ายและระบบการให้ข้อคิดเห็นจากกลุ่มต่างๆ อย่างต่อเนื่อง เป็นเวทีสะท้อนผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากประชาชน และเป็นผู้เสนอทางเลือกให้กับรัฐบาล เพื่อประกอบการตัดสินใจของรัฐบาล ทั้งนี้ ผู้ให้ความเห็นส่วนใหญ่เสนอให้กำหนดกรอบงานของสภาที่ปรึกษา ให้ชัดเจน เพื่อป้องกันการแทรกแซงทางการเมือง

(๓) ลักษณะองค์กร องค์กรประกอบ และที่มาของสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรที่เป็นหน่วยงานของรัฐที่เป็นอิสระ และมีจำนวนสมาชิกน้อยกว่า ๑๐๐ คน เพื่อประสิทธิภาพทางการประชุมและการให้คำปรึกษา ในกรณีที่ต้องลดสมาชิกก็ให้ลดสมาชิกกลุ่มพื้นที่เพราะซ้ำซ้อนกับ ส.ส. และ ส.ว. โดยมีที่มาจากความหลากหลายในสายอาชีพและกิจกรรม และสาขาความรู้และภูมิปัญญาซึ่งแต่ละบุคคลเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ ประสบการณ์ ความรู้และภูมิปัญญา และมาในฐานะตัวแทนของเครือข่าย ไม่ใช่มาด้วยระบบผู้แทนกลุ่ม และน่าจะมาจากกลุ่มอาชีพและกิจกรรม พร้อมด้วยคุณสมบัติด้านสาขาความรู้และภูมิปัญญา และด้านพื้นที่ไว้ในบุคคลเดียวกัน กล่าวคือ คุณลักษณะของผู้ที่จะเข้ามาเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษา ของแต่ละกลุ่มอาชีพ และกิจกรรม จะต้องเป็นบุคคล ผู้มีวิสัยทัศน์ ประสบการณ์ความรู้และภูมิปัญญาเกี่ยวกับกลุ่มนั้นๆ เป็นอย่างดี นอกจากนี้ ด้วยความเป็นตัวแทนกลุ่มในระดับประเทศ ซึ่งหมายความว่า เป็นตัวแทนของกลุ่มนั้นๆ โดยครอบคลุมทุกพื้นที่ของประเทศด้วย สำหรับการได้มาของสมาชิกสภาที่ปรึกษา นั้น ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมาจากการคัดเลือกโดยองค์กรประชาชน และเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติฯ ได้กำหนดให้มี “ข้าราชการ” เป็นกรรมการคัดเลือกมากเกินไป

และกำหนดวิธีการได้มาที่ตายตัว จนไม่สนองตอบต่อสังคมที่จะเปลี่ยนแปลงในระยะยาว

(๔) การดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ควรเป็นองค์กรอิสระที่ทำงานเป็นแนวราบ เป็นองค์กรที่ดำเนินการบริหารการมีส่วนร่วมในลักษณะการสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายของภาคส่วนต่างๆ มีการดำเนินงานโปร่งใสผ่านสื่อมวลชนเพื่อให้ประชาชนรับทราบ ในส่วนของสำนักงานเลขาธิการควรตั้งอย่างถาวร และระบุน้ำที่และการดำเนินงานไว้ในกฎหมายอย่างชัดเจน โดยเสนอ ๒ ทางเลือก คือ ๑) ปรับสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขาธิการสภาที่ปรึกษา เติมรูปแบบ และให้ดำเนินการ ๒ บทบาท คือ เป็นทั้งสำนักงานเลขาธิการของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อประหยังบประมาณและเพื่อประสิทธิภาพในการทำงาน หรือ ๒) จัดตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติใหม่ เพื่อความเป็นอิสระอย่างเต็มรูปแบบ โดยระยะแรกให้อยู่ในสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามข้อเสนอในร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๕) ความคิดเห็นอื่นๆ คือ ควรสร้างระบบการเข้าเป็นสมาชิกโดยยึดหลักการทำงานเพื่อรับใช้ชาติ และไม่คำนึงถึงผลตอบแทนเป็นแรงจูงใจ

ทั้งนี้ ข้อคิดเห็นทุกประการได้ประมวลผลเป็นความคิดเห็นเรื่องสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อประกอบการพิจารณาเข้าสู่ขั้นตอนการจัดทำพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ และนำเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภาด้วย

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของรัฐบาล เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม - ๗ มีนาคม ๒๕๕๓ รัฐบาลได้เห็นชอบในหลักการของร่างพระราชบัญญัติ ที่ผ่านการรับฟังความคิดเห็นจากภาคประชาชน โดยมีขั้นตอนดังนี้

- ๑) คณะกรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี นายพิชัย รัตกุล เป็นประธาน มีมติเห็นชอบให้นำเสนอคณะรัฐมนตรี
- ๒) คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓
- ๓) คณะกรรมการกฤษฎีกาตรวจแก้ไขร่างพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ - ๖ มีนาคม ๒๕๕๓
- ๔) คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบในหลักการ ของร่างพระราชบัญญัติ เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๓

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของสภาผู้แทนราษฎร เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม - ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ โดย วาระที่ ๑ สภาผู้แทนราษฎรรับหลักการ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๓ วาระที่ ๒ แต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ โดยมีนายสาวิตรี โพธิวิหค เป็นประธาน นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒน์ศานต์ เป็นกรรมาธิการและเลขานุการของคณะกรรมการ และวาระที่ ๓ มีมติเห็นชอบร่างพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษา

การพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ของวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๘ สิงหาคม - ๑๖ กันยายน ๒๕๕๓ โดยวาระที่ ๑ วุฒิสภารับหลักการพร้อมข้อสังเกต จากวุฒิสภา วาระที่ ๒ แต่งตั้งคณะกรรมการวิสามัญ โดยมี นายเจิมศักดิ์ ปิ่นทอง เป็นประธาน นายนิรันดร์ พิทักษ์วัชระ เป็นกรรมาธิการและเลขานุการ ของคณะกรรมการวิสามัญ และ วาระที่ ๓ มีมติเห็นชอบในร่างพระราชบัญญัติ สภาที่ปรึกษา

หลังจากนั้น สภาผู้แทนราษฎรได้ทำการพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ ที่วุฒิสภาได้แก้ไขแล้วและมีมติเห็นชอบและนายกรัฐมนตรีได้นำร่างพระราชบัญญัติ

สภาที่ปรึกษาฯ ขึ้นทูลเกล้าถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระวินิจฉัย และทรงลงพระปรมาภิไธยประกาศใช้เป็นกฎหมาย ในวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๓ ทำให้พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ มีผลบังคับใช้ในวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๔๓ จึงทำให้องค์กร “สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ได้รับการจัดตั้งอย่างเป็นทางการ

และต่อมารัฐสภาได้ตราพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ ซึ่งเป็นการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๔๗ เป็นต้นมา

แต่อย่างไรก็ตามเมื่อเกิดการรัฐประหาร ๑๙ กันยายน ๒๕๔๙ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ ได้ถูกยกเลิก แม้ว่าสภาที่ปรึกษาฯ เป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญที่ได้ถูกยกเลิกไปแล้วก็ตาม เนื่องจากสภาที่ปรึกษาฯ ได้มีพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ รองรับอีกชั้นหนึ่ง ดังนั้น สภาที่ปรึกษาฯ จึงยังคงทำหน้าที่ต่อไป

ต่อมารัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๘ ได้กำหนดให้มีสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ความว่า

“สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้มีสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงานที่เป็นอิสระในการบริหารงานบุคคล การงบประมาณ และการดำเนินการอื่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติ”

ทั้งนี้บทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนด องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และกำหนดให้มีหลักประกันความเป็นอิสระในการบริหารงานของหน่วยราชการ*

* รายงานการประชุมสภาว่ารัฐธรรมนูญ ครั้งที่ ๓๔/๒๕๕๐ (เป็นพิเศษ) วันอังคารที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๕๐

ส่วนที่ ๑

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ ๑

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

องค์ประกอบของสภาที่ปรึกษาฯ

สภาที่ปรึกษาฯ ประกอบด้วยสมาชิกจำนวน ๙๙ คน ซึ่งได้รับเลือกจากบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มในภาคเศรษฐกิจ และกลุ่มในภาคสังคม ฐานทรัพยากรและผู้ทรงคุณวุฒิ ตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบด้วย

๑. กลุ่มในภาคเศรษฐกิจ มีจำนวน ๕๐ คน จากภาคการผลิตหลักของประเทศ ได้แก่

๑. การผลิตด้านการเกษตร	จำนวน ๑๖ คน
๒. การผลิตด้านการอุตสาหกรรม	จำนวน ๑๗ คน
๓. การผลิตด้านการบริการ	จำนวน ๑๗ คน

๒. กลุ่มในภาคสังคม ฐานทรัพยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ มีจำนวน ๔๙ คน ได้แก่

กลุ่มในภาคสังคม	จำนวน ๑๙ คน
การพัฒนาชุมชน	๒ คน
การสาธารณสุข	๒ คน
การศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา	๔ คน
การพัฒนาและสงเคราะห์คนพิการ	๒ คน

การพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ ๔ คน

การพัฒนาแรงงาน ๔ คน

การคุ้มครองผู้บริโภค ๑ คน

กลุ่มในภาคฐานทรัพยากร จำนวน ๑๖ คน

ฐานทรัพยากร เช่น ที่ดิน ป่าไม้ แหล่งน้ำ ลุ่มน้ำ ทะเล อากาศ หรือ

ความหลากหลายทางชีวภาพ ๑๐ คน

พัฒนาระบบการเกษตร ๔ คน

พัฒนาระบบการอุตสาหกรรม ๑ คน

พัฒนาระบบการบริการ ๑ คน

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน ๑๔ คน

การได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษา

สภาที่ปรึกษา มีขั้นตอนและวิธีการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา ตั้งแต่การกำหนดกลุ่มองค์กรที่มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษา ซึ่งจะต้องอยู่ในกลุ่มในภาคเศรษฐกิจ สังคม ฐานทรัพยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่องค์กรเหล่านี้จะต้องมีการจัดองค์กรที่เข้มแข็งมีความชัดเจนในเรื่องวัตถุประสงค์ กฎระเบียบในการบริหารงาน การบริหารและดำเนินกิจการที่ต่อเนื่อง ไม่ว่าจะ เป็นองค์กรนิติบุคคลหรือไม่เป็นนิติบุคคลก็ตาม ดังนั้นกระบวนการสรรหา จึงมีขั้นตอนที่ซับซ้อน และมีกระบวนการที่ต้องบริหารจัดการโดยละเอียด รอบคอบและเป็นธรรมแก่ทุกฝ่าย ทั้งนี้ องค์กรที่มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษา ประกอบด้วย องค์กรที่เป็นนิติบุคคล และองค์กรอื่นๆ ที่มีกฎหมายรองรับให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล รวมทั้งองค์กรที่ไม่เป็นนิติบุคคลด้วย

หลักสำคัญของการดำเนินการสรรหาสมาชิก มี ๒ ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ การมีคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาสมาชิก โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาสมาชิก วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิก และแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๖ คณะ ตามที่พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ กำหนด และคณะอนุกรรมการของคณะ

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษา

กระบวนการสรรหาเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาที่ปรึกษา ตามมาตรา ๖ ของพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ มีการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

๑. การได้มาซึ่งคณะกรรมการสรรหาสมาชิก และคณะอนุกรรมการ ๖ คณะ
ตามพระราชบัญญัติกำหนดให้คณะกรรมการสรรหาฯ มีจำนวน ๒๑ คน โดยให้ประธานกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นประธาน โดยตำแหน่ง และให้เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นเลขานุการ มีองค์ประกอบ ดังนี้

- ๑.๑** กรรมการซึ่งมาจากการเลือกกันเองและผู้แทนของสถาบัน ดังนี้
- (๑) ปลัดกระทรวงทุกกระทรวงซึ่งเลือกกันเองให้เหลือจำนวน ๔ คน
 - (๒) อธิการบดีของสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นนิติบุคคลทุกแห่งเลือกกันเองให้เหลือจำนวน ๓ คน และ อธิการบดีของสถาบันราชภัฏและสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ทุกแห่ง เลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

(๓) ผู้แทนสถาบันภาคการผลิต จำนวน ๔ คน ประกอบด้วย
ผู้แทนสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ๑ คน ผู้แทนสภาหอการค้าแห่ง
ประเทศไทย ๑ คน ผู้แทนสมาคมธนาคารไทย ๑ คน และผู้แทนชุมนุมสหกรณ์
การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด ๑ คน

(๔) ผู้แทนสหภาพแรงงานซึ่งเลือกกันเองให้เหลือ ๑ คน

(๕) ผู้แทนองค์กรภาคเอกชนที่ดำเนินการโดยมิใช่เป็นการหา
ผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน จำนวน ๔ คน จากองค์กรที่มีวัตถุประสงค์หลัก
๔ ด้านดังนี้

(๕.๑) ด้านการพัฒนาชุมชนชนบท การพัฒนาชุมชนเมือง
การจัดการทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการการเกษตรทางเลือก
หรือการจัดการเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(๕.๒) ด้านการพัฒนาชีวิตของเด็ก เยาวชน สตรี ผู้สูงอายุ
คนพิการ ผู้ติดเชื้อเอชไอวีหรือผู้ป่วย

(๕.๓) ด้านสิทธิเสรีภาพของประชาชน สิทธิของผู้บริโภค
การส่งเสริมประชาธิปไตย หรือการพัฒนาแรงงาน

(๕.๔) ด้านการสาธารณสุข การศึกษา หรือศิลปวัฒนธรรม

(๖) ผู้แทนองค์กรสื่อมวลชน จำนวน ๓ คน ซึ่งมาจากกิจการ
๓ ด้าน ได้แก่ ด้านหนังสือพิมพ์ ด้านวิทยุกระจายเสียง และด้านวิทยุโทรทัศน์
ซึ่งเลือกกันเองกิจการละ ๑ คน

ทั้งนี้ องค์กรภาคเอกชนตามข้อ (๕) และองค์กรสื่อมวลชน
ตามข้อ (๖) ต้องเป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลและได้ขึ้นทะเบียนไว้กับ
สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ก่อนครบกำหนด ๑๕ วัน นับแต่วันที่มิเหตุให้มีการ
เลือกสมาชิก ถ้าองค์กรใด มีวัตถุประสงค์หลักหลายด้านให้ขึ้นทะเบียนเพื่อใช้
สิทธิเลือกในด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น

ส่วนอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา คือ ทำหน้าที่พิจารณาสรรหาสมาชิก โดยกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสรรหาสมาชิก วิธีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกและแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ ๖ คณะ ตามที่พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษา กำหนด

๑.๒ คณะอนุกรรมการ จำนวน ๖ คณะ ได้แก่ คณะอนุกรรมการการผลิตด้านการเกษตร คณะอนุกรรมการการผลิต ด้านการอุตสาหกรรม คณะอนุกรรมการการผลิตด้านการบริการ คณะอนุกรรมการกลุ่มในภาคสังคม คณะอนุกรรมการกลุ่มในภาคฐานทรัพยากร และคณะอนุกรรมการกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ทำหน้าที่เสนอรายชื่อสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ โดยแต่ละคณะประกอบด้วยอนุกรรมการ ๑๒ คน ซึ่งแต่งตั้งจากบุคคลที่เป็นผู้ดำเนินการหรือมีความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับด้านนั้นๆ ที่มาจากภาคราชการ สถาบันการศึกษา สถาบันภาคการผลิต สหภาพแรงงาน องค์กรภาคเอกชนที่ไม่แสวงหาผลกำไรหรือรายได้มาแบ่งปันกัน และสื่อมวลชนกลุ่มละเท่าๆ กัน

๒. ขั้นตอนการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา ๘๘ คน

เมื่อคณะกรรมการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา และคณะอนุกรรมการได้กำหนดหลักเกณฑ์วิธีการสรรหาสมาชิก และวิธีการตรวจสอบคุณสมบัติผู้ที่ได้รับการเสนอชื่อเป็นสมาชิกแล้ว การสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษา จะมีขั้นตอนการดำเนินงานที่สำคัญต่อไป ดังนี้

ขั้นตอนที่ ๑ สำนักงานสภาที่ปรึกษา สรรวจข้อมูลและจัดทำทำเนียบองค์กรทั้งที่เป็นนิติบุคคล และไม่เป็นนิติบุคคลทุกจังหวัดทั่วประเทศ

ขั้นตอนที่ ๒ สำนักงานสภาที่ปรึกษา จะประชาสัมพันธ์และเชิญชวนให้องค์กรต่างๆ สมัครเป็นองค์กรผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษา

ขั้นตอนที่ ๓ องค์กรต่างๆ ยื่นใบสมัครเพื่อให้มีสิทธิเสนอรายชื่อบุคคลเป็นสมาชิกสภาที่ปรึกษา พร้อมเสนอรายชื่อบุคคล ซึ่งสมัครใจของกลุ่มนั้นๆ รวมทั้งเสนอรายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิต่อคณะกรรมการกลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ตามจำนวนที่คณะกรรมการสรรหาฯ กำหนด ทั้งนี้ การเสนอรายชื่อบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มในภาคเศรษฐกิจ สังคม ฐานทรัพยากร และผู้ทรงคุณวุฒิ จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจ และต้องคำนึงถึงการกระจายบุคคลซึ่งเป็นตัวแทนไปตามภาค อาชีพ เพศ และขนาดของกิจการ

ขั้นตอนที่ ๔ คณะอนุกรรมการฯ แต่ละคณะจะพิจารณาเสนอรายชื่อองค์กรที่มีคุณสมบัติและมีกิจกรรมที่เหมาะสมให้เป็นองค์กร ผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกของกลุ่มนั้นๆ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จะประกาศรายชื่อองค์กรผู้มีสิทธิเสนอรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษา ต่อสาธารณชน

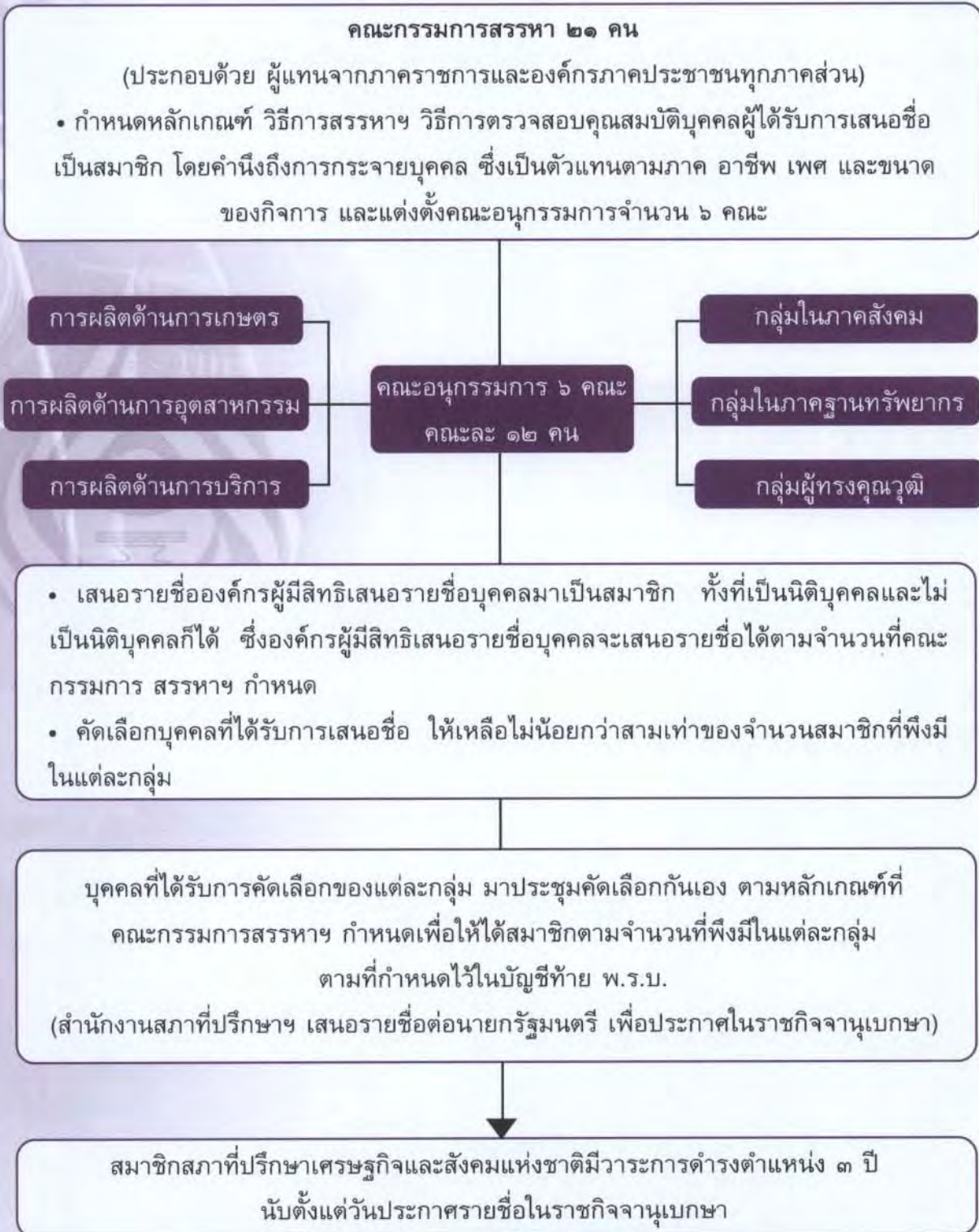
ขั้นตอนที่ ๕ คณะอนุกรรมการฯ แต่ละคณะจะคัดเลือกบุคคลที่ได้รับการเสนอรายชื่อให้เหลือตามจำนวนที่คณะกรรมการสรรหาฯ กำหนด แต่ไม่น้อยกว่า ๓ เท่าของจำนวนสมาชิกที่จะพึงมีได้ตามที่กำหนดสำหรับกลุ่มนั้นๆ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จะประกาศรายชื่อบุคคลผู้มีสิทธิคัดเลือกกันเอง ต่อสาธารณชน

ขั้นตอนที่ ๖ บุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากคณะกรรมการของแต่ละกลุ่มจะประชุมเพื่อทำการคัดเลือกกันเองเพื่อให้ได้บุคคลผู้ที่จะเป็นสมาชิกตามจำนวนที่จะพึงมีได้สำหรับกลุ่มนั้นๆ ตามที่กำหนดไว้ในบัญชีท้ายพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ และให้บุคคลผู้ได้รับคะแนนลำดับรองลงไป ๑๐ คนแรกของแต่ละกลุ่มนั้นๆ เป็นผู้ได้รับการบรรจุ ในรายชื่อสำรองของแต่ละกลุ่มนั้นๆ

ขั้นตอนที่ ๗ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ เสนอรายชื่อสมาชิกที่ได้รับการสรรหาต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อประกาศรายชื่อสมาชิกในราชกิจจานุเบกษาตามที่พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาฯ กำหนดไว้ และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จะประกาศรายชื่อสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ๘๘ คน ต่อสาธารณชน

ทั้งนี้ การคัดเลือกสมาชิกจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่มติให้มีการเลือกสมาชิก (สำหรับในวาระเริ่มแรกให้ดำเนินการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษา ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน นับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๕๓) สมาชิกสภาที่ปรึกษา ๙๙ คน มีวาระในการดำรงตำแหน่ง ๓ ปี นับแต่วันที่ประกาศรายชื่อในราชกิจจานุเบกษาและอาจได้รับเลือกใหม่ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ไม่เกิน ๒ วาระ

กระบวนการสรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

อำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ

ตามบทบัญญัติมาตรา ๘๘ แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๕๓ กำหนดอำนาจหน้าที่ของสภาที่ปรึกษาฯ ไว้ดังนี้

๑. ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่บัญญัติในหมวด ๕ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๓

๑.๑ พิจารณาให้คำปรึกษาเพื่อเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องที่คณะรัฐมนตรีขอคำปรึกษา

๑.๒ พิจารณาศึกษาเรื่อง que เห็นว่าสมควรกำหนดเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อจัดทำรายงานเป็นข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี

๑.๓ พิจารณาศึกษาเพื่อจัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป

๒. ให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด ก่อนพิจารณาประกาศใช้

นอกจากนี้ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๕๘ บัญญัติให้ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติต้องให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นก่อนพิจารณาประกาศใช้

องค์ประกอบ ที่มา อำนาจหน้าที่ และการดำเนินงานของสภา
ที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ

ให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นหน่วยงาน
ที่เป็นอิสระในการบริการงานบุคคล การงบประมาณและการดำเนินการอื่น ทั้งนี้
ตามที่กฎหมายบัญญัติ

กรอบการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ

๑. การเลือกประธานสภาและรองประธานสภา

การประชุมสภาครั้งแรก ให้สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ๙๙ คนเลือกกันเอง เป็น
ประธานสภา ๑ คน และรองประธานสภา ๒ คน คือ รองประธานสภาคนที่ ๑
และรองประธานสภาคนที่ ๒

๑.๑ อำนาจหน้าที่ของประธานสภา

- ดำเนินการประชุมและมีอำนาจออกคำสั่งใดๆ ตามความจำเป็น
เพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยในการประชุม
- ควบคุมและดำเนินกิจการของสภาให้เป็นไปตามข้อบังคับและ
มติของสภา
- เป็นผู้แทนสภาในกิจการที่เกี่ยวกับบุคคลภายนอก
- อำนาจและหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้

๑.๒ อำนาจหน้าที่ของรองประธานสภา

- รองประธานสภามีอำนาจและหน้าที่ช่วยประธานสภาในกิจการ
ที่เป็นอำนาจหน้าที่ของประธานสภาหรือปฏิบัติการตามที่ประธานสภามอบหมาย

๒. การเปิดประชุมสภาที่ปรึกษาฯ

การประชุมสภาที่ปรึกษาฯ ต้องจัดให้มีขึ้นอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ในกรณี
ต่อไปนี้

๒.๑ คณะรัฐมนตรีขอให้สภาที่ปรึกษา พิจารณาให้คำปรึกษาในปัญหา
ที่เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจและสังคม

๒.๒ สภาที่ปรึกษา พิจารณาเห็นสมควรให้ข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี
ในปัญหาหรือกรณีที่ส่งผลกระทบต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคม
เป็นส่วนรวม

๒.๓ เพื่อให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
และแผนอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เสนอแผนนั้นต่อสภาที่ปรึกษา รวมถึง
แผนอื่นที่คณะรัฐมนตรีเห็นสมควรขอความเห็นจากสภาที่ปรึกษา ด้วย

๒.๔ เพื่อดำเนินกิจการภายในของสภาที่ปรึกษา

๒.๕ สมาชิกเข้าชื่อกันตั้งแต่ ๒๕ คนขึ้นไปร้องขอให้เปิดประชุม

๓. การประชุมสภาที่ปรึกษา

๓.๑ การประชุมสภาที่ปรึกษา ต้องกระทำโดยเปิดเผย เว้นแต่
คณะรัฐมนตรีจะขอให้ประชุมเป็นการลับ หรือสมาชิกร้องขอตามข้อบังคับ
(มาตรา ๒๖ สภาที่ปรึกษา มีอำนาจตราข้อบังคับการประชุมและข้อบังคับอื่น
ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่)

๓.๒ การประชุมสภาต้องมีสมาชิกมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของ
สมาชิกเท่าที่มีอยู่ จึงจะเป็นองค์ประชุม

๓.๓ ประธานสภาเป็นประธานในที่ประชุม ถ้าประธานสภาไม่อยู่หรือ
ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาคนที่ ๑ ปฏิบัติหน้าที่แทน
ถ้ารองประธานสภาคนที่ ๑ ไม่อยู่หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธาน
สภาคนที่ ๒ ปฏิบัติหน้าที่แทน

๓.๔ การลงมติของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน
ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

๔. การเชิญบุคคลภายนอกมาให้ข้อมูล

๔.๑ สภาที่ปรึกษาฯ และคณะทำงานที่สภาแต่งตั้งอาจเชิญข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือบุคคลหนึ่งบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง หรือแสดงความคิดเห็นหรือให้จัดส่งเอกสารหรือข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาได้ตามที่เห็นสมควร

๔.๒ ให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือราชการส่วนท้องถิ่น ให้ความร่วมมือแก่สภาที่ปรึกษาฯ และคณะทำงานที่สภาแต่งตั้ง

๔.๓ คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้บุคคลใดเข้าร่วมรับฟังการประชุม หรือชี้แจงแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมสภาที่ปรึกษาฯ ได้ ยกเว้นการประชุมลับ ผู้ที่จะเข้าร่วมรับฟังการประชุมหรือชี้แจงแสดงความคิดเห็นได้ ต้องได้รับอนุญาตจากประธานที่ประชุมก่อน

๕. หน่วยงานการสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งเป็นส่วนราชการที่ไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง ตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และมีฐานะเป็นกรมอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี มีหน้าที่สนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ ดังนี้

๕.๑ สํารวจ ศึกษา และวิเคราะห์เรื่องที่จะต้องเสนอให้สภาที่ปรึกษาฯ พิจารณา

๕.๒ รับผิดชอบในงานธุรการของสภาที่ปรึกษาฯ

๕.๓ จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา

๕.๔ เป็นหน่วยงานทางวิชาการให้แก่สภาที่ปรึกษาฯ

๕.๕ ดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ

๕.๖ ปฏิบัติการอื่นใดตามที่สภาที่ปรึกษาฯ มอบหมาย

โดยมีเลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ เป็นผู้ควบคุมดูแลทั่วไปในกิจการของ
สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ภายใต้การกำกับดูแลของประธานสภาที่ปรึกษาฯ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ชุดที่ ๓

สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๕๓ – ปัจจุบัน)

กลุ่มภาคเศรษฐกิจ

กลุ่มการผลิตด้านการเกษตร

นายอุทัย สอนหลักทรัพย์

นายทรงศักดิ์ ประจงจิต

นายสไกร พิมพ์มิ่ง

นายวรเทพ วงศาสุทธิกุล

นายसानิตย์ โชติธนธำรง

นายณัฐรัตเณศ นัชชาธิตีพัทธ์

นายสมยศ ภิราญคำ

นายวิรัตน์ เอี่ยมเอื้อยุทธ

นายสุพจน์ พลบุตร

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางสาวนาฎฤทัย นิยมไทย

นายวิชัย ทิตตภักดิ์

นายวิถิ์ สุพิทักษ์

นายอภิสิทธิ์ จันนอร์ญ

นายแสงชัย วสุนรธา

นายสกลวรัธม์ ศิวัตรานูญยกานต์

นายวณิชย์ อางสาลี

กลุ่มการผลิตด้านการอุตสาหกรรม

นายวรพงษ์ ชอบชื่น

นายอากรณ์ สังข์วัฒนะ

นายทวี เตชะธีราวัฒน์

นายวิศิษฐ์ ลิ้มลือชา

นายสำเภา วงศ์ทองเหลื่อ

นายชวลิต นิ่มละออ

นายชจิต เจริญศิริ

นายชิน ชินเศรษฐวงศ์

นายภาสุร ตรงจิตตเกษม

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายสมพงษ์ นครศรี

นายสันติ วิลาสต์กตานนท์

นายทวี ปิยะพัฒนา

นายสมศักดิ์ ถนอมวารสิน

นายอศิระ ตีระรัตน์

นายสมมาต ชุนเศรษฐ

นายทวีกิจ จตุรเจริญคุณ

นายธนิต ไสรัตน์

กลุ่มการผลิตด้านการบริการ

นายปณิธิ ตั้งผาติ

นางโยนงค์ ทิมสุวรรณ

นายนิมิตร สัมพันธ์รักษ์

นายธนา ไชยประสิทธิ์

นางภรณ์ ลีนุดพงษ์

นางดารณี วัฒนเวคิน

นายสุทธิพันธ์ จันทระ

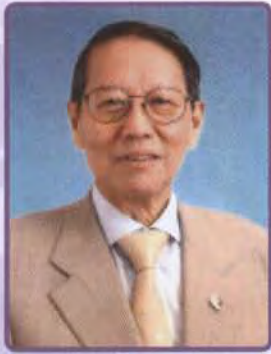

นายรุจิพงษ์ ทูปคันโธ

นางกัลยาณี ธรรมจารีย์

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายพงษ์ศักดิ์ อัสสกุล

นายวิโรจน์ สิตประเสริฐนันท์

นายชัยพิทักษ์ อึ้งสินคำตระกูล

นายบุญยสิทธิ์ กาญจนวงศ์ชัย

นายชัชวาล ศรีวิชราวัฒน์

นายวันชัย วัฒนธาดากุล

นางม่องพรรณ จงยศยิ่ง

นายโอกาส เดพละกุล

กลุ่มภาคสังคม

กลุ่มการพัฒนาชุมชน

นายไพโรจน์ สุวรรณจันทร์ดี

นายเพชร นางาม

กลุ่มการสาธารณสุข

นางสาวจิราพร ลิ้มปานานนท์

นายอนันต์ เมืองมูลไชย

กลุ่มการศึกษา ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา

นายสมพร เทพสิทธิ์า

นายวรเดช อมรรพพัฒน์

นางสาวปราศรัย ประวัติรุ่งเรือง

นางสาวสิริภิญญ์ อินทรประเสริฐ

กลุ่มการพัฒนาและสงเคราะห์คนพิการ

นายต่อพงศ์ เสลานนท์

ร้อยเอก ชาญ สุปินะ

กลุ่มการพัฒนาเด็ก เยาวชน สตรีและผู้สูงอายุ

นางเพ็ญพักตร์ ศรีทอง

นางเดือนใจ บุรพรัตน์

นายจเด็จ อินสว่าง

นายสมาน โอภาสวงศ์

กลุ่มการพัฒนาแรงงาน

นายชินโชติ แสงสังข์

นายชาญยุทธ์ เจนรัญญารักษ์

นายอนวัฒน์ รุ้มชัย

นายอรุณ นวลศรี

กลุ่มการคุ้มครองผู้บริโภค

นายวิทยา กุลสมบูรณ์

กลุ่มภาคฐานทรัพยากร

กลุ่มฐานทรัพยากร

นายสวาท สุทธิอาคาร

นางอรพิน จำปานตร

นายนิวัตร ตันตยานุสรณ์

นายบุญส่ง ไช้เกษ

นายกำพล หาญทวีวงศ์

นางสาวภัทรกร สิงห์ครา

นางสาวสุวรรณา เจื้อจาน

นางเกศสุดา กำแพงทิพย์

นางสาวพนิดา สอนหลักทรัพย์

นางโชติกา สังแก้ว

กลุ่มการพัฒนาระบบการเกษตร

นายภราดร นุชิตศิริภักธา

นายธนัช ประกายบุษราตัม

นายสุภชัย วัฒนสโรช

นายจาร์วัฒน์ กิตติวัฒนะโชด

กลุ่มการพัฒนาระบบการอุตสาหกรรม

นายมังกร ธนสารศิลป์

กลุ่มการพัฒนาระบบการบริการ

นายเพ็ชชา ภัทรทวีนิช

กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ

นายวพล ไสคตียนูรักษ์

นายมานิจ สุขสมจิตร

นายบุญยงค์ เวชมนีศรี

นายสมควร รวีรัช

นายสุปรีย์ วงศ์ดีพร้อม

นายจำเนียร จวงตระกูล

นางสาวแดงอ่อน มั่นใจตน

นายเนาวรุจน์ ปานเมทธิ

นายประทีป ตังมতিরรม

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายสุธรรม เจริญพรวัฒนา

นายชวลิต อาคมธน

นายสมประสงค์ บุญยะชัย

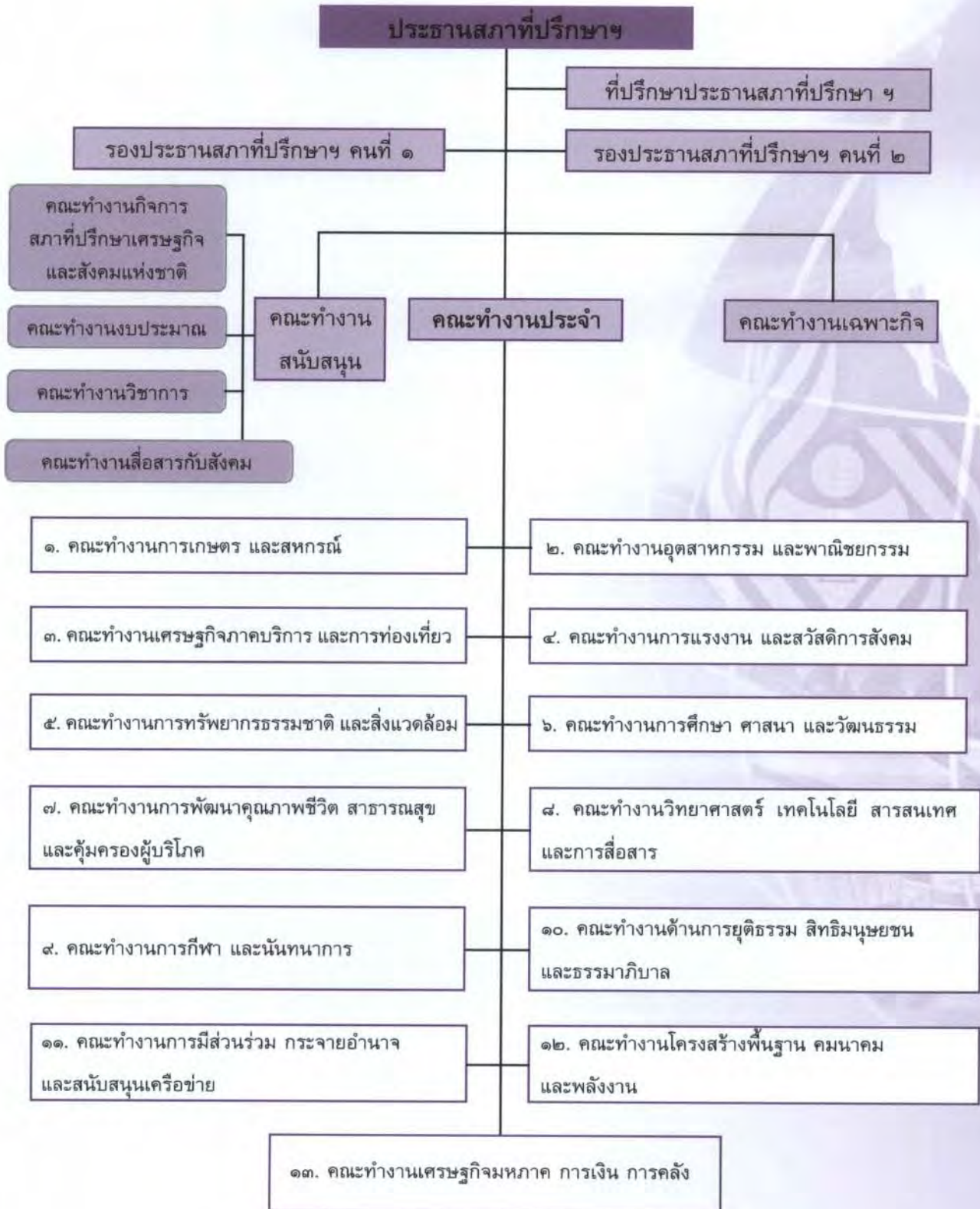

นายสุพจน์ พฤษานานนท์

นางอัมพร จิตราเคราะห์

โครงสร้างการทำงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

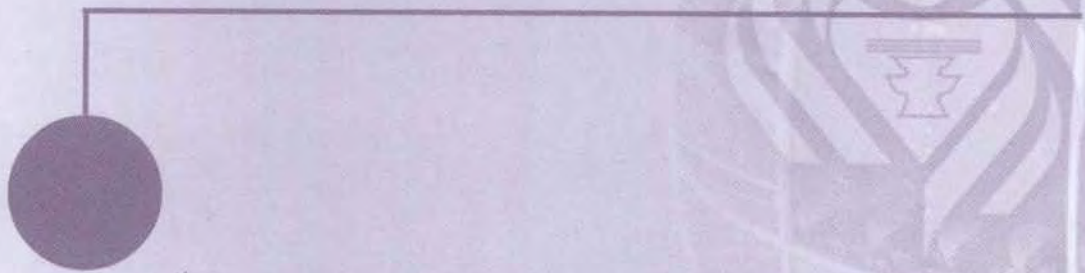

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ ๒

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ
และสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ ๒ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ

ความเป็นมาและบทบาทหน้าที่ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ

พระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๓ ตามมาตรา ๒๗ กำหนดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีหน้าที่ดังนี้

- (๑) สํารวจ ศึกษา และวิเคราะห์เรื่องที่จะต้องเสนอให้สภาที่ปรึกษาฯ พิจารณา
- (๒) รับผิดชอบในงานธุรการของสภาที่ปรึกษาฯ
- (๓) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรัฐสภา
- (๔) เป็นหน่วยงานทางวิชาการให้แก่สภาที่ปรึกษาฯ
- (๕) ดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ
- (๖) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่สภาที่ปรึกษาฯ มอบหมาย

โดยในบทเฉพาะกาลของพระราชบัญญัตินี้กำหนดให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำหน้าที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จนกว่าจะมีการจัดตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และเมื่อครบสองปีนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาจัดตั้งสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อเป็นหน่วยงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว

ในระยะเริ่มแรก สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ มีการบริหารงานอยู่ภายในโครงสร้างสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นการเฉพาะ และได้มีการเตรียมความพร้อมรวมทั้งเตรียมการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กร โดยคำนึงถึงความน่าเชื่อถือในการดำเนินงาน อย่างเป็นกลางของสภาที่ปรึกษาฯ การออกแบบองค์กรสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้มีการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่ามีความหลากหลายซับซ้อน เพราะมีทั้งผู้แทนจากองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนและภาคประชาสังคมที่สภาที่ปรึกษาฯ จะต้องติดต่อประสานและดำเนินงานร่วมกันด้วยอย่างไม่สามารถหยุดนิ่งอยู่กับที่ได้ โดยองค์กรเหล่านี้จะมีการปรับเปลี่ยนตัวเองตลอดเวลา ทำให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ จึงต้องเป็นองค์กรที่ประกอบด้วยบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทักษะเฉพาะด้านระดับสูงสามารถจัดการกับสภาพแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วนี้ได้ ดังนั้น สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้จัดโครงสร้างภายในของสำนักงานและมีการปรับปรุงให้เหมาะสมกับภารกิจและสอดคล้องตาม มาตรา ๒๗ รวม ๓ ครั้ง คือ

ครั้งแรก เป็นการกำหนดโครงสร้างภายในพร้อมบทบาทหน้าที่ แบ่งออกเป็น ๔ กลุ่มภารกิจ ประกอบด้วย กลุ่มภารกิจนโยบายสาธารณะ กลุ่มภารกิจเครือข่ายและการสื่อสาร กลุ่มภารกิจอำนวยความสะดวก และกลุ่มภารกิจอำนวยความสะดวกและสารสนเทศ

ครั้งที่สอง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๕ เป็นการปรับปรุงโครงสร้างเพื่อรองรับภารกิจที่เพิ่มขึ้น โดยแบ่งเป็น ๗ สำนัก ๑ กลุ่มงาน และ ๑ หน่วยงาน ประกอบด้วย สำนักอำนวยความสะดวก สำนักนโยบายสาธารณะ ๑ (ด้านเศรษฐกิจ) สำนักนโยบายสาธารณะ ๒ (ด้านสังคม) สำนักบริหารประชุม สำนักบริหารจัดการระบบสารสนเทศ สำนักประชาสัมพันธ์และห้องสมุด สำนักประสานเครือข่ายภาคประชาชน กลุ่มงานสังเคราะห์ยุทธศาสตร์ และหน่วยตรวจสอบภายใน

ครั้งที่สาม ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จากที่สำนักงานฯ ดำเนินการรองรับภารกิจของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๑ มาตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ สภาที่ปรึกษาฯ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของสำนักงานฯ โดยเป็นความเห็นที่สอดคล้องกับข้อศึกษาวิจัยของโครงการจัดทำโครงสร้างสำนักงานฯ ระบบงาน พระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่าย และระเบียบของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งมีศูนย์บริการวิชาการแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นที่ปรึกษา และความเห็นของสำนักงานฯ ที่ได้จากการระดมความเห็นจากเจ้าหน้าที่ทุกระดับ คือเห็นว่าสำนักงานฯ ควรปรับปรุงโครงสร้างให้สามารถรองรับภารกิจได้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น ประกอบด้วย ๔ สำนัก ดังนี้

๑. สำนักบริหารกลาง รับผิดชอบภารกิจด้านการบริหารจัดการสำนักงานฯ
๒. สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับผิดชอบภารกิจด้านการสนับสนุนกิจการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓. สำนักวิชาการ รับผิดชอบภารกิจด้านวิชาการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๔. สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย รับผิดชอบภารกิจเกี่ยวกับการประสานความร่วมมือ การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ

การปรับปรุงโครงสร้างสำนักงานฯ ครั้งนี้ เป็นการปรับปรุงโครงสร้างที่ค่อนข้างชัดเจนเป็นรูปธรรม ที่ทำให้มีความพร้อมจัดการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตอบสนองการทำงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง และเป็นพื้นฐานในการจัดโครงสร้างในระยะต่อมามากยิ่งขึ้น

ต่อมาพระราชบัญญัติสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ได้ประกาศใช้ในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๔๗ กำหนดให้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นส่วนราชการ มีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือทบวง และอยู่ในบังคับ

บัญชาของนายกรัฐมนตรี โดยในการปฏิบัติราชการและบริหารจัดการสำนักงาน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาตินั้น ให้ได้รับงบประมาณและทรัพยากรต่างๆ อย่างพอเพียง มีความยืดหยุ่นคล่องตัว สอดคล้องกับแนวคิดการปฏิรูประบบราชการใหม่ และให้สามารถออกระเบียบปฏิบัติราชการเป็นของหน่วยงานได้ตามที่ นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนด ทั้งนี้ โดยมีเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นผู้ควบคุมดูแลโดยทั่วไป ซึ่งกิจการของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติภายใต้การกำกับดูแลของประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติตามที่กฎหมายกำหนดสำนักงานฯ จึงดำเนินการจัดทำ ร่างกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาโครงสร้างระบบราชการของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีมติเห็นชอบให้โครงสร้างสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ แบ่งเป็น ๔ สำนัก และ ๑ หน่วย ได้แก่ สำนักบริหารกลาง สำนักกิจการ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักวิชาการ สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย และหน่วยตรวจสอบภายใน ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๑ และข้อศึกษาวิจัยของที่ปรึกษา โครงการจัดทำโครงสร้างสำนักงาน ระบบงาน พระราชกฤษฎีกา ค่าใช้จ่าย และระเบียบของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดังกล่าว

วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษา วิเคราะห์และกำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งยุทธศาสตร์ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้างและกรอบอัตรากำลังของสำนักงาน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในปัจจุบันตามรายละเอียด ดังนี้

๑. วิสัยทัศน์ (Vision) สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานชั้นนำในการสนับสนุนงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ด้วยหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

๒. พันธกิจ (Mission)

พันธกิจที่ ๑ : สนับสนุนการดำเนินงานตามภารกิจของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พันธกิจที่ ๒ : พัฒนาระบบการดำเนินการต่างๆ ในการเลือกสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้มีประสิทธิภาพเป็นธรรม และมีความโปร่งใส

พันธกิจที่ ๓ : พัฒนาระบบการบริหารจัดการ ระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ ระบบการบริหารเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบการบริหารงบประมาณของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ให้มีศักยภาพสามารถรองรับภารกิจของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๓. ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การพัฒนาศักยภาพและเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานเพื่อการสนับสนุนการทำงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การเพิ่มขีดความสามารถและศักยภาพของบุคลากรให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การพัฒนาระบบงานของหน่วยงานตามหลักการบริหารจัดการที่ดี

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : การสร้างกลไกการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนเพื่อสนับสนุนการทำงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การจัดโครงสร้างและอัตรากำลัง ของสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

โครงสร้าง

การจัดโครงสร้างสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๗ และกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็น ๔ สำนัก ๑ หน่วย โดยกำหนดหน้าที่ ดังนี้

๑. สำนักบริหารกลาง
๒. สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓. สำนักวิชาการ
๔. สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย

๑ **สำนักบริหารกลาง** มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการทั่วไปของสำนักงาน และราชการที่มีได้แยกให้เป็นหน้าที่ของส่วนราชการใดโดยเฉพาะ อำนาจหน้าที่ดังกล่าวให้รวมถึง

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับงานสารบรรณของสำนักงาน งานบริหารทั่วไป รวมทั้งงานช่วยอำนวยความสะดวกของสำนักงาน

(ข) ดำเนินการเกี่ยวกับการเงิน การบัญชี การงบประมาณ การพัสดุ อาคารสถานที่ ยานพาหนะ และการรักษาความปลอดภัยของสำนักงาน

(ค) ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบงาน การบริหารงานบุคคล การพัฒนาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสำนักงาน

(ง) ดำเนินการเกี่ยวกับงานเลขานุการของประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และรองประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(จ) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่กิจการ ความรู้ ความก้าวหน้า และผลงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและของสำนักงาน

(ฉ) ดำเนินการเกี่ยวกับงานบริการสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ช) ดำเนินการเกี่ยวกับงานนิติกรรมและสัญญาเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางแพ่ง อาญา งานคดีปกครองและงานคดีอื่นที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน

(ซ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

๒. สำนักกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ข) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการของคณะทำงานด้านต่างๆ ที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่งตั้ง

(ค) ศึกษา วิเคราะห์ รวบรวม และกลั่นกรองข้อมูล เพื่อประกอบการพิจารณาของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และของคณะทำงานต่างๆ ที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติแต่งตั้ง

(ง) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๓. สำนักวิชาการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อจัดทำข้อมูลในการกำหนดนโยบาย แผนยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ จัดทำแผนงาน โครงการ รวมทั้งแผนปฏิบัติการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ข) ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานที่เกิดจากการให้คำปรึกษา
และข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ค) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลงานและอุปสรรคในการดำเนิน
งานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี
และรัฐสภา

(ง) ศึกษา วิเคราะห์ และวิจัยด้านวิชาการเพื่อใช้ในกิจการของสภาที่
ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และของสำนักงาน

(จ) พัฒนาและบริหารจัดการเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และระบบ
งานห้องสมุด

(ฉ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่
เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

๔. สำนักส่งเสริมและประสานการมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย มีอำนาจหน้าที่
ดังต่อไปนี้

(ก) ศึกษา วิเคราะห์ และจัดวางระบบ เพื่อพัฒนาฐานข้อมูลขององค์กร
กลุ่มในภาคเศรษฐกิจ ภาคสังคม และภาคฐานทรัพยากร

(ข) ประสานและเชื่อมโยงกับองค์กรเครือข่ายทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน
เพื่อรวบรวมข้อมูลพื้นฐานขององค์กร

(ค) ศึกษา วิเคราะห์ เพื่อสะท้อนประเด็นปัญหาเศรษฐกิจและสังคม
จากองค์กรเครือข่ายภาคประชาชนและหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน
เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ง) ปฏิบัติงานในฐานะฝ่ายเลขานุการในการดำเนินการเกี่ยวกับการ
สรรหาสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(จ) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่
เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

(๑) หน่วยตรวจสอบภายใน ทำหน้าที่หลักในการตรวจสอบการดำเนินงานภายในสำนักงาน และสนับสนุนการปฏิบัติงานของสำนักงาน โดยรับผิดชอบงานขึ้นตรงต่อเลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(ก) ดำเนินการเกี่ยวกับการตรวจสอบด้านการบริหาร การเงิน และการบัญชีของสำนักงาน

(ข) ปฏิบัติงานร่วมกับหรือสนับสนุนการปฏิบัติงานของหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

อัตรากำลัง

ปัจจุบันสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับอนุมัติอัตรากำลังซึ่งเป็นข้าราชการจาก สำนักงาน ก.พ. จำนวน ๘๕ อัตรာ พนักงานราชการ จำนวน ๗๕ อัตรာ และได้ดำเนินการบรรจุแต่งตั้งข้าราชการแล้ว จำนวน ๗๓ อัตรာ และพนักงานราชการ จำนวน ๗๕ อัตรာ

โครงสร้างสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ตามกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๙)

ผู้บริหาร

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางสาวเยาวลักษณ์ สุขวิวัฒน์พร
เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นางพรทิพย์ โรจนธำรงค์
ผู้อำนวยการสำนักบริหารกลาง

นางสาวหิรัญญา บุญจำรูญ
ผู้อำนวยการสำนักกิจการสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นายกฤษณ์สัมพันธุ์ เมนะสุด
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

นายสถาพร วชิรโรจน์
ผู้อำนวยการสำนักส่งเสริมและประสาน
การมีส่วนร่วมองค์กรเครือข่าย

งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รับงบประมาณประจำปี ๒๕๕๓ จำนวน ๑๗๘,๓๕๘,๗๐๐.๐๐ บาท (หนึ่งร้อยเจ็ดสิบแปดล้านสามแสนห้าหมื่นแปดพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน) ซึ่งเป็นงบประมาณสำหรับการดำเนินงาน ดังนี้

รายการ	ได้รับปี ๒๕๕๓	
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ		
งบทกติ		
งบดำเนินงานคณะทำงาน	๓๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าเบี้ยประชุม	๒๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ	๒๐,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่ารับรอง	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าจัดสัมมนาประจำปี	๑,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าธรรมเนียมสมาชิกสภาที่ปรึกษา		
ต่างประเทศ	๑๐๒,๐๐๐.๐๐	บาท
รวม	๘๐,๐๐๒,๐๐๐.๐๐	บาท

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

งบทกติ

เงินเดือนและค่าตอบแทนพนักงานราชการ	๓๙,๒๖๖,๙๐๐.๐๐	บาท
ค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลา	๑,๐๐๘,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม	๓,๖๕๙,๙๐๐.๐๐	บาท
ค่าสำรวจข้อมูลพื้นที่	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ค่าใช้จ่ายในการประชาสัมพันธ์	๔,๓๕๑,๖๐๐.๐๐	บาท
ค่าเช่าทรัพย์สิน	๑๐,๑๖๘,๕๐๐.๐๐	บาท
ค่าจ้างเหมาบริการ	๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าวัสดุสำนักงานและค่าซ่อมแซมครุภัณฑ์	๔,๓๗๒,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าสัมมนา สมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่ ๓	๔,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าสาธารณูปโภค	๘,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าตอบแทนเหมาจ่ายการจัดหา		
รถประจำตำแหน่ง	๙๙๑,๒๐๐.๐๐	บาท
ค่าตอบแทนพิเศษข้าราชการ	๒,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าจ้างบุคลากรช่วยปฏิบัติงาน	๘,๖๙๘,๖๐๐.๐๐	บาท
ค่าเช่าบ้านข้าราชการ	๘๔๐,๐๐๐.๐๐	บาท
ค่าประกันสังคม	๑,๐๐๐,๐๐๐.๐๐	บาท
รวม	๙๘,๓๕๖,๗๐๐.๐๐	บาท
รวมทั้งสิ้น	๑๗๘,๓๕๘,๗๐๐.๐๐	บาท

ผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีงบประมาณ ๒๕๕๓

งบประมาณปี พ.ศ. ๒๕๕๓ สำนักงานฯ มีการเบิกจ่ายงบประมาณไปทั้งสิ้น จำนวน ๑๐๔,๐๘๑,๙๓๗.๕๑ บาท (หนึ่งร้อยสี่ล้านแปดหมื่นหนึ่งพันเก้าร้อยสามสิบเจ็ดบาทห้าสิบบเอ็ดสตางค์) เงินกันไว้เบิกเหลือในปี จำนวน ๔๕,๙๒๒,๙๓๓.๖๔ บาท (สี่สิบล้านเก้าแสนสองหมื่นสองพันเก้าร้อยสามสิบบาทหกสิบบสี่สตางค์) จึงมีงบประมาณคงเหลือ จำนวน ๒๘,๓๕๓,๘๒๘.๘๕ บาท (ยี่สิบล้านแปดล้านสามแสนห้าหมื่นสามพันแปดร้อยยี่สิบบแปดบาทแปดสิบบห้าสตางค์) เนื่องจากสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓ เข้ารับตำแหน่งตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๕ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ และได้ดำเนินการ

แต่งตั้งคณะกรรมการประจำ จำนวน ๑๓ คณะทำงาน ในช่วงปลายเดือนเมษายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ส่งผลให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เริ่มปฏิบัติงานและใช้จ่ายงบประมาณได้อย่างเต็มที่เพียงช่วงกลางไตรมาสที่ ๓ ถึงปลายไตรมาสที่ ๔ ทำให้มีงบประมาณเหลือจ่ายจำนวนหนึ่ง รายละเอียดปรากฏตามรายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
รายงานฐานะเงินงบประมาณรายจ่าย ตั้งแต่ต้นปีถึงสิ้นเดือนกันยายน ๒๕๕๓

ปีงบประมาณ ๒๕๕๓

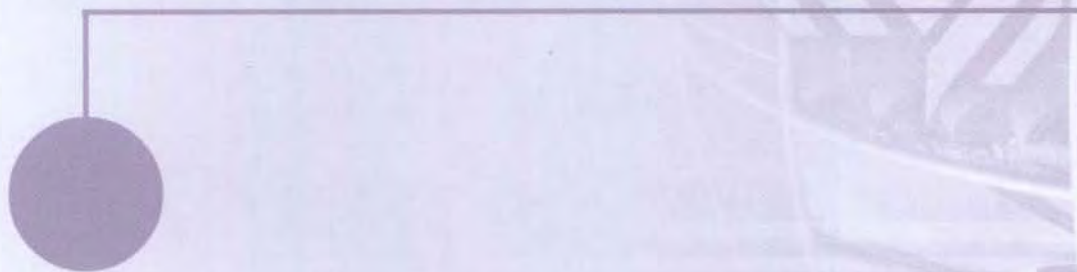
รายการ	งบประมาณรายจ่าย			เงินประจำงวด				
	เพิ่ม	ลด	คงเหลือ	เพิ่ม	ผูกพัน	กันไว้เบิก	เบิก	คงเหลือ
แผนงบประมาณ : สนับสนุน การจัดการของรัฐสภา ศาลและ องค์กรตามรัฐธรรมนูญ								
งบรายจ่ายอื่นจ่ายในลักษณะ								
๑. งบบุคลากร	๓๙,๒๖๖,๙๐๐.๐๐	-	-	-	-	-	๓๓,๕๙๙,๙๒๒.๙๕	๕,๖๖๗,๐๗๗.๐๕
๒. งบดำเนินงาน	๑๓๙,๐๕๑,๙๐๐.๐๐	๖,๓๒๕,๔๐๐.๐๑	๑๓๒,๗๒๖,๓๙๙.๙๙	-	-	๔๐,๒๒๒,๙๓๓.๖๔	๗๐,๓๙๐,๖๑๔.๖๕	๒๒,๑๖๒,๙๕๑.๗๐
๓. งบลงทุน	-	-	-	๕,๙๐๒,๕๐๐.๐๑	-	๕,๙๐๐,๐๐๐.๐๐	๑๐๒,๕๐๐.๐๑	-
๔. งบอุดหนุน	-	-	-	-	-	-	-	-
๕. งบรายจ่ายอื่น	-	-	-	๕๒๒,๙๐๐.๐๐	-	-	-	๕๒๒,๙๐๐.๐๐
รวม	๑๗๙,๓๕๘,๙๐๐.๐๐	-	-	-	-	๔๕,๙๒๒,๙๓๓.๖๔	๑๐๔,๐๘๑,๙๓๗.๕๑	๒๘,๓๕๓,๙๒๘.๙๕

ส่วนที่ ๓

ผลการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษา

เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(ตุลาคม ๒๕๕๒ - กันยายน ๒๕๕๓)

๓.๑ ความเห็นและข้อเสนอแนะ

ผลการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ (ตุลาคม ๒๕๕๒ - กันยายน ๒๕๕๓)

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคม และให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนอื่นที่กฎหมายกำหนดให้เสนอแผนนั้นต่อสภาที่ปรึกษาฯ ก่อนพิจารณาประกาศใช้ ทั้งนี้ หน้าที่ดังกล่าวเพื่อเป็นการสนับสนุนให้รัฐดำเนินการได้ตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐที่กำหนดไว้ในหมวด ๕ แห่งรัฐธรรมนูญ

ในปีงบประมาณ ๒๕๕๓ นี้ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี จำนวน ๑๔ เรื่อง ประกอบด้วย
ความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี ของสภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่ ๒ จำนวน ๗ เรื่อง

๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “ร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒)
๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “โหนดชุมชน” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒)
๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “ปัญหาเขาพระวิหารกรณีการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๓)

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “ค่านิยมต่อต้านการทุจริต” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓)

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “การดำเนินการของรัฐต่อการคิดค่าความเสียหายจากประชาชนในการทำให้เกิดภาวะโลกร้อน” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๕๓)

๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “การสร้างความพร้อมของประเทศไทยในการปฏิบัติตามอนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

๗. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “แนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ครั้งที่ ๓)” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

ความเห็นและข้อเสนอแนะที่เสนอต่อคณะรัฐมนตรี ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๓ จำนวน ๗ เรื่อง

๘. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “ทางออกประเทศไทยจากภาวะวิกฤต” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓)

๙. ความเห็นและข้อเสนอแนะของเกี่ยวกับ “แนวทางการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมจากภาวะวิกฤตของประเทศ” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓)

๑๐. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤติของชาติ” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๓)

๑๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “การปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓)

๑๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “การจัดทำแผนแม่บทการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓)

๑๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “แนวทางสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจไทย” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

๑๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ “กลยุทธ์การสร้างความเชื่อมั่นอย่างต่อเนื่องต่อการท่องเที่ยวของไทย ด้วยแผนการป้องกันโรคระบาดอุบัติใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ” (เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

the same time, the fact that the majority of respondents are not in the business of selling or buying goods and services may have influenced the results.

It is important to note that the results of this study are based on self-reported data and may be subject to social desirability bias.

Finally, it is worth noting that the results of this study are based on a single survey and may not be generalizable to other contexts.

In conclusion, this study has provided valuable insights into the ethical perceptions of business students in the United States. The findings suggest that business students generally hold positive ethical perceptions, but there are still areas for improvement.

Future research should explore the ethical perceptions of business professionals and the impact of business school education on ethical perceptions.

References

- Ahmed, S. M., & Elmaghrabi, M. A. (2009). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.
- Alford, J. (2008). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.
- Alford, J. (2009). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2010). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2011). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2012). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2013). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2014). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2015). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2016). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2017). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2018). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2019). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2020). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2021). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2022). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2023). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2024). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2025). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2026). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2027). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2028). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2029). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2030). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2031). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2032). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2033). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2034). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

Alford, J. (2035). The ethical perceptions of business students in the United States: A comparison of business school graduates and non-graduates. *Journal of Business Ethics*, 84(1), 1–12.

ความเห็นและข้อเสนอแนะ

๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

ร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๒)

๑. ความเป็นมา

ปรัชญาการศึกษาในชุมชนและท้องถิ่น คือ การศึกษาเพื่อการดำรงความเข้มแข็งของชุมชนและท้องถิ่นให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทางเศรษฐกิจไปพร้อมกับความร่มเย็นทางสังคม สิ่งแวดล้อม และธรรมชาติของท้องถิ่นและชนบท รู้เท่าทันกระแสการศึกษาหลักจากภายนอกที่มุ่งเน้นทุนนิยม โดยละทิ้งสังคมและสิ่งแวดล้อมของชุมชนที่ดี และไม่สอดคล้องกับสภาพชุมชน และชนบทที่ต่าง ๆ กัน ดังนั้น หลักการก่อตั้งและการดำเนินงานวิทยาลัยชุมชนที่ใช้หลักการตามแนวทางการปฏิรูป

การศึกษาและมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชน เมื่อวันที่ ๑๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๕ โดยการจัดตั้งและการดำเนินงานจะต้องเกิดจากความต้องการและความพร้อมของชุมชนที่จะบริหารจัดการตามปรัชญาและหลักการของวิทยาลัยชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมและเป็นเจ้าของทุกขั้นตอน โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในพื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อจัดการศึกษาในระบบเครือข่าย และมีความร่วมมือจากทุกภาคส่วนของชุมชนจังหวัด ภายใต้วัตถุประสงค์เพื่อเป็นสถาบันการศึกษาประจำท้องถิ่นในการจัดการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และจัดฝึกอบรมหลักสูตรระยะสั้น เพื่อให้โอกาสทางการศึกษาแก่คนในชุมชน โดยหลักสูตรที่กำหนดต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน โดยแนวความคิดการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน คือ การเป็นสถานที่ให้โอกาสในการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษาและมีความจำเป็นทางเศรษฐกิจที่ทำให้ไม่สามารถ ศึกษาต่อได้ โดยแนวทางการดำเนินงานของวิทยาลัยชุมชนมีเป้าหมาย ที่สำคัญ คือ การพัฒนากลุ่มคนในวัยทำงาน โดยจัดอบรมตามหลักสูตรระยะสั้นให้ผู้ประกอบการในพื้นที่และเป็นการดำเนินงานโดยระดมทรัพยากรจากทุกภาคส่วนในชุมชน

แต่หากความไม่ชัดเจนของแนวทางการดำเนินงานตลอดจนขาดการทำ ความเข้าใจระหว่างผู้ที่อยู่ในระดับนโยบาย ระดับปฏิบัติการ และชุมชนท้องถิ่น ทำให้การจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนเริ่มถูกบิดเบือนไปจากเจตนารมณ์ในการจัดตั้งดั้งเดิม รวมทั้งการที่อยู่ภายใต้สังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งมีขนาดใหญ่ และมีกฎระเบียบจำนวนมากที่ต้องปฏิบัติ จึงทำให้วิทยาลัยชุมชนขาดความคล่องตัวในการดำเนินการให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น ซึ่งมีความหลากหลายไปตามลักษณะของแต่ละท้องถิ่น อันเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความร่วมมือตลอดจนการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่างๆ ในท้องถิ่น ดังนั้น สิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาเกี่ยวกับวิทยาลัยชุมชน คือ การออกแบบโครงสร้างการบริหารวิทยาลัยชุมชนที่เหมาะสมกับภารกิจ รวมถึงการกำหนดมาตรฐานและเกณฑ์ในการประเมิน

มาตรฐานซึ่งควรใช้หลักเกณฑ์ที่สอดคล้องกับภารกิจและพื้นที่ รวมทั้งที่มาของวิทยาลัยชุมชน ไม่ควรใช้หลักเกณฑ์เดียวกับสถาบันอุดมศึกษาโดยทั่วไป เพื่อให้การดำเนินการของวิทยาลัยชุมชนเป็นไปตามวัตถุประสงค์แรกเริ่มที่ตั้งไว้ เพื่อให้วิทยาลัยชุมชนสามารถเติมเต็มช่องว่างทางการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ในการทำหน้าที่บริการวิชาการแก่ชุมชน ตลอดจนสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง

ด้วยเหตุผลข้างต้น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้การดำเนินการของคณะทำงานการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา และการกีฬา ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาคน พัฒนาการศึกษาเพื่อมวลชนและท้องถิ่น จึงเห็นควรเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง พระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา และเป็นข้อมูลสำคัญประกอบการพิจารณา ร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ในชั้นการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตามร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบหลักการเบื้องต้นไปแล้ว

๒. การดำเนินการ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา และการกีฬา ได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศไทย โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ การศึกษาข้อมูลจากเอกสาร รายงานการศึกษาวิจัย บทความและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งแผนงานและการดำเนินการต่างๆ ของวิทยาลัยชุมชนในประเทศไทย (ภาคผนวก ก)

๒.๒ การศึกษาดูงานเพื่อรับฟังรายงานการดำเนินงานและสภาพปัญหาในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนในภูมิภาค รวมทั้งการรับฟังความเห็นและแนวทาง

การดำเนินงานของคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน สภาวิทยาลัยชุมชน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนในเชิงลึกในส่วนของวิทยาลัย ๓ แห่ง อันได้แก่ วิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร วิทยาลัยชุมชนแม่ฮ่องสอน และ วิทยาลัยชุมชนสตูล

๒.๓ การประชุมรับฟังความคิดเห็นในการดำเนินการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน ในส่วนของคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน สภาวิทยาลัยชุมชน ผู้อำนวยการ ครูและบุคลากรทางการศึกษา ในส่วนของการพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน เมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๔ การประชุมรับฟังความคิดเห็นในการพัฒนาและการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนในส่วนของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและปฏิบัติ

ตามบทบาทหน้าที่ของวิทยาลัยชุมชน เมื่อวันที่อังคารที่ ๗ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ และวันอังคารที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงาน สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๕ การประชุมร่วมระหว่างคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา และการกีฬา กับคณะกรรมการวิทยาลัยชุมชน ผู้บริหาร และบุคลากร ของสำนักบริหารงานวิทยาลัยชุมชน สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อหารือร่วมกันในการกำหนดแนวทางและกรอบการพัฒนา คุณภาพการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน เมื่อวันที่อังคารที่ ๑๒ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ๒ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๖ การประชุมคณะกรรมการการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา และการกีฬา เพื่อพิจารณารายละเอียดและสาระสำคัญ ในการจัดทำร่างความเห็น และข้อเสนอแนะ เรื่อง ร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

๓. สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

จากการดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจาก ข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ พบว่า ร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบแล้วนั้นไม่สามารถพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการ วิทยาลัยชุมชนให้เป็นไปตามเป้าหมายและแนวคิดในการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน ดังนี้

๓.๑ กฎและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยชุมชนที่ควรมีในพระราชบัญญัติ วิทยาลัยชุมชน พ.ศ. โดยกฎและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยชุมชน โดยเฉพาะ ร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้วนั้น ซึ่ง พบว่าในบางมาตราไม่สามารถนำไปสู่การพัฒนาและยกระดับคุณภาพการจัดการ ศึกษาของวิทยาลัยชุมชนได้ด้วยการอิงอยู่กับรูปแบบของการจัดการศึกษาระดับ อุดมศึกษา และที่สำคัญขาดรายละเอียดด้านวิสัยทัศน์ของการศึกษาในภาคปกติทั้งหมด

การศึกษานอกโรงเรียน และส่วนที่วิทยาลัยชุมชนไปเติมเต็มเพื่อคนในชุมชนชนบท และแนวทางปฏิบัติหรือยุทธศาสตร์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแนวคิดการจัดตั้ง วิทยาลัยชุมชน คือ การเป็นสถานที่ให้โอกาสในการศึกษาตลอดชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มของผู้ที่อยู่ในวัยทำงานที่ไม่มีโอกาสทางการศึกษาและมีความจำเป็น ทางเศรษฐกิจที่ทำให้ไม่สามารถศึกษาต่อได้ในระบบปกติ ซึ่งมีค่าใช้จ่ายทางการศึกษา สูงและต้องศึกษาในวันและเวลาปกติ รวมทั้งเด็ก เยาวชน และผู้สูงอายุในชุมชนที่มี เวลาว่าง ตลอดจนใช้แนวทางการดำเนินงานพัฒนากลุ่มคนในวัยทำงาน ด้วยการจัด อบรมตามหลักสูตรระยะสั้นให้ผู้ประกอบการในพื้นที่ และเติมเต็มช่องว่างทาง การศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส ตลอดจนสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับปัญหาและ ความต้องการของชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ คณะทำงานการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษา และการกีฬา สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ดำเนินการเปรียบเทียบแนวคิดและมาตราต่างๆ ที่สำคัญเพื่อประมวล

ความเห็นและข้อเสนอแนะในการเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

๓.๒ การแปลงกฎและระเบียบไปสู่การปฏิบัติ : หลักการการปฏิบัติ และอุปสรรคด้วยการที่ร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้วนั้น ทำให้แนวทางและรูปแบบการดำเนินการเพื่อยกระดับและคุณภาพทางการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนไม่สามารถที่จะดำเนินการในอันที่จะนำไปสู่ปรัชญาและเป้าหมายของวิทยาลัยชุมชนได้อย่างแท้จริง

๓.๓ การมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน โดยข้อมูล ณ เดือนกันยายน ๒๕๕๒ พบว่า วิทยาลัยชุมชนจากจำนวน ๑๙ แห่งในบางสถาบันเปิดโอกาสให้การเมืองเข้ามาแทรกแซงการดำเนินการจนส่งผลให้การดำเนินการวิทยาลัยชุมชนทำให้ไม่เป็นไปตามเป้าหมายและแนวคิดการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน ทั้งระดับประเทศและท้องถิ่น จากร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ในมาตรา ๑๗ ที่มีจำนวนผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนของชุมชนต้นแบบหรือชุมชนตัวอย่างจำนวนน้อยเกินไปในสภาสถาบัน และในมาตรา ๓๗ ที่ให้ผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนดำรงตำแหน่งสภาวิทยาลัยชุมชน ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ควรนำมาพิจารณา ทั้งนี้ วิทยาลัยชุมชนจะต้องคำนึงถึงแนวทาง “การเป็นของชุมชน โดยชุมชน เพื่อชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่น”

๓.๔ โครงสร้าง เนื้อหา และหลักสูตร ในภาพรวมหลักสูตรโดยส่วนใหญ่เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นใบประกาศนียบัตรระดับอนุปริญญา โดยเฉพาะหลักสูตรที่อยู่ภายใต้แนวคิดเพื่อนำไปสู่การศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยไม่คำนึงถึงเนื้อหาและความรู้ของชุมชนและท้องถิ่น ซึ่งมีเพียงหลักสูตรระยะสั้นหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพและการฝึกอบรมเท่านั้น จึงแสดงให้เห็นว่าวิทยาลัยชุมชนยังไม่สามารถที่จะยกระดับและค้นหาคักยภาพองค์ความรู้ของชุมชนและท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นว่าร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบแล้วนั้น ไม่สามารถพัฒนาวิทยาลัยชุมชนได้ตามเป้าหมาย ตามแนวความคิดการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน อันนำไปสู่การทำให้ชุมชนมีความสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมโดยมีต้องละทิ้งท้องถิ่นหรือชนบท รวมทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ.๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) ที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับภาคส่วนอื่นๆ ในการนี้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติขอเสนอให้มีการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมในร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และเสนอให้คณะกรรมการกฤษฎีกา รับไปพิจารณาเพื่อดำเนินการต่อไป ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. และประเด็นอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง อันได้แก่ ยุทธศาสตร์เชิงนโยบายในการพัฒนาและการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๔.๑ การปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ.

๔.๑.๑ ควรบัญญัติรายละเอียดด้านวิสัยทัศน์ ให้เห็นภาพชัดเจนในระบบ การศึกษาปกติ การศึกษาทางเลือกทั้งหมด และทางออกของชุมชนชนบทที่ขาด โอกาสและแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามแนวคิดการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน และสร้างหลักสูตรที่สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อพัฒนา ชุมชนหรือชนบทได้อย่างแท้จริง

๔.๑.๒ ควรเพิ่มเป้าหมายให้การศึกษาวิทยาลัยชุมชนเพื่อการพัฒนา คุณภาพชีวิตของชุมชนในท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เพื่อมิให้คนในท้องถิ่น ต้องละทิ้งชุมชนท้องถิ่นหรือชนบท

๔.๑.๓ รัฐต้องให้ความสำคัญต่อเจตนารมณ์และหลักการสำคัญของการ จัดตั้งวิทยาลัยชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการพัฒนาและค้นหาศักยภาพ ของชุมชนและท้องถิ่นโดยวิทยาลัยชุมชน และการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ของชุมชนและท้องถิ่น โดยมุ่งเน้นการจัดการศึกษาโดยชุมชน ของชุมชน เพื่อชุมชน และปราศจากการบิดเบือนจากทุกภาคส่วน ซึ่งในร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ควรมีเจตนารมณ์และหลักการสำคัญที่ต้องบัญญัติและหมวดที่ควรเพิ่มเติม ต่อไปนี้

๑) เจตนารมณ์และหลักการสำคัญที่ต้องบัญญัติไว้ในร่างพระราชบัญญัติ วิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ได้แก่

๑.๑) รัฐควรให้ความสำคัญกับการเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐ ที่จัดการศึกษาในระดับอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา ควบคู่ไปกับการจัดการศึกษา ตลอดชีวิตเพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนโดยชุมชน เพื่อชุมชน

๑.๒) ในการดำเนินงานของสถาบัน นอกจากที่ปรากฏในร่าง- พระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. รัฐควรกำหนดให้สถาบันให้ความสำคัญเพิ่ม เต็มอย่างจริงจังในประเด็นการมีส่วนร่วมของชุมชน การบริการการศึกษาตลอดชีวิต

การต่อยอดการพัฒนาของชุมชน การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับองค์กรต่างๆ เพื่อสร้างโอกาสในการจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม การใช้กระบวนการจัดการความรู้ เพื่อให้ชุมชนมีโอกาสค้นหาศักยภาพของชุมชน รวมทั้งการกำหนดบทลงโทษทางวินัยและบทลงโทษทางอาญาในกรณีเจตนากระทำความผิดหรือการกระทำใดที่ขัดต่อพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องกับสถาบันวิทยาลัยชุมชน

๑.๓) รัฐควรกำหนดให้สภาสถาบันเมืองค้ประกอบในส่วนของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนของชุมชนต้นแบบหรือชุมชนตัวอย่างให้มีจำนวนมากขึ้นถึงสัดส่วน ๑ ต่อ ๓ ของสภาสถาบัน

๑.๔) รัฐควรกำหนดแนวทางและวิธีการปฏิบัติในการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของสถาบันเป็นสำคัญ รวมทั้งออกข้อบังคับว่าด้วยการวิจัย ข้อบังคับว่าด้วยการประเมินผลการปฏิบัติงานของอธิการและผู้ปฏิบัติงานในสถาบันให้สอดคล้องกับภารกิจตามวัตถุประสงค์ของสถาบัน

๑.๕) รัฐควรกำหนดบทบาทของสภาวิชาการสถาบันให้มีหน้าที่ในการเสนอแนะการวางนโยบายและแผนพัฒนาทางวิชาการที่สอดคล้องและส่งเสริมบทบาทหน้าที่ และการดำเนินการของสถาบันให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด พร้อมทั้งพิจารณาเกณฑ์มาตรฐานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา และการประกันคุณภาพ และประเมินความก้าวหน้าทางวิชาการของบุคลากรของสถาบัน ตลอดจนเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา

๒) หมวดสำคัญที่ต้องบัญญัติเพิ่มในร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ได้แก่ หมวดว่าด้วยเรื่องการบริหารบัญชีและการตรวจสอบ และหมวดว่าด้วยเรื่องการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อให้การดำเนินบทบาทหน้าที่ของสถาบันเป็นไปตามเจตนารมณ์ของการก่อตั้ง

๔.๒ ยุทธศาสตร์การพัฒนาวิทยาลัยชุมชน

๔.๒.๑ รัฐควรเร่งรัดการประกาศใช้กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับวิทยาลัยชุมชนให้สอดคล้องตามปรัชญาและความมุ่งหมายของการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชนในการเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหน้าที่ค้นหาและพัฒนาศักยภาพของชุมชนและท้องถิ่น

๔.๒.๒ รัฐควรปรับปรุงรูปแบบการดำเนินการวิทยาลัยชุมชนให้มีคล่องตัวในการบริหารจัดการและพัฒนาทางวิชาการ เพื่อยกระดับและคุณภาพทางการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนให้สามารถดำเนินการในอันที่จะนำไปสู่ปรัชญาและเป้าหมายของวิทยาลัยชุมชนได้อย่างแท้จริง

๔.๒.๓ รัฐควรให้ชุมชน สถาบันการศึกษาและองค์กรภาคเอกชน มีการศึกษาและกำหนดแนวทางการจัดทำมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนเป็นการเฉพาะ เพื่อให้สอดคล้องกับการดำเนินการของวิทยาลัยชุมชน เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

๔.๒.๔ รัฐต้องสนับสนุนในการส่งเสริมการเชื่อมโยงและประสานการส่งเสริม และให้การสนับสนุนในการดำเนินการของวิทยาลัยชุมชน ระหว่างหน่วยงานส่วนกลางและหน่วยงานส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในส่วนของงบประมาณ บุคลากรและทรัพยากรทางการศึกษา

๔.๓ ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชน

๔.๓.๑ รัฐควรให้ความสำคัญกับโครงสร้าง เนื้อหา และหลักสูตรของวิทยาลัยชุมชนที่ไม่เน้นแนวคิดเพื่อนำไปสู่การศึกษาต่อในระดับปริญญาตรี ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมายและแนวคิดการจัดตั้งวิทยาลัยชุมชน

๔.๓.๒ รัฐต้องส่งเสริมและกำหนดแนวทางการพัฒนาเนื้อหาและหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรวิชาชีพให้สามารถเทียบเคียงกับการศึกษาในระบบ โดยเฉพาะองค์ความรู้ของชุมชนแต่ละท้องถิ่นให้เป็นเนื้อหาวิชาหลักที่สามารถเทียบโอนในรายวิชาอื่นๆ ในระดับเดียวกันได้

๔.๓.๓ รัฐควรส่งเสริมให้ชุมชนองค์กรที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีส่วนร่วม สำคัญในการปรับปรุงหลักสูตรและเนื้อหาวิชาการให้สอดคล้องกับความต้องการและองค์ความรู้ของชุมชนและท้องถิ่น รวมทั้งสนับสนุนให้ผู้ที่มีความรู้ในชุมชนเป็นครูผู้สอนในวิทยาลัยชุมชนในพื้นที่

๔.๓.๔ รัฐต้องพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรทางการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนให้มีศักยภาพและประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและส่งเสริมการค้นหาคักยภาพของชุมชนอย่างแท้จริง ด้วยการสนับสนุนสวัสดิการ ค่าตอบแทนเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมบุคลากรของสถาบันให้มีความสามารถในการช่วยเหลือและสนับสนุนชุมชนท้องถิ่นได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยมีต้องคำนึงถึงสถานภาพทางเศรษฐกิจของตนเองและครอบครัว

๔.๔ ยุทธศาสตร์ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาและการจัดการศึกษาของ ชุมชนและท้องถิ่น

๔.๔.๑ รัฐควรส่งเสริมการค้นหาคักยภาพของชุมชนและท้องถิ่นโดยมี
วิทยาลัยชุมชนเป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่นๆ

๔.๔.๒ รัฐต้องส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาตามความ
ต้องการของชุมชนและท้องถิ่น โดยเฉพาะการพัฒนาวิชาชีพและการพัฒนาและ
อนุรักษ์องค์ความรู้ ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียมประเพณีของ
ชุมชน

๔.๔.๓ รัฐควรส่งเสริมขีดความสามารถของชุมชนและท้องถิ่นให้มีความ
โดดเด่นและเป็นแหล่งเรียนรู้ของสังคม รวมทั้งสามารถนำความรู้ของชุมชนมาเป็น
หนึ่งในหลายๆ เนื้อหาวิชาหลักในการเรียนรู้

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษา
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ว่า รองนายกรัฐมนตรี
(นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ) ได้พิจารณาแล้วมีคำสั่งให้ส่งความเห็นและข้อเสนอแนะ
ของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าว ให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อประกอบการ
พิจารณาตรวจร่างพระราชบัญญัติวิทยาลัยชุมชน พ.ศ. และมอบให้กระทรวง
ศึกษาธิการเป็นเจ้าของเรื่องรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังกล่าว
ไปพิจารณาร่วมกับกระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และสำนักงาน ก.พ. เพื่อ
จัดทำความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการต่อความเห็นและข้อเสนอ
แนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าว เพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า
คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบ

ความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา และแจ้งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาทราบ เพื่อประกอบการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ วิทยาลัยชุมชน พ.ศ. ต่อไป ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าวพร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณา ของกระทรวงศึกษาธิการ ทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว

๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

โฉนดชุมชน

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒)

๑. ความเป็นมา

๑.๑ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๑ เกี่ยวกับหมวดที่ ๕ นโยบายเศรษฐกิจว่าด้วยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจในภาคเกษตร ความว่า “คุ้มครองและรักษาพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำเกษตรกรรมที่ได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านชลประทาน เพื่อเป็นฐานการผลิตทางการเกษตรในระยะยาว ฟื้นฟูคุณภาพดิน จัดหาที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรยากจนในรูปของธนาคารที่ดิน และเร่งรัดการออกเอกสารสิทธิให้แก่เกษตรกรยากจนและชุมชนที่ทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐที่ไม่มีสภาพป่าแล้วในรูปของโฉนดชุมชน รวมทั้งสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรในรูปของนิคมการเกษตร”

๑.๒ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ชุดที่ ๑ ได้มีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี เรื่อง “การแก้ไขปัญหาการจัดการที่ดินของเกษตรกร” เมื่อวันที่ ๒๙ ธันวาคม ๒๕๔๗ มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ “โฉนดชุมชน ธนาकारที่ดิน และการปรับปรุงระบบภาษีที่ดิน” ประกอบด้วย

(๑) ด้านนโยบายและการบริหารจัดการ ให้จัดระบบการถือครองที่ดินให้เกิดความเป็นธรรม โดยต้องเร่งรัดให้มีมาตรการจัดเก็บภาษีที่ดิน การตรากฎหมายกำหนดสิทธิการถือครองที่ดิน สำหรับบุคคลทั่วไปและนิติบุคคล และการตั้งธนาकारที่ดิน เพื่อดำเนินการรับซื้อที่ดินจากเจ้าของที่ดินและเกษตรกรที่ประสงค์จะขายหรือได้รับผลจากมาตรการกำหนดสิทธิการถือครองที่ดิน ซึ่งเป็นการรักษาและคุ้มครองการสูญเสียที่ดินของชุมชน

(๒) ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยต้องเปิดโอกาส ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและเกษตรกรมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดินและต้องมีการจัดทำประชาพิจารณ์/ประชาปรึกษา เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนก่อนเริ่มโครงการของภาครัฐที่อาจส่งผลกระทบต่อเกษตรกรและชุมชนในพื้นที่

๑.๓. สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เห็นว่าการดำเนินการตามนโยบายการจัดการที่ดินทำกินให้แก่เกษตรกรยากจนในรูปของ “ธนาकारที่ดิน” และเร่งรัดการออกเอกสารสิทธิให้แก่เกษตรกรยากจนและชุมชนที่ทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐที่ไม่มีสภาพป่าแล้วในรูปของ “โฉนดชุมชน” ดังกล่าวเป็นนโยบายที่ดี และหากสามารถแปลงนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใสชัดเจนและสร้างความเป็นธรรมแล้ว จะสามารถแก้ไขปัญหาที่ดินทำกินที่อยู่อาศัยของชุมชนและเกษตรกรได้มากกว่า ๕ แสนครอบครัว สามารถช่วยแก้ไขปัญหาที่ดินหลุดมือจากเกษตรกรและคนจน ตลอดจนช่วยกระจายการถือครองที่ดิน ซึ่งเป็นทรัพย์สินสาธารณะของประเทศและเอื้ออำนวยให้มีการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างยั่งยืน

๒. การดำเนินการ

๒.๑ ศึกษาจากเอกสารในส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ที่ดินของประเทศไทย กฎหมายเกี่ยวกับการใช้ที่ดินและเอกสารข้อมูลจากหน่วยงานทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน

๒.๒ ศึกษาดูงาน “กรณีปัญหาที่ดินของสหกรณ์การเช่าที่ดินคลองโยง จังหวัดนครปฐม” วันที่ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ สหกรณ์คลองโยง ตำบลคลองโยง อำเภอสทลัายา จังหวัดนครปฐม

๒.๓ จัดสัมมนาเวทีสาธารณะ เรื่อง “โฉนดชุมชน” วันที่ ๔ กันยายน ๒๕๕๒ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีการหารือและแลกเปลี่ยนความเห็นร่วมกันระหว่างชุมชนและส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับความเป็นไปได้ ข้อจำกัด ในการนำนโยบายโฉนดชุมชนไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ดินแต่ละประเภท โดยการสัมมนาได้แบ่งกลุ่มหารือระหว่างส่วนราชการกับชุมชน จำแนกตามประเภทที่ดิน ประกอบด้วย ที่ดินในพื้นที่อนุรักษ์ ตามกลุ่มกฎหมายป่าไม้ ที่ดินในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ พื้นที่ป่าไม้ ที่ดินในพื้นที่สาธารณะประโยชน์และที่ราชพัสดุ ที่ดินในพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน ที่ดินในพื้นที่สหกรณ์ ที่ดินในพื้นที่เอกชนซึ่งได้สิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินและที่ดินในพื้นที่ชุมชนเมือง ซึ่งเช่าจากรัฐวิสาหกิจ

๓.สาระสำคัญและข้อวิเคราะห้

ปัญหาที่ดินเป็นปัญหาเรื้อรังของประเทศไทยมานาน โดยมีการจัดการที่ดินในลักษณะการถือครองที่ไม่ทำให้เกิดความเป็นธรรม ทำให้ที่ดินมีการกระจุกไม่กระจาย เปลี่ยนสภาพพื้นฐานจากการยังชีพมาเป็นสินค้าที่มีการแลกเปลี่ยน แม้การกระจายการถือครองเพื่อจัดการทรัพยากรที่ดินที่เป็นธรรมจะถูกริเริ่มมาตั้งแต่สมัยการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. ๒๔๗๕ และมีประมวลกฎหมายที่ดินที่มีหลักการให้สิทธิในที่ดินแก่ผู้ทำประโยชน์จริง เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ แต่จนถึงปัจจุบันการจัดการที่ดินก็ยังมีปัญหาที่ยังไม่ได้รับการแก้ไขจำนวนมาก

นโยบายของรัฐบาลว่าด้วยการเร่งรัดการออกเอกสารสิทธิให้แก่เกษตรกร
ยากจนและชุมชนที่ทำกินอยู่ในที่ดินของรัฐที่ไม่มีสภาพป่าแล้วในรูปของโฉนดชุมชน
การสนับสนุนการพัฒนาการเกษตรในรูปของนิคมการเกษตร และจัดหาที่ดินทำกิน
ให้แก่เกษตรกรยากจนในรูปของธนาคารที่ดินจึงเป็นนโยบายที่ดี

อย่างไรก็ตามการแปลงนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติยังมีปัญหาที่ต้อง
ปรับปรุงหลายประการ กล่าวคือ

๓.๑ ปัญหาความเข้าใจร่วมระหว่างระดับนโยบายกับระดับส่วนราชการที่ต้อง
ปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินการออกโฉนดชุมชน

๓.๒ ปัญหาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงยึดถือแนวปฏิบัติการจัดการที่ดิน
ในรูปแบบเดิมซึ่งทำให้การปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการโฉนดชุมชนขาดความคล่องตัว
รวมถึงบางหน่วยงานได้สร้างปัญหาเพิ่มขึ้นโดยการบังคับใช้กฎหมายฟ้องร้องดำเนิน
คดีกับราษฎรที่ทำกินและอยู่อาศัยในที่ดินของรัฐ ซึ่งเป็นเป้าหมายการแก้ไขปัญหา
ของรัฐบาลตามนโยบายโฉนดชุมชน

๓.๓ ปัญหาข้อจำกัดที่เกิดจากความขัดแย้งของการจัดการที่ดินในระบบ
กรรมสิทธิบุคคล และระบบตลาดเสรีที่สามารถซื้อขายทำให้เกิดการไม่เห็นด้วยกับ
การออกโฉนดชุมชนซึ่งมีข้อกำหนดให้เป็นสิทธิร่วม ห้ามซื้อขายที่ดินและมีข้อกำหนด
ห้ามการใช้ประโยชน์ในหลายลักษณะ เช่น ให้ใช้ได้เฉพาะเป็นพื้นที่เกษตรกรรมและ
ที่อยู่อาศัยเท่านั้น เป็นต้น

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

๔.๑ ความหมายและวัตถุประสงค์ของโฉนดชุมชน

(๑) “โฉนดชุมชน” หมายถึง การรับรองสิทธิในที่ดินเพื่อการอยู่อาศัยหรือ
การทำกินให้แก่ชุมชนในรูปของแปลงรวม เป็นการรับรองสิทธิชุมชนตามรัฐธรรมนูญ
พร้อมไปกับการรับรองสิทธิในที่ดินของบุคคลซึ่งเป็นสมาชิกของชุมชนภายใต้ระเบียบ
การใช้ประโยชน์ที่ดินร่วมของชุมชน โฉนดชุมชนเป็นชื่อเรียกรวมของเอกสาร

การรับรองสิทธิที่ดินร่วมของชุมชนในลักษณะแปลงรวม แบบหรือชื่อของเอกสาร อาจแตกต่างกันตามประเภทของที่ดินและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ดินแปลงนั้นๆ

(๒) “วัตถุประสงค์” ของโฉนดชุมชนมี ๒ ประการ คือ เพื่อสร้างความมั่นคง ปกป้อง ค้ำครอง และรักษาทรัพยากรที่ดินซึ่งเป็นทรัพยากรธรรมชาติ ให้มีการใช้ที่ดินอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะในที่ดินเพื่อเกษตรกรรมและที่ดินเพื่ออยู่อาศัยและเพื่อควบคุมไม่ให้มีการซื้อขายที่ดินในลักษณะสินค้าเสรีเหมือนที่ดินเอกชนทั่วไป ซึ่งเป็นการควบคุมการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินอันเนื่องมาจากที่ดินเปลี่ยนมือ รวมถึงการสร้างเชื่อมั่นว่า สมาชิกใหม่ที่เข้ามาซื้อที่ดินยอมรับกฎระเบียบร่วมของชุมชน

๔.๒ กรอบการดำเนินการโฉนดชุมชน

(๑) ที่ดินที่รัฐจะนำมาดำเนินการตามนโยบายโฉนดชุมชน ควรเป็นที่ดิน ๓ ประเภท ดังต่อไปนี้

ประเภทที่หนึ่ง ที่ดินของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจที่ราษฎรอยู่อาศัยและทำกินมาอย่างต่อเนื่อง ไม่ใช่ที่ดินของรัฐที่มีการบุกรุกใหม่

ประเภทที่สอง ที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่รัฐจัดหามาเพื่อดำเนินการ
จัดสรรให้กับราษฎรหรือเกษตรกรที่อยู่อาศัยหรือพื้นที่ทำการเกษตร กรณีนี้เป็นการ
จัดสรรที่ดินใหม่ให้กับราษฎรตามนโยบายของรัฐบาลเป็นรายแปลงรายพื้นที่ จึงไม่จำเป็นต้อง
ต้องมีการครอบครองมาก่อนหรือการครอบครองอย่างต่อเนื่องเหมือนที่ดินประเภทแรก

ประเภทที่สาม ที่ดินที่เอกชนครอบครองหรือได้รับเอกสารสิทธิที่ดิน
โดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือที่ดินที่เอกชนทิ้งร้างไม่ทำประโยชน์เกินเวลาที่กำหนด
ไว้ในประมวลกฎหมายที่ดิน

(๒) รัฐบาลควรออกโฉนดชุมชน รับรองสิทธิชุมชนโดยไม่กำหนดระยะเวลา
และให้สามารถสืบทอดทางมรดกได้ โดยกำหนดเงื่อนไขให้รัฐสามารถเพิกถอน
โฉนดชุมชนได้ทั้งแปลงหากชุมชนไม่ปฏิบัติตามข้อตกลงร่วมระหว่างรัฐกับชุมชน
เนื่องจากโฉนดชุมชนเป็นเอกสารรับรองสิทธิชุมชนซึ่งมีข้อกำหนดของการใช้สิทธิภายใต้
ข้อตกลงร่วมระหว่างรัฐกับชุมชน ดังนั้นจึงควรใช้ข้อตกลงดังกล่าวเป็นมาตรการ
หลักในการออกหรือเพิกถอนโฉนดชุมชน ไม่ควรใช้ระยะเวลาการอนุญาตเป็น
เงื่อนไขหลัก เช่น ๓๐ ปี เพื่อให้ชุมชนมีความมั่นคงในการใช้ที่ดินสำหรับเป็นที่อยู่
อาศัยและการประกอบอาชีพรวมถึงให้ชุมชนดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติควบคู่ไปด้วย

(๓) รัฐบาลควรศึกษาและนำแนวทางการดำเนินการรับรองสิทธิชุมชน
ในลักษณะสิทธิร่วมแบบโฉนดชุมชน เป็นแนวทางการดำเนินการจัดการโฉนดชุมชน
จากตัวอย่างที่ได้มีการดำเนินการอยู่แล้วในหลายพื้นที่ เช่น กรมส่งเสริมสหกรณ์
ดำเนินการในพื้นที่นิคมสหกรณ์ หรือตามโครงการพระราชดำริ เช่น หุบกะพง เป็นต้น

๔.๓ กฎหมายกึ่งสนับสนุนการดำเนินการออกโฉนดชุมชนในที่ดินแต่ละประเภท

(๑) รัฐสามารถดำเนินการโฉนดชุมชนได้ในที่ดินทุกประเภทโดยไม่ต้อง
แก้ไขกฎหมาย เช่น ที่ดินสาธารณประโยชน์ ที่ดินราชพัสดุ ที่ดินตามกฎหมายป่าไม้
ที่ดินเอกชน ที่ดินในพื้นที่จัดรูปที่ดิน ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินรัฐวิสาหกิจ เป็นต้น
โดยที่กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับที่ดินแต่ละประเภทมีบทบัญญัติให้รัฐสามารถอนุญาตให้
ใช้ประโยชน์จากที่ดินได้

(๒) การออกโฉนดชุมชนในที่ดินในพื้นที่ของรัฐ ประกอบด้วย ที่ดินราชพัสดุ ที่ดินสาธารณะประโยชน์ ที่ดินตามกลุ่มกฎหมายป่าไม้ ที่ดินในเขตปฏิรูปที่ดิน ที่ดินตามกฎหมายจัดรูปที่ดิน สามารถดำเนินการได้ทันที เนื่องจากกฎหมายเฉพาะของที่ดินแต่ละประเภท มีบทบัญญัติให้ผู้รักษาการตามกฎหมายสามารถอนุญาตให้ชุมชนใช้ประโยชน์หรือทำเป็นโครงการร่วมกับชุมชน นอกจากนี้รัฐบาลยังสามารถใช้กฎหมายปฏิรูปที่ดินสำหรับสนับสนุนการปฏิรูปที่ดินเป็นแปลงรวม และจัดรูปองค์กรชุมชนในรูปของสหกรณ์ขึ้นดำเนินการบริหารจัดการที่ดินร่วมกัน โดยที่รัฐบาลประกาศให้ที่ดินที่ประสงค์จะออกโฉนดชุมชนเป็นพื้นที่ปฏิรูปที่ดิน

(๓) ในพื้นที่การจัดรูปที่ดินหรือสหกรณ์เช่าที่ดิน ซึ่งราษฎรประสงค์ให้ออกเอกสารสิทธิร่วม ในรูปโฉนดชุมชน เช่น สหกรณ์เช่าที่ดินคลองโยง ตำบลคลองโยง อำเภอศาลายา จังหวัดนครปฐม รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าวโดยทำเป็นเอกสารสิทธิร่วมและการจัดรูปองค์กรชุมชนในแบบสหกรณ์เพื่อบริหารจัดการที่ดินร่วม ทั้งนี้เนื่องจากราษฎรมีสิทธิที่จะได้รับเอกสารสิทธิที่ดินเป็นรายบุคคลอยู่แล้ว การออกเป็นเอกสารสิทธิร่วม จึงเป็นการรอนสิทธิของตนเอง เพื่อใช้เป็นเงื่อนไขในการสร้างความร่วมมือในชุมชนสำหรับ

การคุ้มครองไม่ให้มีการซื้อขายที่ดินหรือเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจนมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตและระบบนิเวศร่วมของชุมชน

(๔) รัฐบาลสามารถยกระดับที่ดินที่อยู่อาศัยของชุมชนเมืองให้เป็นโฉนดชุมชนได้ โดยกำหนดให้ทำข้อตกลง ระเบียบและกติการ่วมที่ชัดเจน จะช่วยให้ชุมชนเมืองสามารถพัฒนาชุมชนได้ดียิ่งขึ้น รวมถึงจะช่วยแก้ไขปัญหาชุมชนเมืองซึ่งเป็นปัญหาของเมืองใหญ่ทั่วประเทศ

ที่ดินที่อยู่อาศัยของชุมชนเมือง ประกอบด้วย ที่ดินรัฐวิสาหกิจ ที่ดินสาธารณประโยชน์ ที่ราชพัสดุ หรือที่ดินที่ชุมชนจัดซื้อร่วมกัน ซึ่งสภาพเดิมหน่วยงานภาครัฐให้ชุมชนเมืองรวมกลุ่มกันเช่าที่ดินเดิมหรือให้มีการบริหารจัดการที่ดินโดยสหกรณ์ ซึ่งเป็นระบบสิทธิร่วมตามแนวคิดโฉนดชุมชน แต่เกิดปัญหาว่า สมาชิกชุมชนสามารถขายสิทธิที่ดินได้โดยไม่ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการชุมชน การปรับระบบการเช่าหรือการบริหารจัดการที่ดินใหม่ของชุมชนเมืองตามแนวคิดโฉนดชุมชนจะช่วยให้ชุมชนสามารถสร้างข้อตกลง ระเบียบและกติการ่วมเพิ่มเติมสำหรับควบคุมการเปลี่ยนแปลงผู้ใช้ประโยชน์ที่ดิน ทั้งจะช่วยให้มีการวางผังที่อยู่อาศัยที่ดินได้

(๕) รัฐบาลใช้กฎหมายที่ดินควบคู่กับกฎหมายสหกรณ์หรือกฎหมายปฏิรูปที่ดิน ดำเนินการรับรองสิทธิชุมชนตามนโยบายโฉนดชุมชนในที่ดินเอกชน ที่ดินที่มีการออกเอกสารสิทธิตามประมวลกฎหมายที่ดินแต่เป็นที่ดินติดจำนองจนเป็นหนี้เสีย และถูกทิ้งร้างไว้กว่า ๒๐ ปี ซึ่งเอกชนที่มีชื่อในเอกสารสิทธิที่ดินสูญเสสิทธิการครอบครองเนื่องจากไม่ได้ทำประโยชน์ในที่ดินต่อเนื่องกันตามที่ประมวลกฎหมายที่ดินกำหนด หรือที่ดินเอกชนทิ้งร้างแต่ไม่ได้มีภาวะหนี้เสีย หรือที่ดินที่ตรวจสอบแล้วพบว่าเป็นที่ดินซึ่งออกเอกสารสิทธิโดยมิชอบทั้งที่กรมที่ดินมีคำสั่งเพิกถอนเอกสารสิทธิที่ดินแล้วและที่อยู่ในกระบวนการเพิกถอน

๔.๔ นโยบายและมาตรการสนับสนุนการดำเนินการโหนดชุมชน

(๑) รัฐบาลควรมีมาตรการสนับสนุนการดำเนินการโหนดชุมชนให้ครอบคลุมทั้งที่ดิน ป่าไม้ แม่น้ำ ระบบเกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยในพื้นที่นี้เวคร่วม เนื่องจากทรัพยากรที่ดินที่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมและที่อยู่อาศัยมีความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์กับทรัพยากรธรรมชาติอื่นๆ รวมทั้งต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนระเบียบสำหรับการบริหารจัดการที่มีความแตกต่างกันตามระบบนิเวศจารีตประเพณีและวัฒนธรรมของแต่ละชุมชน

(๒) รัฐบาลควรมีมาตรการสนับสนุนการจัดตั้งกองทุนที่ดินระดับชุมชนควบคู่กันไปในพื้นที่ซึ่งดำเนินการโหนดชุมชน โดยการระดมทุนจากภายในชุมชน สอดคล้องกับงบประมาณของรัฐบาลภายใต้ระเบียบร่วมระหว่างรัฐบาลกับชุมชน เพื่อเป็นทุนสำหรับช่วยการกระจายสิทธิที่ดิน และการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนเจ้าของที่ดินเนื่องจากความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ภาวะหนี้สินหรือการต้องการเปลี่ยนอาชีพหรือย้ายถิ่นฐานของสมาชิก

(๓) รัฐบาลควรมีนโยบายเร่งรัดจัดตั้งธนาคารที่ดินระดับประเทศ รวมทั้งการปรับปรุงกองทุนที่ดินที่ได้จัดตั้งไว้แล้วให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับแนวนโยบายรัฐบาล เพื่อเป็นเงินทุนสำหรับจัดหาที่ดินให้แก่ประชาชน เกษตรกร และรับโอนหรือปรับโครงสร้างหนี้ของประชาชนในกรณีทีภาวะหนี้สินนั้นนำไปสู่การสูญเสีย ที่ดินและการปรับปรุงระบบภาษีที่ดินแบบก้าวหน้า เพื่อช่วยให้เกิดการกระจายการถือครองที่ดินให้มีการใช้ประโยชน์อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม

(๔) รัฐบาลควรจัดให้มีแผนงานและงบประมาณ สำหรับสนับสนุนการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน การพัฒนาอาชีพ การพัฒนาระบบสาธารณสุขไปพร้อมทั้งการจัดซื้อที่ดินบางส่วน โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของแผนการดำเนินงานโฉนดชุมชน เนื่องจากความเข้มแข็งของชุมชนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินการโฉนดชุมชนประสบความสำเร็จ

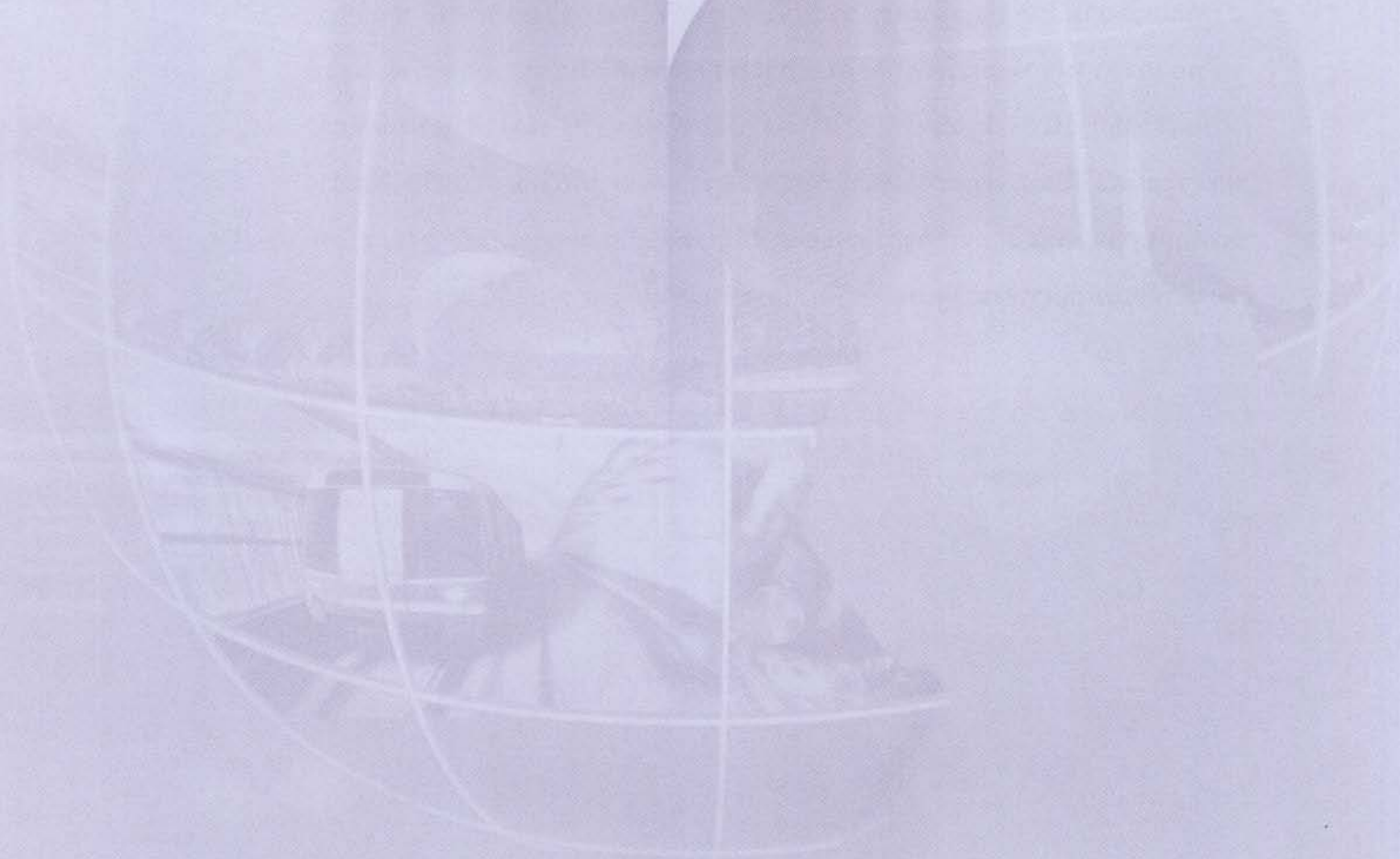
(๕) การออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี เพื่อดำเนินการ ตามนโยบายโฉนดชุมชนและการเริ่มดำเนินการจากพื้นที่นำร่องเป็นนโยบายและแนวทางปฏิบัติที่ดีอย่างไรก็ตามรัฐบาลต้องสร้างความเข้าใจ ความตระหนัก ความเป็นเอกภาพ และการมุ่งมั่น ดำเนินการร่วมกันให้เกิดแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนมีมาตรการกำกับดูแลส่วนราชการที่วางเฉยไม่ปฏิบัติตามนโยบาย หรือส่วนราชการที่ดำเนินการอันเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการตามนโยบาย(หรือเลือกปฏิบัติต่อประชาชนในพื้นที่) โฉนดชุมชน เช่น การเร่งรัดจับกุมดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่งกับชุมชนซึ่งที่ดินซ้อนทับกับพื้นที่อุทยานแห่งชาติ เป็นต้น นอกจากนี้มีมติคณะรัฐมนตรีเดิมหลายมติที่อาจขัดหรือแย้งกับการดำเนินการตามนโยบายโฉนดชุมชน และอาจเป็นข้ออ้างให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องไม่ปฏิบัติตามนโยบายรัฐบาล ดังนั้นการออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี หรือมติให้ใช้ระเบียบควรกำหนดไว้อย่างชัดเจนว่า มติคณะรัฐมนตรีที่ขัดหรือแย้งให้ใช้มติคณะรัฐมนตรีว่าด้วยโฉนดชุมชนเป็นหลัก

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๔ กรกฎาคม ๒๕๕๒ ว่า รองนายกรัฐมนตรี

(นายกรณ์ศักดิ์ สภาวสุ) ได้มีคำสั่งมอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องนี้ ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณามีมติประการใดแล้วจะได้แจ้งให้สภาที่ปรึกษาฯ ได้รับทราบต่อไป

เมื่อวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่าคณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบความเห็นและข้อเสนอแนะ ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวัฒนธรรม สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี และสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าวพร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาของสำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว

๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

ปัญหาเขาพระวิหารกรณีการคัดค้านการขึ้นทะเบียน ปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้มีมติรับทราบมติคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกที่ให้มีการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา และนายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เดินทางไปสังเกตการณ์การประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยประชุมที่ ๓๓ ณ เมืองเซบิญา ประเทศสเปน ในช่วงวันที่ ๒๒ - ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ และได้ส่งหนังสือคัดค้านการ

ขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกต่อผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกและประธานคณะกรรมการมรดกโลก แต่การคัดค้านดังกล่าวยังไม่เกิดผล โดยที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยประชุมที่ ๓๓ นี้ ได้มีมติให้กัมพูชาส่งรายงานความก้าวหน้าในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะของคณะกรรมการมรดกโลกในมติสมัยประชุมที่ ๓๒ ต่อศูนย์มรดกโลก ภายในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๓ เพื่อการตรวจสอบโดยคณะกรรมการมรดกโลก ในการประชุมสมัยที่ ๓๔ ปี พ.ศ. ๒๕๕๓

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า การคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชาเป็นเรื่องที่สำคัญ จึงเห็นควรให้มีการศึกษาแนวทางในการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา รวมทั้งปัญหาสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในเรื่องดังกล่าว

๒. การดำเนินการของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้แต่งตั้งคณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อศึกษาเกี่ยวกับกรณีปัญหาเขาพระวิหาร ในวันที่ ๒๔ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ โดยคณะทำงานประกอบด้วยสมาชิกสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๑๕ ท่าน เพื่อศึกษาปัญหาและหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกรณีปัญหาเขาพระวิหาร หลังจากที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๑๖ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒ รับทราบมติคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกที่ให้มีการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา คณะทำงานเฉพาะกิจเพื่อศึกษาเกี่ยวกับกรณีปัญหาเขาพระวิหารจึงได้ดำเนินการศึกษาแนวทางในการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา รวมทั้งปัญหาสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะในเรื่องดังกล่าวเสนอต่อสภาที่ปรึกษาฯ และคณะรัฐมนตรีตามลำดับ โดยได้มีการดำเนินการดังนี้

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสารทางวิชาการ งานวิจัย เอกสารจากส่วนราชการ
และสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ รับฟังข้อมูลและความคิดเห็นจากนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ในการประชุม ๒ ครั้ง เมื่อวันที่ ๓ และ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

๒.๓ จัดการเสวนาเชิงวิชาการเรื่อง “การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก : ปัญหาและทางออกเชิงสร้างสรรค์” เมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ณ โรงแรมเอเชีย กรุงเทพฯ โดยมีนักวิชาการ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมเสวนาจำนวนประมาณ ๗๐ คน เพื่อแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้กว้างขวางขึ้น

๓. สารสำคัญของเรื่องและข้อวิเคราะห์

จากการศึกษาของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับปัญหาเขาพระวิหาร กรณีการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก มีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องพอสรุปได้ ดังนี้

๓.๑ มติของคณะกรรมการมรดกโลกที่เกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ประเทศกัมพูชาได้ยื่นเอกสารต่อศูนย์มรดกโลกเพื่อขอจดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกตั้งแต่เดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๔๘ ประเทศไทยและประเทศกัมพูชาได้มีการหารือกันในเรื่องดังกล่าวหลายครั้งโดยประเทศไทยได้แสดงข้อห่วงกังวลเกี่ยวกับเขตแดนในบริเวณเขาพระวิหาร และเสนอให้จดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกร่วมกันในลักษณะข้ามพรมแดน (Transboundary nomination) แต่ประเทศกัมพูชายังคงดำเนินการที่จะขอจดทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกแต่ฝ่ายเดียว จนกระทั่งคณะกรรมการมรดกโลกได้อนุมัติให้ขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก เมื่อวันที่ ๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ ในสมัยประชุมที่ ๓๒ ณ เมืองควิเบก ประเทศแคนาดา

หากพิจารณารายละเอียดของข้อมติในสมัยประชุมที่ ๓๒ จะเห็นได้ว่า คณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติให้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกเฉพาะตัวปราสาทพระวิหารได้ โดยที่กัมพูชายังไม่มีการกำหนดเขตกันชนและแผนบริหารจัดการพื้นที่อย่างชัดเจน ยิ่งไปกว่านั้นยังไม่ค้ำประกันว่าจะต้องถูกกำหนดขึ้นจะอยู่ในพื้นที่พิพาท ที่ไทยและกัมพูชายังไม่สามารถตกลงเรื่องเขตแดนระหว่างกันได้ ซึ่งเป็นการ ขัดอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติ ในมาตรา ๑๑ ข้อ ๓.

๓.๒ ลำดับเหตุการณ์สำคัญนับตั้งแต่คณะกรรมการมรดกโลก มีมติให้ขึ้นทะเบียน ปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

ลำดับเหตุการณ์สำคัญนับตั้งแต่คณะกรรมการมรดกโลกได้มีมติให้ขึ้นทะเบียน ปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ที่ได้รับการบันทึกในรายงานเพื่อให้คณะกรรมการ มรดกโลกรับทราบตามเอกสาร WHC-๐๙/๓๓.COM/๗B.Add ลงวันที่ ๒๙/๐๕/๕๒ พอสรุปรายละเอียดได้ ดังนี้

วันที่ ๗/๐๗/๕๑ คณะกรรมการมรดกโลกมีมติให้ขึ้นทะเบียนปราสาท พระวิหารเป็นมรดกโลก หลังจากนั้นไม่กี่วัน ทหารทั้ง กัมพูชาและไทยได้เคลื่อนกำลังมาใกล้พื้นที่ปราสาทพระวิหาร และปราสาทพระวิหารได้ถูกปิดสำหรับนักท่องเที่ยว ระหว่าง เดือนกรกฎาคมถึงกันยายน ได้มีความพยายามเพื่อการเจรจา แต่ไม่มีความก้าวหน้าที่สำคัญ

วันที่ ๑๕/๐๙/๕๑ กัมพูชาส่งหนังสือถึงประธานคณะกรรมการมรดกโลกเพื่อ ขอเลื่อนการส่งรายงานตามคำร้องขอของคณะกรรมการ มรดกโลก ในข้อมติ ๓๒ COM ๙B.๑๐๒ ที่ครบกำหนด ส่งในวันที่ ๑/๐๒/๕๒ เป็นวันที่ ๑/๐๒/๕๓

- วันที่ ๘/๑๐/๕๑ ประธานคณะกรรมการมรดกโลกแจ้งให้กัมพูชาส่งรายงานดังกล่าวข้างต้นภายในวันที่ ๑/๐๕/๕๒
- วันที่ ๑๒/๑๑/๕๑ รองนายกรัฐมนตรีกัมพูชาส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโก แจ้งเหตุการณ์การสู้รบระหว่างไทยกับกัมพูชาที่เกิดขึ้นในวันที่ ๑๕/๑๐/๕๑ พร้อมภาพความเสียหายต่อปราสาทพระวิหาร และร้องขอให้จัดชุดมาตรวจสอบที่พื้นที่
- วันที่ ๘/๑๒/๕๑ กัมพูชาส่งหนังสือแจ้งประธานคณะกรรมการมรดกโลกว่าพร้อมที่จะจัดประชุมคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศ (ICC) ตามคำร้องขอของคณะกรรมการมรดกโลกในข้อมติ ๓๒ COM ๘B.๑๐๒ และกัมพูชาขอความเห็นของประธานคณะกรรมการมรดกโลกเกี่ยวกับโอกาสที่จะดำเนินการต่อประธานคณะกรรมการมรดกโลกแจ้งว่า การจัดการประชุมดังกล่าวจะทำให้ความร่วมมือระหว่างประเทศในการดูแลปราสาทพระวิหารเกิดความเข้มแข็ง และให้เชิญให้หน่วยงานที่รับผิดชอบของกัมพูชาติติดต่อศูนย์มรดกโลกเพื่อหาวิธีรูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการจัดประชุมดังกล่าว
- วันที่ ๓๐/๑๒/๕๑ ผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกส่งหนังสือแจ้งกัมพูชาถึงกลไกการติดตามเสริม (Reinforced monitoring mechanism) และจะส่งชุดไปตรวจที่ปราสาทพระวิหารเร็วที่สุดโดยระบุวัตถุประสงค์ของชุดที่ไปตรวจดังกล่าวจะถูกจำกัดเฉพาะการประเมินสถานะของการอนุรักษ์ปราสาทพระวิหาร รวมถึงเหตุการณ์การสู้รบ วันที่ ๑๕/๑๐/๕๑ โดยจะไม่ตัดสิน

- พลวัตของเหตุการณ์หรือความรับผิดชอบของภาคีที่เกี่ยวข้อง
ชุดที่ไป ตรวจดังกล่าวจะทำให้มีโอกาสในการทบทวน
ความก้าวหน้าของการดำเนินการตามมติ ข้อ ๑๕ ของข้อมติ
๓๒ COM ๘B.๑๐๒
- วันที่ ๓๐/๐๑/๕๒ ประธานคณะกรรมการมรดกโลกได้อนุมัติเงินตามคำขอ
ความช่วยเหลือของกัมพูชาจำนวน ๓๐,๐๐๐ เหรียญสหรัฐ
เพื่อสนับสนุนหน่วยงานที่รับผิดชอบของกัมพูชาในการ
ดำเนินการตามคำแนะนำของคณะกรรมการมรดกโลก
- วันที่ ๒๘/๐๓/๕๒ ชุดติดตามเสริม (Reinforced monitoring mission)
ได้เข้าไปดำเนินการในพื้นที่
- ๖/๐๔/๕๒ โดยมีผู้ชำนาญการด้านวัฒนธรรมของสำนักงานยูเนสโก
ที่กรุงพนมเปญและผู้เชี่ยวชาญของ ICOMOS
- วันที่ ๒-๓/๐๔/๕๒ ทันทีหลังจากชุดติดตามเสริมออกจากพื้นที่เหตุการณ์สู้รบ
รุนแรงได้เกิดขึ้นที่ปราสาทพระวิหาร มีทหารทั้งฝ่ายไทย
และกัมพูชาได้รับบาดเจ็บและเกิดความเสียหายต่อทรัพย์สิน
โดยเฉพาะตลาด รวมทั้งมีการอพยพชาวบ้านกัมพูชา
ในบริเวณที่อยู่ใกล้กับปราสาทพระวิหาร
- วันที่ ๕/๐๔/๕๒ รองนายกรัฐมนตรีกัมพูชาส่งหนังสือถึงผู้อำนวยการใหญ่
ยูเนสโกแจ้งเหตุการณ์และผลที่เกิดที่ปราสาทพระวิหาร
พร้อมทั้งได้ส่งเอกสารรูปถ่ายและวิดีโอตามมาหลังจากนั้น
ไม่กี่วัน กัมพูชาร้องขอเงินสนับสนุนเพื่อการซ่อมแซม
โครงสร้างพื้นฐานที่ได้รับความเสียหายจากเหตุการณ์สู้รบ
ในวันที่ ๒-๓/๐๔/๕๒

วันที่ ๒๔/๐๔/๕๒ กัมพูชาส่งรายงานเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกตาม
คำร้องขอของคณะกรรมการมรดกโลกในข้อมติ ๓๒ COM ๘
B.๑๐๒ ให้ศูนย์มรดกโลก

๓.๓ รายงานเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกที่กัมพูชาส่งให้ศูนย์มรดกโลก เมื่อวันที่ ๒๔/๐๔/๕๒

กัมพูชาได้ส่งรายงานเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกตามคำร้องขอของ
คณะกรรมการมรดกโลกในข้อมติ ๓๒ COM ๘B.๑๐๒ ให้ศูนย์มรดกโลกในวันที่
๒๔/๐๔/๕๒ ตามที่ปรากฏในเอกสาร WHC๐๘/๓๓.COM/๗B.Add รายงานดังกล่าว
ได้แสดงถึงความก้าวหน้า ดังนี้

๓.๓.๑ แผนที่รายละเอียดเพิ่มเติมของทรัพย์สินที่ขึ้นทะเบียนและแผนที่ กำหนดเขตกันชน

กัมพูชาได้ส่งแผนที่ในรายงานดังกล่าว แผนที่ดังกล่าวได้ระบุตำแหน่ง
ที่แน่นอนของอาณาบริเวณของทรัพย์สินที่ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และอาณาบริเวณ
ของเขตกันชน แต่เขตกันชนที่เสนอมาไม่รวมพื้นที่ทางทิศเหนือและทิศตะวันตกของ
ปราสาทพระวิหาร ซึ่งอยู่ภายใต้การพิพาททางเขตแดนกับไทย โดยกัมพูชาได้ระบุว่า
การกำหนดเขตนี้เป็นเพียงชั่วคราว การกำหนดเขตในขั้นสุดท้ายจะถูกปรับตามผล
ของปักปันเขตแดนของคณะกรรมการจัดการเขตแดนร่วมระหว่างกัมพูชากับไทย (JBC)

๓.๓.๒ แฟ้มการเสนอขึ้นทะเบียนที่ถูกปรับปรุง (Updated Nomination file) เพื่อสะท้อนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดกับอาณาบริเวณ ของทรัพย์สิน

รายงานประกอบด้วยการชี้แจงให้ชัดเจนถึงอาณาบริเวณของทรัพย์สินที่ขึ้น
ทะเบียนเป็นมรดกโลก และเหตุผลสำหรับการปรับเปลี่ยนของอาณาบริเวณของ
ทรัพย์สิน แฟ้มการเสนอขึ้นทะเบียนที่ถูกปรับปรุงซึ่งเกี่ยวกับพื้นที่ที่แท้จริงซึ่งขึ้น
ทะเบียนในทุกส่วนจะยังคงต้องถูกเตรียมและส่งให้ต่อไป

๓.๓.๓ การยืนยันว่าเขตบริหารจัดการสำหรับทรัพย์สินจะรวมถึงทรัพย์สินที่ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และเขตกันชนกำหนดในแผนผังของทรัพย์สินที่ทบทวนใหม่
(Revised graphic plan of the property: RGPP)

กัมพูชายืนยันว่าเขตบริหารจัดการสำหรับทรัพย์สินจะรวมถึงทรัพย์สินที่ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก และเขตกันชนกำหนดใน RGPP

๓.๓.๔ รายงานความก้าวหน้าในการพัฒนาของแผนบริหารจัดการ

รายงานของกัมพูชาประกอบด้วยเอกสารที่ชื่อว่า “แผนบริหารจัดการสำหรับที่ตั้งที่ถูกเสนอให้เป็นมรดกโลกของปราสาทพระวิหาร (Management Plan for the World Heritage nominated site of the Temple of Preah Vihear)” เอกสารนี้ยังคงเป็นร่างของการอธิบายรายละเอียดซึ่งให้กรอบงานภาพรวมสำหรับการบริหารจัดการที่ตั้ง การกำหนดหลักการที่ใช้เป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นอนุรักษ์และวัตถุประสงค์การบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องและการวางกรอบการดำเนินการทางกฎหมาย สถาบันการบริหารจัดการ และการเงิน

ในรายงานเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนมรดกโลกที่กัมพูชาส่งให้ศูนย์มรดกโลกนี้ ไม่มีการอ้างอิงถึงการประชุมคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศ (ICC)

๓.๔ การดำเนินการของไทยภายหลังปราสาทพระวิหารได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก

การดำเนินการของไทยภายหลังปราสาทพระวิหารได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก พอสรุปลำดับเหตุการณ์สำคัญได้ ดังนี้

วันที่ ๑๐/๐๒/๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติให้ปรับปรุงองค์ประกอบคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดย

ปรับปรุงให้รองนายกรัฐมนตรีที่นายรัฐมนตรีมอบหมาย เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นรองประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นกรรมการและเลขานุการ และศาสตราจารย์ ดร.อดุลย์ วิเชียรเจริญ เป็นกรรมการและที่ปรึกษา

วันที่ ๑๖/๐๖/๕๒

คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบมติคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกที่ให้มีการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา และให้กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงการต่างประเทศและกระทรวงวัฒนธรรมหารือร่วมกันเกี่ยวกับประเด็นคณะกรรมการประสานงานระหว่างประเทศ (ICC) ว่าประเทศไทยควรเข้าร่วมในคณะกรรมการดังกล่าวหรือไม่ โดยให้พิจารณาอย่างรอบคอบและให้นำผลการหารือเสนอคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกเพื่อพิจารณาต่อไป

วันที่ ๒๒-๓๐/๐๖/๕๒

นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เดินทางไปสังเกตการณ์การประชุมคณะกรรมการมรดกโลก สมัยประชุมที่ ๓๓ ณ เมืองเซบิญา ประเทศสเปน และได้ส่งหนังสือคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชาต่อผู้อำนวยการใหญ่ยูเนสโกและประธานคณะกรรมการมรดกโลก

วันที่ ๕/๐๘/๕๒ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก มีมติให้เสนอชื่อ ศาสตราจารย์ ดร.อดุลย์ วิเชียรเจริญ ให้เป็นผู้แทนไทยในการเข้ารับการเลือกตั้งเป็นกรรมการมรดกโลก ในการประชุมสมัชชาใหญ่ครั้งที่ ๑๗ ของรัฐภาคีอนุสัญญาเกี่ยวกับการป้องกันมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ ซึ่งจัดให้มีขึ้นที่กรุงปารีส ในวันที่ ๒๓ - ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๒ ต่อมาศาสตราจารย์ ดร.อดุลย์ วิเชียรเจริญ ได้ปฏิเสธการรับเป็นผู้แทนไทยดังกล่าว จึงได้มีการเสนอชื่อ ดร.โสภณ สุดา ลียะวณิช รองปลัดกระทรวงวัฒนธรรมเป็นผู้แทนไทยแทน

วันที่ ๒๖/๑๐/๕๒ ดร.โสภณ สุดา ลียะวณิช ผู้แทนไทย ได้รับเลือกตั้งให้เป็นกรรมการมรดกโลก โดยมีวาระการดำรงตำแหน่ง ตั้งแต่ปี ๒๕๕๒ - ๒๕๕๖ ในขณะที่ผู้แทนกัมพูชาและผู้แทนฝรั่งเศสก็ได้รับเลือกตั้งให้เป็นกรรมการมรดกโลกเช่นกัน

การที่ผู้แทนไทยได้รับเลือกตั้งให้เป็นกรรมการมรดกโลกเป็นสิ่งที่ดี โดยเป็นการเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในเวทีคณะกรรมการมรดกโลก แต่ผู้แทนไทยต้องมีการเตรียมการที่ดีเนื่องจากผู้แทนกัมพูชาและผู้แทนฝรั่งเศสก็ได้รับเลือกตั้งให้เป็นกรรมการมรดกโลกเช่นกัน การที่ผู้แทนไทยได้รับเลือกให้เป็นกรรมการมรดกโลก หากคณะกรรมการมรดกโลกมีมติเช่นใดในภายหน้าเกี่ยวกับการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ก็จะเป็นการยากต่อประเทศไทย ที่จะทำการคัดค้าน เนื่องจากผู้แทนไทยได้ร่วมมีส่วนในการพิจารณาของคณะกรรมการมรดกโลกในมตินั้นๆ แล้ว

๓.๕ ปัญหาเขตแดนบริเวณเขาพระวิหาร

ปัญหาเขตแดนบริเวณเขาพระวิหาร มีประเด็นสำคัญพอสรุปได้ ดังนี้

๓.๕.๑ แผนที่มาตรา ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ ที่จัดทำโดยฝรั่งเศส

แผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ ซึ่งเป็นแผนที่ที่ฝรั่งเศสได้จัดทำขึ้นแต่ฝ่ายเดียวและทางกัมพูชาได้ใช้เป็นเอกสารภาคผนวก ๑ ต่อท้ายคำฟ้องคดีปราสาทพระวิหารต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เป็นแผนที่ที่ฝ่ายกัมพูชายึดถือ แต่ฝ่ายไทยไม่เคยยอมรับ เนื่องจากแผนที่ดังกล่าวเป็นแผนที่ที่ฝรั่งเศสทำขึ้นฝ่ายเดียวถึงแม้ว่าฝ่ายไทยในคณะกรรมการปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนได้เป็นผู้ร้องขอให้ฝ่ายฝรั่งเศสจัดทำแผนที่ดังกล่าว ด้วยเหตุที่ฝ่ายไทยมีข้อจำกัดของความรู้และเครื่องมือเครื่องใช้ที่จะร่วมจัดทำแผนที่ แต่ในรายงานการประชุมคณะกรรมการผสม

ชุดดังกล่าวในวันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๑๙๑๕) ปรากฏว่า พันตรี
แบร์นาร์ด ประธานฝ่ายฝรั่งเศสได้เตือนให้พลเอกหม่อมชาติเดชอุดม ประธานฝ่ายไทย
ระลึกถึงวิธีการดำเนินการซึ่งกำหนดขึ้นในการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม
พ.ศ. ๒๕๕๘ (ค.ศ. ๑๙๑๕) โดยมีข้อความตอนหนึ่งว่า “เมื่อได้มีการตกลงกัน
จะถือว่าได้มีการกำหนดเส้นเขตแดนขึ้นแน่นอน เมื่อได้ให้สมาชิกคณะกรรมการ
ทั้งสองฝ่ายลงนามในแผนที่ที่แสดงเส้นเขตแดนนั้นแล้ว” เนื่องจากคณะกรรมการ
ปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนไม่เคยให้ความเห็นชอบและลงนามในแผนที่
หรือแม้กระทั่งได้เห็นแผนที่ดังกล่าวในการประชุมใดๆ ของคณะกรรมการดังกล่าว
นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ฝรั่งเศสยังดำเนินการเองแต่โดยลำพังในการพิมพ์แผนที่ดังกล่าว
เผยแพร่และแจกจ่ายแผนที่โดยมิได้ขอความเห็นหรือความเห็นชอบด้วยจากฝ่ายไทย

ยิ่งไปกว่านั้นแผนที่ดังกล่าวยังสามารถพิสูจน์ได้ว่าไม่ถูกต้องตามกฎหมายประเทศของพื้นที่จริง เส้นเขตแดนที่ลากในแผนที่ดังกล่าวได้หันเหเป็นอย่างมากจากเส้นสันปันน้ำจริง เนื่องจากข้อผิดพลาดที่เกิดจากการกำหนดที่ตั้งอย่างผิดๆ ของแม่น้ำโอดาเซม ส่งผลให้เส้นเขตแดนที่แสดงผิดและออกไปนอกแนวเส้นสันปันน้ำจริง โดยทำให้ปราสาทพระวิหารอยู่ในดินแดนกัมพูชา

๓.๕.๒ ชุมชนกัมพูชาในเขตไทยและเขตพื้นที่พิพาทบริเวณเขาพระวิหาร ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นต้นมา ได้มีชุมชนกัมพูชา เข้ามาตั้งร้านค้า

และแผงลอยบริเวณทางขึ้นปราสาทพระวิหารในเขตไทยเพื่อขายสินค้าให้แก่นักท่องเที่ยว จนต่อมาได้มีร้านค้าและแผงลอยถึงประมาณ ๔๐ ร้าน ในปี พ.ศ. ๒๕๔๒ กัมพูชา ได้สร้างวัดแก้วสิขาศีรีสวาราบบริเวณฝั่งตะวันตกของปราสาทพระวิหารซึ่งอยู่นอกเขตที่กั้นรั้วลวดหนามตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ และในช่วงปี ๒๕๔๗-๒๕๔๘ มีการขยายตัวของชุมชนกัมพูชา มีการก่อสร้างอาคารถาวรเพื่อเป็นที่ทำการเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของกัมพูชาและมีการสร้างถนนจากบ้านโกมุยของกัมพูชาขึ้นมายังเขาพระวิหาร ซึ่งเป็นการละเมิดอธิปไตยและบูรณภาพทางดินแดนของไทยโดยกระทรวงการต่างประเทศของไทยได้ทำหนังสือประท้วงต่อกัมพูชาหลายฉบับ แต่กัมพูชากลับนิ่งเฉยโดยอ้างว่าบริเวณพื้นที่ดังกล่าวเป็นของกัมพูชา ฝ่ายไทยเองก็ไม่ได้ใช้มาตรการที่เข้มแข็งในการระงับกิจกรรมต่างๆ ของกัมพูชาดังกล่าว ยิ่งไปกว่านั้นปัจจุบันรั้วลวดหนามที่กั้นเขตตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๐๕ ได้ถูกกัมพูชารื้อถอนไปหมดแล้ว

๓.๕.๓ ความขัดแย้งของคนในชาติเกี่ยวกับปราสาทพระวิหาร

การที่ปราสาทพระวิหารได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกได้ทำให้เกิดความขัดแย้งทางความคิดในสังคมไทยอย่างกว้างขวาง โดยสังคมได้แบ่งออกเป็นสองฝ่าย

ฝ่ายหนึ่งเห็นว่ารัฐบาลที่ผ่านมามีการดำเนินการในเรื่องดังกล่าวถูกต้องและเหมาะสมแล้ว ขณะที่อีกฝ่ายหนึ่งเห็นในทางตรงข้าม โดยเห็นว่า การดำเนินการดังกล่าวอาจทำให้เสียดินแดนบริเวณเขาพระวิหารได้ ซึ่งแต่ละฝ่ายมีการให้ข้อมูลและเหตุผลในแง่มุมที่แตกต่างกัน จึงทำให้เกิดความขัดแย้งในสังคม

ยิ่งไปกว่านั้น รัฐบาลในชุดปัจจุบันนั้นไม่ได้มีการดำเนินการให้เกิดความชัดเจนแก่ประชาชนเกี่ยวกับเขตแดนของประเทศไทยบริเวณเขาพระวิหารและบริเวณใกล้เคียง ไม่เคยมีการแถลงอย่างเป็นทางการว่าเฉพาะตัวปราสาทพระวิหารเท่านั้นที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศมีคำพิพากษาให้ตั้งอยู่ในดินแดนที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของกัมพูชา แต่ดินแดนบริเวณอื่นๆ ของเขาพระวิหารประเทศไทยยังคงถือว่าอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของประเทศไทย ความไม่ชัดเจนของรัฐบาลเกี่ยวกับเขตแดนของประเทศไทยบริเวณเขาพระวิหารและบริเวณใกล้เคียง ทำให้มีประชาชนจำนวนมาก เดินทางไปประท้วงที่บริเวณใกล้กับเขาพระวิหารและเกิดการปะทะกับประชาชนในพื้นที่ซึ่งมีความเห็นต่างกัน

๓.๖ การเจรจาเรื่องเขตแดนบริเวณเขาพระวิหาร

ตามบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก (Memorandum of Understanding between the Government of the Kingdom of Thailand and the Government of the Kingdom of Cambodia on the Survey and Demarcation of Land Boundary) ลงวันที่ ๑๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๓ ไทยและกัมพูชาตกลงจะร่วมกันดำเนินการสำรวจและจัดทำเขตแดนทางบกให้เป็นไปตามเอกสารดังนี้

ก. อนุสัญญาระหว่างกรุงสยามกับกรุงฝรั่งเศส แก้ไขข้อบทเพิ่มเติมข้อบทแห่งสนธิสัญญา ฉบับลงวันที่ ๓ ตุลาคม ร.ศ. ๑๑๒ (ค.ศ. ๑๘๙๓) ว่าด้วยดินแดนกับข้อตกลงอื่นๆ ฉบับลงนาม ณ กรุงปารีส เมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ ร.ศ. ๑๒๒ (ค.ศ. ๑๙๐๔)

ข. สนธิสัญญาระหว่างพระเจ้าแผ่นดินสยามกับประธานาธิบดีสาธารณรัฐฝรั่งเศส ฉบับลงนาม ณ กรุงเทพมหานคร เมื่อวันที่ ๒๓ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๕ (ค.ศ. ๑๙๐๗) กับพิธีสารว่าด้วยการปักปันเขตแดนแนบท้ายสนธิสัญญา ฉบับลงวันที่ ๒๓ มีนาคม ร.ศ. ๑๒๕ (ค.ศ. ๑๙๐๗)

ค. แผนที่ที่จัดทำขึ้นตามผลลงงานการปักปันเขตแดนของคณะกรรมการปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนที่จัดตั้งขึ้นตามอนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. ๑๙๐๔ และ

สนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. ๑๙๐๗ กับเอกสารอื่นที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้สนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. ๑๙๐๔ และสนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. ๑๙๐๗ ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส รวมทั้งตกลงให้มีคณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนทางบกร่วมไทย-กัมพูชา (Thai Cambodian Joint Commission on Demarcation for Land Boundary) เรียกว่า "คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (JBC)" ประกอบด้วยประธานร่วม ๒ คน และกรรมการอื่นๆ ซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากรัฐบาลของแต่ละฝ่าย คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (JBC) มีหน้าที่รับผิดชอบให้การสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกร่วมเป็นไปตามเอกสาร ก. ข. และ ค. พิจารณาและรับรองแผนแม่บทและข้อกำหนดอำนาจหน้าที่ในการสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนร่วม รวมทั้งผลิตแผนที่แสดงเส้นเขตแดนทางบกที่ได้สำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกแล้ว

คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (JBC) ได้ให้ความเห็นชอบข้อกำหนดและแผนแม่บทสำหรับการสำรวจและการจัดทำหลักเขตแดนทางบกร่วมระหว่างราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา (Terms of Reference and Master Plan for the Joint Survey and Demarcation of Land Boundary between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of Cambodia) เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ ปัจจุบันการดำเนินการอยู่ในขั้นตอนการค้นหาที่ตั้งหลักเขตแดนทั้ง ๗๓ หลัก โดยเมื่อตกลงที่ตั้งของแต่ละหลักได้แล้ว จะทำการซ่อมแซมในกรณีชำรุด และสร้างชิ้นใหม่ในกรณีที่สูญหายหรือถูกเคลื่อนย้ายชุดสำรวจร่วมไทย-กัมพูชาได้ดำเนินการสำรวจหลักเขตแดนไปแล้วจำนวน ๔๘ หลัก (หลักเขตแดนที่ ๒๓ ถึง ๗๐) และสามารถตรวจสอบพร้อมกำหนดที่ตั้งหลักเขตและตกลงกันได้จำนวน ๓๓ หลัก ไม่สามารถกำหนดที่ตั้งหลักเขตและตกลงกันได้จำนวน ๑๕ หลัก ทั้งนี้ พื้นที่บริเวณเขาพระวิหารยังไม่ได้มีการดำเนินการปักหลักเขตแดน

๓.๖.๑ กรอบการเจรจาสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกไทย-กัมพูชา ตลอดแนว ในกรอบของคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา และกลไกอื่นๆ

เนื่องจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๑๙๐ บัญญัติว่าหนังสือสัญญาใดมีบทเปลี่ยนแปลงอาณาเขตไทย ต้องได้รับความเห็นชอบของรัฐสภาและก่อนดำเนินการเพื่อทำหนังสือสัญญาดังกล่าว คณะรัฐมนตรีต้องให้ข้อมูลและจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและต้องชี้แจงต่อรัฐสภาเกี่ยวกับหนังสือสัญญานั้น รวมทั้งให้คณะรัฐมนตรีเสนอกรอบการเจรจาต่อรัฐสภาเพื่อขอความเห็นชอบด้วย ดังนั้น คณะรัฐมนตรีในสมัยที่นายสมชาย วงศ์สวัสดิ์ เป็นนายกรัฐมนตรีจึงได้เสนอขอให้รัฐสภาเห็นชอบ “กรอบการเจรจาสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบก ไทย-กัมพูชาตลอดแนว ในกรอบของคณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชาและกลไกอื่นๆ ภายใต้กรอบนี้ ซึ่งรัฐสภาได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

เป็นที่น่าสังเกตว่าในเอกสารประกอบการชี้แจงกรอบการเจรjadังกล่าว ปรากฏว่ามีแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ ที่จัดทำโดยฝรั่งเศสฝ่ายเดียว เป็นตัวอย่างแผนที่ที่จัดทำขึ้นตามผลงาน การปักปันเขตแดนของคณะกรรมการปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีน ซึ่งจัดทำขึ้นตามอนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. ๑๙๐๔ และสนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. ๑๙๐๗ ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส

๓.๖.๒ ร่างข้อตกลงชั่วคราวระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับ รัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชาว่าด้วยปัญหาชายแดนในพื้นที่ปราสาทพระวิหาร

ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบให้เสนอบันทึกการประชุม คณะกรรมการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา รวม ๓ ฉบับเพื่อขอความเห็นชอบจากรัฐสภา โดยนายกรัฐมนตรีได้ส่งหนังสือที่ นร ๐๕๐๓/๑๑๕๖๔ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ กราบเรียนประธานรัฐสภาเพื่อดำเนินการในเรื่องดังกล่าวซึ่งการประชุมคณะกรรมการ

เขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา ทั้ง ๓ ครั้งดังกล่าว ฝ่ายไทยและกัมพูชาได้หารือเกี่ยวกับร่างข้อตกลงชั่วคราวเกี่ยวกับปัญหาชายแดนไทย-กัมพูชาบริเวณปราสาทพระวิหารและสามารถตกลงกันได้เป็นส่วนใหญ่ เหลือประเด็นที่ยังตกลงกันไม่ได้คือการเรียกชื่อปราสาทพระวิหาร โดยฝ่ายไทยเสนอให้เรียกว่า “ปราสาท” ในขณะที่ฝ่ายกัมพูชาเสนอให้เรียกว่า “ปราสาทเปรียะวิเชียร์ (พระวิหาร ในภาษาไทย)” ซึ่งจะต้องเจรจากันต่อไป

๓.๗ คณะกรรมการแห่งชาติต่างๆ ของไทยที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลกและยูเนสโก

คณะกรรมการแห่งชาติของไทยที่เกี่ยวข้องกับมรดกโลกและยูเนสโก มี ๒ คณะ ดังนี้

๓.๗.๑ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก

คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลก มีองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ซึ่งได้ปรับปรุงตามมติคณะรัฐมนตรี ในการประชุมเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๒ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ

๓.๗.๒ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

หากพิจารณาจากองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของทั้งคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยอนุสัญญาคุ้มครองมรดกโลกและคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติแล้ว คงไม่เป็นการเหมาะสมหากจะให้คณะกรรมการ แห่งชาติดังกล่าวคณะใดคณะหนึ่งเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา อีกทั้ง การคัดค้าน

การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา จะต้องมีการดำเนินการที่ทันต่อเหตุการณ์และทันต่อการดำเนินการของกัมพูชา ปัจจุบันรัฐบาลก็ยังไม่ได้มีการมอบหมายคณะกรรมการหรือหน่วยงานใดให้รับผิดชอบในการดำเนินการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

จากการดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา รวมทั้งปัญหาสำคัญอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติมีความเห็นและข้อเสนอแนะต่อกรณีการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชาและประเด็นสำคัญอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๔.๑ แนวทางการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก

๔.๑.๑ รัฐบาลควรตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจเพื่อดำเนินการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา โดยขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรี เพื่อให้มีการดำเนินการที่ทันต่อเหตุการณ์และการดำเนินการของกัมพูชา และสร้างความเข้าใจในเรื่องนี้กับประเทศต่างๆ รวมทั้งทำหน้าที่เป็นคณะผู้แทน ของประเทศไทยในการไปเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการมรดกโลกเพื่อแสดงท่าทีและจุดยืนของประเทศไทยในเรื่องนี้ โดยคณะกรรมการเฉพาะกิจนี้ควรประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานราชการเฉพาะที่เกี่ยวข้องโดยตรง นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิและนักกฎหมายระหว่างประเทศซึ่งมีความเป็นอิสระ

๔.๑.๒ รัฐบาลควรเตรียมการในการดำเนินการต่างๆ ที่จำเป็นอย่างเร่งด่วนเพื่อการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร เป็นมรดกโลกของกัมพูชาต่อคณะกรรมการมรดกโลกในการประชุมคณะกรรมการมรดกโลกสมัยที่ ๓๔ ซึ่งจะจัดให้มีขึ้นที่กรุงบราซิลเลีย ประเทศบราซิลในเดือนมิถุนายน ๒๕๕๓

๔.๑.๓ รัฐบาลควรดำเนินการโดยผ่านผู้แทนของไทย ซึ่งได้รับเลือกให้เป็นกรรมการมรดกโลกเพื่อเพิ่มบทบาทของประเทศไทยในเวทีคณะกรรมการมรดกโลก และดูแลรักษาผลประโยชน์ของประเทศไทยต่อกรณีการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา แต่ผู้แทนไทยต้องมีการเตรียมการที่ดี โดยรัฐบาลควรจัดให้มีคณะที่ปรึกษา และฝ่ายเลขานุการ ที่มีความรู้ความสามารถช่วยให้การสนับสนุน ทั้งนี้ คณะกรรมการมรดกโลกชุดปัจจุบันประกอบด้วยกรรมการ ๒๑ ท่านซึ่งเป็นผู้แทนจากประเทศที่เพิ่งได้รับเลือกตั้งใหม่จำนวน ๑๒ ประเทศ คือ สวิสเซอร์แลนด์ กัมพูชา ไทย แอฟริกาใต้ ฝรั่งเศส เอธิโอเปีย เม็กซิโก เอสโทเนีย อิรัก มาลี สหรัฐอาหรับเอมิเรสต์ และรัสเซีย และผู้แทนจากประเทศซึ่งเป็นกรรมการเดิมที่ยังไม่ครบวาระการดำรง

ตำแหน่งจำนวน ๙ ประเทศ คือ ออสเตรเลีย บาร์เรน บาร์เบโดส บราซิล จีน อียิปต์
จอร์แดน ไนจีเรีย และสวีเดน

๔.๑.๔ เพื่อเป็นการแสดงเจตนารมณ์และจุดยืนของประเทศไทยต่อการ
คัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา ประเทศไทยควร
ประกาศอย่างเป็นทางการต่อนานาประเทศว่าประเทศไทยจะไม่เข้าร่วมในคณะกรรมการ
ประสานงานระหว่างประเทศ (International Coordinating Committee)

๔.๑.๕ รัฐบาลต้องดำเนินการให้นานาประเทศได้เกิดความเข้าใจถึง
สาเหตุและเหตุผลที่ประเทศไทยต้องดำเนินการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหาร
เป็นมรดกโลกของกัมพูชา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องที่คณะกรรมการมรดกโลกดำเนินการ
อนุมัติการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกโดยขัดต่อมาตรา ๑๑ ข้อ ๓ ของ
อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและทางธรรมชาติที่กำหนด

ให้การจัดทรัพย์สินใดให้อยู่ในทะเบียนมรดกโลกต้องได้รับการยินยอมจากรัฐภาคีที่เกี่ยวข้องและขัดต่อข้อบัญญัติต่างๆ ของแนวทางปฏิบัติสำหรับการดำเนินการตามอนุสัญญามรดกโลก (Operational Guidelines for the Implementation of the World Heritage Convention) ที่กำหนดว่าต้องมีการกำหนดเขตกันชนที่พอเพียงและมีความละเอียดถูกต้องชัดเจน และแผนบริหารจัดการที่เหมาะสมของทรัพย์สินที่ถูกเสนอเพื่อขึ้นทะเบียนมรดกโลก รวมทั้งเรื่องการทำให้เกิดความขัดแย้งอย่างรุนแรงทางเขตแดนระหว่างไทยกับกัมพูชา จนทำให้เกิดการสู้รบและเสียชีวิตของทหารทั้งสองฝ่ายหลังการอนุมัติการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลก ตลอดจนเรื่องการใช้ประโยชน์ทางการเมืองของกัมพูชาจากการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกซึ่งไม่เคยปรากฏกับมรดกโลกแห่งอื่นๆ มาก่อน และมีการดำเนินการทางการเมืองจนทำให้ปราสาทพระวิหารได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ทั้งๆ ที่ไม่น่าจะได้รับอนุมัติให้ขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกได้

๔.๑.๖ การเสนอขอขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกร่วมในลักษณะข้ามพรมแดน (Transboundary nomination) จะเป็นทางออกที่เป็นประโยชน์ต่อทั้งไทยและกัมพูชา แต่รัฐบาลควรดำเนินการดังกล่าวในลักษณะที่เป็นการเสนอขึ้นทะเบียนใหม่หลังจากที่ไทยและกัมพูชาตกลงกันได้ และร่วมกันจัดทำเอกสารใหม่เพื่อการเสนอขึ้นทะเบียนมรดกโลก โดยต้องไม่ดำเนินการในลักษณะของการนำพื้นที่ของไทยไปผนวกรวมเพื่อให้การขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารของกัมพูชาเกิดความสมบูรณ์โดยไม่มีมีการการเสนอขึ้นทะเบียนใหม่

๔.๒ การดำเนินการเกี่ยวกับเขตแดนบริเวณปราสาทพระวิหาร

๔.๒.๑ รัฐบาลต้องแถลงและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนไทยทราบ

อย่างชัดเจนและทั่วถึงเกี่ยวกับเขตแดนของประเทศไทยบริเวณเขาพระวิหารและบริเวณใกล้เคียง โดยที่ตัวปราสาทพระวิหารเท่านั้นที่ศาลยุติธรรมระหว่างประเทศมีคำพิพากษาให้ตั้งอยู่ในดินแดน ที่อยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของกัมพูชา แต่ดินแดนบริเวณอื่นๆ ของเขาพระวิหารประเทศไทยยังคงถือว่าอยู่ภายใต้อำนาจอธิปไตยของประเทศไทย และจะได้เจรจาเรื่องเขตแดนกับกัมพูชาต่อไป อีกทั้งยังเป็นที่ยืนยันว่า เฉพาะตัวปราสาทพระวิหารเท่านั้นที่ได้รับการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกของกัมพูชา

๔.๒.๒ รัฐต้องมีมาตรการที่เข้มแข็งเพื่อป้องกันไม่ให้ชุมชนกัมพูชารุกล้ำเข้ามาตั้งถิ่นฐานเพิ่มขึ้นอีกในพื้นที่ของไทยและพื้นที่พิพาทระหว่างไทยกับกัมพูชา รวมทั้งเร่งรัดผลักดันให้ชุมชนกัมพูชาที่ปัจจุบันตั้งถิ่นฐานในเขตพื้นที่ของไทยและเขตพื้นที่พิพาทออกจากเขตดังกล่าว

๔.๓ การเจรจาเขตแดนบริเวณเขาพระวิหารและบริเวณอื่นๆ

๔.๓.๑ รัฐบาลต้องยกเลิกร่างข้อตกลงชั่วคราวระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรกัมพูชา ว่าด้วยปัญหาชายแดนในพื้นที่ปราสาท เนื่องจากจะไม่ใช่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยในการคัดค้านการขึ้นทะเบียนปราสาทพระวิหารเป็นมรดกโลกของกัมพูชา อีกทั้งร่างข้อตกลงดังกล่าวในข้อที่ ๑ ยังกำหนด ให้ถอนเฉพาะกำลังทหารออกจากบริเวณดังกล่าว โดยชุมชนกัมพูชายังสามารถอาศัยอยู่ในบริเวณดังกล่าวได้

๔.๓.๒ รัฐบาลต้องทบทวนกรอบการเจรจาสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกไทย-กัมพูชาที่ผ่านความเห็นชอบของรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๑ เนื่องจากในเอกสารประกอบการชี้แจงวาระดังกล่าวปรากฏว่ามีแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ ซึ่งเป็นแผนที่ที่ฝรั่งเศสได้จัดทำขึ้นแต่ฝ่ายเดียวและกัมพูชาได้ใช้เป็นเอกสารภาคผนวก ๑ ต่อท้ายคำฟ้องคดีปราสาทพระวิหารต่อศาลยุติธรรมระหว่างประเทศ เป็นตัวอย่างแผนที่ที่จัดทำขึ้นตามผลงานการปักปันเขตแดนของ

คณะกรรมการปักปันเขตแดนระหว่างสยามกับอินโดจีนซึ่งจัดทำขึ้นตามอนุสัญญาฉบับปี ค.ศ. ๑๙๐๔ และสนธิสัญญาฉบับปี ค.ศ. ๑๙๐๗ ระหว่างสยามกับฝรั่งเศส แผนที่ดังกล่าวเป็นแผนที่ที่ประเทศไทยไม่เคยยอมรับ ดังนั้นรัฐบาลต้องปรับปรุงกรอบการเจรจาดังกล่าวโดยทำการยกเลิกการใช้แผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ ดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของเอกสารที่ใช้ในการเจรจา รวมทั้งให้คณะกรรมการธิการเขตแดนร่วมไทย-กัมพูชา (JBC) ทบทวนและปรับปรุงข้อกำหนดและแผนแม่บทสำหรับการสำรวจและการจัดทำหลักเขตแดนทางบกพร้อมระหว่างราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา (Terms of Reference and Master Plan for the Joint Survey and Demarcation of Land Boundary between the Kingdom of Thailand and the Kingdom of Cambodia) ซึ่ง คณะกรรมการดังกล่าวได้ให้ความเห็นชอบเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ เนื่องจากข้อกำหนดและแผนแม่บทดังกล่าวมีการระบุในข้อ ๑.๑.๓ ให้ใช้แผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ เป็นเอกสารที่ใช้ในการกำหนดเขตแดนทางบก ระหว่างไทยกับกัมพูชา

๔.๓.๓ รัฐบาลโดยกระทรวงการต่างประเทศต้องปรับปรุงกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการทำข้อตกลงเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้าน ตามมาตรา ๑๙๐ วรรค ๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศได้มีการดำเนินการไปแล้วบางส่วน โดยควรจัดการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในจังหวัดที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับเขตแดนระหว่างไทยกับประเทศเพื่อนบ้านนั้นๆ ให้มีจำนวนมากขึ้น และลดการจัดการประชุมในจังหวัดที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงให้น้อยลง รวมทั้งควรให้ข้อมูลแก่ประชาชนในลักษณะเป็นกลาง มีการให้ข้อมูลของฝ่ายที่มีความเห็นแย้งด้วย และไม่ควรมีการยกเลิกการประชุมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่ได้จัดไปแล้วในครั้งที่มีผู้มาแสดงความเห็นแย้ง

๔.๔ การจัดการปัญหาความขัดแย้งของคนในชาติเกี่ยวกับปราสาทพระวิหาร

๔.๔.๑ รัฐบาลต้องเปิดเผยข้อมูล ประชาสัมพันธ์และสร้างความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับปัญหาปราสาทพระวิหารและการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบอย่างครบถ้วน ต่อเนื่องและทั่วถึง

๔.๔.๒ รัฐบาลต้องสอบสวนเพื่อหาสาเหตุ และผู้ซึ่งรับผิดชอบที่ทำให้ พื้นที่บริเวณเขาพระวิหารบางส่วน ซึ่งเดิมเจ้าหน้าที่ ของไทยเป็นผู้ดูแล แต่ปัจจุบัน กลับกลายเป็นพื้นที่ที่ชาวกัมพูชาเข้าไปตั้งชุมชนโดยที่คนไทยไม่สามารถเข้าไปได้ รวมทั้งสอบสวนหาสาเหตุที่ทำให้มีการนำแผนที่มาตราส่วน ๑ : ๒๐๐,๐๐๐ กำหนดไว้ในข้อกำหนดและแผนแม่บทสำหรับการสำรวจและการจัดทำหลักเขตแดนทางบก ร่วมระหว่างราชอาณาจักรไทยและราชอาณาจักรกัมพูชา ที่ผ่านความเห็นชอบของ คณะกรรมาธิการเขตแดนร่วม ไทย-กัมพูชา เมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๖ และ กรอบการเจรจาสำรวจและจัดทำหลักเขตแดนทางบกไทย-กัมพูชา ที่ผ่านความเห็นชอบ ของรัฐสภาเมื่อวันที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๔๑

๔.๔.๓ รัฐบาลต้องศึกษาบทเรียนที่ผ่านมาของปัญหาความขัดแย้ง ของคนในชาติเกี่ยวกับปราสาทพระวิหารและการขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลก พร้อมทั้ง พิจารณาดำเนินการแก้ไขปัญหาดังกล่าวอย่างเป็นระบบ โดยสนับสนุนให้เกิดการมี ส่วนร่วมอย่างกว้างขวางและเท่าเทียมกันในทุกภาคส่วน

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงการต่างประเทศเป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กระทรวง

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณามีมติประการใดแล้วจะได้แจ้งให้สภาที่ปรึกษาฯ ได้รับทราบต่อไป

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

ค่านิยมต่อต้านการทุจริต

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

จากการสำรวจของเอแบคโพลส์ที่สำรวจความเห็นประชาชน ๑๗ จังหวัด ระหว่างวันที่ ๒๕ - ๒๗ มิถุนายน ๒๕๕๒ ในประเด็นการทุจริต ปรากฏว่าประชาชน ถึงร้อยละ ๘๔.๕ เห็นว่าการโกงเป็นเรื่องปกติในการทำธุรกิจ และร้อยละ ๕๑.๕๒ ยอมรับ ได้ในการที่รัฐบาลทุจริตแล้วทำให้ประเทศชาติรุ่งเรือง เพราะคิดว่ารัฐบาลทุกรัฐบาล ก็ทุจริตด้วยกันทั้งนั้น ซึ่งก่อให้เกิดความวิตกกังวลในค่านิยมของสังคมไทย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการทุจริต ซึ่งจะมีผลกระทบต่อคุณภาพและคุณธรรมของ คนไทยที่อยู่ในภาวะวิกฤติ และจะมีผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งในด้านเศรษฐกิจ

สังคม และการเมือง ทั้งนี้สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีหนังสือถึงนายกรัฐมนตรี เรื่อง ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ลงวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๑ มีสาระสำคัญเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี โดยมีสาระสำคัญของข้อเสนอแนะใน ๔ ด้าน คือ ๑) มาตรการทางสังคม ๒) มาตรการทางกฎหมาย ๓) การมีระบบตรวจสอบที่ดี และ ๔) ด้านการสนับสนุนการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ทั้งนี้ข้อเสนอแนะมาตรการทางสังคมบางประการ คือ รัฐต้องส่งเสริมให้มีการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ให้แก่ประชาชนในทุกกระดับ เพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดี เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันโดยกำหนดให้เป็นนโยบายระดับชาติ และดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปรากฏว่ารัฐบาลยังไม่ได้ดำเนินการตามมาตรการทางสังคมที่เสนออย่างจริงจัง และการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ยังไม่ได้กำหนดให้เป็นนโยบายระดับชาติ สำหรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เรื่อง ค่านิยมต่อต้านการทุจริต จึงเป็นการต่อยอดความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน โดยเน้นเรื่องการส่งเสริมและการปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริตเป็นสำคัญ

๒. การดำเนินการ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้การดำเนินงานของคณะทำงานการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษาและการกีฬา ได้พิจารณาเห็นว่าค่านิยมของสังคมไทยเกี่ยวกับทุจริตกำลังเปลี่ยนแปลงไปในทางที่น่าเป็นห่วงสมควรที่ทุกภาคส่วนในสังคม จึงดำเนินการการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัญหาการทุจริตในประเทศไทย สาเหตุของการทุจริต ผลเสียหายจากการทุจริต ปัญหาค่านิยมเกี่ยวกับการทุจริต ด้วยการศึกษาวិเคราะห์จากหนังสือ เอกสาร และรายงานของหน่วยราชการและองค์กรต่างๆ โดยเฉพาะรายงานและเอกสารของสำนักงาน

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ
เรื่องค่านิยมต่อต้านการทุจริต เสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. สารสำคัญและข้อวิเคราะห์

๓.๑ ความหมายของคำว่า “ค่านิยม” และปัญหาค่านิยมเกี่ยวกับการทุจริต

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตสถาน พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้อธิบายความหมายของ
“ค่านิยม” ว่า “สิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจและกำหนด
การกระทำของตนเอง”

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า
หมายถึง “สิ่งที่คนสนใจ สิ่งที่คนปรารถนาจะได้ปรารถนาจะเป็น หรือกลับกลายเป็น
สิ่งที่ตนถือว่าเป็นสิ่งสำคัญ ต้องทำต้องปฏิบัติ เป็นสิ่งที่ทุกคนยกย่อง และมีความสุข
ที่จะได้เห็น ได้ฟัง ได้เป็นเจ้าของ”

ราชบัณฑิตสถานได้ให้ความหมายของค่านิยมไว้ว่า “ค่านิยมเป็นแบบอย่างพฤติกรรมที่พึงปรารถนา โดยสังคมถือว่ามีความค่า แบบอย่างคุณธรรมนี้จะเกี่ยวข้องกับวัตถุหรือมิใช่วัตถุก็ได้ ค่านิยมในสังคมต่างๆ จะผิดแผกกันไป เป็นต้นว่าไทยมีค่านิยมในเรื่องความกตัญญูในขณะที่สังคมอื่นไม่มี

เอกสารค่านิยมสร้างสรรค์ของเจ้าหน้าที่ของรัฐจัดพิมพ์โดยศูนย์ส่งเสริมจริยธรรมสำนักงาน ก.พ. ได้อธิบายคำว่า “ค่านิยม” ไว้ว่า “ค่านิยม คือ สิ่งที่เป็นคุณหรือกลุ่มคุณค่านิยม ยึดถือเป็นแนวทางแห่งพฤติกรรมที่พึงปรารถนา และเมื่อปฏิบัติซ้ำๆ บ่อยๆ เป็นวิถีชีวิตที่อาจสืบทอดต่อๆ กันไปเป็นวัฒนธรรมได้”

ค่านิยมของสังคมอาจจะเป็นค่านิยมที่พึงประสงค์ หรือค่านิยมที่สร้างสรรค์ เช่น ค่านิยมในเรื่องความกตัญญู ความซื่อสัตย์สุจริต หรืออาจจะเป็นค่านิยมที่ไม่พึงประสงค์ เช่น ค่านิยมที่ถือเงินหรือวัตถุเป็นใหญ่ ที่เรียกว่า วัตถุนิยม ค่านิยมที่ว่าอำนาจเป็นสิ่งสำคัญที่เรียกว่า อำนาจนิยม หรือค่านิยมที่ไม่เชื่อในเรื่องทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว แต่เชื่อว่า “ทำดีได้ดีมีที่ไหน ทำชั่วได้ดีมีถมไป”

ค่านิยมที่พึงประสงค์ หรือค่านิยมที่สร้างสรรค์ จะช่วยพัฒนาคนและสังคมให้เจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า ตรงกันข้ามกับค่านิยม ที่ไม่พึงประสงค์จะทำให้คนและสังคมเสื่อมลง ถ้าคนเชื่อในค่านิยมที่ว่า ทำดีไม่ได้ดี ทำชั่วไม่ได้ชั่ว ก็จะทำให้ผู้นั้นทำชั่วโดยไม่ละอายและเกรงกลัวต่อบาป

การปลูกฝังค่านิยมที่พึงประสงค์หรือค่านิยมที่สร้างสรรค์จึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ถ้าคนส่วนใหญ่เห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติธรรมดา ไม่เป็นเรื่องที่น่าอับอายประการใด เห็นว่าการทุจริตไม่เป็นเรื่องเสียหายที่น่าอับอาย ขอให้มึผลงาน เห็นว่า “คนชื้อคือคนเชื่อ” การทุจริตก็จะระบาดแพร่หลายกว้างขวางอย่างที่เกิดขึ้นในปัจจุบันนี้

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับค่านิยมการทำความดี มีข้อความดังนี้

“การทำสิ่งที่ตั้งงามนั้น ไม่ใช่ของที่พ้นสมัยหรือน่ากระดากอาย หากเป็นของที
ทุกคนทำได้ไม่ยาก และให้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า กระทำความดีนั้นทรงคุณค่าและ
ทรงผลดีอยู่ตลอดกาล มิได้เปลี่ยนแปลง มีแต่ค่านิยมในความดีเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลง”

๓.๒ ค่านิยมพื้นฐานและค่านิยมสร้างสรรค์จากนักของรัฐ

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้มีประกาศลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๒๕ เรื่อง
ค่านิยมพื้นฐาน เชิญชวนให้ทุกคนร่วมกันสร้างเสริมปลูกฝัง และปฏิบัติตามค่านิยม
พื้นฐาน ๕ ประการ อันประกอบด้วย การพึ่งตนเอง ชยันหมั่นเพียร และมีความรับ
ผิดชอบ การประหยัดและอดออม การมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซึ่งผู้ที่สามารถ
ปฏิบัติตามคุณธรรมพื้นฐานข้อ ๓ การมีระเบียบวินัยและการเคารพกฎหมาย ข้อ ๔
การปฏิบัติตามคุณธรรมของศาสนา และข้อ ๕ ความรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์
จะไม่เป็นผู้ทุจริต

คณะกรรมการปรับปรุงวัฒนธรรมและค่านิยมของเจ้าหน้าที่ของรัฐสำนักงาน ก.พ.
ได้จัดทำค่านิยมสร้างสรรค์เจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ
ข้าราชการพลเรือน เมื่อวันที่ ๑๒ มิถุนายน ๒๕๔๓ ค่านิยมสร้างสรรค์เจ้าหน้าที่
ของรัฐมี ๕ ประการ อันประกอบด้วย กล้ายืนหยัดในสิ่งที่ถูกต้อง ซื่อสัตย์และมี
ความรับผิดชอบ โปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่เลือกปฏิบัติ และมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน

ซึ่งหากรัฐบาลมีความจริงใจและจริงจังในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งเป็น
เสมือนมะเร็งร้ายที่ทำลายสังคมและประเทศชาติของเราอยู่ในขณะนี้ รัฐบาลควรมี
การรณรงค์อย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่องในการปลูกฝังค่านิยมพื้นฐาน ๕ ประการ
ให้แก่คนไทยทุกกลุ่ม และปลูกฝังค่านิยมสร้างสรรค์เจ้าหน้าที่ของรัฐ ๕ ประการแก่
บรรดาเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งนักการเมืองทุกระดับ ทั้งระดับชาติและระดับท้องถิ่น
ผู้บริหารของกระทรวง ทบวง กรม และรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ

๓.๓ พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับการทุจริต

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชดำรัสแก่คณะผู้ว่าราชการจังหวัดแบบบูรณาการ ในโอกาสเข้าเฝ้าถวายสัตย์ปฏิญาณ เมื่อวันที่ ๘ ตุลาคม ๒๕๕๖ ณ พระราชวังไกลกังวล อำเภอหัวหินจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีข้อความสำคัญบางประการดังนี้

“ภายใน ๑๐ ปี เมืองไทยน่าจะเจริญ ข้อสำคัญ คือ ต้องหยุดการทุจริตให้สำเร็จ และไม่ทุจริตเสียเอง”

“ถ้าทุจริตแม้แต่คนเดียว ก็ขอแข่งให้มีอันเป็นไป พุดอย่างนี้หยาบคาย แต่ว่าขอให้มีอันเป็นไป แต่ถ้าไม่ทุจริต สุจริต และมีความมุ่งมั่นสร้างความเจริญ ก็ขอต่ออายุได้ถึง ๑๐๐ ปี ส่วนคนที่มียายุมากแล้ว ขอให้แข็งแรง ความสุจริตจะทำให้ประเทศไทยรอดพ้นอันตราย”

นักการเมือง ข้าราชการ ประชาชนผู้มีความจงรักภักดีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างแท้จริงมีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวประทับอยู่ในจิตใจอย่างแท้จริง จึงควรปฏิบัติตามพระราชดำรัส ที่จะประพฤติตนและปฏิบัติหน้าที่การงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เห็นแก่ประโยชน์ของส่วนรวมและชาติบ้านเมืองเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตนและพรรคพวก จะต้องมีความตั้งใจที่เข้มแข็ง มีความกล้าหาญ ทางจริยธรรมที่จะไม่ทุจริต ทั้งนี้เพื่อให้ประเทศมีความเจริญมั่นคง เป็นปกติสุข รอดพ้นจากภัยอันตรายและภาวะวิกฤตทั้งหลาย และเพื่อให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีความสุขสวัสดิ์ ตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในวันเฉลิมพระชนมพรรษาวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๒ ในการเสด็จออกมหาสมาคม

๓.๔ ดัชนีเกี่ยวกับการทุจริตของประเทศไทย

ในบทความเรื่อง “การเสริมสร้างจริยธรรมเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน” ของ ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล กรรมการและเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา มีข้อความบางตอนดังนี้

“สถานะของประเทศไทยทุกวันนี้ มีโรคร้ายโรคหนึ่ง ซึ่งเกาะกินมาเป็นเวลานานแล้ว โรคนี้ไม่ใช่โรคร้ายที่เพิ่งเกิดขึ้น หากแต่เกิดมานานแล้ว และคิดว่าเป็นโรคที่ร้ายแรงยิ่งกว่าโรคติดต่อใดๆ ทั้งสิ้น เพราะโรคร้ายแรงนี้เกิดขึ้นกับร่างกายก็จะทำลายแค่ตัวคนที่เป็นโรคเท่านั้น แต่โรคร้ายที่กำลังกล่าวถึงนี้ทำลายระบบทั้งระบบ โรคนี้คือ “โรคคอร์รัปชัน” ซึ่งตอนนี้กำลังกระจายไปทั่ว โดยไม่เลือกเพศ ไม่เลือกสถานะ ไม่เลือกหน่วยงาน ไม่เลือกสถานที่ใดๆ ทั้งนั้น

ความรุนแรงของโรคคอร์รัปชันนั้นเป็นที่รับรู้กันในระดับสากล เพราะแต่ละปีจะมีองค์กรเพื่อความโปร่งใสระหว่างประเทศ ซึ่งเป็นองค์กรศึกษาการคอร์รัปชันระดับโลกประกาศผลออกมาทุกปีว่า ประเทศใดมีระดับการคอร์รัปชันเป็นอย่างไร

สำหรับประเทศไทยนั้นไม่เคยสอบผ่านเลย ดังนั้นใครที่พูดว่าบ้านเมืองเจริญขึ้น การคอร์รัปชันควรจะลดลง ผลกลับปรากฏว่าไม่ใช่เลย คะแนนของประเทศไทยไม่เคยดีขึ้น โดยในปี ๒๕๔๑ จากคะแนนเต็ม ๑๐ ได้ ๓.๐ ปี ๒๕๔๒ - ๒๕๔๕ ได้ปีละ ๓.๒ เท่ากัน ปี ๒๕๔๖ ได้คะแนน ๓.๓ ปี ๒๕๔๗ ได้คะแนน ๓.๖ ปี ๒๕๔๘ ได้คะแนน ๓.๘ อยู่ในอันดับที่ ๕๙ จากประเทศที่สำรวจทั้งหมด ๑๕๙ ประเทศ

ในขณะที่ประเทศเพื่อนบ้านของเรา เช่น ประเทศมาเลเซีย สอบผ่านได้ ๕.๑ ฮองกงได้ ๘.๓ ประเทศญี่ปุ่นได้ ๗.๓ ไต้หวันได้ ๕.๙ ประเทศสิงคโปร์ทำได้ถึง ๙.๔ เขาทำได้อย่างไร เมื่อได้รับรู้อย่างนี้ เราจึงจำเป็นต้องหันมาดูแลตัวเองบ้าง”

ในบทความเรื่อง “ผลประโยชน์ส่วนตนจากความสูญเสียส่วนรวม : การรับมือกับการทุจริตจากผลประโยชน์ทับซ้อนในประเทศไทย” ของศาสตราจารย์ ดร.เมธี กรองแก้ว กรรมการ ป.ป.ช. มีข้อความตอนหนึ่งดังนี้

“ประเทศไทยมักจะได้ตำแหน่งไม่สู้ดีนัก เมื่อถูกวัดด้วยดัชนีเกี่ยวกับการทุจริต เปรียบเทียบกับประเทศอื่นในโลก ยกตัวอย่างเช่น เมื่อปี ๒๕๔๙ องค์กรโปร่งใสนานาชาติ จัดให้ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ ๖๓ จากจำนวนประเทศทั้งหมด ๑๖๓ ประเทศทั่วโลก องค์กรแห่งนี้นำข้อมูลมาศึกษาเพื่อคำนวณหาดัชนีการรับรู้เกี่ยวกับการทุจริต

ซึ่งดัชนีจัดลำดับประเทศที่มีการทุจริตน้อยที่สุดจากลำดับที่หนึ่ง ไปจนถึงประเทศที่มีภาพการทุจริตมากที่สุด (ลำดับที่ ๑๖๓) เพราะฉะนั้นภาพการทุจริตลำดับที่ ๖๓ จึงมีผู้ติดนัก แต่ที่เป็นห่วงมากกว่านั้นก็คือ ลำดับของปี ๒๕๔๙ เพิ่มขึ้น (คือ ภาพที่ไม่ดี) จากลำดับที่ ๕๙ จากจำนวน ๑๕๙ ประเทศ ในปี ๒๕๔๘ และในปีเดียวกันนี้ ธนาคารโลกได้คำนวณตัวชี้วัดการบริหารด้านการควบคุมการทุจริต และได้พบว่า ดัชนีดังกล่าวได้ปรับแยลงจากลำดับที่ ๔๘ ของ percentile rank เป็นลำดับที่ ๕๑.๒ รวมทั้งบริษัทที่บริหารความเสี่ยงด้านการเมืองและเศรษฐกิจ (The Political and Economic Risk Constancy Ltd) ซึ่งตั้งอยู่ที่ฮ่องกงให้คะแนนความชุกของการเกิดการทุจริตในประเทศไทยเมื่อปี ๒๕๔๗ เท่ากับ ๗.๖๔ จากคะแนน ๐ ถึง ๑๐ ซึ่งคะแนนยิ่งสูงแสดงถึงความชุกของการทุจริตที่มีมากขึ้น โดยในกลุ่มประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ด้วยกัน ๑๓ ประเทศ โดยประเทศสิงคโปร์ ได้คะแนนดีที่สุด ๑.๓ และประเทศญี่ปุ่นได้รองลงมาได้รับคะแนน ๓.๐๑ มีแต่ประเทศฟิลิปปินส์ ประเทศเวียดนาม และประเทศอินโดนีเซีย เท่านั้นที่คะแนนต่ำกว่าประเทศไทยเล็กน้อย เหตุผล

ก็เป็นไปได้ ที่การทุจริตนั้นเป็นปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมของคนที่ยื่นอยู่กับระดับของการพัฒนา นั่นคือ ประเทศที่ด้อยพัฒนามักจะมีความโน้มเอียงที่จะมีการทุจริตมากกว่าประเทศที่พัฒนาแล้ว และสาเหตุที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งของปรากฏการณ์หรือพฤติกรรมเช่นนี้มักจะพบในการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม หรือผลประโยชน์ทับซ้อนที่เกิดขึ้นจากการทำงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในประเทศด้อยพัฒนาหรือประเทศกำลังพัฒนาดังกล่าว ประเทศไทยน่าจะจัดได้ว่าเป็นประเทศหนึ่งที่เกิดปรากฏการณ์เช่นนี้ขึ้น”

๓.๕ งานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

ในบทความเรื่อง “ข้อคิดในการจัดทำยุทธศาสตร์ภารกิจหลักของชาติในงานป้องกันและปราบปรามการทุจริต” โดยนายปานเทพ กล้าณรงค์ราญ ประธานกรรมการ ป.ป.ช. มีข้อความบางประการดังนี้

“การทุจริตประพฤติมิชอบ การคอร์รัปชัน ประกอบด้วย ปัญหาหลัก ๓ ประการ ประการแรก คือ ปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และทัศนคติ ประการที่สอง คือ ปัญหาการแทรกแซงทางด้านการเมือง และประการที่สาม คือ ปัญหาความยากจน

๓.๖ งานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ซึ่งเรื่องการป้องกัน คือการปลูกจิตสำนึก การสร้างทัศนคติ และค่านิยมที่ถูกต้องในเรื่องของความซื่อสัตย์สุจริต แม้ว่าการส่งเสริมคนดีให้ปรากฏแก่สังคม ดูเสมือนจะเป็นเรื่องของนามธรรม เราจึงจำเป็นต้องพยายามทำเป็นรูปธรรมบ่อยๆ และอย่างต่อเนื่อง

ที่สำคัญที่สุดคือการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาเป็นหลักประการหนึ่งของการจัดทำยุทธศาสตร์ของชาติ ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพราะเป็นหลักปรัชญาในการดำเนินชีวิตที่ถูกต้อง สำหรับความพอประมาณ ไม่โลภมาก จนก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวเอง และแก่ผู้อื่น

กับทั้งยังเป็นหลักในการดำเนินการด้วยความรู้ มีคุณธรรมและไม่ประมาท รวมทั้งด้านการปลูกฝังค่านิยมในเรื่องความซื่อสัตย์สุจริตนั้นนับว่าเป็นภารกิจหลักสำคัญอีกประการหนึ่งของการป้องกัน ที่ทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันให้เกิดขึ้นทุกระดับ เฉพาะอย่างยิ่งในระดับของเยาวชน นักเรียน นักศึกษา โดยต้องทำให้ทุกคนตระหนัก ได้ว่าความเก่ง ความรวยอย่างเดียวไม่พอ แต่ต้องประกอบด้วยความดี และความซื่อสัตย์สุจริต คนที่ซื่อสัตย์สุจริตไม่ใช่คนที่ถูกเอาเปรียบ และคนที่ทุจริตไม่ใช่คนเก่ง หรือคนที่ไม่ถูกเอาเปรียบ ดังนั้นทุกภาคส่วน จะต้องร่วมกันส่งเสริมความดี ยกย่อง คนดีให้เป็นแบบอย่าง และไม่ให้ การยอมรับคนไม่ดี ไม่ให้คนไม่ดีมีบทบาทและมีอำนาจ ต้องร่วมกันให้มีการกีดกันทางสังคมหรือจนถึงขั้นการต่อต้าน คือ การลงโทษ โดยทางสังคม

สำหรับเรื่องของการปราบปรามนั้น ทาง ป.ป.ช. ต้องทำในระดับที่เข้มแข็ง เพราะว่าเป็นมาตรการที่เกิดขึ้นตามหลังการทำความผิดแล้ว คือ การดำเนินการกับผู้กระทำผิดตามกฎหมายต่างๆ ที่ได้ให้อำนาจกับคณะกรรมการ ป.ป.ช. เช่น อำนาจในการไต่สวน และรวบรวมพยานหลักฐานต่างๆ เพื่อที่จะนำผู้ที่ทำความผิดมาลงโทษ ซึ่งตามพระราชบัญญัติที่ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

๓.๗ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวดที่ ๑๓ จริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐ มีบทบัญญัติดังนี้

“มาตรา ๒๗๙ มาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐแต่ละประเภท ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมที่กำหนดขึ้น

มาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง จะต้องมีกลไกและระบบในการดำเนินงาน เพื่อให้การบังคับใช้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งกำหนดขั้นตอนการลงโทษ ตามความร้ายแรงแห่งการกระทำ

การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นการกระทำผิดทางวินัย ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตาม ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน รายงานต่อรัฐสภา คณะรัฐมนตรี หรือสภาท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่กรณี และหากเป็นการกระทำผิดร้ายแรงให้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการ โดยให้ถือเป็นเหตุที่จะถูก ถอดถอนจากตำแหน่งตาม มาตรา ๒๗๐

การพิจารณา สรรหา กลั่นกรอง หรือแต่งตั้งบุคคลใด เข้าสู่ตำแหน่งที่มีส่วน เกี่ยวข้อง ในการใช้อำนาจอธิรัฐ รวมทั้งการโยกย้าย การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อนเงินเดือน และการลงโทษบุคคลนั้น จะต้องเป็นไปตามระบบคุณธรรมและคำนึงถึงพฤติกรรม ทางจริยธรรมของบุคคลดังกล่าวด้วย

มาตรา ๒๘๐ เพื่อประโยชน์ในการดำเนินการตามหมวดนี้ ให้ผู้ตรวจการแผ่นดิน มีอำนาจหน้าที่เสนอแนะหรือให้คำแนะนำในการจัดทำหรือปรับปรุงประมวลจริยธรรมตามมาตรา ๒๗๙ วรรคหนึ่ง และส่งเสริมให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ ของรัฐ มีจิตสำนึกในด้านจริยธรรม รวมทั้ง มีหน้าที่ รายงานการกระทำที่มีการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมเพื่อให้ผู้ที่รับผิดชอบในการ บังคับการให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรมดำเนินการบังคับให้เป็นไปตามประมวล จริยธรรม ตามมาตรา ๒๗๙ วรรคสาม

ในกรณีที่การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม มีลักษณะ ร้ายแรงหรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าการดำเนินการของผู้รับผิดชอบ จะไม่เป็นไปด้วย ความเป็นธรรมผู้ตรวจการแผ่นดินจะไต่สวนและเปิดเผยผลการไต่สวนต่อสาธารณะก็ได้

แม้จะมีการกำหนดประมวลจริยธรรมสำหรับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิก วุฒิสภา และเจ้าหน้าที่ของรัฐ ก็ยังปรากฏว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางคน สมาชิก

วุฒิสภาบางคน เจ้าหน้าที่ของรัฐบางคนยังฝ่าฝืนและไม่ปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมตามที่กำหนดจึงทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรบางคน สมาชิกวุฒิสภาบางคน และเจ้าหน้าที่ของรัฐบางคน ประพฤติตนไม่เหมาะสม ไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ทำให้ประชาชนหมดความศรัทธาและความเลื่อมใส ไม่สามารถที่จะเป็นที่พึ่งของประชาชนตามเจตนารมณ์ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓.๘ คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ

รัฐบาลของนายกรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ) ได้แต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ๑๐ ประการ อาทิ เสนอแนะและให้ความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายการส่งเสริมคุณธรรมและ

จริยธรรมในสังคมไทย เสนอแผนส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทยต่อ คณะรัฐมนตรีเพื่ออนุมัติ ประสานนโยบายและแผนเพื่อเสริมสร้างความร่วมมือในการ ปฏิบัติงานของภาคส่วนต่างๆ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม ในสังคมไทย กำหนดมาตรการในการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสังคมไทย กำหนดกรอบและแนวทางในการประชุมสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อให้ประชาชน และหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งนี้คณะกรรมการ ดังกล่าวได้มีการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๕๒ ในวันพุธที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๒ โดยมี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นประธานกรรมการเห็นควรให้จัดทำแผน ส่งเสริมคุณธรรมระยะเร่งด่วน โดยการรณรงค์ให้คนไทยน้อมนำพระบรมราโชวาท คุณธรรม ๔ ประการ ตามที่พระราชทานในวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ มาปฏิบัติตาม โดยถือเป็นคุณธรรมแห่งชาติ และได้เสนอให้รัฐบาลถือการต่อต้านการทุจริตเป็น วาระแห่งชาติ มีการรณรงค์การปลูกฝังค่านิยมที่สร้างสรรค์เกี่ยวกับความซื่อสัตย์สุจริต โดยแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินการในเรื่องนี้ และมอบให้กรมการศาสนา ซึ่ง ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการ รับไปดำเนินการต่อไป

กรมการศาสนาได้จัดทำโครงการรักพ่อ ทำตามคำสอนพ่อ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อรณรงค์ให้ประชาชนทุกกลุ่ม เจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท ด้วยการปฏิบัติตามคุณธรรม ๔ ประการ จัดให้มีการ ถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อปฏิบัติตามพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสเสด็จออกมหาสมาคม ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคม ในวันศุกร์ที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙

๓.๙ มหันตภัยที่นำชาติไปสู่หายนะ

ในบทความเรื่อง “มหันตภัยที่นำชาติไปสู่หายนะ” ของพลอากาศเอก วีรวิท คงศักดิ์ สมาชิกวุฒิสภา มีข้อความที่น่าสนใจ ดังนี้

ภาพจากหนังสือพิมพ์มติชน

ในวันที่ ๕-๖ มิถุนายน ๒๕๕๒ มีการประชุมนานาชาติเกี่ยวกับนโยบายการต่อต้านการคอร์รัปชัน จัดโดยศูนย์วิจัย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

ก่อนหน้าการประชุม ได้มีการเปิดเผยผลงานวิจัยเรื่อง “สถานการณ์ด้านการทุจริตในประเทศไทย” ของนางสาวเสาวนีย์ ไทยรุ่งโรจน์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ซึ่งเป็นการสำรวจความคิดเห็นและประสบการณ์ของภาคธุรกิจ ที่มาติดต่อกับหน่วยงานภาครัฐ มีสาระที่น่าสนใจดังนี้

จากประสบการณ์ในการทำธุรกิจกับหน่วยงานของรัฐของผู้ประกอบการเห็นว่าหน่วยงานของรัฐ ๕ แห่ง ที่มีการคอร์รัปชันมากที่สุด คือ ตำรวจทางหลวง / ตำรวจจราจร / ตำรวจอื่น ๆ ร้อยละ ๔๐.๓ นักการเมือง ร้อยละ ๑๗.๔ กรมศุลกากร ร้อยละ ๑๒.๒ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ร้อยละ ๗.๘ และกรมที่ดิน ร้อยละ ๗

หน่วยงานภาครัฐที่ผู้ประกอบการต้องจ่ายเงินพิเศษให้มากที่สุด ๕ ลำดับ ในปี ๒๕๕๒ คือกรมที่ดิน ร้อยละ ๗๒.๒๒ องค์การบริหารส่วนตำบล ร้อยละ ๖๘.๕๒ องค์การบริหารส่วนจังหวัด ร้อยละ ๖๐.๕๒ ตำรวจทางหลวงและจราจร ร้อยละ ๕๙.๑๘ และนักการเมืองที่มีอิทธิพล ร้อยละ ๔๔.๗๖

ข้อมูลจากการวิจัยได้ตอกย้ำความไม่ไว้วางใจที่ประชาชนมีต่อข้าราชการของ รัฐในเรื่องการทุจริตและเป็นการประกาศให้นานาชาติที่มาร่วมประชุมได้รับทราบ ปัญหาคอร์รัปชันในวงราชการของประเทศไทย ซึ่งเสมือนเป็นการยอมรับตำแหน่ง ประเทศที่มีการคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นอันดับสองของเอเชีย

ทั้งนี้เพราะงบประมาณของประเทศเปรียบเสมือน “น้ำ” ในตุ่ม ที่คนไทยทั้ง ๖๕ ล้านมีสิทธิที่ดื่มกินได้ ถ้าน้ำในตุ่มนี้ “รั่ว” ไปเป็นประโยชน์ ณ ที่ใดที่หนึ่ง หรือ กลุ่มชนใดกลุ่มชนหนึ่ง ไม่ว่าจะมากหรือน้อย จะทำให้คนไทยทั้งชาติเสียโอกาสในสิ่ง ที่มีคุณค่าที่ควรได้รับ และสร้างปัญหาความไม่เป็นธรรมในสังคมตลอดจนเกิดการ แดกแยกเป็นพรรคเป็นพวก และแย่งชิงกันเข้ามามีอำนาจรัฐอย่างที่เราเห็นอยู่ในปัจจุบัน

ดังนั้น ปัญหาการคอร์รัปชันจึงเป็นมหันตภัยที่บ่อนทำลายความเจริญก้าวหน้า ของชาติ จนกระทั่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้เคยมีพระราชดำรัสว่าหากปล่อย ให้เกิดขึ้นจะทำให้ประเทศ “หายหน้า”

พลอากาศเอกวีรวิท คงศักดิ์ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการทุจริตว่า สาเหตุสำคัญประการหนึ่ง คือ ขาดการปลูกฝังค่านิยม ที่ถูกต้องให้กับคนในสังคม ทำให้ ขาดแรงต้านทานต่อกระแสวัตถุนิยมและบริโภคนิยม กลายเป็นบุคคลที่ไม่มี ความละอายชั่ว กลัวบาป

ทฤษฎีกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของ Michail Rusk และ Phillip Athott กล่าวถึง การเรียนรู้ของบุคคลในสังคมว่าทุกคนต่างอยู่ในวงล้อมจากบรรยากาศ ทางการเมืองของสังคม ซึ่งต่างมีอิทธิพลต่อบุคคลทั้งรับรู้ในสถานการณ์แวดล้อม ทางการเมือง มีสถาบันที่เป็นสื่อกลาง ได้แก่ ครอบครัว การศึกษา กลุ่มเพื่อนฝูง

กลุ่มศาสนา กลุ่มอาชีพ และสื่อมวลชน จะเป็นตัวสร้างอิทธิพล หล่อหลอมทัศนคติ ค่านิยม และประสบการณ์ของบุคคล

กระบวนการปลูกฝังค่านิยมต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ ทุกส่วนสอดคล้อง สัมพันธ์กัน การปรับกระบวนการทัศน์ของสื่อกลาง ทั้ง ๖ สถาบันให้ตรงกันด้วยการสร้างความตระหนักว่ารากเหง้าของปัญหาเกิดจากคนไทยขาดความซื่อตรงและนำหลักการ ที่เกี่ยวกับความซื่อตรง ๒ ข้อ ที่พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว พระราชทาน ไว้มาเป็นหัวข้อการรณรงค์ ได้แก่ “ความซื่อตรงต่อหน้าที่” และ “ความประพฤติ ซื่อตรงต่อคนทั่วไป”

๓.๑๐ ภาคส่วนของสังคมทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมและมีบทบาทในการปลูกฝังค่านิยม ต่อต้านการทุจริต

ในการปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริต ทุกภาคส่วนของสังคมมีส่วนร่วมและ บทบาทที่จะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่องในการปลูกฝังคุณธรรม และจริยธรรม ซึ่งจะเป็นภูมิคุ้มกันการทุจริต โดยเฉพาะความซื่อสัตย์สุจริต ความ กตัญญูกตเวทีก ความละเอียดและเกรงกลัวต่อบาป การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๓.๑๑ ปี ๒๕๕๓ ปีแห่งการรณรงค์ด้านคุณธรรม

สามหน่วยงานคือสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริต แห่งชาติ (ป.ป.ช.) สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) กระทรวงยุติธรรมและองค์การเพื่อความโปร่งใสในประเทศไทย ได้ร่วมกันแถลงข่าว การดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยฟการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ปี ๒๕๕๓

นายภักดี โปธิศรี กรรมการ ป.ป.ช. แจ้งว่าปี ๒๕๕๓ ไทย จะเป็นเจ้าภาพ ประชุมนานาชาติว่าด้วยการต่อต้านการทุจริตในเดือน พฤศจิกายน ๒๕๕๓ พร้อม

กำหนดให้ปี ๒๕๕๓ เป็นปีแห่งการรณรงค์ด้านคุณธรรม และความโปร่งใส และวางเป้าหมายหาเครือข่ายให้ได้อย่างน้อย ๑ ล้านคน เพื่อให้เกิดพลังพันธมิตรป้องกันปราบปรามการทุจริต

นายภิญโญ ทองชัย เลขาธิการ ป.ป.ท. แถลงว่า “ปัญหาการคอร์รัปชันรุนแรงมากในประเทศไทย”

มีปัจจัยหลัก ๓ ส่วน คือ นโยบาย ข้าราชการประจำและนักธุรกิจ โดยมีเงื่อนไขที่ทำให้การทุจริตรุนแรงขึ้น ๕ เงื่อนไข คือ ระบบอุปถัมภ์ กระแสบริโภคนิยม กระบวนการยุติธรรมไม่เข้มแข็ง การแทรกแซงของอิทธิพลต่างๆ และความเพิกเฉยของประชาชน

นายภิญโญ ทองชัย ได้แถลงผลสำรวจที่ทำร่วมกับเอแบคโพลล์ว่า “สถานการณ์คอร์รัปชันเมื่อเทียบกับสถานการณ์ยาเสพติดมีความรุนแรงมากกว่าถึง ๕ เท่า” ซึ่งสะท้อนฝ่ายบุคคล ๓ กลุ่ม ประกอบด้วย บุคคลทั่วไป นักธุรกิจ สมาชิกรัฐสภา คือ ส.ส. และ ส.ว.

ร้อยละ ๘๘ ของบุคคลทั่วไป เห็นว่าปัญหาการทุจริตอยู่ในระดับค่อนข้างรุนแรงมากที่สุด ร้อยละ ๖๐ ของนักธุรกิจเคยพบกับการทุจริตด้วยตนเอง

“ที่น่าสนใจ คือ สมาชิกรัฐสภาร้อยละ ๒๘ เห็นว่าการทุจริตเป็นเรื่องปกติ และหนึ่งในสี่มองว่ารัฐบาลทุจริต และมีความเห็นว่า “หากทุจริตแต่ทำงานได้ก็น่าจะเป็นเรื่องดี”

ในการดำเนินการครั้งนี้ สามองศ์กรคาดหวังว่าถ้าทุกภาคส่วนให้ความร่วมมือจะส่งผลถึงภาพลักษณ์ของประเทศ อันจะทำให้การลงทุนเพิ่มขึ้น

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

๔.๑ รัฐบาลควรถือเรื่องการป้องกันแก้ไขและปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ และเป็นนโยบายที่สำคัญของรัฐบาล เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและ

ปราบปรามการทุจริตและการปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้องในการต่อต้านการทุจริตเกิดขึ้น
อย่างเป็นรูปธรรม

๔.๒ รัฐบาลควรดำเนินการอย่างจริงจัง จริงใจ และต่อเนื่อง ในการเผยแพร่
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เกี่ยวกับความ
ซื่อสัตย์สุจริต ปัญหาการทุจริต คุณธรรม ๔ ประการ ที่พระราชทานในวันที่ ๕ เมษายน
๒๕๒๕ และวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๔๙ เพื่อให้คนไทยทุกกลุ่มทุกอาชีพได้น้อมนำ
พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัส มาปฏิบัติตาม เพื่อให้เกิดความเจริญมั่นคงแก่ตนเอง
สังคม และประเทศชาติ และเพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริต การปลูกฝังค่านิยม
ต่อต้านการทุจริต

๔.๓ รัฐบาลควรถือการปฏิบัติตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว
พระราชดำริเป็นวาระแห่งชาติ โดยถือเป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการพัฒนาและบริหาร
ประเทศ ในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ การพัฒนาสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย
มีความสามัคคีสมานฉันท์

๔.๔ รัฐบาลควรมอบให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติรับผิดชอบใน
การดำเนินการสร้างความเข้าใจและค่านิยมที่ถูกต้องในการป้องกันและปราบปราม
การทุจริตในทุกภาคส่วนของสังคม โดยให้สังคมมีส่วนร่วมและบทบาทที่สำคัญในการ
ป้องกันแก้ไขปัญหาการทุจริต การปลูกฝังค่านิยมต่อต้านการทุจริต

๔.๕ รัฐบาลควรปรับปรุงและนำไปสู่การปฏิบัติตามกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องการ
ปราบปรามการทุจริตอยู่หลายฉบับ เช่น ประมวลกฎหมายอาญา พระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒
พระราชบัญญัติ ที่ว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการเป็นหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๔๒
พระราชบัญญัติจัดการหุ้นส่วนและหุ้นของรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๓ และรัฐธรรมนูญ
แห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ซึ่งกฎหมายบางฉบับยังขาดการประสาน
งานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอันส่งผลทำให้การบังคับใช้กฎหมายเกิดการลักลั่น

การเลือกปฏิบัติ การละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ และการหาประโยชน์จากอำนาจหน้าที่ รัฐบาลจึงควรจัดให้มีการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการทุจริต โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรสนับสนุนร่างพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนให้มากยิ่งขึ้น การจัดตั้งกองทุนส่งเสริม การป้องกันและปราบปรามการทุจริต รวมทั้งการศึกษารายละเอียดเพื่อนำไปสู่ การจัดตั้งสำนักงาน ป.ป.ช. ประจำจังหวัดต่อไป

๔.๖ รัฐบาลควรกำหนดให้ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และ ๒๕๕๔ เป็นปีแห่งการรณรงค์ การปลูกฝังคุณธรรมและความโปร่งใส โดยเฉพาะเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต โดยแต่งตั้ง คณะกรรมการระดับชาติ มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีผู้แทนจากหน่วยราชการ และภาคส่วนต่างๆ ร่วมเป็นกรรมการ

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงวัฒนธรรมเป็นหน่วยงานหลักรับความเห็นและข้อเสนอแนะ ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องนี้ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงาน อื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวง ยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตในภาครัฐ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติเข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงาน ผลการพิจารณาหรือ ผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะ รัฐมนตรีพิจารณา มีมติประการใดแล้วจะได้แจ้งให้สภาที่ปรึกษาฯ ได้รับทราบต่อไป

เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๕๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงวัฒนธรรมร่วมกับผู้แทนจากกระทรวงยุติธรรม กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาของกระทรวงวัฒนธรรมทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การดำเนินการของรัฐต่อการคิดค่าความเสียหาย จากประชาชนในการทำให้เกิดภาวะโลกร้อน

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากราษฎรเนื่องจากการทำให้เกิดภาวะโลกร้อน โดยมุ่งดำเนินคดีกับราษฎรซึ่งมีพื้นที่ทำกินซ้อนทับกับพื้นที่ป่าต้นน้ำพื้นที่อุทยานแห่งชาติและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า

การฟ้องร้องดำเนินคดีดังกล่าวกับราษฎร ได้เริ่มต้นฟ้องร้องในจังหวัดตรังกับจังหวัดพัทลุง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ และหลังสุดได้ดำเนินคดีกับราษฎรที่จังหวัดชัยภูมิ ในช่วงปลายปี ๒๕๕๒ และมีแนวโน้มที่จะดำเนินการกับราษฎรที่มีพื้นที่ทำกินในลักษณะเช่นเดียวกันนี้ในพื้นที่ทั่วประเทศ

คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งดำเนินการศึกษาภาวะการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลกมาเป็นลำดับอย่างต่อเนื่อง และได้จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับปัญหาที่เกิดจากภาวะโลกร้อน” เสนอต่อ คณะรัฐมนตรีแล้ว แต่เนื่องจากประเด็นปัญหาที่จะเกิดจากภาวะโลกร้อน เป็นปัญหาใหญ่ ซึ่งทั่วโลกให้ความสนใจและร่วมมือกันเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าว รวมถึงประเทศไทยเองก็เริ่มตระหนักถึงปัญหาที่จะเกิดขึ้นจากภาวะโลกร้อน ดังนั้น เพื่อเป็นการติดตามผลกระทบอันเกิดจากภาวะโลกร้อนต่อจากการเสนอความเห็นต่อรัฐบาล

คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงได้ดำเนินการศึกษาหลักการคิดค่าเสียหายจากการทำให้ภาวะโลกร้อนของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช พร้อมจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะทางนโยบายเสนอต่อรัฐบาลต่อไป

๒. การดำเนินการ

คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาข้อเท็จจริง เพื่อใช้เป็น ข้อมูลประกอบการประมวลจัดทำข้อเสนอแนะในเชิงนโยบาย ดังนี้

๒.๑ ศึกษาจากเอกสารทางคดี และเอกสารงานวิจัยจากสถาบันทางวิชาการ ที่เกี่ยวข้องและของผู้ทรงคุณวุฒิและมีความเชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับภาวะ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก

๒.๒ ศึกษาดูงานในพื้นที่ และประชุมร่วมกับผู้ที่ถูกฟ้องร้องดำเนินคดีใน จังหวัดตรังและจังหวัดพัทลุง

๒.๓ จัดสัมมนาเวทีสาธารณะ เรื่อง “หลักการคิดค่าเสียหายจากการทำให้เกิด ภาวะโลกร้อน” เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภา ที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อรับฟัง ร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูลและ

ความคิดเห็นกับผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กร
ภาคเอกชน และประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการคิดมูลค่าความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อม
และสร้างความเสียหายต่อป่าในด้านต่างๆ โดยเฉพาะหลักการที่ใช้ในการคิดคำนวณ
ค่าความเสียหายที่ทำให้อากาศร้อนและฝนตกน้อยลง

๓.สาระสำคัญและข้อวิเคราะห์

๓.๑ ข้อเท็จจริงจากกรณีศึกษา กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช
ได้ดำเนินคดีอาญาและคดีแพ่งกับราษฎรที่ทำสวนยางพาราในที่ดินทำกินซึ่งซ้อน
ทับกับพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาปู่-เขาย่าและเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเทือกเขาบรรทัด
จังหวัดตรังและจังหวัดพัทลุง โดยฟ้องร้องดำเนินคดีกับราษฎรผู้ที่โค่นต้นยางพาราแก่
ให้น้ำยางน้อยและเป็นพันธุ์ดั้งเดิม เพื่อปลูกต้นยางพาราใหม่ ซึ่งชาวสวนยางบางราย
ยังได้รับการสนับสนุนการปลูกยางพาราใหม่ จากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง
ตามระเบียบของทางราชการ

กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช ได้แจ้งความเพื่อดำเนินคดีแพ่งเรียกค่าเสียหายที่มีมูลเหตุเนื่องจากราษฎรที่เป็นเกษตรกรก่อให้เกิดความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๙๗ ซึ่งกำหนดให้ “ผู้ใดกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใดโดยมิชอบด้วยกฎหมาย อันเป็นการทำลายหรือทำให้สูญหายหรือเสียหายแก่ทรัพยากรธรรมชาติหรือสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่รัฐตามมูลค่าทั้งหมดของทรัพยากรธรรมชาติที่ถูกทำลาย สูญหายหรือเสียหายไปแล้ว” โดยฟ้องเรียกค่าเสียหายทางสิ่งแวดล้อมมูลค่าไร่ละ ๑๕๐,๐๐๐ บาทต่อปี โดยรายการค่าเสียหาย ประกอบด้วย

- (๑) ค่าเสียหายทำให้อากาศร้อนมากขึ้น คิดเป็นมูลค่า ๔๕,๔๕๓.๔๕ บาทต่อไร่ต่อปี
- (๒) ค่าเสียหายทำให้น้ำสูญเสียบอกไปจากพื้นที่โดยการแผดเผาของรังสีดวงอาทิตย์ คิดเป็นมูลค่า ๔๒,๘๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี
- (๓) ค่าเสียหายทำให้ฝนตกน้อยลง คิดเป็นมูลค่า ๕,๔๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี
- (๔) ค่าเสียหายทำให้ดินสูญหาย คิดเป็นมูลค่า ๑,๘๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี
- (๕) ค่าเสียหายการสูญหายของธาตุอาหาร คิดเป็นมูลค่า ๔,๐๖๔.๑๕ บาทต่อไร่ต่อปี
- (๖) ค่าเสียหายทำให้ดินไม่ดูดซับน้ำฝน คิดเป็นมูลค่า ๖๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี
- (๗) ค่าเสียหายทางตรงจากการทำลายป่าแต่ละประเภท ประกอบด้วย
การทำลายป่าดงดิบ คิดเป็นมูลค่า ๖๑,๒๖๓.๓๖ บาทต่อไร่ต่อปี การทำลายป่าเบญจพรรณ คิดเป็นมูลค่า ๔๒,๕๗๗.๗๕ บาทต่อไร่ต่อปี การทำลายป่าเต็งรัง คิดเป็นมูลค่า ๑๘,๖๓๔.๑๙ บาทต่อไร่ต่อปี

กรณีศึกษาการฟ้องร้องราษฎรในจังหวัดตรงกับจังหวัดพัทลุง ตั้งแต่ปี ๒๕๔๙ - ปี ๒๕๕๒ พบว่า มีราษฎรถูกฟ้องเรียกค่าเสียหายเนื่องจากการทำให้เกิดภาวะโลกร้อนจำนวน ๑๓ ราย จำแนกเป็นศาลชั้นต้นพิพากษาแล้ว ๗ ราย และอยู่ระหว่างการพิจารณาคดี ๖ ราย

ซึ่งจำนวนผู้ที่ถูกฟ้องร้อง ๗ รายที่คดีถึงที่สุดแล้ว กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เรียกค่าเสียหายรวม ๒๐.๓๐๖ ล้านบาท ศาลพิพากษาให้จ่ายค่าเสียหายรวม ๑๔.๗๖ ล้านบาทพร้อมดอกเบี้ยร้อยละ ๗.๕ ต่อปีจนกว่าจะชำระเสร็จสิ้น และหากรวมรายที่กำลังดำเนินคดี และกำลังจะฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจำนวน ๑๓ ราย นั้น กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เรียกค่าเสียหายรวม ๒๕.๘๕๑ ล้านบาท ๓.๒ หลักการคิดค่าเสียหายจากประชาชนในการทำให้เกิดภาวะโลกร้อนของกรม อุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

หลักการที่ใช้สำหรับคิดค่าเสียหายจากการที่เกษตรกรทำให้โลกร้อนขึ้น มาจาก งานวิจัย ๑๘ สถานีต้นน้ำ ใช้ระยะเวลา ๓ ปี โดยนำผลการวิจัยมาสร้างแบบจำลอง เพื่อคิดค่าเสียหายตามสภาพพื้นที่

วิธีการศึกษาวิจัยมาจากการสร้างแปลงทดลองและติดตั้งเครื่องมือศึกษาเปรียบเทียบพื้นที่ป่าธรรมชาติกับพื้นที่โล่งเตียนที่อยู่ข้างเคียง โดยเลือกศึกษาป่าดิบแล้ง ในฐานะตัวแทนป่าธรรมชาติ ซึ่งเป็นชนิดป่าที่ครอบคลุมพื้นที่มากที่สุดของประเทศไทย

ทำการเก็บวัดข้อมูลจากพื้นที่ทั้งสอง ซึ่งประกอบด้วย อัตราการเพิ่มพูนของป่า กำลังการผลิตของป่า ปริมาณน้ำฝน ปริมาณดิน สูญหาย-ปริมาณน้ำสูญหาย-ปริมาณปุ๋ย สูญหายจากกระบวนการกักชะพังทลายของดิน เก็บวัดข้อมูลอุณหภูมิอากาศที่ระดับความสูงที่เรือนยอด กึ่งกลางเรือนยอด ฐานเรือนยอด และที่ผิวดิน

นำข้อมูลที่ได้ซึ่งเป็นค่าความแตกต่างของแปลงเปรียบเทียบ มาตีค่าเป็นตัวเงินด้วยเครื่องมือทางด้านเศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการคิดค่าชดเชยโดยตรงจากส่วนที่สูญเสียไป กล่าวคือ มูลค่าหากต้องซื้อไม้และ/หรือของป่ามาทดแทนจำนวนที่สูญเสียไป ค่าใช้จ่ายการนำดินขึ้นมาปลูกใหม่ในปริมาณที่ถูกกัดเซาะ ค่าใช้จ่ายในการนำน้ำขึ้นมาฉีดพรมใหม่ตามปริมาตรน้ำที่สูญเสียไป ค่าใช้จ่ายในการนำปุ๋ยมาใส่เพื่อทดแทนการสูญเสียปุ๋ยจากกระบวนการกักชะพังทลายของดิน ตลอดจนการคิดค่ากระแสไฟฟ้าสำหรับเดินเครื่องปรับอากาศ เพื่อให้อุณหภูมิอากาศเย็นลงเท่ากับในพื้นที่ที่มีป่าไม้ปกคลุม

ผลการศึกษาพบว่า มูลค่าความเสียหายรวม ๑๕๐,๙๔๒.๗๐ บาทต่อไร่ต่อปี แต่เพื่อความสะดวกในการคิดคำนวณ จึงกำหนดให้เป็น ๑๕๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี

ในการป้องกันเพื่อเรียกค่าเสียหาย เนื่องจากพื้นที่ป่าไม้แต่ละแห่งมีสภาพสมบูรณ์แตกต่างกัน การประเมินค่าเสียหายในอัตรา ๑๕๐,๐๐๐ บาทต่อไร่ต่อปี อาจสร้างความไม่เป็นธรรม จึงมีการปรับลด ให้สอดคล้องกับความเป็นจริง โดยสร้างแบบจำลองเพื่อให้สามารถคิดค่าเสียหายตามความแตกต่างของแต่ละพื้นที่ โดยมีรายละเอียดตามตารางมูลค่าความเสียหายของระบบนิเวศป่าไม้

ตาราง : มูลค่าความเสียหายของระบบนิเวศป่าไม้

ประเภทพืชคลุมดิน	ตัวคูณลด	มูลค่าความเสียหาย (บาท/ไร่)		
		น้ำท่า -อากาศ	เนื้อไม้-ของป่า	มูลค่ารวม
ป่าธรรมชาติสมบูรณ์	๑.๐๐	๑๑๐,๐๐๐	๔๐,๐๐๐	๑๕๐,๐๐๐
ป่าเสื่อมโทรม, ไม้ยืนต้นเศรษฐกิจ, ไม้ผลขนาดเล็ก	๐.๗๕	๘๒,๕๐๐	-	๘๒,๕๐๐
สวนผลไม้ที่มีรากต้น	๐.๔๙	๕๓,๙๐๐	-	๕๓,๙๐๐
พืชไร่, ไร่ร้าง, พื้นที่ว่างเปล่า	๐.๓๒	๓๕,๒๐๐	-	๓๕,๒๐๐

๓.๓. ความเห็นของนักวิชาการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก :
หลักการคิดคำนวณค่าความเสียหายจากประชาชนในการทำให้เกิดภาวะโลกร้อนของ
กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช

(๑) ข้อมูลและงานวิจัยความเสียหายทางสิ่งแวดล้อมที่กรมอุทยานแห่งชาติ
สัตว์ป่า และพันธุ์พืชดำเนินการศึกษา ไม่ใช่เรื่องของโลกร้อนรวมถึงไม่เป็นไปตาม
พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๓๕ มาตรา ๙๗ แต่
เป็นงานศึกษาความเปลี่ยนแปลงของลักษณะอากาศหรือภูมิอากาศในระดับย่อย
ซึ่งหากวิจัยอย่างรอบด้านใช้ระยะเวลาการศึกษาที่มากพอ อาจจะสามารถอธิบายความ
เปลี่ยนแปลงของสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ขนาดเล็กได้ แต่ก็ยังไม่สามารถใช้เป็นข้อมูล
อธิบายสภาวะโลกร้อนได้ เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศโลกเป็นเรื่องภาพกว้าง
ระดับโลก ขณะที่การทดลองทำในพื้นที่ขอบเขตจำกัด

(๒) การศึกษาเพื่อให้เห็นการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศที่ชัดเจน
ต้องใช้ข้อมูลที่มีระยะเวลาการศึกษาอย่างน้อย ๓๐ ปี ดังนั้นการเก็บข้อมูล
ในระยะเวลาเพียง ๓ ปี ของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช จึงเป็นข้อมูล
ที่ไม่สามารถอธิบายความเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศได้ เพราะว่างรอบ ๓๐ ปี ของ

ภูมิอากาศเกิดขึ้นจริง จากปี ๒๕๒๐ โดยประมาณ จนถึงปัจจุบันเป็นช่วง ๓๐ ปีที่
อากาศค่อนข้างร้อนและมีฝนตกน้อย เป็นปรากฏการณ์ “เอลนีโญ” ซึ่งตรงกันข้าม
กับช่วงปี ๒๕๙๐ - ๒๕๒๐ เป็นปรากฏการณ์ “ลานีญา” ฝนตกมาก สำหรับปี ๒๕๕๒
กำลังอยู่ในจุดเปลี่ยนที่จะกลับไปเหมือนกับปี ๒๕๙๐ - ๒๕๒๐ หรือจะเป็นปรากฏการ
ลับเนื่องจาก ปี ๒๕๒๐ - ๒๕๕๐ และต่อขึ้นไปเรื่อยๆ เป็นปรากฏการณ์ที่เป็น
ข้อถกเถียงของนักวิทยาศาสตร์

อย่างไรก็ตาม ค่าเฉลี่ยของอุณหภูมิอาจจะสูงขึ้นและปริมาณน้ำฝนรวม
ตลอดทั้งปีจะเพิ่มสูงขึ้นหรือไม่ จำเป็นต้องศึกษาในระยะยาวมาก แต่ละพื้นที่แต่ละจังหวัด
หรือป่าแต่ละป่า ข้อมูลจะมีความแตกต่างกันตามความแตกต่างของภูมิอากาศระดับ
แปลงทดลองถึงระดับท้องถิ่นจะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศต่างกันไป
ทั้งในเชิงระยะเวลาของการเก็บข้อมูลอย่างยาวนาน ต่อเนื่อง ทั้งข้อมูลในเชิงช่วง-
เวลาและข้อมูลเชิงพื้นที่ เพราะฉะนั้นแนวคิดในการใช้ข้อมูลในอดีตต้องมี
ความระมัดระวัง ทั้งในเชิงความยาวต่อเนื่องข้อมูลในเชิงเวลา และข้อมูลในเชิงพื้นที่

(๕) กรณีที่เมื่อมีการทำลายป่าแล้วทำให้ฝนตกน้อยลง ไม่ใช่ข้อสรุปที่แน่นอนในทุกพื้นที่ จากงานศึกษาวิจัยพบว่า ป่าบางพื้นที่เป็นตัวกระตุ้นทำให้ฝนตกมาก บางพื้นที่ไม่ใช่ เนื่องจากความซับซ้อนของป่า ทั้งในเรื่องลักษณะของป่า ลักษณะภูมิประเทศ องค์ประกอบของพืช เพราะฉะนั้นการสรุปว่า ป่าทำให้ฝนตก อาจจะไม่ใช่ทั้งหมดและไม่เสมอไป

(๖) การคายระเหยของพื้นที่ หรือการระเหยของน้ำ งานวิจัยศึกษาพบว่า การลดลงของต้นไม้ทำให้การคายระเหยของน้ำลดลงด้วย เพราะว่าการสูญเสียน้ำที่เกิดจากการคายน้ำของพืชผ่านปากใบ เป็นการทำให้สูญเสียน้ำมาก ซึ่งขึ้นอยู่กับชนิดของพืชที่คายน้ำมากหรือน้อยไม่เท่ากัน

(๗) ความเสียหายหรือความเสี่ยงที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศของโลก ไม่มีสูตรสำเร็จที่ใช้ได้ทั่วไป แม้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชจะใช้แบบจำลองให้มีความยืดหยุ่นกับพื้นที่ที่แตกต่างกัน แต่แบบจำลองที่ใช้เป็นแบบง่ายมาก ต้องมีการทำเป็นขั้นตอนและต้องเก็บข้อมูลเพิ่มเติมอีกมาก และต้องคำนึงว่า งานศึกษาทางวิชาการว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมีความเห็นที่แตกต่างกันมาก แม้แต่ในประเทศไทย มีกลุ่มนักวิชาการที่เชื่อว่า ภาวะโลกร้อนไม่ใช่เรื่องจริงแต่เป็นวัฏจักรของธรรมชาติ ขณะเดียวกันก็มีนักวิชาการที่เห็นว่า ทุกอย่างเกิดขึ้นเนื่องมาจากภาวะโลกร้อน และมีกลุ่มนักวิชาการที่คิดแบบกลางว่า มีความเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากธรรมชาติควบคู่กับภาวะโลกร้อน ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องทำการศึกษาต่อเนื่องและไม่มีสูตรสำเร็จ เพราะฉะนั้นการที่เลือกเอาเฉพาะแนวคิด หรืองานศึกษาชิ้นใดชิ้นหนึ่งมาใช้ จึงเป็นเรื่องอันตราย ยิ่งการศึกษาที่ใช้ระยะเวลาสั้นๆ ในพื้นที่ขนาดเล็กยิ่งอันตรายมาก

(๘) ค่าความเสียหายที่เกิดจากภาวะโลกร้อน ยังไม่มีการศึกษาในประเทศไทย แต่มีการศึกษาในระดับโลก ซึ่งแนวคิดในการประเมินค่าเสียหายจากภาวะโลกร้อน ไม่ใช่เพื่อคิดค่าชดเชยโดยตรง แต่ประเมินเพื่อหาต้นทุนทางเศรษฐศาสตร์และจุดที่คุ้มกับการลงทุนหรือต้นทุนที่ควรเป็น เพื่อแก้ไขปัญหาและการป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากภาวะโลกร้อน และมีการศึกษาทางเศรษฐศาสตร์

ที่พบผลกระทบจากภาวะโลกร้อนทั้งบวกและลบ เช่น ประเทศแคนาดา จะมีบางพื้นที่ที่อบอุ่นขึ้นและสามารถให้ผลผลิตทางการเกษตรได้มากขึ้น

การประเมินจากแบบจำลองมีข้อจำกัดค่อนข้างมากผลที่ออกมาพบว่า ต้นทุนความเสียหายจากภาวะโลกร้อน ในกรณีที่มนุษย์ไม่ได้ทำอะไรเลยจะอยู่ที่ ร้อยละ ๕ ถึงร้อยละ ๒๐ ของรายได้ประชาชาติของโลก ร้อยละ ๕ เป็นผลโดยตรง บวกเพิ่มร้อยละ ๒๐ จากผลเสียหายที่เกิดกับประเทศที่ยากจน เช่น แอฟริกา คนอาจจะล้มตายจำนวนมาก รวมแล้วมีมูลค่า ๕.๕ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ หรือ ๑๘๐ ล้านล้านบาท โดยประมาณ และมีผู้โต้แย้งว่าตัวเลขนี้สูงเกินจริง แต่เป็นประโยชน์ที่จะใช้เป็นฐานคิด ในภาวะที่โลกมีทรัพยากรจำกัด และต้องการลงทุนเพื่อแก้ไขปัญหา ตัวเลข ๑๘๐ ล้านล้านบาท เป็นตัวเลขประมาณการ ซึ่งโลกควรลงทุนในการที่จะแก้ไขปัญหา

เมื่อนำมูลค่าดังกล่าวมาเชื่อมโยงกับความเป็นธรรมในระดับโลก จะพบว่า ประเทศที่พัฒนาแล้ว ลงทุนหรือทำกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาภาวะโลกร้อนน้อยมาก ทั้งที่ปัญหาเกิดจากประเทศเหล่านี้ เงิน ๑๘๐ ล้านล้านบาท จึงเป็นตัวเลขที่ประเทศพัฒนาแล้วควรลงทุนหรือตั้งกองทุนเพื่อแก้ไขปัญหาโลกร้อนหรือช่วยในการปรับตัวของชุมชน ในพื้นที่เกษตรกรรมที่ได้รับผลกระทบ

(๘) กรณีที่มีการทำลายป่าธรรมชาติหรือป่าปลูก ป่าก็จะปลดปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ออกมา แต่กลไกทางสากลจะไม่คิดค่าปรับจากการทำลายป่าธรรมชาติ ในทางตรงกันข้ามจะสร้างแหล่งจูงใจเพื่อไม่ให้ทำลายป่า โดยการสนับสนุนงบประมาณเพื่อให้ประเทศกำลังพัฒนาดูแลรักษาป่า

กรณีประเทศไทยมีอัตราการทำลายป่าร้อยละ ๑ ต่อปี หากสามารถลดอัตราการทำลายป่าให้เหลือร้อยละ ๐.๕ อัตราส่วนป่าที่ได้รับการดูแลรักษาเพิ่มขึ้นสามารถนำไปคิดเป็นมูลค่าคาร์บอน ที่จะได้รับการสนับสนุนได้ อย่างไรก็ตาม การดูแลรักษาป่าที่มีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากชุมชน การจับรางวัลในชุมชนจะทำให้เกิดความขัดแย้งจนยากที่จะนำไปสู่ความร่วมมือ เงินทุนสนับสนุนการรักษาป่าที่สมบูรณ์ให้คงอยู่ จะต้องลงไปสนับสนุนชุมชน เพราะชุมชน คือ

ผู้ดูแลรักษาป่าโดยตรง ส่วนวิธีการกระจายทุนสนับสนุนชุมชน หรือ ชุมชนจะได้รับผลประโยชน์จากการรักษาป่าอย่างไร แต่ละประเทศต้องคิดรูปแบบของตนเอง

๓.๔ ประเทศไทยกับภาวะโลกร้อนและการบังคับให้ประชาชนจ่ายค่าความเสียหายจากการทำให้โลกร้อน

สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดสภาวะโลกร้อน มาจากการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยประเทศอุตสาหกรรม ซึ่งอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๓๗ จัดให้เป็นประเทศในภาคผนวก ๑ มีพันธกรณีที่ต้องจัดทำนโยบายและดำเนินการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก

สำหรับประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่นอกภาคผนวก ๑ มีหน้าที่ให้ความร่วมมือกับนานาประเทศในการดำเนินการแก้ไขปัญหการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ แต่ไม่มีพันธกรณีที่ต้องดำเนินการลดปริมาณก๊าซเรือนกระจก เนื่องจากประเทศไทยมีส่วน ที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนร้อยละ ๐.๖ จัดอยู่ในกลุ่มประเทศผู้ได้รับผลกระทบ

สำหรับเกษตรกรที่ทำการเพาะปลูก หรือโค่นสวนยางพาราเพื่อปลูกใหม่ ไม่ได้อยู่ในกรอบที่เป็นสาเหตุอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศ หรือทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ในทางตรงกันข้าม การปลูกต้นไม้ใหม่มีส่วนช่วยลดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งต้นไม้ดูดซับมาเก็บไว้ในเนื้อไม้ที่เติบโตขึ้น

การที่ประเทศไทยมีนโยบายใช้กฎหมายบังคับแก่พลเมืองของตนเองว่า ทำให้เกิดภาวะโลกร้อน ในกรณีการโค่นสวนยางพาราเก่าเพื่อปลูกใหม่โดยการสนับสนุนจากกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ซึ่งพื้นที่ปลูกยางพาราจำนวนมากที่สภาพภูมิประเทศและระบบนิเวศที่ใกล้เคียงกับพื้นที่ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช ระบุว่า การกระทำดังกล่าวส่งผลให้อากาศร้อนขึ้น ฝนตกน้อยลง หากคิดมูลค่ารวมจากการโค่นสวนยางพาราเพื่อปลูกใหม่เท่ากับประเทศไทยทำให้เกิดภาวะโลกร้อนคิดเป็นเงินมากกว่า ๑๔,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ซึ่งแสดงให้เห็นวิถีชีวิตที่ไม่เป็นวิทยาศาสตร์ อยู่นอกกรอบวิชาการว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของโลก รวมทั้งอาจเป็นสาเหตุที่ประเทศอื่นจะนำไปเป็นเงื่อนไขให้ประเทศไทยมีพันธกรณีที่ต้องรับผิดชอบต่อภาวะโลกร้อนเช่นเดียวกับประเทศอุตสาหกรรม

นอกจากนี้การศึกษาของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช เป็นการศึกษาที่ใช้ระยะเวลาสั้นและข้อมูลที่ไม่สมบูรณ์ การวัดความร้อนเฉพาะช่วงกลางวัน ในอุณหภูมิระดับเรือนยอดของต้นไม้ไม่สามารถเป็นดัชนีชี้ว่าภูมิอากาศโดยรวมร้อนขึ้น หรือการคิดค่าเสียหายที่ทำให้โลกเย็นลงจากฐานค่าไฟฟ้าของเครื่องปรับอากาศ ซึ่งล้วนแต่เป็นฐานข้อมูลที่ไม่สามารถนำมาคิดค่าเสียหายที่เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนได้

๔. ความเกินและข้อเสนอแนะ

๔.๑ รัฐบาลควรเร่งดำเนินการให้มีการทบทวนงานวิจัยว่าด้วยความเสียหายด้านสิ่งแวดล้อมของกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากยังขาดความสมบูรณ์และไม่เป็นที่ยอมรับของนักวิชาการ โดยให้ยุติการนำผลการศึกษาวิจัยดังกล่าว มาใช้ฟ้องร้องดำเนินคดีกับราษฎร และให้นำผลวิจัยดังกล่าวเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติและจัดประชาพิจารณ์ เพื่อให้เกิดข้อตกลงร่วมกัน

รวมทั้งให้ใช้กรณีการจับกุมดำเนินคดีกับราษฎรที่อุทยานแห่งชาติเขาปู่ - เขาย่า และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าเทือกเขาบรรทัด จังหวัดตรังและจังหวัดพัทลุง มาเป็นกรณีศึกษาเพื่อให้ส่วนราชการ ที่เกี่ยวข้องกับองค์กรในกระบวนการยุติธรรมได้ทบทวน และใช้ผลการศึกษาวิจัยที่ยังไม่มีข้อยุติทางวิชาการหรือไม่สมบูรณ์อย่างระมัดระวัง รวมถึงไม่นำมาบังคับใช้กับประชาชนของตนเอง

๔.๒. รัฐบาลควรดำเนินการให้มีการถนอมป้องกันคดีแพ่งที่อยู่ระหว่างดำเนินคดี เรียกค่าเสียหายจากประชาชนที่เป็นเกษตรกร ที่ก่อให้เกิดภาวะโลกร้อนและยุติ การบังคับคดีในรายที่ศาลมีคำพิพากษาแล้ว

๔.๓. รัฐบาลควรดำเนินการให้กรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืชกรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปฏิบัติตามนโยบายโฉนดชุมชน เพื่อ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการรักษาและฟื้นฟูป่า พร้อมกับการแก้ไขปัญหาการ ซ้อนทับระหว่างที่ดินของรัฐกับที่ดินของราษฎร และนโยบายส่งเสริมให้ชุมชน ประชาชน เป็นพันธมิตรในการรักษาป่าและทรัพยากรธรรมชาติ โดยรวมอย่างเคร่งครัด และต้องทำหน้าที่ในฐานะที่ประเทศไทยมีพันธกรณีทางพิธีสารเกียวโต ในการส่งเสริม ให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยทำแผนการรักษาพื้นที่ป่าและฟื้นฟูป่าภายใต้หลักการว่า "การรักษาป่า ที่ดีที่สุด คือ การสร้างพันธมิตรให้มากที่สุด"

๔.๔. รัฐบาลควรส่งเสริมให้หน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษา ดำเนินการ ศึกษาและพัฒนาองค์ความรู้และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ โดยความร่วมมือระหว่างชุมชน ส่วนราชการ ภาคประชาสังคมและภาคีที่เกี่ยวข้องซึ่งมีต้นแบบการพัฒนาที่ประสบความสำเร็จ จำนวนมากในทุกภาคของประเทศ

๔.๕ รัฐบาลควรมีนโยบายการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ปัญหาโลกร้อน ให้ประชาชนทุกภาคส่วนได้รับทราบข้อมูลที่ชัดเจน เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ สามารถ เข้าใจถึงสาเหตุการเกิดสภาวะโลกร้อน ผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ทั้งนี้ เพื่อกระตุ้นให้ ประชาชนได้ตระหนักต่อปัญหา และร่วมมือในการแก้ไขปัญหาโลกร้อนอย่างถูกต้อง

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลัก รับผิดชอบเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องนี้ ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าร่วมพิจารณาด้วย โดยให้นำเอาผลการประชุมคณะกรรมการแก้ไขปัญหาที่ดิน เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ประกอบคำชี้แจงด้วย เพื่อจัดทำรายงาน ผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา มีมติประการใดแล้วจะได้แจ้งให้สภาที่ปรึกษาฯ ได้รับทราบต่อไป

๖. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การสร้างความร่วมมือของประเทศไทยในการปฏิบัติตาม
อนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

อนุสัญญา (Convention) เป็นข้อตกลงระหว่างประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางปฏิบัติไปสู่ข้อยุติตามจุดประสงค์ของอนุสัญญา อนุสัญญากำเนิดจากปัญหาและข้อขัดแย้งในเรื่องผลประโยชน์ของประเทศต่างๆ ซึ่งกลุ่มประเทศที่ได้รับความเสียหายจะปรึกษาหารือร่วมกันจนพัฒนาเป็นร่างข้อตกลงเบื้องต้น อนุสัญญาจะใช้วิธีลงนามสนับสนุน เมื่อครบจำนวนประเทศผู้ลงนามสนับสนุนตามที่กำหนดไว้แล้ว ถือว่าอนุสัญญาฉบับนั้นมีผลบังคับใช้ โดยใช้หลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของงานวิชาการ โดยใช้รายงานทางวิชาการรองรับข้อตกลง

อนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงเป็นข้อตกลงระหว่างประเทศต่างๆ เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมโลกร่วมกัน เนื่องจากระบบนิเวศของโลกมีความเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกัน

อนุสัญญามีทั้งให้ประโยชน์และสร้างความเสียหายแก่ประเทศผู้เป็นสมาชิกได้ ซึ่งขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ สำหรับประเทศมหาอำนาจซึ่งมีความพร้อมทั้งด้านทุน มีความเชี่ยวชาญเรื่องกระบวนการของอนุสัญญา มีความสามารถในการหาข้อมูล และการค้นคว้าวิจัย จะมีอำนาจการต่อรองสูงกว่าประเทศสมาชิกอื่น รวมทั้งมีอำนาจการต่อรองในการปรับแก้เงื่อนไขในอนุสัญญาให้เป็นประโยชน์ต่อประเทศของตนและประเทศสมาชิกที่เป็นกลุ่มพวกเดียวกันสูง

กระบวนการของการทำอนุสัญญาส่วนใหญ่จะเริ่มต้นดี เพราะมีหลักการและแนวคิดอยู่บนพื้นฐานของงานวิชาการ แต่ภายหลังจากการประชุมสามัญ (COP : Conference of the Party) จะเกิดการแย่งชิงกัน เพื่อให้ประเทศของตนและกลุ่มประเทศที่เป็นพวกเดียวกัน ได้ผลประโยชน์ตอบแทนจากการตกลงมากที่สุด เป็นผลให้ข้อตกลง ที่ริเริ่มมาจากเหตุผลทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนผลประโยชน์ของประเทศสมาชิกทั้งหมด กลายเป็นข้อตกลงที่เกิดจากการผลักดันโดยการเมืองระหว่างประเทศ และอาจใช้การหาข้อมูลทางวิชาการที่บิดเบือน มีเจตนาเลือกหัวข้อการศึกษาวิจัย เฉพาะที่ให้ประโยชน์ต่อตนเองและกลุ่มพวก

ประเทศที่เข้าร่วมในกระบวนการอนุสัญญา โดยการลงนามเพื่อเข้าเป็นสมาชิก ตั้งแต่ระยะต้นๆ ของอนุสัญญา จะทำให้มีโอกาสด้านการเตรียมความพร้อมและสร้างความสามารถด้านการปรับตัวเพื่อใช้ประโยชน์จากอนุสัญญาได้เร็วกว่าประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกในระยะต่อมา สำหรับประเทศที่พึ่งพาตนเองได้และเป็นที่พักของ ประเทศอื่นที่ไม่เข้าร่วมเป็นประเทศสมาชิกหรือเข้าร่วมเป็นสมาชิกช้าจะเป็นผลดีกว่า แต่การที่ประเทศดังกล่าวเข้าเป็นสมาชิกอนุสัญญาใดๆ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการ ได้รับเกียรติยศและต้องการผลประโยชน์มากขึ้น

สำหรับไทยเป็นประเทศเล็กๆ อาจจัดอยู่ในกลุ่มประเทศที่ยังจำเป็นต้องพึ่งพาประเทศอื่นในหลายๆ เรื่อง มีอำนาจต่อรองน้อย การเข้าเป็นภาคีอนุสัญญาจึงมีความจำเป็น ซึ่งปัจจุบันได้ร่วมลงนามเป็นภาคีในอนุสัญญา พิธีสาร พันธกรณี และข้อตกลงด้านสิ่งแวดล้อม ในรูปแบบต่างๆ จำนวน ๕ กลุ่ม ๒๒ เรื่องและมีแนวโน้มจะร่วมลงนามเพิ่มขึ้นอีกหลายเรื่องในอนาคต

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล ศึกษา รวบรวม และวิจัยเกี่ยวกับอนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย เพื่อเผยแพร่ ความรู้เกี่ยวกับอนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สาธารณะและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนทราบถึงผลประโยชน์ที่ได้รับ รวมถึงได้ติดตาม ศึกษาข้อได้เปรียบ เสียเปรียบ และแนวทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักการของอนุสัญญาฉบับต่างๆ รวมถึงจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย การสร้างความพร้อมของประเทศไทยต่ออนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งเป็นจะส่งผลให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การดำเนินการ

๒.๑ ศึกษาเอกสารทางวิชาการ งานวิจัยเกี่ยวกับอนุสัญญาระหว่างประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในประเทศและจากต่างประเทศ

๒.๒ ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหิดล ทำการศึกษาและวิเคราะห์ เรื่อง กำหนดแนวทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามหลักการของอนุสัญญาฉบับต่างๆ

๒.๓ จัดประชุมสัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่อง ประเทศไทยได้อะไรจากอนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๒

มีผู้เข้าร่วมสัมมนา ประกอบด้วย นักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนหน่วยงานราชการ ที่รับผิดชอบต่ออนุสัญญาองค์กร ไม่แสวงกำไรด้านการจัดการทรัพยากร และ ประชาชนผู้ซึ่งมีการดำรงชีวิต ที่ต้องพึ่งพาความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรในท้องถิ่นต่างๆ

๓.สาระสำคัญและการวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๑ อนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย

ปัจจุบันประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคีในอนุสัญญาต่างๆ หลายด้าน เฉพาะด้าน ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เข้าร่วมเป็นภาคี ๕ กลุ่ม จำนวน ๒๒ อนุสัญญา คือ

กลุ่มที่ ๑ กลุ่มการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วย ๗ อนุสัญญา คือ

(๑) อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำหรืออนุสัญญาแรมซาร์ (Convention on Wetlands or Ramsar Convention)

(๒) อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ (Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage or The World Heritage Convention)

(๓) โครงการมนุษย์และชีวมณฑล (Man and Biosphere Programme)

(๔) อนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ (Convention on Biological Diversity)

(๕) พิธีสารคาร์ตาเฮน่าว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพ (Cartagena Protocol on Biosafety)

(๖) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศซึ่งชนิดพันธุ์สัตว์ และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora : CITES)

(๗) สนธิสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยทรัพยากรพันธุกรรมพืช
เพื่ออาหารและการเกษตร (International Treaty on Plant Genetic Resources for
Food and Agriculture)

กลุ่มที่ ๒ กลุ่มการจัดการสารเคมี ประกอบด้วย ๓ อนุสัญญา คือ

(๑) อนุสัญญาสตอกโฮล์มว่าด้วยสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน
(Stockholm Convention on Persistent Organic Pollutants)

(๒) อนุสัญญารอตเตอร์ดัมว่าด้วยกระบวนการแจ้งข้อมูล
สารเคมีล่วงหน้าสำหรับสารเคมีอันตรายและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชและสัตว์
บางชนิดในการค้าระหว่างประเทศ (Rotterdam Convention on the Prior Informed
Consent Procedure for Certain Hazardous Chemicals and Pesticides in
International Trade)

(๓) อนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้าย และ
การกำจัดของเสียอันตรายข้ามแดน (Basel Convention on the Control of
Transboundary Movements of Hazardous Waste and Their Disposal)

กลุ่มที่ ๓ กลุ่มปัญหาสิ่งแวดล้อมด้านภูมิอากาศและทรัพยากรธรรมชาติ ประกอบด้วย ๕ อนุสัญญา คือ

(๑) อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (United Nations Framework Convention on Climate Change)

(๒) พิธีสารเกียวโต (Kyoto Protocol)

(๓) อนุสัญญาเวียนนา (Vienna Convention)

(๔) พิธีสารมอนทรีออล (Montreal Protocol)

(๕) อนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการแปรสภาพเป็นทะเลทราย (United Nations Convention to Combat Desertification)

กลุ่มที่ ๔ กลุ่มสิ่งแวดล้อมทางทะเลและชายฝั่ง ประกอบด้วย ๓ อนุสัญญา
๑ กลุ่มผู้ประสานงาน คือ

(๑) อนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล (United Nations Convention on the Law of the Sea)

(๒) อนุสัญญาว่าด้วยการป้องกันมลภาวะจากเรือ (International Convention for the Prevention of Pollution from Ship)

(๓) อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกันมลภาวะทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น พ.ศ. ๒๕๑๕ (International Convention on the Prevention of Marine Pollution by Dumping of Waste and other Matters ๑๙๗๒)

(๔) กลุ่มผู้ประสานแผนปฏิบัติการทางทะเลเอเชียตะวันออก (Coordinating Body on the Sea of East Asia)

กลุ่มที่ ๕ กลุ่มข้อตกลงด้านอื่นที่เกี่ยวกับทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ประกอบด้วย ๓ ข้อตกลง

(๑) แผนปฏิบัติการที่ ๒๑ (Agenda ๒๑) และคณะกรรมการว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (Commission on Sustainable Development)

(๒) องค์การการค้าโลก (World Trade Organization)

(๓) องค์การความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (Asia-Pacific Economic Cooperation) (รายละเอียดปรากฏตามตาราง : การดำเนินงานตามอนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย)

๓.๒ ตัวอย่างอนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ประสบความสำเร็จ และได้รับผลกระทบตามอนุสัญญา

การดำเนินการตามอนุสัญญาดังกล่าวจะสร้างประโยชน์ให้ประเทศหลายประการ คือ จะทำให้เกิดการตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ส่งผลให้เกิดจิตสำนึก ในการอนุรักษ์เพื่อให้มีไว้ใช้อย่างยั่งยืนในอนาคต เกิดการฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมหรือหมดสภาพเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ได้ และทำให้เกิดการสร้างรายได้ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับประเทศโดยเฉพาะการเป็นแหล่งท่องเที่ยว รวมถึงทำให้เกิดการได้เปรียบในการต่อรองการค้ากับต่างประเทศ อย่างไรก็ตามการเข้าเป็นภาคีดังกล่าว อาจจะไม่ได้รับประโยชน์รวมถึงเคยสร้างความเสียหายได้อย่างคาดไม่ถึง เนื่องจากการบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญา การขาดระบบงานบริหารจัดการ เพื่อดำเนินการให้อนุสัญญาต่างๆ เป็นประโยชน์ต่อประเทศ รวมทั้งการขาดความพร้อมในด้านอื่นๆ ทำให้การดำเนินงานที่ดีที่สุด คือ ความพยายามมิให้เกิดความเสียหายมากกว่าที่เป็นอยู่

ตัวอย่างของอนุสัญญาที่ประเทศไทยลงนามแล้วมีความโดดเด่น ทั้งสามารถสร้างความสำเร็จทั้งภายในประเทศและสามารถสร้างการมีส่วนร่วมในระดับโลกได้ ในขณะเดียวกันหากไม่ดำเนินการตามอนุสัญญาจะด้วยการขาดความรู้ หรือไม่มีงานทางด้านวิชาการสนับสนุน ทำให้ไม่มีอำนาจการต่อรองในเวทีโลกได้ ซึ่งจะสร้างความเสียหายต่อประเทศอย่างรุนแรงได้ ตัวอย่างของอนุสัญญาดังกล่าว มี ๓ ฉบับ คือ

(๑) อนุสัญญาว่าด้วยพื้นที่ชุ่มน้ำหรืออนุสัญญาแรมซาร์ (Convention on Wetlands or Ramsar Convention) ซึ่งมีสำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบประสานการดำเนินงานกลางของประเทศไทย (National Focal Point) ความสำเร็จของการดำเนินงาน คือ ทำให้เกิดการอนุรักษ์ และใช้ประโยชน์พื้นที่ชุ่มน้ำอย่างยั่งยืน เป็นประโยชน์โดยตรงต่อเศรษฐกิจระดับท้องถิ่น การสร้างความตระหนักแก่ประชาชนและชุมชนถึงคุณค่าความสำคัญของพื้นที่ชุ่มน้ำ ความร่วมมือกันในการอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ การมีส่วนร่วมของประเทศไทยในเวทีโลกในการอนุรักษ์และจัดการระบบนิเวศพื้นที่ชุ่มน้ำ การแลกเปลี่ยน ข่าวสาร ข้อมูลและประสบการณ์ในการจัดการพื้นที่ชุ่มน้ำ รวมทั้งสนับสนุนทางวิชาการและทางการเงินจากกองทุนอนุสัญญา

(๒) อนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองมรดกโลกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติ (Convention concerning the Protection of the World Cultural and Natural Heritage or The World Heritage Convention) มีสำนักนโยบายและแผน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลักในการรับผิดชอบประสานการดำเนินงานกลางของประเทศไทย (National Focal Point) ความสำเร็จของการดำเนินงาน ส่งผลให้บทบาทของ ประเทศไทยมีความโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับจากนานาประเทศมากขึ้น ซึ่งได้นำชื่อเสียงเกียรติภูมิและศักดิ์ศรีมาสู่ประเทศชาติ เป็นการประชาสัมพันธ์ให้นักท่องเที่ยว จากทั่วโลกสนใจมาเยี่ยมชมจนสามารถนำรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเข้าสู่ประเทศ ในแต่ละปีเป็นจำนวนมาก ซึ่งเป็นการส่งเสริมและกระตุ้นให้ประชาชนในพื้นที่ได้เห็น ความสำคัญที่จะอนุรักษ์แหล่งมรดกทางวัฒนธรรมและธรรมชาติของประเทศไทยให้คงอยู่ ตลอดไป

อย่างไรก็ตาม การไม่สามารถใช้ประโยชน์จากอนุสัญญาดังกล่าวให้เท่าทัน ต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปได้ จึงเกิดเรื่องที่สร้างความเสียหายต่อเกียรติและ ศักดิ์ศรีของไทยในการนำองค์ประกอบสำคัญของเขาพระวิหารร่วมขึ้นทะเบียนพร้อม กับตัวประสาทให้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกพร้อมกันกับประเทศกัมพูชาได้ ทั้งที่กรณี ปราสาทเขาพระวิหารตามหลักการปฏิบัติของอนุสัญญามรดกโลก (Operational Guidelines) ประเทศไทยมีอำนาจต่อรองสูงมาก แต่เนื่องจากประเทศกัมพูชาได้รับ

การสนับสนุนจากมหาอำนาจหลายประเทศและที่สำคัญ ได้รับการสนับสนุนด้านวิชาการและการเมืองระหว่างประเทศทำให้ ประเทศไทยเสียโอกาสอย่างถาวร

(๓) อนุสัญญาว่าด้วยการค้าระหว่างประเทศชนิดพันธุ์สัตว์และพืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora : CITES) เป็นอนุสัญญาที่มีความเก่าแก่และแข็งแกร่งที่สุดใน การดำเนินงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ ส่วนราชการที่มีหน้าที่รับผิดชอบตรงอยู่แล้ว คือกรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช ทำหน้าที่รับผิดชอบ เรื่องชนิดพันธุ์สัตว์ป่าในอนุสัญญาไซเตส กรมประมง ทำหน้าที่ รับผิดชอบเรื่องชนิดพันธุ์ปลาและสัตว์น้ำในอนุสัญญาไซเตส กรมวิชาการเกษตร ทำหน้าที่รับผิดชอบเรื่องชนิดพันธุ์พืชในอนุสัญญาไซเตส นอกจากนี้มีองค์กร ภาคเอกชนและองค์กรเอกชนดำเนินการร่วมด้วย คือ องค์กรกองทุนคุ้มครองสัตว์ป่าโลก สำนักงานแห่งประเทศไทย ดำเนินการรณรงค์เพื่อการไม่ค้าสัตว์ป่าและพืชป่าที่ผิด กฎหมาย นอกจากนี้ ยังมีองค์กรพัฒนาภาคเอกชนต่างๆ ร่วมดำเนินการด้วย เช่น มูลนิธิคุ้มครองสัตว์ป่าและพรรณพืชแห่งประเทศไทยในพระบรมราชินูปถัมภ์ มูลนิธิ ช่วยชีวิตสัตว์ป่าแห่งประเทศไทย มูลนิธิสืบนาคะเสถียร เป็นต้น ความสำเร็จ ภายในประเทศจากมาตรการดำเนินงาน พบว่าประเทศไทยสามารถควบคุมการ ลักลอบค้าชนิดพันธุ์สัตว์ป่าและพันธุ์พืชป่าที่ใกล้สูญพันธุ์ได้อย่างเป็นระบบมากขึ้น เป็นผลดีต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพของ ประเทศไว้ได้ นอกจากนี้ในระดับนานาชาติที่เกี่ยวข้องกับอนุสัญญาไซเตส บทบาท ของประเทศไทยในเวทีนานาชาติได้รับการยอมรับมากขึ้น โดยมีนักวิชาการและ ผู้แทนของประเทศไทยไปมีบทบาทในคณะกรรมการด้านต่างๆ ของอนุสัญญาไซเตส มากขึ้น

แต่ปี ๒๕๓๔ ในการประชุมสามัญภาคีสมาชิกตามอนุสัญญาฉบับนี้ ภาคี-สมาชิกได้มีมติให้ยุติการค้าผลผลิตและผลิตภัณฑ์พืชและสัตว์จากประเทศไทย จนสร้างความเสียหายนับพันล้านบาท สาเหตุเกิดจากประเทศไทยเป็นแหล่งนำผ่าน

พืชและสัตว์ใกล้สูญพันธุ์ที่อยู่ในบัญชีควบคุมของอนุสัญญาไซเตส (CITES) จนทำให้รัฐบาลของประเทศไทยในขณะนั้นต้องรีบปรับแก้ไข พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็น พ.ร.บ.สงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยเพิ่มเนื้อหาการควบคุมสัตว์และพืชในบัญชีการควบคุมของอนุสัญญาไซเตส (CITES) ไว้ด้วย

๓.๓ อุปสรรคต่อการดำเนินการตามอนุสัญญาของประเทศไทย

(๑) ปัญหาโครงสร้างการบริหารจัดการในระบบราชการไม่มีลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ ความรับผิดชอบของแต่ละอนุสัญญา มีการจัดแบ่งภารกิจไปตามแต่ละหน่วยงาน ซึ่งเป็นหน่วยงาน ระดับกรม มีกฎหมายเฉพาะของแต่ละกรม แต่ละหน่วยงานจึงมีการปฏิบัติเฉพาะภายใต้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของตนเท่านั้น ขาดผู้กำหนดทิศทางที่ชัดเจน ส่งผลให้มีปัญหาในการปฏิบัติตามอนุสัญญา และส่งผลกระทบต่อเตรียมความพร้อมในการเจรจาแลกเปลี่ยนผลประโยชน์

(๒) ปัญหาหน่วยงานราชการขาดผู้เชี่ยวชาญสำหรับปฏิบัติงานให้เกิดความต่อเนื่อง เนื่องจากการสลับสับเปลี่ยนหน้าที่ของผู้บริหารและการเกษียณอายุราชการของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผลให้ขาดกระบวนการสร้างองค์ความรู้ และการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านอนุสัญญา ภายในหน่วยงานให้สืบทอดแก่คนรุ่นต่อไป

(๓) ปัญหาการขาดงานวิจัยและค้นหาข้อมูลด้านวิชาการ รวมถึงการวิจัยด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม ธรรมชาติภูมิบาลและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ซึ่งกระทบต่อกระบวนการกำหนดนโยบาย เพื่อเตรียมความพร้อมที่ต้องนำไปใช้ในการเจรจาต่อรอง

(๔) ปัญหาการขาดความเข้าใจถึงบทบาทและภารกิจ องค์กรภาคการเมืองซึ่งมีบทบาทสำคัญในการให้ความสนับสนุนหรือท้วงติง ให้การปฏิบัติมีผลต่อประเทศไทยโดยรวม

(๕) ปัญหาการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆ ภาคราชการ ที่จะต้องทำงานอย่างบูรณาการกัน ภาคการเมืองซึ่งไม่มีความเข้าใจบทบาทของตนเอง และภาคประชาชน ซึ่งยังไม่มีทั้งความรู้และไม่เข้าใจว่าเกี่ยวข้องอย่างไรกับการดำเนินชีวิตประจำวัน

(๖) ปัญหาการขาดความเชื่อมั่นของประชาชนเกี่ยวกับการใช้ออนุสัญญาอนุรักษ์ ปกป้องและแก้ไขปัญหาการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้เกิดการไม่ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากประชาชนไม่มีความรู้และขาดความเข้าใจเกี่ยวกับอนุสัญญาแต่ละฉบับ รวมทั้งประชาชนมีความเข้าใจผิดพลาดว่าอนุสัญญาอาจสร้างปัญหาและผลกระทบมากกว่าการสร้างประโยชน์

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

๔.๑ รัฐต้องสนับสนุนให้มีหน่วยงานประสานงานหลัก ให้เป็นองค์กรอิสระที่ไม่มีการแทรกแซงจากองค์กร หรือหน่วยงานต่างๆ ให้มีการบริหารจัดการขึ้นตรงกับนายกรัฐมนตรี ให้มีตัวแทนจากภาคส่วนต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับอนุสัญญา

ทั้งหน่วยงานราชการ ภาคธุรกิจ ภาคองค์กรเอกชนไม่แสวงกำไร ภาคประชาชนและสถาบันการศึกษา เพื่อให้ทำหน้าที่ในการเตรียมความพร้อมและสร้างความเชี่ยวชาญในการเจรจาต่อรองในด้านต่างๆ โดยมีหน้าที่ ๓ ประการ ดังนี้

(๑) เป็นองค์กรหลัก ที่ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่มีภารกิจงานดำเนินงานเกี่ยวข้องกับอนุสัญญาให้สามารถปฏิบัติงานอย่างบูรณาการร่วมกันได้ ทั้งในมิติหลายหน่วยงานรับผิดชอบอนุสัญญาหนึ่งฉบับและมิติหน่วยงานที่รับผิดชอบในระหว่างอนุสัญญาแต่ละฉบับ เพื่อให้การดำเนินการตามอนุสัญญามีเอกภาพ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

(๒) บริหารจัดการให้มีกระบวนการศึกษาวิจัยงานทางด้านวิชาการของอนุสัญญาแต่ละฉบับ รวมถึงให้มีการบูรณาการเชื่อมโยง การใช้ข้อมูลงานวิชาการและเทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อสนับสนุนและสร้างอำนาจการต่อรองในเวทีโลกและสร้างประโยชน์สูงสุดให้กับประเทศ รวมทั้งศึกษาผลดี ผลกระทบเกี่ยวกับการปฏิบัติตามอนุสัญญาและวิธีการเยียวยาเมื่อเกิดปัญหา

(๓) ติดตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของอนุสัญญาแต่ละฉบับและให้มีการตรวจสอบเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นตามสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว

๔.๒ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดเตรียมบุคลากรที่มารับผิดชอบในการดำเนินการเกี่ยวกับอนุสัญญาในด้านต่างๆ เพื่อให้บุคลากรดังกล่าวมีความรอบรู้จริงในเรื่องที่ต้องรับผิดชอบและสามารถใช้ความรู้และใช้ความสามารถของตนเองจนเป็นที่ยอมรับในการเจรจาต่อรองได้ดังต่อไปนี้

(๑) จัดเตรียมบุคลากรรุ่นใหม่ให้สามารถรองรับการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องจากผู้ปฏิบัติงานคนก่อน โดยการให้เรียนรู้และหาประสบการณ์ในเวทีต่างๆ เช่น การให้เข้าร่วมสังเกตการณ์การเจรจาต่อรองในระดับโลกและการจัดให้มีกระบวนการถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ เพื่อให้เกิดความรู้ที่สามารถ นำไปปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้

(๒) พัฒนาระดับผู้บริหาร โดยให้มีการเตรียมหลักสูตรของผู้บริหารของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบในการดำเนินการตามแต่ละอนุสัญญา

๔.๓ รัฐต้องส่งเสริมกระบวนการศึกษาวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูล นำมาใช้อ้างอิงประกอบการเตรียมการเจรจาต่อรองและการนำเสนอรายงานความคืบหน้าการปฏิบัติตามอนุสัญญาต่อการประชุมภาคีสมาชิก

๔.๔ รัฐต้องส่งเสริมการสร้างความเข้าใจให้กับภาคการเมือง โดยส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและภารกิจของภาคการเมืองในการทำหน้าที่เพื่อสนับสนุนและผลักดันการปฏิบัติตามอนุสัญญาระหว่างประเทศ เพื่อให้ประเทศได้ประโยชน์สูงสุดจากอนุสัญญาแต่ละฉบับ

๔.๕ รัฐต้องส่งเสริมให้มีการสร้างความร่วมมืออย่างน้อย ในระดับไตรภาคีระหว่าง ๑) ภาคการเมือง ๒) หน่วยงานภาครัฐ ๓) ประชาชนทั่วไป ประกอบด้วย ภาคเอกชน ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปราชญ์ท้องถิ่น ภาคธุรกิจ เป็นต้น เพื่อให้ทุกภาคส่วนของประเทศมีความรู้และสามารถดำเนินการเกี่ยวกับอนุสัญญาร่วมกัน

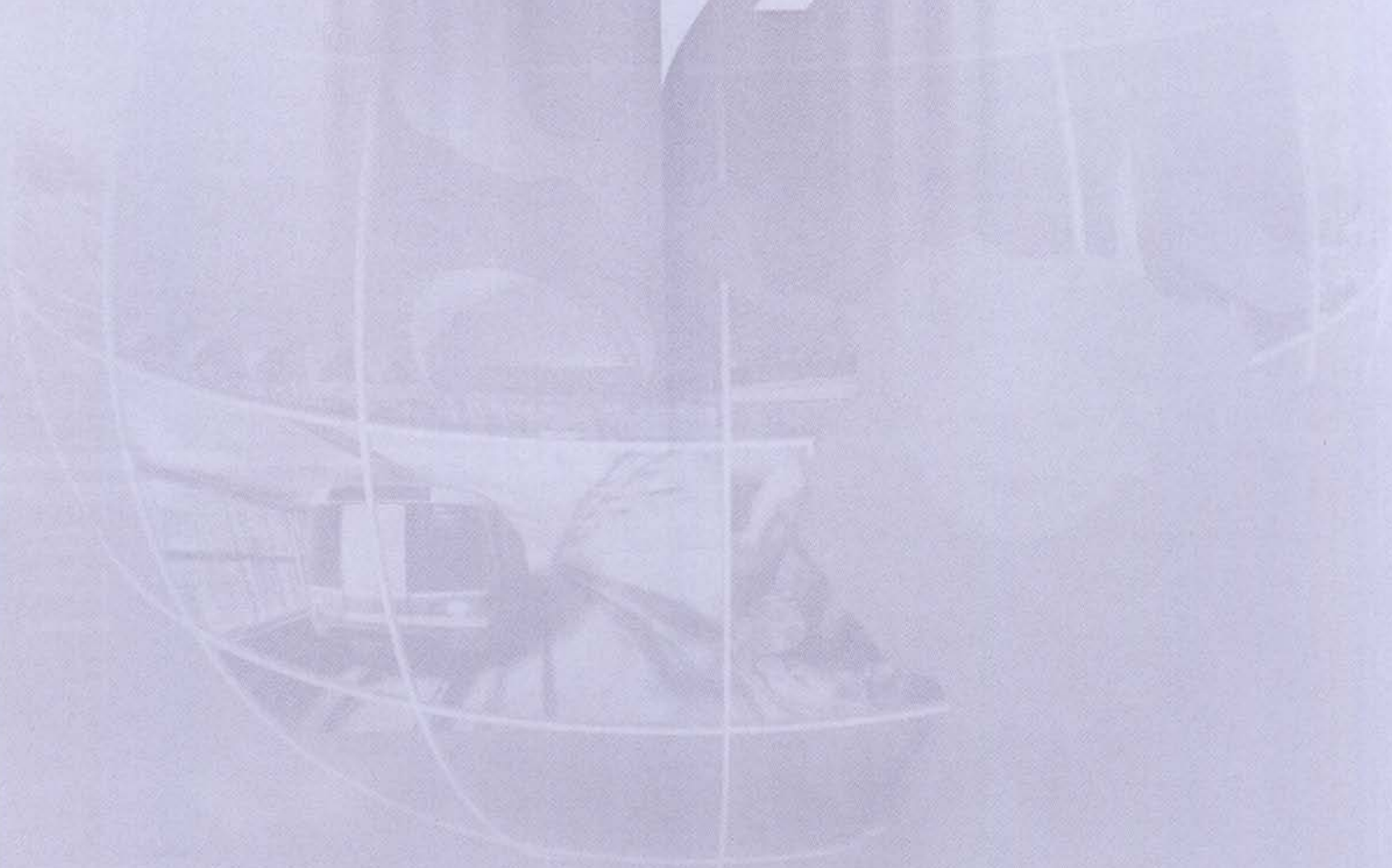
๔.๖ รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความรู้และเข้าใจเกี่ยวกับ อนุสัญญาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการเผยแพร่ความรู้ในด้านต่างๆ ของอนุสัญญา โดยเฉพาะด้านประโยชน์ที่ได้รับจากการดำเนินการตามอนุสัญญา ต่อทุกระดับที่เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงานต่างๆ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ประชาชนทั่วไป

๔.๗ รัฐต้องให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับอนุสัญญาที่ยังมิได้ลงนามหรือลงนาม แล้วแต่ยังไม่ให้สัตยาบัน โดยให้ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน มาตรา ๑๙๐ เพื่อให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถเข้าถึงอนุสัญญาได้ เช่น อนุสัญญา สหประชาชาติว่าด้วยกฎหมายทะเล อนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกัน มลภาวะทางทะเลเนื่องจากการทิ้งวัสดุเหลือใช้และวัสดุอย่างอื่น พ.ศ. ๒๕๑๕ กลุ่มผู้ประสานแผนปฏิบัติการทางทะเลเอเชียตะวันออกเฉียง และองค์การความร่วมมือ ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบให้กระทรวงทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหลัก รับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องนี้ ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวง การต่างประเทศ กระทรวงการคลัง กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวง อุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เป็นต้น ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทน สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำ รายงานผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณามีมติประการใดแล้วจะได้แจ้งให้ สภาที่ปรึกษาฯ ได้รับทราบต่อไป

เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่าคณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมร่วมกับกระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ กรมศุลกากร และสำนักงานสภาที่ปรึกษา ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษา ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว

๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

แนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ครั้งที่ ๓)

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยคณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เนื่องจากมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสังคมเป็นอย่างมาก ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการศึกษาและจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา

๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี จำนวน ๒ ครั้ง (ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒)* จากการเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่องดังกล่าวต่อคณะรัฐมนตรี จึงทำให้สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ดำเนินการติดตามเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามนโยบายของรัฐบาลมาโดยตลอด เพื่อประเมินความเห็นและข้อเสนอแนะตามที่ได้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีไปนั้น จะสามารถแก้ไขปัญหาได้มากน้อยเพียงใด และมีปัญหาอุปสรรคอย่างไรในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

ทั้งนี้เนื่องจากสภาพปัญหาและสถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้น ในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบันยังคงมีความรุนแรงและเหตุร้ายรายวันอย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะไม่มี การนำเสนองานก็ตาม ดังนั้นสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เล็งเห็นว่าปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เป็นปัญหาระดับชาติที่ทุกฝ่ายจะต้องร่วมมือ กันแก้ไขปัญหาอย่างจริงจังและเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่ได้รับผลกระทบและ/หรือสูญเสียจากเหตุการณ์ความไม่สงบ จึงได้มอบหมายให้คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล ดำเนินการศึกษาเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ในมิติที่มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม สามารถแก้ไขปัญหา ได้อย่างแท้จริง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย (ครั้งที่ ๓)

คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล ได้พิจารณา แนวทางการศึกษาปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ แล้วเห็นว่า เพื่อให้มีข้อเสนอแนะแนวทางหรือมาตรการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ในเชิงนโยบาย

* หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ สศ ๐๐๐๑/๑๘๕ ลงวันที่ ๑๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
หนังสือสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ สศ ๐๐๐๑/๑๐๖๓ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๒

ที่มีความชัดเจน เป็นรูปธรรม มากขึ้น ควรมีการบูรณาการให้หน่วยงานทุกภาคส่วน
เข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน และการติดตามผลการดำเนินงาน
ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

ตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ดังนั้นคณะทำงานฯ จึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการศึกษา เรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ (ครั้งที่ ๓) เพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การดำเนินงาน

คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล ได้ดำเนินการศึกษา เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมีการเชิญบุคคลภายนอกที่เกี่ยวข้องมาให้ข้อมูลการลงพื้นที่เพื่อประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การจัดเสวนา การจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ และการศึกษาข้อมูลจากเอกสารการวิจัย การศึกษางานวิชาการจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๒.๑ วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชนและธรรมาภิบาล ได้เชิญพลเอก กิตติ รัตนฉายา อดีตแม่ทัพภาค ๔ มาให้ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาคความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๒ วันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ การประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อติดตามการดำเนินงานตามความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ เรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ณ ศูนย์อำนวยการบริหาร จังหวัดชายแดนภาคใต้ จังหวัดยะลา

๒.๓ วันที่ ๒๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้มีการจัดเสวนาเพื่อรับฟังความเห็น และข้อเสนอแนะในมิติทางด้านนโยบาย ด้านการข่าวกรอง ด้านการบังคับใช้กฎหมาย พร้อมทั้งรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๔ วันที่ ๑๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้มีการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาร่างความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้

๒.๕ การประสานหน่วยงานต่างๆ และหาข้อมูล เอกสารวิชาการ งานวิจัย เพื่อวิเคราะห์ สังเคราะห์ จัดทำเป็นความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๓. สารสำคัญและข้อวิเคราะห์

ปัจจุบันสถานการณ์ความไม่สงบจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังมีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง จากสถิติของศูนย์เฝ้าระวังสถานการณ์ภาคใต้ในระหว่างเดือนมกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ จนถึงสิ้นเดือนสิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ยังมีเหตุร้ายในจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส เกิดขึ้น จำนวน ๙,๒๓๒ ครั้ง ผลของเหตุการณ์ดังกล่าวทำให้มีผู้เสียชีวิต จำนวน ๓,๖๑๑ ราย มีผู้ได้รับบาดเจ็บ จำนวน ๖,๐๗๓ ราย กล่าวโดยภาพรวม สถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนใต้ทำให้มีผู้ได้รับผลกระทบเป็นเหยื่อของความรุนแรง ทั้งเสียชีวิตและบาดเจ็บสูงถึง จำนวน ๙,๖๘๔ ราย แต่ผลกระทบในแง่ของความสูญเสียต่อมนุษย์และสังคมมีสูงมาก กล่าวคือถ้าจะระบุจำนวนบุคคลที่อยู่ในครอบครัวของผู้เป็นเหยื่อของเหตุการณ์ความรุนแรงดังกล่าวจะสูงมากถึง จำนวน ๔๘,๐๐๐ - ๕๐,๐๐๐ ราย

ดังนั้น จากสถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้เล็งเห็นความสำคัญในการที่จะเสนอความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อรัฐบาล เพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงได้มีการดำเนินการติดตามสถานการณ์ปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างใกล้ชิด และได้สรุปปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ดังนี้

๓.๑ ปัญหาด้านการเมือง (การปกครอง/นโยบาย)

๓.๑.๑ ด้านการปกครอง/นโยบายที่เกี่ยวข้องกับร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. โดยหลักการทั่วไปในการป้องกันและปราบปรามสงครามกองโจรของกลุ่มผู้ก่อการร้ายหรือผู้ก่อความไม่สงบ ในเชิงยุทธศาสตร์ และยุทธวิธีต้องมีการจำกัดเขตพื้นที่ เนื่องจากมีความจำเป็นต้องใช้มาตรการพิเศษในการป้องกันและปราบปราม ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วน ดังนี้

- การใช้กฎหมายพิเศษ เช่น กฎอัยการศึก ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉิน และกฎหมายอื่น
- การควบคุมประชากร ด้านการใช้ชีวิตประจำวัน การเดินทาง
- การควบคุมอาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค เช่น อาหาร น้ำมัน เชื้อเพลิง ยารักษาโรค
- ด้านจิตวิทยามวลชน

การใช้กำลังของรัฐ ในการควบคุมสถานการณ์ ซึ่งมีพื้นที่กว้างจะต้องใช้กำลังพลและงบประมาณเป็นจำนวนมาก ดังนั้น จึงจำเป็นต้องพิจารณาอย่างรอบคอบก่อนที่จะประกาศเขตพื้นที่ การประกาศให้ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้ง ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลาเป็นเขตสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งเหมาะสมและเพียงพอแล้ว

กรณีรัฐบาลกำลังพิจารณาให้ยกเลิกประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในเขต ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา และให้ใช้พระราชบัญญัติความมั่นคงฯ แทนนั้น ถือได้ว่าเป็นการรุกทางการเมืองอีกระดับหนึ่ง และเป็นการนำร่องเพื่อรับบทเรียนการป้องกันและปราบปรามในอีกมิติหนึ่ง จากกรณีที่มีอำนาจตามกฎหมายแตกต่างกัน จึงจำเป็นต้องใช้มาตรการ/แนวทางปฏิบัติที่แตกต่างกัน

(๑) ตามคำสั่ง นร.ที่ ๒๐๗/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ และพระราชบัญญัติความมั่นคงกำหนดให้พื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย อำเภอนาทวี และอำเภอจะนะ) เป็นพื้นที่สถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งถือเป็นเขตสู้รบกับกองโจรของผู้ก่อความไม่สงบ และไม่แนชัดว่ากองอำนาจการรักษาความมั่นคงภาค ๔ ได้กำหนดแนวตั้งรับไว้ ณ พื้นที่ใด/จุดใดบ้าง ซึ่งจะเป็นการตีกรอบการป้องกันและปราบปราม การก่อความไม่สงบให้ขยายตัวออกไป

นอกจากนั้นแล้ว ทราบว่าได้มีการกำหนดแนวระวางป้องกันอย่างเข้มแข็ง และมีพื้นที่ส่วนหลังไว้ ณ พื้นที่ใด/จุดใดบ้าง คำถามที่ตามมาคืออำเภอขนาดใหญ่ ถูกกำหนดให้เป็นพื้นที่อะไร มีความสำคัญที่จัดไว้อยู่ระดับใด มาตรการป้องกัน และเสริมสร้างความเข้มแข็ง (Target Hardening) มีมากน้อยเพียงใดและระดับใด (เช่นระดับ ๑-๕ หรือการใช้สีตั้งแต่ สีแดง สีส้ม สีเหลือง และสีเขียว) เป็นต้น

(๒) ในการเสนอร่างพระราชบัญญัติศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้/ร่างพระราชบัญญัติสำนักงานบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีการกำหนดพื้นที่ ดังนี้

(๒.๑) ร่างพระราชบัญญัติศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ผ่านคณะกรรมการกฤษฎีกา) - จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดสตูล และจังหวัดอื่น หรือบางพื้นที่ของจังหวัดอื่นในภาคใต้ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๒.๒) ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ (นายนิพนธ์ บุญญามณี) - จังหวัดสงขลา จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดอื่นใน ภาคใต้ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๒.๓) ร่างพระราชบัญญัติการบริหารราชการในจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ของรัฐบาล) - จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล จังหวัดสงขลา และจังหวัดอื่น บางพื้นที่ของจังหวัดอื่นในภาคใต้ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(๒.๔) ร่างพระราชบัญญัติการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (นพ.แวมาฮาดี แวดาโอะ) - จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา จังหวัดสตูล และจังหวัดสงขลา

(๒.๕) ปัจจุบันยังไม่ทราบว่าร่างพระราชบัญญัติศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ ฉบับใหม่ของรัฐบาลที่กำลังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการกฤษฎีกาจะเป็นอย่างไร

จากกรณีดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการขยายพื้นที่แก้ปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้มากขึ้นทั้งๆ ที่บางจังหวัด เช่น จังหวัดสตูล ไม่มีปัญหาก่อความไม่สงบ แต่ถูกดึงเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาโดยกฎหมายเป็นการสร้างปัญหาขึ้นมาใหม่ทั้งๆ ที่ไม่มีปัญหา ทำให้บริบทการพิจารณาปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ต้องแยกส่วน (ส่วนสู้รบกับส่วนสงบ) ซึ่งความแตกต่างของปัญหาจะมีความรุนแรงขึ้น กรณีจังหวัดสงขลานั้น หากพิจารณาจากตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๐/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ที่ได้พยายามจำกัดเขตไว้ใน ๔ อำเภอของหาดใหญ่ไว้ในฐานะศูนย์กลางเศรษฐกิจของภาคใต้ตอนล่างให้เป็นพื้นที่สีเขียว หากเป็นไปตามร่างกฎหมายใหม่แล้ว ก็จะกลายเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่สีแดงทันที ซึ่งเป็นผลเสียมากกว่าผลดี ดังนั้นการจำกัดเขตพื้นที่ให้น้อยลงและใช้กำลังเท่าเดิมเข้าไปแก้ปัญหา จะทำให้กำลังในพื้นที่สถานการณ์ฉุกเฉินของฝ่ายทหารหนาแน่นขึ้น สามารถเฝ้าระวังป้องกันหรือกดดันฝ่ายตรงข้ามได้มากขึ้น รวมทั้งคุ้มครองประชาชนได้มากขึ้น

๓.๑.๒ ความคิดเห็นจากผู้เข้าร่วมการเสวนาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการประกาศให้จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูลเป็นพื้นที่พิเศษ มีดังนี้

(๑) ผู้เข้าร่วมเสวนาที่มาจากพื้นที่ ๓ จังหวัด (จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี และจังหวัดยะลา) คัดค้านการกำหนดให้จังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูลเป็นพื้นที่พิเศษ โดยเห็นว่าทั้งจังหวัด สถานการณ์ของทั้ง ๒ จังหวัดอยู่ในระดับดีมาอยู่แล้ว หากมีการประกาศใช้กฎเกณฑ์ในการพัฒนาใดๆ เช่น การส่งเสริมการลงทุน

ระบบภาษี ผู้ประกอบการจะพิจารณาจังหวัดสงขลาและจังหวัดสตูลก่อน เพราะปลอดภัยกว่า โครงสร้างพื้นฐานดีกว่า และภาวะเศรษฐกิจดีกว่า ฯลฯ

(๒) ผู้เข้าร่วมเสวนาจากจังหวัดสตูล คัดค้านในการที่กำหนดให้จังหวัดสตูลเป็นพื้นที่มีปัญหาเพราะกระทบต่อบรรยากาศที่ดีอยู่แล้ว รวมทั้งจะทำให้ภาพลักษณ์ของจังหวัดเสียหาย

๓.๑.๓ ด้านนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์

เนื่องจากปัจจุบันการดำเนินการยังขาดความเป็นเอกภาพ ในยุทธศาสตร์ ดังนั้นรัฐบาลจะต้องริบเร่งสร้างความเป็นเอกภาพในยุทธศาสตร์ โดยเชิญทุกฝ่ายเข้ามาร่วมปรึกษาหารือในการกำหนดยุทธศาสตร์ และช่วยกันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ ให้มีความเป็นเอกภาพ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การพัฒนาและการยุติธรรม ยุทธศาสตร์ความมั่นคง และที่สำคัญจะต้องมีการประเมินผลนโยบายเสริมสร้างสันติสุขของจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตามคำสั่งของนายกรัฐมนตรีที่ ๒๐๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ อย่างเที่ยงตรงและเป็นธรรม

๓.๒ ปัญหาด้านความมั่นคง (การทหาร การข่าวกรองการต่างประเทศ การยุติธรรม)

สถานการณ์ที่เกิดขึ้นในภาคใต้ตั้งแต่วันที่ ๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมาถือว่าเป็นสถานการณ์การก่อความไม่สงบ ที่ทำลายความมั่นคงของชาติ และสถานการณ์ได้ขยายความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น นำไปสู่ความล้มเหลวของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหา การพิทักษ์ประชาชนและทรัพยากรหรือการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน ประชาชนส่วนใหญ่ก็ปฏิเสธอำนาจรัฐ วางเฉย ไม่ให้ความร่วมมือกับกลไกต่างๆ ของภาครัฐ

หากจะพิจารณาปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ดีแล้วนั้น ประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามหรือคนไทยมุสลิมไม่ใช่ตัวปัญหา แต่ปัญหาที่แท้จริงคือองค์กรของขบวนการผู้ประสงค์ร้ายต่อประเทศชาติ ซึ่งกลุ่มคนเหล่านี้ได้บิดเบือนหลักศาสนาอิสลาม เชื้อชาติ ภาษา วัฒนธรรมประเพณี และประวัติศาสตร์ที่เป็นเงื่อนไขของสังคมมีการปลุกกระดมเพื่อแย้งชิงประชาชนเป็นพวก โดยใช้กองกำลังที่ติดอาวุธและไม่ติดอาวุธโดยเปิดเผยบังคับประชาชนไม่ให้สนับสนุนรัฐบาลหรือให้ทำตัววางเฉยและปฏิเสธอำนาจรัฐ การที่ประชาชนวางเฉยเท่ากับประชาชนไม่สนับสนุนรัฐบาล

ดังนั้นในความเห็นของคนทั่วไปอาจเห็นว่ารัฐบาลพ่ายแพ้ ในเชิงยุทธศาสตร์การแย้งชิงประชาชน ไม่สามารถแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ในความเป็นจริงแล้วผู้ก่อความไม่สงบ (ขบวนการแนวร่วมผู้เสียผลประโยชน์ ฯลฯ) โดยทั่วไปประชาชนที่นับถือศาสนาอิสลามจะไม่เชื่อคนต่างศาสนาที่จะอธิบายชี้แจงถึงเรื่องหลักศาสนาอิสลาม จึงจำเป็นต้องใช้ปรัชญาว่าต้องใช้มุสลิมแก้ไขปัญหามุสลิม โดยใช้มุสลิมที่เป็นคนดีไปแก้ไขปัญหา ฉะนั้นความจำเป็นเร่งด่วนอันดับแรกคือทำให้มุสลิมที่ดี กลับมาสนับสนุนรัฐบาลโดยเร็วที่สุด และให้ความร่วมมือกับรัฐ โดยมีการจัดตั้งองค์กรภาคประชาชน (มุสลิม) ดำเนินงานไปสู่เป้าหมายการแย้งชิงประชาชนอย่างเปิดเผย และไม่เปิดเผยทำงานควบคู่ไปกับองค์กรของรัฐบาล ทั้งภาคพลเรือน ตำรวจ ทหารในการแก้ปัญหาและในการแย้งชิงประชาชน โดยให้องค์กรภาคประชาชนอยู่ภายใต้การอำนวยการของสำนักนายกรัฐมนตรีหรือสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในลักษณะองค์กรประชาชนไม่เป็นทางการ

๓.๒.๑ ปัญหาด้านการทหาร

ในสภาพปัจจุบันบทบาททหารในการเข้าไปป้องกันระวางเหตุร้ายให้กับ

ประชาชนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เริ่มมีบทบาทลดลง ส่วนใหญ่จะเข้าทำงานด้านการพัฒนามากกว่าการระวังป้องกัน ทั้งๆ ที่ทหารถูกฝึกมาเพื่อทำการรบที่มีศักยภาพเต็มร้อยอยู่แล้ว ดังนั้นเพื่อให้มีการเพิ่มระวังป้องกันการก่อเหตุร้ายร้ายวันซึ่งเป็นเรื่องที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยรัฐจะต้องผลักดัน/ส่งมอบงานด้านการพัฒนา ให้หน่วยงานภาคพลเรือนที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงให้มากขึ้น เพื่อให้ทหารเข้าไปทำหน้าที่ของตนเองได้อย่างสมบูรณ์

๓.๒.๒ ปัญหาด้านการข่าวกรอง

ปัญหาด้านการข่าวกรองที่ฝ่ายตำรวจ ฝ่ายทหารทราบนั้น ส่วนใหญ่เป็นข่าวกรองเรื่องโจรผู้ร้าย และอาชญากรรมเท่านั้น สำหรับข้อมูลด้านการข่าวกรองที่เกี่ยวกับขบวนการโจรก่อการร้ายมีน้อยมาก จึงทำให้การประเมินสถานการณ์ของฝ่ายรัฐและฝ่ายความมั่นคงมีความผิดพลาดขึ้นได้และมีแนวโน้มว่าสถานการณ์จะยืดเยื้อยาวนาน เป็นภัยต่อความมั่นคงของชาติอย่างไม่เคยปรากฏมาก่อน จากการตรวจสอบข้อมูลด้านข่าวกรองยังพบว่าหน่วยข่าวกรองที่เกี่ยวข้องได้รายงานความเคลื่อนไหวของขบวนการมาโดยตลอด แต่ไม่ได้รับความสนใจและเอาใจใส่จากผู้บริหารระดับสูง ซึ่งเป็นที่ทราบกันอย่างดีในระดับปฏิบัติระดับล่างและภาคประชาชน

ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับขบวนการโจรก่อการร้ายทั้งหมดที่มีอยู่มีรายละเอียดเพียงพอที่จะเป็นข้อมูลในการวางแผนดำเนินการแก้ไขปัญหาเพื่อการเอาชนะการก่อความไม่สงบได้ แต่เนื่องจากการปฏิบัติข่าวกรองที่ไม่มีประสิทธิภาพ การใช้ระบบข่าวกรองที่แยกจากกัน และการขาดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ระบบการข่าวกรองล้มเหลวโดยสิ้นเชิง

ความสำเร็จของการป้องกันและปราบปรามความไม่สงบขึ้นอยู่กับระบบการข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพเกี่ยวกับการก่อความไม่สงบทุกแง่ทุกมุม การใช้

ข่าวกรองที่มีประสิทธิผลโดยเฉพาะการปฏิบัติการข่าวกรองที่ต้องดำเนินการโดยเร็วที่สุด เพื่อตอบโต้ขีดความสามารถของผู้ก่อความไม่สงบ โดยการเน้นการทำลายโครงสร้างของขบวนการก่อการร้ายหรือทำให้โครงสร้างของขบวนการก่อการร้ายหมดประสิทธิภาพลง รวมทั้งใช้เป็นข้อมูลสำหรับการดำเนินการ ในการกำหนดบทบาทของทหารและหน่วยงาน อื่นๆ ในการป้องกันและปราบปราม

ในปัจจุบัน รัฐยังไม่สามารถแก้ปัญหาการบ่อนทำลายอันเป็นกิจกรรมแรกของการก่อความไม่สงบได้โดยเฉพาะการลอบทำร้ายเจ้าหน้าที่และประชาชนประจำวัน ทำให้ประชาชนเอาใจออกห่าง จากรัฐบาล และไม่ให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว ตามแนวทาง ของรัฐบาลในหลายๆ ปัญหารัฐบาลอยู่ในสภาพ ไม่รู้เขา ไม่รู้เรา รบร้อยครั้งแพ้ทุกครั้ง ดังนั้น สิ่งทีหน่วยข่าวกรองจะต้องพิสูจน์ทราบคือ กลุ่มผู้ก่อความไม่สงบทั้งสองฝ่ายคือใครองค์กรนำมีโครงสร้างและการจัดองค์กรอย่างไร มีจำนวนเท่าไร และเมื่อพิสูจน์ทราบได้แล้ว ก็ควรมีการเปิดเผยต่อสาธารณชน

๓.๒.๓ ปัญหาด้านการต่างประเทศ

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันรัฐบาลไทยต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมความร่วมมือและการเร่งทำความเข้าใจกับต่างประเทศ เพื่อแก้ปัญหาของกลุ่มผู้ก่อความไม่สงบที่เข้ามาจัดตั้งเครือข่ายในการดำเนินการหรือสนับสนุนการก่อความไม่สงบในประเทศไทยอย่างใกล้ชิด และมีความจำเป็นที่ผู้บริหารระดับสูงจะต้องหลีกเลี่ยงการแสดงทัศนคติใดๆ ที่จะส่งผลบั่นทอนต่อความพยายามร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจะร่วมมือกันส่งเสริมความมั่นคงในบริเวณชายแดนร่วมกัน และการสร้างความกินดีอยู่ดีของประชาชน การมีทัศนคติที่ไม่ตรงกัน นอกจากจะส่งผลกระทบต่อดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังจะมีผลบั่นทอนต่อความพยายามของรัฐบาลไทยในการแก้ปัญหาในภาคใต้บนพื้นฐานแนวทางสมานฉันท์ด้วย

๓.๒.๔ ปัญหาด้านการยุติธรรม

ข้อมูลล่าสุดจากศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศชต.) ระบุว่าตั้งแต่ต้นปี พ.ศ. ๒๕๔๗ ถึงสิ้นเดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ มีคดีความมั่นคงเกิดขึ้นทั้งสิ้น จำนวน ๖,๖๘๓ คดี รู้ตัวผู้กระทำผิด จำนวน ๑,๕๓๑ คดี ออกหมายจับไปแล้ว จำนวน ๗,๐๐๑ หมาย แยกเป็นหมาย ประมวลวิธีพิจารณาความอาญา จำนวน ๓,๒๙๓ หมาย และหมาย พระราชกำหนด จำนวน ๓,๗๐๘ หมาย ติดตามจับกุมผู้กระทำผิดได้รวม จำนวน ๔,๐๗๖ หมาย แยกเป็นหมาย ประมวลวิธีพิจารณาความอาญา จำนวน ๑,๓๙๙ หมาย และหมาย พระราชกำหนด จำนวน ๒,๖๗๗ หมาย

แต่ข้อมูลที่ฝ่ายความมั่นคงไม่ได้รายงานแก่รัฐบาลและสังคมก็คือ ผลของการใช้ “กฎหมายพิเศษ” และช่องโหว่บางประการในกระบวนการยุติธรรม ทำให้ปัจจุบันผู้ต้องขังในคดีความมั่นคงถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้และเรือนจำจังหวัดสงขลามากถึง จำนวน ๕๔๘ คน แยกเป็นเรือนจำจังหวัด นราธิวาส จำนวน ๒๐๒ คน เรือนจำจังหวัดยะลา จำนวน ๑๔๓ คน เรือนจำจังหวัด บัตตานี จำนวน ๘๓ คน และเรือนจำจังหวัดสงขลา จำนวน ๑๒๐ คน ประเด็นที่น่าสนใจก็คือทั้งหมดเป็น “ผู้ต้องขัง” ไม่ใช่ “นักโทษ” ซึ่งหมายถึงเป็นการถูกคุมขัง เนื่องจากไม่ได้รับการประกันตัวระหว่างการต่อสู้คดี ทั้งๆ ที่ศาลยังไม่ได้พิพากษา จนถึงที่สุดว่าพวกเขากระทำความผิดจริง

ปัจจุบันมีคดีความมั่นคงที่อยู่ระหว่างการพิจารณาในชั้นศาล จำนวน ๕๑๘ คดี พิพากษาแล้ว จำนวน ๑๗๕ คดี จำเลย ๒๘๔ คน ศาลชั้นต้นตัดสินลงโทษ จำนวน ๑๑๔ คดี จำเลย ๑๘๔ คน (คิดเป็นร้อยละ ๖๕) ตัดสินยกฟ้อง จำนวน ๖๑ คดี จำเลย ๑๐๐ คน (คิดเป็นร้อยละ ๓๕) ในจำนวนนี้มีบางส่วนที่ถูกคุมขังระหว่างอุทธรณ์และฎีกา ประเด็นที่น่าพิจารณาก็คือ ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ดำเนินมา

แล้วเกือบ ๖ ปี แต่มีคดีที่เดินทางถึงศาลเพียง จำนวน ๕๑๘ คดี คิดเป็นสัดส่วนไม่ถึง ร้อยละ ๑๐ ของคดีความมั่นคงที่เกิดขึ้นทั้งหมด จำนวน ๖,๖๘๓ คดี หรือเพียงแค่ร้อยละ ๑๒.๗ หากเทียบกับคดีที่ตำรวจอ้างว่าจับกุมผู้กระทำความผิดได้แล้ว จำนวน ๔,๐๗๖ หมายถึง

ปัญหาดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบทางสังคมอย่างมาก เนื่องจากโดยปกติแล้วครอบครัวมุสลิมจะเป็นครอบครัวใหญ่ มีลูกหลายคน และผู้ชายมักเป็น “เสาหลัก” ในการหารายได้เลี้ยงครอบครัว เหตุนี้เมื่อนำครอบครัวถูกจับ ย่อมมี “คนข้างหลัง” ซึ่งหมายถึงบุตร ภรรยาได้รับผลกระทบตามไปด้วยอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ มีการประเมินจากองค์กรภาคประชาสังคมที่ทำงานช่วยเหลือผู้ต้องขังและครอบครัวว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ต้องขัง จำนวน ๑ คน จะมีครอบครัวที่ได้รับความเดือดร้อน จำนวน ๔-๕ คน ซึ่งจะกระจายอยู่ในทุกช่วงวัย ข้อมูลที่ได้จากการเยี่ยมเยียน ครอบครัวของผู้ต้องขังพบว่า ผู้ต้องขังเกินกว่าครึ่งมาจากครอบครัวที่มีเด็ก ๆ อยู่ในครอบครัว ส่วนที่เหลือเป็นผู้ต้องขังที่สมรสแล้ว แต่ยังไม่มียุติหรือยังไม่ได้สมรสแต่ก็มีพ่อแม่ที่อายุมากหรือเจ็บป่วยต้องได้รับการดูแลเช่นกัน หากนับเฉพาะเด็กในครอบครัวเหล่านี้ มีเด็กที่อายุไม่เกิน ๑๘ ปีอยู่ถึง จำนวน ๓๖๗ คน แยกเป็น “เด็กเล็ก” ที่อายุไม่ถึงขวบหรืออยู่ในวัยเรียนระดับอนุบาล จำนวน ๑๕๑ คน เด็กในวัยเรียน จำนวน ๑๒๒ คน ส่วนที่เหลืออยู่นอกระบบโรงเรียน เด็ก ๆ หลายคนต้องหยุดเรียนกลางคัน หลังจากพ่อถูกจับเนื่องจากไม่มีเงินทั้งหมดนี้ยังไม่นับรวมถึงการจับกุมตามกฎหมายการศึกษ การเชิญตัวโดยอาศัยอำนาจพิเศษของฝ่ายความมั่นคงและอีกมากมายที่เกิดขึ้นไม่เว้นแต่ละวัน จนทำให้วลี “พ่อถูกจับ” ระบาดไปทั่วในหมู่เด็กและเยาวชนที่มีบิดาตกเป็นผู้ต้องหาหรือผู้ถูกเชิญตัว และคำว่า “ลูกโจร” มาซ้ำเติมสภาพจิตใจของเด็ก ๆ เหล่านี้มากขึ้น จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น จะเห็นว่าการฟื้นฟูเยียวยาทั้งในมิติทาง เศรษฐกิจและสภาพจิตใจเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนมาก ตลอดเวลาที่ผ่านมา ภาครัฐโดยเฉพาะฝ่ายความมั่นคงแทบ ไม่เคยพูดถึงคนกลุ่มนี้ ด้วยเหตุที่ปักใจ

ในเบื้องต้นว่าพวกเขาเหล่านั้นคือแนวร่วม หรืออย่างน้อยอาจมีความเกี่ยวข้องกับกลุ่มขบวนการผู้ก่อความไม่สงบ ดังนั้นแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาคือความแออัดในเรือนจำ และการควบคุมตัวที่ปะปนกันระหว่างผู้ต้องคดีอาญาทั่วไปกับผู้ต้องคดีความมั่นคง คือการเร่งรัดการขยายเรือนจำในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ให้แล้วเสร็จโดยเร็วและจัดแดนควบคุมผู้ต้องคดีความมั่นคงเป็นการเฉพาะ และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกควบคุมตัวมีโอกาสได้รับการศึกษาสายสามัญและสายวิชาชีพในแดนควบคุมในหลักสูตรที่เหมาะสม

๓.๓ ปัญหาด้านสังคม (การศึกษา การสาธารณสุข การสื่อสาร)

๓.๓.๑ ปัญหาด้านการศึกษา

การศึกษาเป็นปัญหาใหญ่ระดับประเทศที่ต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะคนที่มีการศึกษาเท่านั้น จึงจะสามารถพัฒนาประเทศชาติให้เจริญอยู่ได้ หากขาดการศึกษาก็ขาดความรู้ในการพัฒนาประเทศ ปัญหาความไม่สงบได้ทำลายอนาคตของเด็กหลายๆ คนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเผาไหม้โรงเรียน ทำให้ไม่มีที่ที่จะเรียนหนังสือ ขาดอุปกรณ์การเรียนการสอน มีการยิงครู ทำให้ครูคนอื่นๆ เกิดความกลัวและมีการย้ายกลับภูมิลำเนาถิ่นเกิด และเด็ก ๆ ก็ยังรอความหวังที่จะได้เรียนหนังสือในระดับที่สูงขึ้นเพื่อจะสามารถพัฒนาประเทศต่อไป

ฉะนั้นรัฐบาลต้องให้ความช่วยเหลือและส่งเสริมในเรื่องการศึกษาของเด็กในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มาก โดยเฉพาะการนำ “แผนยุทธศาสตร์การศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษ เฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑-๒๕๕๔” ของกระทรวงศึกษาธิการมาปฏิบัติอย่างเต็มประสิทธิภาพ มีการบูรณาการการจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ระหว่างอิสลามศึกษากับสายสามัญ โดยให้มีวิชาการบูรณาการสันติวิธี เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีคิดให้มีความสอดคล้องกันระหว่างชุมชนกับ

ภาคราชการ และให้มีการสอดแทรกอยู่ในโครงสร้างทางการศึกษาทุกระดับ รวมถึง การให้ครูโรงเรียนเอกชนทุกประเภทได้รับสิทธิประโยชน์จากทางราชการเท่ากับ พนักงานราชการ และควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาประจำสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อช่วยการพัฒนาอิสลามศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสากล และที่สำคัญให้มีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การสนับสนุนการ ศึกษาของนักศึกษาไทยมุสลิมในต่างประเทศของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ อย่างเป็นรูปธรรม คือการจัดทำคำแนะนำเรื่องการเทียบคุณวุฒิก่อนการเดินทาง ไปศึกษาต่างประเทศ และการเทียบคุณวุฒิเมื่อสำเร็จการศึกษากลับมา

๓.๓.๒ ปัญหาด้านการสาธารณสุข

ในสภาพปัจจุบันโรงพยาบาลในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องรับ ภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลให้กับผู้ได้รับบาดเจ็บจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ และญาติพี่น้องของผู้ป่วยที่มาดูแล จากการลงพื้นที่และการประชุมร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องพบว่าโรงพยาบาลสงขลานครินทร์และโรงพยาบาลในพื้นที่ ๓ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ขาดแคลนงบประมาณในส่วนนี้อยู่มาก โดยเฉพาะหากมีกรณีผู้ป่วย ที่ได้รับบาดเจ็บสาหัสต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์พิเศษช่วยเหลือ ผู้ป่วยจะต้องเสีย ค่าใช้จ่ายที่สูง ซึ่งทางโรงพยาบาล ก็ไม่มีงบประมาณในส่วนนี้ให้ รวมทั้งบุคลากรทาง ด้านการแพทย์ ทางด้านกายภาพบำบัด และด้านจิตเวชเกี่ยวกับเยาวชนและครู ยังขาดแคลน

ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาดังในระยะสั้นและระยะยาวรัฐ จะต้องสนับสนุน งบประมาณพิเศษให้โรงพยาบาลสงขลานครินทร์ และโรงพยาบาลในพื้นที่ ๓ จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เพื่อการรักษาพยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บจากกรณี ๓ จังหวัดชายแดน ภาคใต้ และค่าใช้จ่ายที่โรงพยาบาลให้ความอนุเคราะห์ตามสมควรแก่ญาติ พี่น้อง ที่มาดูแลผู้ป่วย รวมทั้งควรเพิ่มบุคลากรด้านการแพทย์ ด้านกายภาพบำบัด และด้าน

จิตเวชเกี่ยวกับเยาวชนและครูให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นทางการแพทย์

๓.๓.๓ ปัญหาด้านการสื่อสาร

สถานการณ์ปัญหาของสื่อมวลชนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีดังต่อไปนี้

(๑) การนำเสนอข้อมูลของสื่อมวลชนที่เกินความเป็นจริง หรือไม่สมดุล และเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมากเกินไป ประกอบกับสื่อมวลชนบางกลุ่มมีการแสดงออกทางความคิดเห็นที่อยู่บนพื้นฐานความอคติทางชาติพันธุ์ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิถีชีวิต วัฒนธรรม และความเป็นอยู่ของผู้คนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างแท้จริง

(๒) การทำหน้าที่ไม่สมบูรณ์ของสื่อมวลชน สื่อมวลชน ยังทำหน้าที่บกพร่องในหลายประเด็น เช่น โครงสร้างการเขียน ภาษาและคำที่ใช้ อีกทั้งเรื่องที่น่าเสนอว่ามีความโน้มเอียงไปในทิศทางใด ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการรับรู้ (cognition) การเข้าใจ (perception) และการประเมิน (assessment) เหตุการณ์ของผู้รับสาร

(๓) ประชาชนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่เชื่อมั่นในข่าวสารที่นำเสนอผ่านสื่อมวลชน มีสาเหตุสำคัญ คือ ภาพสะท้อนของเหตุการณ์ความรุนแรงใน ๓ จังหวัดที่น่าเสนอผ่านสื่อโดยให้ข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือการสร้างภาพข่าวให้มีความรุนแรงเกินจริงจนส่งผลให้เกิดการสร้างภาพแบบฉบับตายตัวว่าคนมุสลิมทุกคนเป็นผู้ก่อการร้าย เป็นต้น

(๔) สถานการณ์ความไม่สงบที่เกิดขึ้นทำให้ประชาชนในพื้นที่มีความหวาดระแวงและไม่ไว้วางใจสื่อมวลชน ซึ่งส่งผลให้การทำงานของสื่อข่าวมีความเสี่ยงและเป็นไปอย่างยากลำบาก และขาดความปลอดภัย

(๕) หน่วยงานราชการและหน่วยงานความมั่นคงในพื้นที่ไม่เชื่อและไม่ตระหนักถึงความสำคัญของการใช้สื่อมวลชนเพื่อคลี่คลายสถานการณ์ และ

สร้างความเข้าใจกับประชาชนเกี่ยวกับศักยภาพของสื่อ ทำให้คนที่ทำหน้าที่สื่อให้ความร่วมมือน้อย หรือไม่ได้รับความร่วมมือ หรือได้รับข้อมูลข่าวสารที่ไม่จริงทั้งหมด

(๖) สื่อมวลชนหลายฝ่ายยังคงมุ่งเน้นแต่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ นำเสนอแต่สิ่งที่มีอรรถประโยชน์ ไม่คำนึงถึงผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับเด็กและเยาวชน และสังคม อีกทั้งขาดจริยธรรมจรรยาบรรณในการดำเนินงาน และการผลิตสื่อ

(๗) ขาดความชัดเจนเกี่ยวกับนโยบายการใช้สื่อเพื่อให้เป็นอีกหนึ่งของเครื่องมือในการพัฒนา โดยเฉพาะจากภาครัฐ รวมทั้งทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับส่วนกลาง จนกระทั่งถึงในระดับพื้นที่

ดังนั้น รัฐควรปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องโดยมีมาตรการเพื่อส่งเสริมความเสมอภาคทางการสื่อสาร เช่น ให้มีกฎหมายรองรับการดำเนินการของสถานีวิทยุชุมชน และสถานีวิทยุโทรทัศน์ชุมชนอย่างชัดเจน รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านของความรู้และงบประมาณต่างๆ รวมทั้งให้การสนับสนุนด้านงบประมาณสำหรับผลิตรายการโทรทัศน์ประเภทสาระความรู้ให้มีคุณภาพเป็นที่สนใจ และเหมาะสมสำหรับเยาวชนในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ อีกทั้งควรกำหนดนโยบายส่งเสริมสถานีโทรทัศน์ท้องถิ่นตามภูมิภาคต่างๆ ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ซึ่งที่ผ่านมารัฐมนตรีนโยบายส่งเสริมให้ส่วนภูมิภาคจัดตั้งสถานีโทรทัศน์ย่อยขึ้นทั่วประเทศในลักษณะสถานีลูกข่ายของสถานีโทรทัศน์ช่อง ๑๑ กรมประชาสัมพันธ์ โดยสถานีย่อยเหล่านี้ จะมีช่วงเวลาเพื่อออกอากาศรายการของท้องถิ่นของตน โดยการแพร่สัญญาณออกเฉพาะพื้นที่และสื่อสารกับผู้ชมด้วยภาษาถิ่น

๓.๔ ปัญหาด้านการเศรษฐกิจ

จากสภาพความไม่สงบในเขตพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ได้แก่ จังหวัดยะลา จังหวัดปัตตานี และจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเกิดขึ้น

อย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลานาน ก่อให้เกิดปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคม ทำให้ภาคธุรกิจเอกชนไม่มีความมั่นใจในการลงทุนและประกอบธุรกิจในพื้นที่ ภาคประชาชนได้รับความเดือดร้อนในด้านของการว่างงาน และรายได้ที่ไม่พอเพียงต่อการดำรงชีพ แม้ว่าภาครัฐจะมีโครงการต่างๆ ที่ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือประชาชนในพื้นที่ เช่น การสนับสนุนการจ้างงานเร่งด่วน การสนับสนุนกลุ่มอาชีพ เป็นต้น แต่โครงการเหล่านั้นไม่มีความต่อเนื่อง และไม่ยั่งยืนพอที่จะขับเคลื่อนเศรษฐกิจของพื้นที่ให้เข้มแข็งได้ นอกจากนี้ รัฐบาลเห็นว่า การส่งเสริมประชาชนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้มีความรักและสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ด้วยกิจกรรมที่สร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา มีความสำคัญยิ่งต่อการสร้างความมั่นคงในพื้นที่ กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งของรัฐที่มีภารกิจหลัก ในเรื่องการสร้างและส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ และกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ด้วยการมุ่งเน้น ผลักดันให้เกิดธุรกิจอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อมและวิสาหกิจชุมชน ซึ่งเป็นการเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน และการสร้างอาชีพที่ยั่งยืนให้กับประชาชน ดังนั้นกรมส่งเสริมอุตสาหกรรมพิจารณาว่า การแก้ปัญหาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ควรยึดหลัก “เศรษฐกิจนำการเมือง” ด้วยการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ไปกระตุ้นให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ และเป็นการยกระดับคุณภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ให้ดีขึ้น จากการศึกษาข้อมูลพบว่า ปัจจุบัน ภาคอุตสาหกรรมการผลิตหลายประเภท โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก เช่น อุตสาหกรรมเสื้อผ้าสำเร็จรูป อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมเครื่องเรือน เป็นต้น ยังมีความต้องการแรงงานฝีมือจำนวนมาก เพื่อรองรับกับปริมาณความต้องการของลูกค้า

กล่าวสรุป ปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้นำเสนอในข้างต้นนั้น เป็นข้อมูลที่มาจากการสังเคราะห์ วิเคราะห์ ไม่มีจุดประสงค์ที่จะกล่าวหาใครผิดหรือใครถูก เป็นการชี้ให้เห็นถึงปัญหาสาเหตุและจุดบกพร่องในการดำเนินการต่างๆ ทั้งนี้ก็เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ดังนั้นเพื่อให้รัฐบาลได้แก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้ตรงจุดนั้น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเห็นว่ารัฐบาลควรจะต้องดำเนินการตามความเห็นและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายโดยนำเอากระแสพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่องหลักการเข้าใจ เข้าถึงและพัฒนา มาเป็นแนวทางและปรับใช้โดยการกำหนดเป็นนโยบายในการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ใน ๔ ด้าน ประกอบด้วย ด้านการเมือง/การปกครอง/นโยบายด้านความมั่นคง ด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจ

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

เพื่อให้การดำเนินการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความต่อเนื่อง เกิดประสิทธิภาพ และเป็นไปในทิศทางที่มีความชัดเจนเป็นรูปธรรมมากขึ้น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงขอเสนอให้

“รัฐบาลต้องอันเชิญกระแสพระราชทาน “เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา” ซึ่งเป็นพระบรมราโชบาย มากำหนดเป็นนโยบายในการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยจัดทำแผนที่เป็นรูปธรรม และมีเอกภาพให้สอดคล้องกัน” ทั้ง ๔ ด้าน ดังนี้

๔.๑ ด้านการเมือง (การปกครอง นโยบาย)

๔.๑.๑ นิยามของคำว่า “จังหวัดชายแดนภาคใต้” ในร่างพระราชบัญญัติบริหารราชการจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ควรบัญญัติว่า “จังหวัดนราธิวาส จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา บางพื้นที่ ของจังหวัดสงขลาและพื้นที่จังหวัดอื่นในภาคใต้ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด” เนื่องจากพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ที่ล่อแหลมหลายด้าน ซึ่งต้องจำกัดพื้นที่การก่อความไม่สงบให้น้อยที่สุด หากกำหนดไว้กว้างมากในระยะยาว หากการก่อความไม่สงบขยายตัวมากขึ้นอาจกระทบต่อบูรณภาพแห่งดินแดน โดยการอ้างพื้นที่ตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายหากมีการเจรจากับผู้ก่อความไม่สงบ

๔.๑.๒ ควรมีการประเมินผลและการพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ทบทวนเป้าหมายและความรู้ความเข้าใจในกระบวนการแก้ไขปัญหาคือ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้เกี่ยวกับแผนยุทธศาสตร์ การปฏิบัติการและค่านิยมร่วม รวมทั้งสร้างขวัญและกำลังใจแก่ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ทุกฝ่ายตามหลักการและหลักสูตรของสถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน ๔ ขั้นตอน ได้แก่ สรรหา พัฒนา รักษาไว้ใช้ประโยชน์

๔.๑.๓ ควรมีการประเมิน “นโยบาย เสริมสร้างสันติสุขของจังหวัดชายแดนภาคใต้” ตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒๐๖/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๔๙ โดยการประเมินต้องดำเนินการโดยผู้ที่มีประสบการณ์ และมีความเที่ยงธรรม

๔.๑.๔ ควรกำหนดยุทธศาสตร์สำคัญเร่งด่วน ๒ ด้าน คือ

๔.๑.๔.๑ ยุทธศาสตร์การพัฒนาและการยุติธรรม (การต่อสู้กับความยากจนและความคับแค้นทางจิตใจ)

๔.๑.๔.๒ ยุทธศาสตร์ความมั่นคง (การต่อสู้เพื่อเอาชนะการก่อความไม่สงบ)

๔.๑.๕ ต้องกำหนดให้หน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานที่ได้รับงบประมาณไปดำเนินการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ ตามบริบทอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานนั้นอย่างเป็นรูปธรรม

๔.๒ ด้านความมั่นคง (การทหาร การข่าวกรอง การต่างประเทศ การยุติธรรม)

๔.๒.๑ ด้านการทหาร : ให้เพิ่มน้ำหนักการระวังป้องกันการก่อเหตุร้ายร้ายวันซึ่งเป็นเรื่องที่จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหา ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยการผลักดัน/ส่งมอบงานด้านการพัฒนาให้หน่วยงานภาคพลเรือนที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงให้มากขึ้น

๔.๒.๒ ด้านการข่าวกรอง : การข่าวกรองต้องพิสูจน์ทราบให้ได้ว่าผู้ก่อความไม่สงบกลุ่มใดเป็นฝ่ายที่ต้องการแบ่งแยกดินแดน และกลุ่มใดเป็นฝ่ายที่ไม่ต้องการแบ่งแยกดินแดน แต่ทำเพื่อตอบโต้อำนาจรัฐเนื่องจากความคับแค้นใจที่ไม่ได้รับความเป็นธรรมซึ่งสั่งสมมานาน

หัวข้อข่าวสารที่ต้องการพิสูจน์ทราบคือ ฝ่ายผู้ก่อความไม่สงบ ทั้งสองฝ่ายคือใคร องค์กรนำมีโครงสร้างและการจัดองค์กรอย่างไร มีจำนวนเท่าไร และเมื่อพิสูจน์ทราบได้แล้ว ควรมีการเปิดเผยต่อสาธารณชน

๔.๒.๓ ด้านการต่างประเทศ : รัฐบาลต้องเพิ่มความสำคัญในการ ส่งเสริมความร่วมมือและการเร่งทำความเข้าใจกับต่างประเทศ เพื่อแก้ปัญหากลุ่ม ผู้ก่อความไม่สงบไปจัดตั้งเครือข่าย ในการดำเนินการหรือสนับสนุนการก่อความ ไม่สงบในประเทศไทย

๔.๒.๔ ด้านการยุติธรรม

๔.๒.๔.๑ ควรมีการศึกษาอย่างรอบคอบในชั้นเตรียมการ หาก จำเป็นต้องเสนอให้มีพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีความมั่นคง

๔.๒.๔.๒ กรณีการพิจารณาคดีความมั่นคงที่ล่าช้าสมควร ให้มีการจัดตั้งแผนกคดีความมั่นคงในศาลยุติธรรมของศาลใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยเพิ่มผู้พิพากษาให้เพียงพอ ปรับปรุงกระบวนการยุติธรรมให้มีความรวดเร็วและ เป็นธรรมมากขึ้น

๔.๒.๔.๓ กรณีความแออัดในเรือนจำ และการควบคุมตัว ประปนกันระหว่างผู้ต้องคดีอาญาทั่วไปกับผู้ต้องคดีความมั่นคง สมควรเร่งรัดการ ขยายเรือนจำในจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส ให้แล้วเสร็จ โดยเร็วและจัดแดนควบคุมผู้ต้องคดีความมั่นคงเป็นการเฉพาะ เปิดโอกาส ให้ผู้ถูกควบคุมตัวมีโอกาสได้รับการศึกษาสายสามัญและสายวิชาชีพในแดนควบคุม ในหลักสูตรที่เหมาะสม

๔.๒.๔.๔ ฝ่ายบังคับใช้กฎหมายต้องสังกัดกัน ป้องกันและปราบปรามมิให้กลุ่มอาชญากรรม เช่น ผู้ค้ายาเสพติด ผู้ค้าของเถื่อน ผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น ร่วมมือหรือเป็นแนวร่วมกับผู้ก่อความไม่สงบกระทำการอันเอื้อประโยชน์แก่ฝ่ายหนึ่ง ฝ่ายใดหรือทั้งสองฝ่าย

๔.๓. ด้านสังคม (การศึกษา สาธารณสุข การสื่อสาร)

๔.๓.๑ ด้านการศึกษา

๔.๓.๑.๑ ต้องนำ “แผนยุทธศาสตร์การศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ประจำปี ๒๕๕๑-๒๕๕๔” ของกระทรวงศึกษาธิการมาปฏิบัติอย่างเต็มประสิทธิภาพ

๔.๓.๑.๒ ต้องมีการบูรณาการ การจัดการเรียนการสอนในพื้นที่ระหว่างอิสลามศึกษากับสายสามัญ โดยให้มีวิชากระบวนการสันติวิธี เพื่อปรับเปลี่ยนวิธีคิดให้มีความสอดคล้องกันระหว่างชุมชนกับภาครัฐและให้มีการสอดแทรกอยู่ในโครงสร้างทางการศึกษาทุกระดับ

๔.๓.๑.๓ ให้ครูโรงเรียนเอกชนทุกประเภทได้รับสิทธิประโยชน์จากทางราชการเท่ากับพนักงานราชการ โดยมีหลักประกันทางด้านสิทธิประโยชน์ต่างๆ เช่น การเสียชีวิต การศึกษาของบุตร ฯลฯ เพื่อความเสมอภาคระหว่างครูภาครัฐและครูภาคเอกชน

๔.๓.๑.๔ ควรมีผู้เชี่ยวชาญด้านอิสลามศึกษาประจำสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อช่วยการพัฒนาอิสลามศึกษาให้เป็นที่ยอมรับของสากล

๔.๓.๑.๕ ควรเร่งรัดให้มีการปฏิบัติตามยุทธศาสตร์การสนับสนุนการศึกษาของนักศึกษาไทยมุสลิมในต่างประเทศของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำคำแนะนำเรื่องการเทียบคุณวุฒิก่อนการเดินทางไปศึกษาต่างประเทศ และการเทียบคุณวุฒิเมื่อสำเร็จการศึกษากลับมา

๔.๓.๑.๖ ควรส่งเสริมสนับสนุนในหลักสูตรครูสอนศาสนา เพื่อส่งเสริมเผยแพร่ศาสนาตามแนวทางที่ถูกต้องไม่เบี่ยงเบนในระดับปริญญาโดยมี วิชาการะบวนการสันติวิธีเป็นวิชาหลัก

๔.๓.๒ ด้านการสาธารณสุข

๔.๓.๒.๑ รัฐต้องสนับสนุนงบประมาณพิเศษให้โรงพยาบาล สงขลานครินทร์และโรงพยาบาลในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อการรักษา พยาบาลผู้ได้รับบาดเจ็บจากกรณี ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ และค่าใช้จ่ายที่โรงพยาบาล ให้ความอนุเคราะห์ตามควรแก่ญาติพี่น้องที่มาดูแลผู้ป่วย

๔.๓.๒.๒ ควรเพิ่มบุคลากรด้านกายภาพบำบัดและด้านจิตเวช เกี่ยวกับเยาวชนและครูให้แก่หน่วยงานที่รับผิดชอบในพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งอุปกรณ์ที่จำเป็นทางการแพทย์

๔.๓.๒.๓ ในระยะยาวควรสนับสนุนและเร่งรัดให้ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี สามารถเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนทางด้านการ แพทย์ เพื่อสร้างและพัฒนาบุคลากรทางการแพทย์ให้มากขึ้น และในระยะสั้น ควรเร่งรัดให้มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ เพิ่มจำนวนนักศึกษาแพทย์ตามศักยภาพ ที่มีอยู่

๔.๓.๓ ด้านการสื่อสาร

พัฒนาปรับปรุงและยกฐานะสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ไทยช่อง ๑๑ จังหวัดยะลา ขึ้นเป็นสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทยจังหวัดยะลา เต็มรูปแบบ โดยการสนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งอย่างครบวงจร เพื่อออกอากาศ ให้ครอบคลุมพื้นที่ ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เป็นเครื่องมือการสื่อสาร และ

ประชาสัมพันธที่มีประสิทธิภาพ และให้มีการปรับปรุงการเสนอรายการ ให้สามารถ
สื่อสารกับคนในพื้นที่อย่างทั่วถึง

๔.๔ ด้านเศรษฐกิจ

๔.๔.๑ การให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจครัวเรือน เศรษฐกิจชุมชน (SME)
ที่ประชาชนสามารถประกอบการด้วยตนเองได้ และรัฐต้องให้ความมั่นใจในทรัพย์สิน
ส่วนโครงการขนาดใหญ่ไม่ว่ารัฐจะลงทุนเองหรือเอกชน ต้องคำนึงถึงผลกระทบ
และโครงการดังกล่าวต้องให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจด้วย
และต้องให้มีการศึกษาผลกระทบทางสังคม (Social Impact Assessment : SIA)
ประกอบอย่างเข้มข้น

๔.๔.๒ การเกษตรกรรมในพื้นที่ยังขาดการพัฒนาที่เป็นระบบ จึงควรมี
เจ้าหน้าที่ซึ่งเชี่ยวชาญการเกษตรกรรมแต่ละด้านลงไปปฏิบัติงานในพื้นที่ เพื่อให้ได้
ผลิตผลทางการเกษตรที่มีคุณภาพรวมทั้งความช่วยเหลือด้านการแปรรูปสินค้าเกษตร
และด้านการตลาดแบบยั่งยืน

๔.๔.๓ ควรเร่งรัดการศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการแรงงานไทยใน
มาเลเซียที่ไปทำงานโดยผิดกฎหมายและดำเนินการระหว่างรัฐต่อรัฐให้เป็นแรงงานที่
ถูกกฎหมาย ซึ่งจะลดปัญหาต่างๆ ลงไปได้มาก

๔.๔.๔ เนื่องจากได้มีการพัฒนาขยายสนามบินนราธิวาสแล้ว ควรเร่งรัด
สร้างทางลัดระหว่างสนามบินนราธิวาส - ยะลา เพื่อรองรับการดังกล่าว โดยการ
พัฒนาเส้นทางจากสนามบินนราธิวาส - บ้านบาลอบาตะ - บ้านดาโต๊ะทะเลอ - อำเภอ
เมืองยะลา ซึ่งย่นระยะทางได้ประมาณ ๒๐ กม.

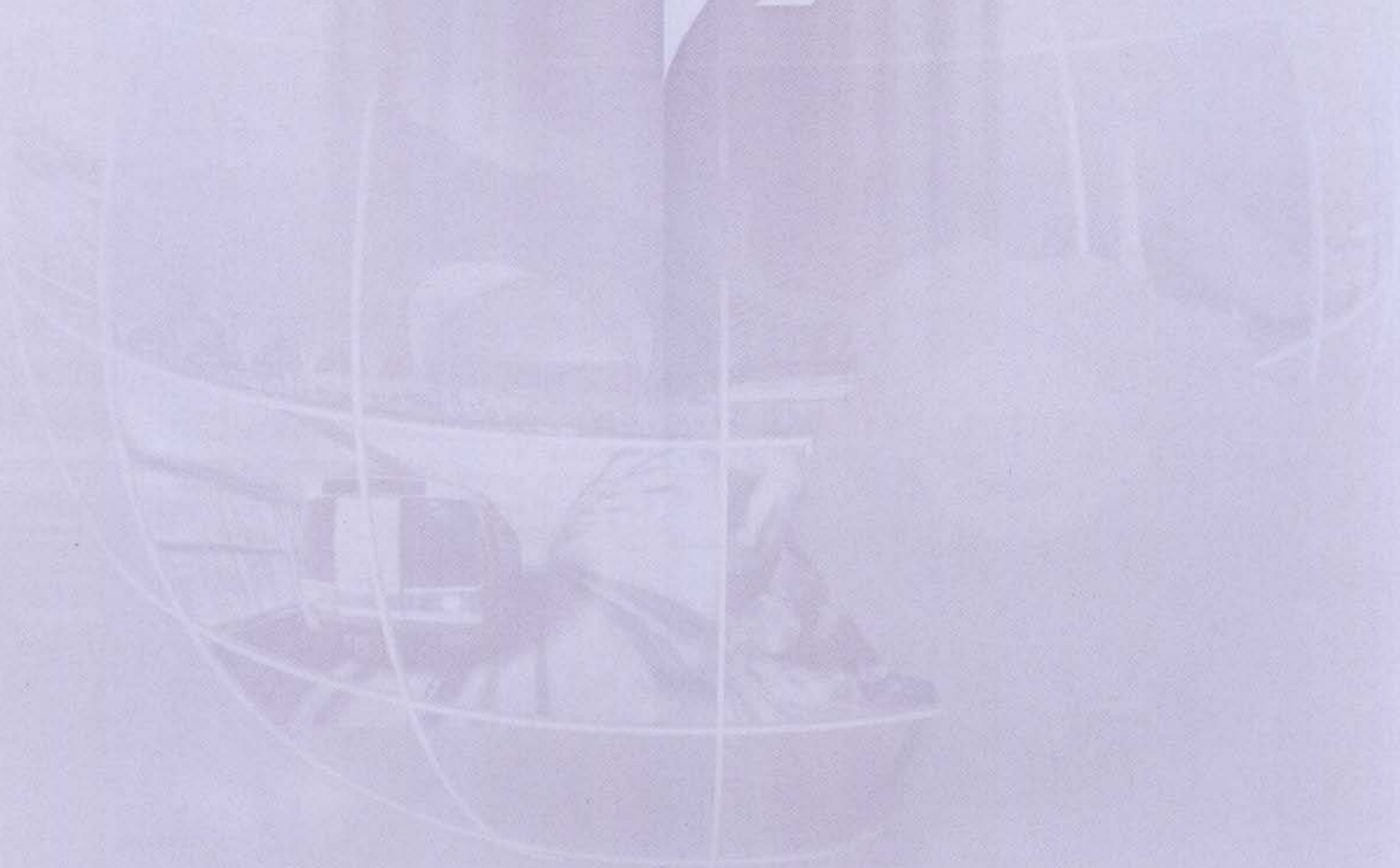
๔.๔.๕ ควรเร่งรัดการจัดตั้งศูนย์ฝึกฝีมือแรงงานในจังหวัดชายแดนภาคใต้
ตามข้อตกลงโครงการสามเหลี่ยมเศรษฐกิจ (IMT - GT)

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบให้ศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้เป็นหน่วยงานหลัก ได้รับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในเรื่องนี้ ไปพิจารณาร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงกลาโหม กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ สำนักงานปรมาณู และสำนักข่าวกรองแห่งชาติ ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงาน ผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณามีมติประการใดแล้วจะได้แจ้งให้สภาที่ปรึกษาฯ ได้รับทราบต่อไป

เมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ร่วมกับ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงยุติธรรม กระทรวงวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงสาธารณสุข สำนักข่าวกรองแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงบประมาณ และกรมประชาสัมพันธ์ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาของศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนใต้ ทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว

๘. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

ทางออกประเทศไทยจากภาวะวิกฤต

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓)

ข้อเสนอแนะ

๑. เนื่องจากสาเหตุของปัญหาวิกฤตข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเป็นปัญหาทางการเมือง ดังนั้น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงเห็นว่า การแก้ไขปัญหาวิกฤตที่ดีที่สุด คือ การใช้วิธีการทางการเมือง ซึ่งต้องกระทำโดยสันติวิธี และหลีกเลี่ยงการกระทำโดยใช้ความรุนแรง

๒. เพื่อให้ปัญหาวิกฤตข้อขัดแย้งคลี่คลายและยุติลงโดยเร็ว สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงขอเรียกร้องให้ตัวแทนทั้งสองฝ่าย (ฝ่ายรัฐบาลและแกนนำกลุ่ม นปช.) ได้ร่วมกันเจรจาเพื่อหาข้อยุติอันจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศต่อไป โดยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติพร้อมที่จะเป็นตัวกลางในการเจรจาและอำนวยความสะดวกในด้านต่างๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการเจรจา

๓. สำหรับปัญหาการชุมนุมของกลุ่ม นปช. เพื่อเรียกร้องประชาธิปไตยยอม
สามารถมีสิทธิและเสรีภาพที่จะกระทำได้ แต่ทั้งนี้ ต้องอยู่ภายใต้บังคับของบทบัญญัติ
แห่งรัฐธรรมนูญและต้องไม่กระทำการที่ขัดต่อกฎหมาย

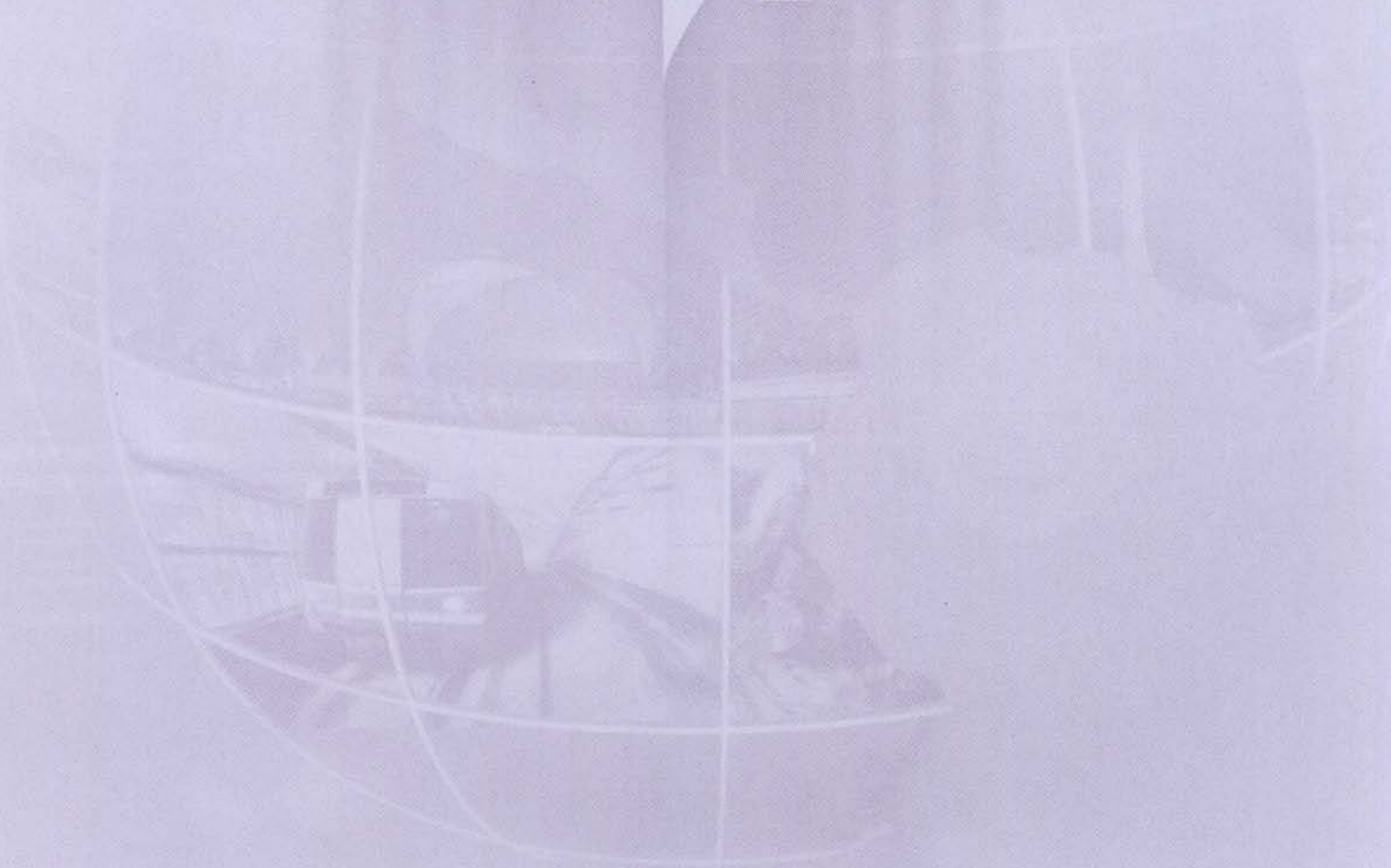
๔. กรณีข้อเรียกร้องของกลุ่ม นปช. ที่เรียกร้องให้นายกรัฐมนตรีประกาศยุบสภา
ทันทีซึ่งฝ่ายรัฐบาลไม่สามารถกระทำตามข้อเรียกร้องได้โดยเห็นว่า อาจทำให้การ
บริหารราชการแผ่นดิน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี
งบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ต้องหยุดชะงักอันมีผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ
ของประเทศ ดังนั้น เพื่อประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติและ
เป็นการประนีประนอมกันทั้งสองฝ่าย สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงขอ
เสนอแนวทางการจัดทำข้อตกลงใหม่โดยกำหนดให้ “รัฐบาลและสมาชิกวุฒิสภา” (สมาชิก
สภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา) ร่วมกันรับผิดชอบพิจารณาจัดทำและพิจารณา
ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้แล้ว
เสร็จโดยเร็วภายในเดือนกรกฎาคม ๒๕๕๓ และเมื่อจัดทำและตรวจพิจารณาเสร็จ
เป็นที่เรียบร้อยแล้ว นายกรัฐมนตรีจะประกาศยุบสภาเพื่อให้มีการเลือกตั้งสมาชิก-
สภาผู้แทนราษฎรใหม่โดยเร็ว และยอมรับผลการเลือกตั้งที่จะตามมา

๕. หากทั้งสองฝ่ายเห็นชอบด้วยกับข้อตกลงที่สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอขอให้กลุ่ม นปช. ยุติการชุมนุมทันทีทั่วประเทศ ในวันที่นายกรัฐมนตรีประกาศกำหนดวันยุบสภา

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

หนังสือถึงนายกรัฐมนตรีโดยเสนอผ่านเลขาธิการนายกรัฐมนตรี จึงไม่ได้นำเข้าคณะรัฐมนตรี โดยนายกรัฐมนตรีรับไปดำเนินการเป็นนโยบายปรองดองแห่งชาติของรัฐบาล

ประธานสภาที่ปรึกษาฯ ยื่นหนังสือให้นายกรัฐมนตรีผ่านเลขาธิการนายกรัฐมนตรี ที่กรมทหารราบที่ ๑๑ บางเขน (ศูนย์อำนวยการแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉิน (ศอฉ.) และได้ยื่นเอกสารอีกฉบับให้กับประธานแกนนำ นปช. (นายวีระ มุสิกพงษ์ ณ เวที นปช. ราชประสงค์)

๙. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

แนวทางการเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจ และสังคมจากภาวะวิกฤตของประเทศ

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๕๓)

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ให้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีในปัญหาที่เกี่ยวกับเศรษฐกิจและสังคมและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนให้ความเห็นเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งแผนอื่นตามที่กฎหมายกำหนด

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รู้สึกห่วงใยต่อปัญหาของชาติบ้านเมือง และผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมืองในเดือนเมษายน - พฤษภาคม ๒๕๕๓ จึงมีมติให้จัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรี โดยเร่งด่วนเรื่อง “แนวทางการเยียวยาต่อผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคม

จากภาวะวิกฤตของประเทศ” เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนของผู้ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ชุมนุมทางการเมือง โดยสภาที่ปรึกษาฯ มีความเห็นและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. กลุ่มเป้าหมาย ในการเยียวยาต้องครอบคลุมประชาชนผู้ได้รับผลกระทบทั้งในกรุงเทพมหานคร และส่วนภูมิภาคอย่างทั่วถึงและไม่เลือกฝ่าย ดังนี้

๑.๑ ประชาชน โดยให้รวมบุคคลที่อาศัยอยู่ในบ้านไม่มีเลขที่ด้วย ได้แก่

๑.๑.๑ ประชาชนทั่วไป ได้แก่ ผู้เสียชีวิตและผู้บาดเจ็บ ประชาชนที่ได้รับความเสียหายจากการที่ทรัพย์สินถูกเผาทำลาย ผู้ได้รับผลกระทบทางเศรษฐกิจและสังคมที่อยู่ในพื้นที่ชุมนุมทางการเมือง เจ้าหน้าที่บรรเทาสาธารณภัย เจ้าหน้าที่มูลนิธิต่างๆ และผู้สื่อข่าวทั้งคนไทยและชาวต่างชาติ

๑.๑.๒ ลูกจ้าง ได้แก่ ลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการว่างงาน หรือหยุดกิจการ และลูกจ้างที่อยู่นอกระบบประกันสังคม

๑.๑.๓ ข้าราชการ ได้แก่ ข้าราชการทหาร ตำรวจ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (พยาบาล)

๑.๑.๔ นักเรียน และนักศึกษา

๑.๒ ธุรกิจ ได้แก่ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดย่อม รวมทั้งหาบเร่แผงลอย

๑.๓ ผู้ประกอบการ ได้แก่ คนไทย และคนต่างชาติ

๒. มาตรการเยียวยาในระยะสั้น แบ่งเป็น ๒ ด้านคือ ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม

๒.๑ ด้านเศรษฐกิจ รัฐบาลควรประเมินผลการให้ความช่วยเหลือ และเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบต่างๆ ที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่า เพียงพอที่ผู้ได้รับผลกระทบจะสามารถกลับมาประกอบธุรกิจได้ตามปกติหรือไม่ สภาที่ปรึกษาฯ จึงเสนอมาตรการเยียวยาเพิ่มเติมจากที่รัฐบาลได้ดำเนินการไปแล้ว ดังนี้

๒.๑.๑ ด้านผู้ประกอบการรายย่อย

- (๑) ควรจัดหาสถานที่ให้ผู้ที่ได้รับผลกระทบ สามารถขายสินค้าหรือประกอบอาชีพอื่นได้ชั่วคราว อย่างน้อย ๓ เดือน
- (๒) ควรเจรจากับผู้ให้เช่าเพื่อกดเก็บค่าเช่าชั่วคราว อย่างน้อย ๓ เดือน
- (๓) ควรเร่งจัดหาหรือจัดทำสถานที่ให้ผู้ได้รับผลกระทบ ใช้ประกอบการค้าแบบถาวร
- (๔) ควรให้กู้ยืมด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำ โดยผ่อนปรนเงื่อนไขการให้กู้ยืมอย่างน้อย ๖ เดือน
- (๕) ควรยกเว้นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา และเงินได้นิติบุคคลแก่ผู้ได้รับผลกระทบ อย่างน้อย ๑ ปี
- (๖) ควรจะขยายระยะเวลาในการจัดถนนคนเดินออกไปอีกเป็นเวลา ๖ เดือน โดยปิดถนนที่จะส่งเสริมการขายทุกสัปดาห์ สลับกันไป เป็นการประหยัดงบประมาณค่าเช่าที่

(๗) ควรเพิ่มพื้นที่ในการจัดงาน

(๗.๑) ในกรุงเทพฯ ควรให้ครอบคลุมพื้นที่ ในกรุงเทพฯ ให้มากขึ้น เช่น จัดงาน ณ บริเวณลานคนเมืองของกรุงเทพมหานคร การจัดถนนคนเดินควรอยู่ในบริเวณที่รถไฟฟ้าบีทีเอส (BTS) หรือรถไฟฟ้ามหานคร (MRT) ผ่านเป็นต้น

(๗.๒) ในภูมิภาค ควรเพิ่มพื้นที่ในต่างจังหวัดที่ได้รับผลกระทบด้วย โดยอาจจัดงาน ณ บริเวณศาลากลางจังหวัด เพื่อประหยัดงบประมาณค่าเช่าที่

๒.๑.๒ ด้านผู้ประกอบการรายใหญ่

(๑) ควรให้กู้ด้วยอัตราดอกเบี้ยต่ำเป็นกรณีพิเศษ

(๒) ควรมีมาตรการช่วยเหลือทางภาษีเป็นกรณีพิเศษ และให้สามารถผ่อนผันการจ่ายภาษีเป็นเวลา ๑ ปี แก่ผู้ประกอบการที่ไม่ได้เลิกจ้างลูกจ้างนั้น

๒.๑.๓ ด้านผู้ประกอบการชาวต่างชาติ ที่ประกอบกิจการในพื้นที่การชุมนุมทางการเมือง และได้รับผลกระทบ ควรได้รับการเยียวยาตามความเหมาะสม

๒.๑.๔ ด้านการท่องเที่ยว รัฐบาลควรเร่งเยียวยาผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว ซึ่งได้รับผลกระทบอย่างรุนแรงจากวิกฤตของประเทศในครั้งนี้ โดย

(๑) เร่งดำเนินการประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจกับนานาชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่ประกาศห้ามประชาชนของตนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย และควรเร่งฟื้นฟูภาพลักษณ์ของประเทศไทย เพื่อสร้างความรู้สึกผ่อนคลาย ปลอดภัย และเพื่อให้เกิดผลต่อการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวในช่วงฤดูการท่องเที่ยว (high season) ที่จะมาถึงในช่วงกลางปี

(๒) ส่งเสริมการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวไทย เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ ให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย เช่น การจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของไทยในด้านต่างๆ เป็นต้น

(๓) ควรมีมาตรการเร่งด่วนด้านภาษีเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจด้านการท่องเที่ยว และอาชีพที่เกี่ยวข้องเนื่อง

๒.๑.๕ ด้านการเงิน การคลัง

(๑) ในการให้ความช่วยเหลือทางการเงินการคลัง ให้คำนึงถึงความจำเป็นขีดความสามารถทางการคลัง และงบประมาณแผ่นดินของประเทศในระดับที่เหมาะสม

(๒) หากรัฐบาลมีความจำเป็นต้องใช้เงินช่วยเหลือจาก “งบกลาง” จำนวนมาก และจะกระทบต่อการสำรองเงินเพื่อใช้ในกรณีฉุกเฉินตามปกติ รัฐบาลควรพิจารณาระดมทุนจากภาคเอกชนและประชาชน โดยการออกพันธบัตรช่วยชาติในภาวะวิกฤต

๒.๑.๖ ด้านประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการขาย ควรให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการขายทั้งประชาชนคนไทยและชาวต่างชาติ เพื่อให้ผู้จับจ่ายเกิดความมั่นใจต่อภาวะเศรษฐกิจ และเพื่อกระจายเม็ดเงินหมุนเวียนในระบบ

๒.๑.๗ ด้านการให้ความช่วยเหลือเป็นกรณีพิเศษกับเจ้าหน้าที่อาสาสมัครช่วยชีวิต พยาบาล และผู้สื่อข่าว ที่ปฏิบัติหน้าที่ในพื้นที่การชุมนุม ควรได้รับการช่วยเหลือและเยียวยามากกว่าประชาชนโดยทั่วไป และในกรณีที่มีบุพการีและหรือบุตรธิดาที่ต้องเลี้ยงดูด้วย รัฐบาลควรพิจารณาให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษเพิ่มเติม เช่น ให้ค่าเล่าเรียน และค่าครองชีพ ตามสมควรจนจบปริญญาตรี เป็นต้น

๒.๒ ด้านสังคม

๒.๒.๑ ด้านจิตใจ ควรมีมาตรการเร่งด่วนในภาพรวม เพราะที่ผ่านมา รัฐบาลเน้นการเยียวยาด้านกายภาพเป็นหลัก ดังนั้น รัฐบาลควรดำเนินการเยียวยาทางด้านจิตใจ ดังนี้

(๑) ส่งเสริมสุขภาวะทางจิตใจ และสุขภาวะทางปัญญา โดยใช้มิติทางศาสนา ส่งเสริมให้สถาบันทางศาสนา และองค์กรเอกชนทางศาสนา เผยแผ่

และอบรมองค์ความรู้และการปฏิบัติทางศาสนาให้ประชาชนทั่วประเทศอย่างกว้างขวาง รวมทั้งจัดให้มีกิจกรรมอื่นๆ เพื่อส่งเสริมจิตสำนึกในการเป็นพลเมืองที่ดี และการรู้แพ้ รู้ชนะ และให้อภัย เช่น การกีฬา เป็นต้น เพื่อสร้างความสามัคคี ประองตอง สันติ และปัญญา ให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ทั้งในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว ทั้งนี้ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง

(๒) ควรสร้างบรรยากาศของความปรองดองแก่คนในชาติ ตามแผนปรองดองของรัฐบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้คนไทยและชาวต่างชาติมั่นใจได้ว่าจะไม่เกิดเหตุการณ์ดังกล่าวซ้ำอีก และเป็นหลักประกันว่า คนไทยทั้งประเทศสามารถอยู่ร่วมกันได้โดยสันติ แม้จะมีความคิดเห็นทางการเมืองที่แตกต่างกัน

(๓) ต้องเร่งดำเนินการในเรื่องการปลูกฝังจิตสำนึกต่อสิทธิ และหน้าที่ ของตนเอง และผู้อื่น ให้กับประชาชนอย่างถูกต้อง รวมทั้งควรสร้างความรู้ ความเข้าใจ ในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้องด้วย

๒.๒.๒ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย

(๑) รัฐบาลต้องบังคับใช้กฎหมายด้วยความเที่ยงธรรม และไม่เลือกปฏิบัติ ดังนี้

(๑.๑) ผู้ที่ละเมิดกฎหมาย จะต้องรับผิดชอบทั้งทางกฎหมายแพ่ง และอาญา

(๑.๒) ผู้ที่ถูกละเมิดทางกฎหมาย และได้รับความเสียหาย จะต้องได้รับการเยียวยาและคุ้มครองจากหน่วยงานภาครัฐ

(๒) รัฐบาลควรกำหนดให้มีกฎหมายควบคุมฝูงชนและกำหนดพื้นที่ในการชุมนุมทางการเมือง ในขณะที่เดียวกันผู้ชุมนุมทางการเมืองต้องประกาศให้รัฐบาลและสาธารณชนทราบกำหนดวัน เวลา และสถานที่ชุมนุมด้วย

๒.๒.๓ ด้านแรงงาน

(๑) รัฐบาลควรยืดระยะเวลาในการให้ความช่วยเหลือตามกฎหมายด้านประกันสังคมแก่ผู้ประสบเหตุจริง โดยขยายเวลาการให้ความช่วยเหลือออกไปอีก กรณีที่นายจ้างเลิกจ้างโดยลูกจ้างไม่สมัครใจเป็น ๙ เดือน (ปกติ ๖ เดือน) และกรณีที่ลูกจ้างลาออกเองขยายเวลาเป็น ๖ เดือน (ปกติ ๓ เดือน) ทั้ง ๒ กรณีนี้เป็นกรณีที่ลูกจ้างยังไม่สามารถหางานได้ โดยมีเงื่อนไขว่า สำนักพัฒนาฝีมือแรงงานต้องรับคนเหล่านี้ไปฝึกอบรม เพื่อสร้างโอกาสให้สามารถประกอบอาชีพได้ตามจุดประสงค์ของผู้อบรม

(๒) รัฐบาลควรดำเนินการช่วยเหลือโดยเร่งด่วนกับลูกจ้างที่อยู่นอกระบบประกันสังคม แต่อยู่ในสถานประกอบการที่ได้รับความเสียหายเพราะลูกจ้างเหล่านี้ไม่มีการขึ้นทะเบียนที่ชัดเจน หากทิ้งเวลานานไปอาจไม่ได้รับความช่วยเหลือ หรือ ไม่สามารถรับการช่วยเหลือได้ ซึ่งลูกจ้างกลุ่มนี้ รัฐบาลควรกำหนดให้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานด้วย และให้เข้าสู่ระบบประกันสังคมเป็นกรณีพิเศษ เป็นเวลา ๖ เดือน โดยรัฐบาลเป็นผู้จ่ายเงินสมทบแทนผู้ประกันตน

๒.๒.๔ ด้านการศึกษา

(๑) รัฐบาลต้องมีมาตรการฟื้นฟูจิตใจให้กับนักเรียน และนักศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤตของประเทศในครั้งนี้

(๒) รัฐบาลควรปลูกจิตสำนึกให้เยาวชนตระหนักถึงความรักชาติ และต้องนำหลักสูตรหน้าที่พลเมืองและศีลธรรมกลับมาสอนใหม่

๒.๒.๕ ด้านการมีส่วนร่วม รัฐบาลควรเร่งรัดร่างพระราชบัญญัติการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่และขอบเขตของการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ

๒.๒.๖ ด้านการต่างประเทศ รัฐบาลควรจัดให้มีเวทีในการสร้างความเข้าใจกับต่างประเทศโดยเร่งด่วน และต่อเนื่อง เพื่อดึงนักลงทุนและนักท่องเที่ยวต่างชาติให้กลับเข้ามาในประเทศไทย และรัฐบาลควรจัดตั้งศูนย์แถลงข่าวแห่งชาติ

๒.๒.๗ ด้านกฎหมายการสื่อสาร รัฐบาลควรเร่งรัดผลักดันให้ออก “พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่” โดยเร็ว เพื่อกำกับกิจการวิทยุโทรทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภทให้เสนอข้อมูลข่าวสารอย่างสร้างสรรค์ รอบด้าน เที่ยงตรง ยุติธรรม ทั้งนี้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาการใช้สื่อในการยุยงปลุกปั่นให้สังคมเกิดความแตกแยก และขัดแย้งเช่นที่เคยเป็นมา

๓. ด้านกลไกการเยียวยา เพิ่มเติม

นอกเหนือจากที่รัฐบาลได้จัดตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประกอบการ และลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุมในกรุงเทพมหานครแล้ว รัฐบาลควรจัดตั้งคณะกรรมการช่วยเหลือประชาชนที่มาจากต่างจังหวัด ซึ่งเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองในครั้งนี้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย เพื่อบรรเทาปัญหาความเดือดร้อนและความไม่เป็นธรรมต่างๆ

๔. ด้านการปฏิรูปประเทศไทยตามกรอบแนวคิดของแผนปรองดองแห่งชาติ

๔.๑ ในระยะปานกลาง รัฐบาลควรเร่งปฏิรูปเศรษฐกิจและสังคม ควบคู่ไปกับการปฏิรูปการเมือง โดยสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ซึ่งได้

รับเลือกมาจากบุคคลที่เป็นตัวแทนของกลุ่มในภาคเศรษฐกิจ และกลุ่มในภาคสังคม ตามแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พร้อมทั้งจะเป็นตัวกลางในการทำความเข้าใจกับประชาชนในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะในกลุ่มผู้มีรายได้น้อย โดยจะทำงานร่วมกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเป็นไปอย่างตรงจุด และตรงตามความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง ดังนั้น รัฐบาลจึงควรสนับสนุนในด้านงบประมาณแก่องค์กรทั้งภาคเอกชนและภาครัฐดังกล่าว

๔.๒ ในระยะปานกลางและระยะยาว เนื่องจากปัญหาการชุมนุมมีสาเหตุมาจากความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม ตลอดจนประชาชนขาดความเข้าใจในข้อมูลที่ต้องการ อันเป็นเรื่องที่มีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ การปรับปรุงกฎหมายในภาพรวมจึงเป็นต้องดำเนินการต่อไป ไม่ว่าจะเป็นการออกกฎหมายว่าด้วยการชุมนุมสาธารณะ การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาความสงบเรียบร้อยของประเทศ การปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับแรงงานเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคม การแก้ไขกฎหมายภาษี กฎหมายเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรม

ทั้งทางแพ่ง และทางอาญา กฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อเปิดโอกาสให้คนเข้าถึง การศึกษาได้ทุกระดับ รวมตลอดถึงการออกหรือแก้ไขกฎหมาย เกี่ยวกับสวัสดิการ สังคมต่างๆ เช่น สิทธิในการรักษาพยาบาล สิทธิในการประกันสังคม สิทธิในการ เข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชน เป็นต้น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมที่จะให้การสนับสนุนในการศึกษา วิเคราะห์ และร่วมยกร่างกฎหมายดังกล่าว ให้แก่รัฐบาล

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือแจ้งมายังสำนักงานสภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ว่า นายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งมอบให้คณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประกอบการและลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบ จากการชุมนุมรับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและ สังคมแห่งชาติ ในเรื่องนี้ไปพิจารณาแล้ว ทั้งนี้ ให้เชิญผู้แทนสำนักงานสภาที่ปรึกษา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเข้าร่วมพิจารณาด้วย เพื่อจัดทำรายงานผลการพิจารณา หรือผลการดำเนินการเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณามีมติประการใดแล้วสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้แจ้งผลการพิจารณาหรือผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรีต่อสภาที่ปรึกษาฯ และเปิดเผยให้สาธารณชนทราบตามขั้นตอนของกฎหมายต่อไป

เมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แจ้งว่า คณะรัฐมนตรีพิจารณาความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ และรับทราบความเห็น ผลการพิจารณา และผลการดำเนินการของคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประกอบการและลูกจ้าง ที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม และมอบหมายให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องนี้ชี้แจงการดำเนินงานของรัฐบาลพร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของรัฐบาล พร้อมทั้งจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามความเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวเสนอต่อคณะรัฐมนตรีและรายงานให้สภาที่ปรึกษาฯ ทราบ ทั้งนี้ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้เผยแพร่ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาฯ ในเรื่องดังกล่าว พร้อมกับความเห็น ผลการพิจารณาของคณะกรรมการช่วยเหลือผู้ประกอบการและลูกจ้างที่ได้รับผลกระทบจากการชุมนุม ทางเว็บไซต์ของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี เพื่อให้สาธารณชนได้รับทราบแล้ว

๑๐. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤติของชาติ

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ กันยายน ๒๕๕๓)

๑.ความเป็นมา

ในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติสมัยสามัญ ครั้งที่ ๕๔ ในวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๒ ที่ประชุมได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้กำหนดวันวิสาขบูชา ซึ่งตรงกับวันเพ็ญเดือน ๖ ของทุกปี เป็นวันสำคัญสากล ในโอกาสวันวิสาขบูชา วันสำคัญสากลของโลก พ.ศ. ๒๕๕๓ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดให้มีการประชุมชาวพุทธนานาชาติครั้งที่ ๗ ในหัวข้อเรื่อง “การฟื้นตัวจากวิกฤตการณ์ของโลกตามทัศนะของชาวพุทธ” ระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๕ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ซึ่ง นายบัน คี มูน เลขาธิการองค์การสหประชาชาติ ได้ส่งสาส์นในการประชุม

ชาวพุทธนานาชาติ ครั้งที่ ๗ มีความตอนหนึ่งว่า “วันวิสาขบูชาเป็นช่วงเวลา
ที่ชาวพุทธพิจารณาหลักการพื้นฐานของความอดทน เมตตาธรรม และการทำ
คุณประโยชน์แก่มนุษยชาติ เมื่อเกิดวิกฤติเศรษฐกิจและการเงิน คนจะต้องทุกข์ก่อน
และทุกข์นานกว่าคนอื่น และใช้เวลานานกว่าในการกลับคืนมาเหมือนเดิม ณ เวลานั้น
ขอให้ผู้นำทั่วโลกร่วมมือกันเพื่อประโยชน์ส่วนรวม วันนี้เราได้รับบทเรียนอันมีค่า
จากวิกฤติที่เกิดขึ้น และดำเนินอยู่เพื่อที่จะได้พบหนทางที่ถูกต้องในการเดินทางต่อไป”

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้ส่งสาส์นในการประชุมชาวพุทธ
นานาชาติมีข้อความตอนหนึ่งว่า “ผมเชื่อว่าพระธรรม คำสั่งสอนของพระสัมมา-
สัมพุทธเจ้า สามารถนำไปเป็นเครื่องมือสร้างสันติภาพให้เกิดขึ้นในโลกได้ โดยเฉพาะ
ในหลักอหิงสา คือ การไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน มีความเห็นอกเห็นใจกัน มีความ
เมตตากรุณาต่อกัน มีความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะในสังคมปัจจุบันนี้ ซึ่งเรา
กำลังประสบกับวิกฤติหลายอย่าง

พระธรรมโกศาจารย์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ผู้นำชาวพุทธหลายประเทศได้กล่าวในที่ประชุมว่า แม้แต่การ

แก่วิกฤติของประเทศไทยในขณะนี้ ต้องแก้ด้วย การสร้างศีลธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้น ในจิตใจของผู้คน โดยเชื่อมั่นว่าพระพุทธศาสนาที่คนไทยนับถือศรัทธาจะสามารถ ช่วยให้เกิดความปรองดองและนำไปสู่สันติได้ แม้ว่าหลายประเทศแสดงความกังวล เนื่องจากไทยได้รับการยอมรับให้เป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาโลก ดังนั้น ถ้าหาก ประเทศไทย ไม่สามารถเป็นตัวอย่างในการใช้พุทธธรรม แก้ปัญหาอย่างสันติได้สำเร็จ ประเทศอื่นๆ ก็จะพลอยหมดหวังไปด้วย

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการ การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้พิจารณาเห็นว่าประเทศไทยได้รับการยอมรับ ว่าเป็นศูนย์กลางพระพุทธศาสนาของโลก พระพุทธศาสนาได้รับการยอมรับจาก องค์การสหประชาชาติและวงการต่างๆ ว่าเป็นศาสนาแห่งเหตุผล เข้าได้กับวิทยาศาสตร์ เป็นศาสนาที่ส่งเสริมสันติภาพและสันติสุข จึงเห็นควรดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ เสนอความเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นพระพุทธศาสนาจะมีบทบาทในการแก้ไข ภาวะวิกฤติของชาติที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้ได้ด้วยแนวทางต่างๆ ซึ่งเป็นการใช้ หลักพระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาวิกฤติของชาติอย่างยั่งยืน เพื่อเสนอ ต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

๒. การดำเนินงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้การดำเนินงานของ คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ดำเนินการศึกษาสภาพปัญหา และแนวทางการใช้หลักพระพุทธศาสนาในการแก้ไขปัญหาวิกฤติของชาติอย่างยั่งยืน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ คณะกรรมการการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ดำเนินการศึกษาเอกสาร และข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหลักพระพุทธศาสนาและข้อมูลสภาพการณ์ปัญหาของ

ประเทศไทยในช่วงที่ผ่านมา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์และสังเคราะห์แนวทางในการแก้ไขปัญหาของประเทศไทยอย่างยั่งยืน

๒.๒ คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้จัดให้มีการอภิปรายและรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤติของชาติ” ในวันศุกร์ที่ ๑๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ สำนักงานที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๓ คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้จัดให้มีการประชุมกลุ่มเป้าหมาย เรื่อง “พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤติของชาติ” ในวันศุกร์ที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ณ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เพื่อพิจารณาร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤติของชาติ

๒.๔ คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้พิจารณาข้อมูล รายละเอียดและความเห็นจากการสัมมนาและการประชุมกลุ่มเป้าหมาย เรื่อง พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤติของชาติ เพื่อยกร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤติของชาติ เสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และคณะรัฐมนตรี

๓. สารสำคัญและข้อค้นพบ

จากการดำเนินการศึกษา รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลจากข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ พบว่าการนำหลักพระพุทธศาสนามาใช้ในการแก้ไขปัญหาวิกฤติของชาติ ต้องพิจารณารายละเอียดและหลักการสำคัญต่างๆ ดังนี้

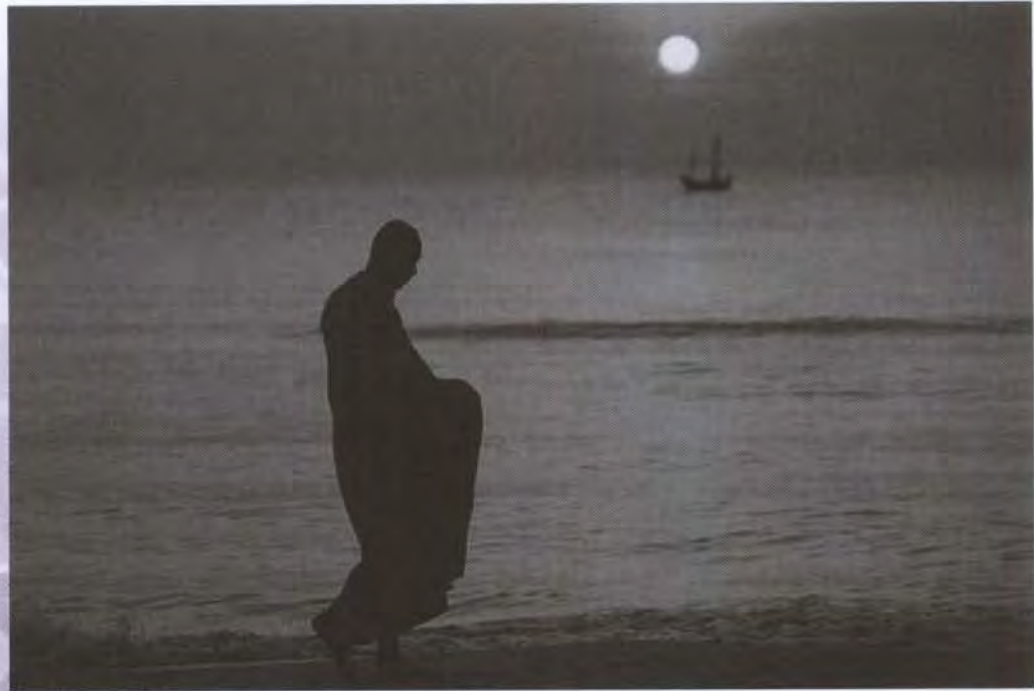
๓.๑ พระพุทธศาสนากับชาติไทย

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาตั้งแต่โบราณกาลกว่า ๒,๐๐๐ ปี นับตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๕ ที่พระเจ้าอโศกมหาราช ได้ส่งคณะสงฆ์ซึ่งมีพระโสณเถระกับพระอุตตรเถระเป็นหัวหน้าให้มาประกาศพระพุทธศาสนายังสุวรรณภูมิ ทั้งนี้ประชาชนชาวไทยกว่าร้อยละ ๙๐ นับถือพระพุทธศาสนาพระพุทธศาสนาได้ช่วยอบรมและกล่อมเกลাজิตใจของคนไทย ให้เป็นผู้มีความเมตตากรุณาในการสงเคราะห์แก่กันและกัน มีความกตัญญูกตเวที มีความสุภาพอ่อนโยน ให้ความเป็นมิตรแก่ คนต่างชาติ ต่างศาสนา พระมหากษัตริย์ของไทยทุกพระองค์ทรงเคารพและนับถือพระพุทธศาสนา ได้ทรงอาศัยหลักธรรมของพระพุทธศาสนา โดยเฉพาะ ทศพิธราชธรรม ในการปกครองประเทศ ได้ทรงทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา ให้มีความมั่นคงเจริญรุ่งเรืองตลอดมา ดังนั้น พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันที่สำคัญสถาบันหนึ่งคู่กับสถาบันชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์ชาติไทย พระพุทธศาสนาและสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ตามคำกล่าวที่ว่า “พระมหากษัตริย์คู่ชาติ พุทธศาสน์คู่ไทย”

๓.๒ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐและนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

๓.๒.๑ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๕ แนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐมาตรา ๗๙ ได้มีบทบัญญัติเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา มีข้อความ ดังนี้

“รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานและศาสนาอื่น ทั้งต้องส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต”

๓.๒.๒ นโยบายของรัฐบาล

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบาย ของรัฐบาลต่อรัฐสภา ในวันอังคารที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ นโยบายของรัฐบาลที่แถลงต่อรัฐสภาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา อยู่ในนโยบายศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรม ข้อ ๓.๔.๔ ซึ่งมีข้อความ ดังนี้

“ส่งเสริมการปรับปรุงองค์กรและกลไกที่รับผิดชอบด้านศาสนา เพื่อให้การบริหารจัดการ ส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนา มีความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพ

รวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา เพื่อนำหลักธรรม ของศาสนา มาใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสร้าง แรงจูงใจให้ประชาชน ใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตมากขึ้น”

ปรากฏว่าในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ไม่ได้กล่าวถึงพระพุทธศาสนาเลย ไม่มีการกล่าวถึงการอุปถัมภ์และ ค้ำครองพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาที่มีประชาชนส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน ตามที่บัญญัติไว้ในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้กล่าวสุนทรพจน์เนื่อง ในวันวิสาขบูชา ในวันที่ ๖ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๒ ที่ศูนย์ประชุมสหประชาชาติ โดยมีสาระสำคัญตอนหนึ่งว่า “มีความเชื่อว่า ถ้าเรานำคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า เรียนรู้ ที่จะมีความเมตตา กรุณา ความอดกลั้นและการให้อภัยซึ่งกันและกัน ถ้าเราจะระวัง ในเรื่องความโลภ ความโกรธ ความหลง เราก็จะผ่านพ้นปัญหาต่างๆ ไปได้ ถ้าทุกคน ร่วมมือร่วมใจทำตามคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า พยายามมองหาตัวเอง ก่อให้เกิด สันติภาพและปัญญาในการที่จะจัดการกับปัญหาส่วนบุคคล เราสามารถที่จะค้นพบ วิถีบุรุษในตัวเอง เพราะฉะนั้น เราก็น่าจะมีส่วนร่วมในการแก้ไขวิกฤตการณ์ ค้นหา ทางออกซึ่งคนต่างๆ ทั่วโลกนั้น กำลังมองหาอยู่” ซึ่งเป็นที่น่ายินดีที่นายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับคำสอน ของพระพุทธศาสนา

๓.๓ ปัญหาเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

- (๑) ปัญหาการห่างเหินจากศาสนา
- (๒) ปัญหาคุณภาพของชาวพุทธ

- (๓) ปัญหาการประพตติวิปริตผิดผลาดจากพระธรรมวินัย
- (๔) ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมและวัฒนธรรมไทย
- (๕) ปัญหาที่เกิดจากนโยบายและระบบการศึกษา
- (๖) ปัญหาที่เกิดจากวิกฤติทางจริยธรรม
- (๗) ปัญหาที่เกิดจากนโยบายของรัฐบาล

๓.๔ ภาวะวิกฤติของชาติ

๓.๔.๑ ภาวะวิกฤติของชาติด้านเศรษฐกิจ

- (๑) ประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับแรก ใน พ.ศ. ๒๕๐๓ ในปัจจุบันประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) แม้ว่าการพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมา จะทำให้รายได้ประชาชาติ และรายได้ต่อคนสูงขึ้นกว่าเดิม แต่ต้องยอมรับว่าประเทศไทยยังมีคนยากจน คนที่อยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนเป็นจำนวนไม่น้อย ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล อดีตเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้สรุปผลการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาที่ผ่านมาว่า “เศรษฐกิจดี สังคมมีปัญหา การพัฒนาไม่ยั่งยืน”
- (๒) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๙ กลุ่มประชากรร้อยละ ๒๐ มีรายได้สูงสุด เป็นเจ้าของรายได้โดยรวมทั้งหมดของประเทศถึงร้อยละ ๕๖.๒๙ ในขณะที่กลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยที่สุดร้อยละ ๒๐ เป็นเจ้าของรายได้โดยรวมทั้งหมดของประเทศเพียงร้อยละ ๓.๘๔ แสดงให้เห็นถึงโครงสร้างที่ไม่เท่าเทียมกันทางเศรษฐกิจในสังคมไทย
- (๓) การกระจายรายได้ที่ไม่เป็นธรรม ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจของสังคมไทย ปัญหาความยากจนของคนไทย เป็นปัญหาโครงสร้างทาง

เศรษฐกิจของประเทศไทยที่ทำให้คนเป็นจำนวนมากไม่น้อย โดยเฉพาะประชาชนที่อยู่ในชนบท ต้องได้รับความเดือดร้อนในการดำรงชีวิต

(๔) แม้รัฐบาลจะพยายามช่วยเหลือเกษตรกรโดยเฉพาะชาวนาในด้านต่างๆ แต่ต้องยอมรับว่าเกษตรกรซึ่งเป็นกระดูกสันหลังของประเทศ ยังต้องประสบความทุกข์ยากเดือดร้อนและปัญหาต่างๆ มากมาย ซึ่งโครงการประชานิยมของรัฐบาล แทนที่จะทำให้เกษตรกรมีรายได้สูงขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น กลับทำให้เกษตรกรเป็นหนี้สินเพิ่มขึ้น มีคุณภาพชีวิตที่ต่ำลง

(๕) การชุมนุมของกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) หรือกลุ่มเสื้อแดง โดยเฉพาะที่สี่แยกราชประสงค์ ในเดือนมีนาคมถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้ก่อให้เกิดผลเสียหายแก่ธุรกิจและเศรษฐกิจของประเทศอย่างใหญ่หลวง ทำให้ประเทศไทยได้สูญเสียเวลาและโอกาส ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นจำนวนมาก

๓.๔.๒ ภาวะวิกฤติทางด้านสังคม

(๑) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔ ได้กล่าวถึงสภาพด้านสังคมของประเทศไทย มีข้อความตอนหนึ่งกล่าวว่า “คนไทยกำลังประสบปัญหาวิกฤติค่านิยม” ที่เป็นผลกระทบจากการเคลื่อนไหวทางวัฒนธรรมต่างชาติเข้าสู่ประเทศ ทั้งทางสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศ สถาบันครอบครัวและสถาบันการศึกษา มีบทบาทในการอบรมเลี้ยงดู ให้ความรู้ปลูกฝังศีลธรรมให้มีคุณธรรมและจริยธรรม ลดน้อยลง นำไปสู่ค่านิยมและพฤติกรรมที่เป็นวัตถุนิยมและบริโภคนิยมเพิ่มมากขึ้น”

(๒) ความเจริญก้าวหน้าทางวัตถุ ความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้ทำให้เกิดช่องว่างที่ห่างไกลระหว่างความเจริญและความมั่นคงทางวัตถุกับความเจริญและความมั่นคงทางจิตใจ ลัทธิทุนนิยมและบริโภคนิยมได้ครอบงำ

สังคม ทำให้คนตกเป็นทาสของเงิน การเห็นแก่ผู้อื่นและประโยชน์ส่วนรวมลดน้อยลง

(๓) การทุจริตคอร์รัปชันได้เพิ่มมากขึ้น และรุนแรงยิ่งขึ้น มีการทุจริตเชิงนโยบาย มีการทุจริตเป็นกระบวนการ ทั้งนักการเมือง ข้าราชการ และนักธุรกิจ ค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ได้เปลี่ยนแปลง

(๔) ประเทศไทยต้องประสบภาวะวิกฤติด้านศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม แม้คนไทยจะมีการศึกษาที่สูงขึ้น แต่ในด้านจิตใจกลับเสื่อมลง คนเป็นจำนวนไม่น้อยเห็นห่างจากศาสนา ที่ตนนับถือ เห็นว่าศาสนาไม่มีความจำเป็นสำหรับสังคมปัจจุบัน

(๕) คนไทยเป็นจำนวนไม่น้อยไม่เห็นคุณค่า และความสำคัญ ของวัฒนธรรมไทย ซึ่งเป็นมรดกที่สำคัญของชาติ หันไปนิยมและหลงใหลวัฒนธรรมตะวันตกที่ไม่เหมาะสมกับคนไทย ทำให้ขาดความเป็นไทย เป็นคนไทยแต่เพียงชื่อ แต่จิตใจไม่ได้เป็นคนไทย ไม่มีความเคารพและจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักแห่งความมั่นคงของชาติ

(๖) สถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันที่เคารพสูงสุดของคนไทย พระมหากษัตริย์ได้ทรงปกครองบ้านเมือง โดยอาศัยหลักธรรม คือ ทศพิธราชธรรม เป็นหลัก ได้ทรงทำนุบำรุงบ้านเมืองให้เจริญมั่นคงมาจนทุกวันนี้ ได้ทรงประกอบพระราชกรณียกิจ นานัปการ เพื่อประโยชน์และความสุขของประชาชน โดยมีเห็นแก่ความสุขส่วนพระองค์ โดยเฉพาะพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์ของมหาชนชาวสยาม ตลอดระยะเวลา ๖๐ ปีที่ครองสิริราชสมบัติ ตามพระบรมราชปณิธานในพระปฐมบรมราชโองการที่ทรงมีพระราชดำรัสในวันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ จึงทำให้บ้านเมืองของเรามีความสงบสุขมาจนทุกวันนี้ ผ่านพ้นวิกฤติต่างๆ ด้วยดี เป็นที่น่าเสียดใจที่มีคนไทยบางคนไม่มีความเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์ ไม่มีความกตัญญูกตเวทิต่อสถาบัน

พระมหากษัตริย์ ที่ทรงปกป้องคุ้มครองแผ่นดินไทยที่อุดมสมบูรณ์และร่มเย็นเป็นสุข ให้พวกเราคนไทยได้เกิดและอาศัย คนไทยที่ออกตัญญูออกแควที่บางคน ยังบังอาจลบลู่ดูหมิ่นสถาบันพระมหากษัตริย์ บังอาจคิดที่จะเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองประเทศที่เป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

(๗) การพัฒนาประเทศในระยะที่ผ่านมา อาศัยทรัพยากรธรรมชาติที่มีเหลือเฟือ และแรงงานถูกเป็นฐาน ประกอบกับการขาดความเอาใจใส่ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๘) ภาวะวิกฤติของชาติที่น่าเป็นห่วงอีกเรื่องหนึ่ง คือ ปัญหาเด็กและเยาวชน จนทำให้มีความประพฤติที่เบี่ยงเบน ประพฤติตนไม่เหมาะสม ดิตยาเสพติด ลักขโมย ยกพวกเข้าทำร้ายกัน แม้แต่เยาวชนที่เป็นคนเก่ง เรียนอยู่ในโรงเรียนที่มีชื่อเสียงยังเกิดความเครียดถึงกับเผาโรงเรียนของตนเอง

๓.๔.๓ ภาวะวิกฤติด้านการเมืองและการปกครอง

(๑) เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน พ.ศ. ๒๔๗๕ คณะราษฎรได้เปลี่ยนแปลงการปกครองโดยกำหนดหลัก ๖ ประการ ในการบริหารประเทศ ซึ่งไม่มีหลักศาสนา ทั้งที่ศาสนาเป็นสถาบันหลักของชาติ และเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาคนและสังคม

(๒) การปฏิรูปการเมืองของไทยยังไม่ได้รับความสำเร็จเท่าที่ควร การเมืองของไทยยังไม่เป็นประชาธิปไตยที่แท้จริง การปกครองยังไม่เป็นประชาธิปไตยโดยประชาชนของประชาชนและเพื่อประชาชน นักการเมืองยังขาดอุดมการณ์ประชาธิปไตย วัฒนธรรมประชาธิปไตยยังขาดอุดมคติที่จะทำงานเพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ

(๓) ประชาธิปไตยที่ยั่งยืนจะต้องมีศาสนาและธรรมาธิปไตยเป็นรากฐานตามคำกล่าวของท่านพุทธภิกขุที่ว่า “ธรรมะกับการเมืองเป็นสิ่งที่แยกกันไม่ได้ แยกกันเมื่อใด การเมืองก็เป็นเรื่องทำลายโลก” ตามคำกล่าวของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ที่ว่า “ถ้าธรรมาธิปไตยไม่มาก็หาประชาธิปไตยไม่เจอ” ตามคำกล่าวของมหาตมะคานธีที่ว่า “การเมืองที่ปราศจากศาสนา เป็นสิ่งสกปรกโสภณที่ควรละทิ้งอย่างยิ่ง”

(๔) นักการเมืองเป็นจำนวนไม่น้อยตกอยู่ภายใต้อำนาจของความโลภ ความโกรธ และความหลง โลกที่จะได้ตำแหน่งและอำนาจ จึงมีผู้กล่าวว่าระบอบการเมืองไทยไม่ใช่ประชาธิปไตย ถือประชาชนเป็นใหญ่ แต่เป็นกิเลสาธิปไตย ถือกิเลสเป็นใหญ่

(๕) ประชาชนยังไม่เข้าใจสิทธิและหน้าที่ของตนเองในระบอบประชาธิปไตย ไม่ได้ใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่อย่างถูกต้อง ทำให้มีผู้กล่าวว่าระบอบการเมืองของไทย ไม่ใช่ประชาธิปไตย ถือประชาชนเป็นใหญ่ แต่เป็นระบอบธนาธิปไตย ถือเงินเป็นใหญ่

(๖) ความขัดแย้งทางความคิด ความเชื่อทางการเมือง ทำให้คนไทยเกิดความแตกแยก แยกความสามัคคี มีการชุมนุมที่ใช้ความรุนแรง

(๗) ความไม่สงบในจังหวัดภาคใต้ ที่ก่อให้เกิดทั้งปัญหาการเมือง ปัญหาสังคม และปัญหาเศรษฐกิจ ที่กระทบกระเทือนต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประเทศ ต่อความสงบสุขของสังคมต่อความมั่นคงของชาติ

๓.๕ การกำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา

ในฐานะที่พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักคู่กับสถาบันชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์ พระพุทธศาสนากำลังมีปัญหามากหลายประการ ทำให้เกิดความไม่เข้มแข็ง

ขาดพลังอำนาจในการที่จะแก้ไขภาวะวิกฤติของชาติ จึงจำเป็นที่รัฐบาล คณะสงฆ์ องค์การพระพุทธศาสนา และพุทธศาสนิกชนจะต้องร่วมมือกันอย่างจริงจัง และต่อเนื่องในการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา และเมื่อรัฐบาลได้กำหนดนโยบาย การทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาที่ชัดเจนแล้ว จะต้องดำเนินการ ตามนโยบาย ที่กำหนดอย่างจริงจัง จริงจัง และต่อเนื่อง โดยให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนงาน ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ โครงการ เพื่อดำเนินการให้เกิดเป็นรูปธรรม มีการติดตาม ประเมินผลอยู่เสมอ ให้ความสนับสนุนในด้านงบประมาณและบุคลากรอย่างเพียงพอ และเหมาะสม

๓.๖ พระพุทธศาสนากับการแก้ไขภาวะวิกฤติของชาติ

๓.๖.๑ พระบรมราชาบาทเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้ทรงมี พระราชดำรัสแก่ประชาชนก่อนจะทรงผนวชเป็นพระภิกษุ ในวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๔๙๙ มีข้อความตอนหนึ่ง ดังนี้

“พระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติของเรานี้ ตามความ อบรมที่ได้รับมาก็ดี ตามความศรัทธาเชื่อถือส่วนตัวข้าพเจ้าก็ดี เห็นเป็นศาสนาที่ดี ศาสนาหนึ่งมีคำสั่งสอนให้คนประพฤติเป็นคนดีน่าเลื่อมใสยิ่งนัก”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทาน พระบรมราชาบาทแก่พุทธสมาคมแห่งประเทศไทย เพื่อเชิญไปอ่านในพิธีเปิดการ ประชุมใหญ่ของสมาคมพระพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักร ครั้งที่ ๑๗ ที่จังหวัดกาฬสินธุ์ ในวันที่ ๑๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ มีข้อความดังนี้

“พระพุทธศาสนาบริบูรณ์ด้วยสัจธรรม ที่เป็นสาระและเป็น ประโยชน์ในทุกระดับ แต่จะต้องศึกษาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และปฏิบัติให้เหมาะสม แก่ภาวะปัจจุบันด้วยศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง จึงจะเกิดประโยชน์ขึ้นได้

บัดนี้ ประเทศชาติกำลังพัฒนาในทุกด้าน และต้องการความสามัคคี ความสงบเรียบร้อย ผลดีทั้งปวงจะเกิดขึ้นได้ ด้วยประชาชนมีหลักของใจอันมั่นคง มีศรัทธาและปัญญาอันถูกต้อง และปฏิบัติตนอยู่ในทางที่เป็นประโยชน์ส่วนรวม กรณีกิจอันสำคัญของท่านทั้งหลาย คือ การส่งเสริมประชาชนให้มีพระรัตนตรัยและธรรมในพระพุทธศาสนาเป็นหลักของใจ และความประพฤติดด้วยศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง แต่ทั้งนี้ท่านทั้งหลายจะต้องเจริญศรัทธาและปัญญาที่ถูกต้อง คือความเชื่อในเหตุที่แท้ ในผลที่แท้ไม่สับสน และปัญญาสามารถรู้ตามความเป็นจริง อันเกิดจากความสงบของจิตให้เกิดขึ้นในตนเองก่อน จึงจะสามารถพิจารณาให้เห็นวิธีปฏิบัติ เพื่อรักษาส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้เป็นประโยชน์แก่ประชาชนประเทศชาติได้”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาท แก่พุทธสมาคมแห่งประเทศไทยฯ เพื่อเชิญไปอ่านในพิธีเปิดการประชุมใหญ่ของสมาคมพุทธศาสนาทั่วราชอาณาจักรครั้งที่ ๒๓ ณ จังหวัดจันทบุรี ในวันที่ ๖ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๘ มีข้อความดังนี้

“พระพุทธศาสนาชี้ทางดำเนินชีวิตที่ปราศจากโทษ ช่วยให้เกิดความเจริญร่มเย็นได้อย่างแท้จริง เพราะมีคำสั่งสอนที่มีลักษณะพิเศษประเสริฐ ในประการที่อาศัยเหตุผลอันถูกต้องเที่ยงตรง ตามความเป็นจริง เป็นพื้นฐานและแสดงคำอธิบายที่ครบถ้วนชัดเจน ใช้ปัญญาไตร่ตรองตามและหยิบยกขึ้นปฏิบัติ เพื่อความสุขความเจริญ และความบริสุทธิ์ได้ตามความสามารถ และอภัยภัยของตน จึงเป็นศาสนาที่เข้ากับหลักวิทยาศาสตร์ และเป็นประโยชน์ได้แท้จริงแก่ทุกคนที่จะพอใจกันเข้ามาศึกษา เลือกสรรหัวข้อเหมาะสมไปปฏิบัติ

๓.๖.๒ การปฏิบัติตามพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม และจิตใจ ในหลายวโรกาส

ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองราชย์ พระบรมราชาโหวาททุกองค์ ล้วนทรงคุณค่าและประโยชน์อันยิ่งใหญ่ สอดคล้องกับคำสอนของพระพุทธศาสนาที่จะช่วยในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เจริญมั่นคงอย่างยั่งยืน ในโอกาสนี้ ขอเชิญพระบรมราชาโหวาทบางองค์ ที่เกี่ยวกับศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม และจิตใจ เพื่อน้อมเกล้าฯ รับไปประพฤติปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความเจริญรุ่งเรือง ความมั่นคงแก่ตัวเราเอง สังคม และประเทศชาติ ให้สามารถพ้นจากภาวะวิกฤติของชาติทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการปกครอง

คุณธรรม ๔ ประการ พระราชทานในวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕

การรักษาอิสรภาพและความเป็นไทยให้ดำรงมั่นคงยืนยาวไป ถือเป็นกรณีศึกษาอันสูงสุด นอกจากต้องอาศัยการบริหารประเทศที่ฉลาด สามารถและสุจริตเป็นธรรมแล้ว ยังต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนทั้งชาติด้วย คือ ประชาชนแต่ละคนจะต้องชวนช่วย สร้างสรรค์ประโยชน์และดำรงอยู่ในคุณธรรมอันสมควรแก่ฐานะของตน คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติมีอยู่ ๔ ประการ ประการแรก คือ การรักษาความสัจ ความจริงใจที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติในความสัจความดีนั้น ประการที่สาม คือ การอดทนอดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง คุณธรรมสี่ประการ ถ้าแต่ละคนพยายามปลุกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว จะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็นและมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ ตามประสงค์"

พระราชทานในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ มณฑลพิธีท้องสนามหลวง เนื่องในพิธีพระราชสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี ในวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕

คุณธรรม ๔ ประการ พระราชทานในวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

“ข้าพเจ้ามีความยินดีเป็นอย่างยิ่งที่มาอยู่ในท่ามกลางมหาสมาคมพร้อมด้วยบุคคลจากทุกสถาบันในชาติ ตลอดจนประชาชนชาวไทย ขอขอบใจในคำอวยพรและเฉลิมฉลองยิ่งใหญ่ ที่ทุกคนตั้งใจจัดทำให้ข้าพเจ้าเป็นพิเศษ รัฐบาลได้จัดงานครั้งนี้ ได้เรียบร้อยและงดงาม น้ำใจของประชาชนชาวไทยที่มาร่วมกันแสดงออกทั่วประเทศรวมทั้งที่มาพร้อมเพรียงกันในวันนี้ ปลื้มใจมากเพราะแต่ละคนได้แสดงออกและตั้งใจมาด้วยความหวังเฝ้ารอจากใจ จึงขอขอบใจทุกคน จิตใจที่เปี่ยมไปด้วยความปรารถนาดีและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของทุกคน ทุกฝ่ายนี้ ทำให้ข้าพเจ้าเห็นแล้ว มีกำลังใจมากขึ้น นึกถึงคุณธรรมซึ่งเป็นที่ตั้งของความรักความสามัคคีที่ทำให้คนไทยเราสามารถร่วมมือร่วมใจกันรักษา และพัฒนาชาติบ้านเมือง ให้เจริญรุ่งเรืองต่อไปได้ตลอดรอดฝั่ง

ประการแรก คือ การที่ทุกคนคิด พูด ทำดีด้วยความมุ่งดี มุ่งเจริญต่อกัน
ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงานประสานประโยชน์ให้กัน ให้งานที่ทำสำเร็จแก่ตนเอง ผู้อื่น และประเทศชาติ

ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริตในกฎหมายและในระเบียบแบบแผนโดยเท่าเทียมเสมอกัน

ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความดีความเห็นชอบของตน ให้ถูกต้องเที่ยงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุผล

หากความคิด จิตใจ และความประพฤติที่ลงรอยเดียวกันในทางที่ดีที่เจริญนี้ยังพร้อมมูลอยู่ในใจของคนไทยทุกคนทุกหมู่เหล่ารักษาจิตใจและคุณธรรมนี้ให้ได้อย่างเหนียวแน่น และถ่ายทอดความคิดจิตใจกันต่อไปทุกอย่างอย่าให้ขาดหายไป เพื่อให้ประเทศชาติของเราดำรงยั่งยืนอยู่ด้วยความร่มเย็นเป็นสุขทั้งในปัจจุบันและภายหน้า”

พระราชทานในพระราชวโรกาสเสด็จออกมหาสมาคมรับการถวาย
พระพรชัยมงคล ณ สีหบัญชร พระที่นั่งอนันตสมาคมพระราชวังดุสิต ในวันที่ ๙ มิถุนายน
พ.ศ. ๒๕๕๙

ส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง

“ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดี ไม่มีใครจะทำให้ทุกคน
เป็นคนดีได้ทั้งหมด การทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อย จึงมิใช่การทำให้
ทุกคนเป็นคนดี หากแต่อยู่ที่ส่งเสริมคนดี ให้คนดีได้ปกครองบ้านเมือง และควบคุม
คนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจ ไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้”

พระราชทานในพิธีเปิดงานชุมนุมลูกเสือแห่งชาติ ณ ค่ายลูกเสือ
วชิราวุธ จังหวัดราชบุรี ในวันที่ ๑๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๒

ความคิดจิตใจของคนเปลี่ยนแปลงไปในทางเสื่อม

“ในบ้านเมืองเราทุกวันนี้ มีเสียงกล่าวกันว่าความคิดจิตใจของคน
เปลี่ยนแปลงไปในทางที่เสื่อม ความประพฤติ ที่เป็นความทุจริตหลายอย่าง มีทำที่
ที่จะกลายเป็นสิ่งที่คนทั่วไป พากันยอมรับและสมยอมให้กระทำกันได้เป็นธรรมดา
สถานการณ์เช่นนี้ย่อมทำให้วิถีชีวิตแต่ละคนมีดมัวลงไป เป็นปัญหาใหญ่ที่เหมือน
กระแสคลื่นอันไหลบ่าท่วมทั่วไปหมด จำเป็นต้องแก้ไขด้วยการร่วมกันฝ่าคลื่น
ที่กล่าวนั้น ในการดำเนินชีวิตของเรา เราต้องข่มใจ ไม่กระทำสิ่งใดๆ ที่เรารู้สึก
ด้วยใจจริงว่าเสื่อม เราต้องฝืนต้องต้านความคิดและความประพฤติทุกอย่างที่รู้สึก
ขัดกับธรรมะ เราต้องกล้าและบากบั่นที่จะกระทำ สิ่งที่เราทราบว่าเป็นความถูกต้อง
และเป็นธรรม ถ้าเราพร้อมกันทำเช่นนี้ให้ได้จริงๆ ให้ผลความดีบังเกิดมากขึ้นๆ
ก็จะช่วยค้ำจุนส่วนรวมไว้ไม่ให้เสื่อมไป และจะช่วยให้ฟื้นคืนดีขึ้นให้เป็นลำดับ”

พระราชทานแก่สภายูวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ ในพระบรม-
ราชูปถัมภ์ในพิธีเปิดการประชุมยูวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ ครั้งที่ ๑๒ ในวันที่ ๑๒
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๑๓

การปลูกฝังความคิดจิตใจที่สุจริต

“การแก้ไขปัญหาเยาวชนที่ยุวพุทธิกสมาคมจะทำได้เป็นอย่างดีจะได้แก่ การปลูกฝังความคิดจิตใจที่สุจริต และส่งเสริมความประพฤติที่ดีงามต่างๆ ในการนี้ มีจุดสำคัญที่เป็นหลักปฏิบัติอยู่ที่จะต้องพิสูจน์ว่าการทำสิ่งที่ดีงามนั้นไม่ใช่ของที่พินสมัย หรือน่ากระดากอาย หากเป็นของที่ทุกคนทำได้ไม่ยากและให้ผลตอบแทนอย่างคุ้มค่า เพราะความดีนั้นทรงค่าและทรงผลดีอยู่ตลอดกาล มิได้เปลี่ยนแปลง มีแต่ค่านิยมเท่านั้นที่เปลี่ยนแปลงไป”

พระราชทานแก่สภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์
ในพิธีเปิดการประชุมยุวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ ครั้งที่ ๑๓ ในวันที่ ๑๓ เมษายน พ.ศ. ๒๕๑๖

หน้าที่ของพุทธศาสนิกชน

“ทุกคนที่ถือตัวเป็นพุทธศาสนิกชนจะต้องศึกษาพระพุทธศาสนาตามภูมิปัญญา ความสามารถ และโอกาสของตนที่มีอยู่ ให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง กระจ่างชัดขึ้นในหลักธรรม เมื่อศึกษาเข้าใจแล้ว เห็นประโยชน์แล้วก็น้อมนำมาปฏิบัติ ทั้งในการดำเนินชีวิตประจำวัน และการทำงานของตน เพื่อให้เกิดความสุข ความสงบร่มเย็น และความเจริญงอกงามในชีวิตเพิ่มพูนขึ้นเป็นลำดับตามขีดความสามารถของแต่ละคน ถ้าชาวพุทธรู้ธรรมะปฏิบัติธรรมะอย่างถูกต้องทั่วถึงกันมากขึ้น ปฏิบัติการบ่อนเบียนพระศาสนาให้เศร้าหมองก็ลดน้อยลง เพราะทุกวันนี้ที่เกิดความเสื่อมความเสียหาย ก็มีผู้ใช้ใดใครอื่นทำให้ เป็นเรื่องที่ชาวพุทธผู้ไม่รู้ไม่เข้าใจและไม่ปฏิบัติตามธรรมะ ทำขึ้นเกือบทั้งนั้น”

พระราชทานแก่สภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติในพระบรมราชูปถัมภ์
ในพิธีเปิดการสัมมนาของสภายุวพุทธิกสมาคมแห่งชาติฯ ในโอกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ ๒๐๐ ปี ในวันที่ ๑๓ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๒๕

การทำงานให้สัมฤทธิ์ผล

“การที่จะทำงานให้สัมฤทธิ์ผลที่พึงปรารถนา คือที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรมด้วยนั้น จะอาศัยความรู้แต่เพียงอย่างเดียวมิได้ จำเป็นต้องอาศัย ความสุจริต ความบริสุทธิ์ใจ และความถูกต้องเป็นธรรมประกอบด้วย”

“สิ่งสำคัญที่สุดที่ทุกคนจะต้องมีอยู่เสมอไปในการทำงาน คือ ความกระตือรือร้น ความบริสุทธิ์ใจ และอุดมคติ”

พระราชทานในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัย
รามคำแหงในวันที่ ๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๒

การดำรงรักษาชาติประเทศ

“ชาติบ้านเมืองนั้น คือ ชีวิต เลือดเนื้อ และสมบัติของเราทุกคน และการดำรงรักษาประเทศชาตินั้นมิใช่หน้าที่ของผู้ใด หมู่ใดโดยเฉพาะ หากแต่เป็น หน้าที่ของทุกฝ่ายทุกคน ที่จะต้องร่วมมือกระทำพร้อมกันไปโดยสอดคล้องกัน เกื้อกูลกัน และมีจุดมุ่งหมาย มีอุดมคติร่วมกัน ถ้าหมู่หนึ่งหมู่ใดทำหน้าที่เป็นอันตรายไป ก็อาจทำให้ทั้งชาติแตกสลายทำลายไป”

พระราชทานในพิธีตรวจพลสวนสนามเนื่องในโอกาสงานพระราช
พิธีรัชดาภิเษกในวันที่ ๘ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๒๙

วิชาความรู้กับหลักธรรมของศาสนา

“ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากการประพฤติชอบ และการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นหลักสำคัญ ผู้ที่จะสามารถประพฤติชอบและหาเลี้ยงชีพชอบ ได้ด้วยนั้น ย่อมจะต้องมีทั้งความรู้ทั้งหลักธรรมทางศาสนา เพราะสิ่งแรก เป็นปัจจัย สำหรับส่งเสริมความประพฤติและการปฏิบัติการทำงานให้ชอบ คือให้ถูกต้องและเป็นธรรม วิชาการกับหลักธรรมนี้มีประกอบพร้อมกันกับอยู่ในผู้ใด ผู้นั้นจะประสบความสำเร็จ โดยสมบูรณ์”

พระราชทานแก่โต๊ะครู และนักเรียนโรงเรียน ราษฎรสอนศาสนา-
อิสลาม จากภาคใต้ ในวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๙

ความสุขด้วยการให้

“คุณธรรมข้อหนึ่งที่ยังมีอยู่อย่างสมบูรณ์ในจิตใจของคนไทยก็คือ
การให้ การให้ไม่ว่าจะให้สิ่งใด แก่ผู้ใด โดยสถานะใดก็ตาม เป็นสิ่งที่พึงประสงค์
อย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องประสานไมตรีอย่างสำคัญระหว่างบุคคลกับบุคคล และทำให้
สังคมมีความมั่นคงเป็นปึกแผ่นด้วยความสามัคคี”

“ข้าพเจ้าจึงปรารถนาอย่างยิ่งจะเห็นชาวไทยมีความสุขถ้วนหน้า
การให้ คือ ให้ความรัก ความเมตตาแก่กัน ให้น้ำใจไมตรีกัน ให้อภัย ไม่ถือโทษโกรธเคืองกัน
ให้การสงเคราะห์อนุเคราะห์กัน โดยมุ่งดีมุ่งเจริญต่อกัน ด้วยความบริสุทธิ์และจริงใจ”

พระราชทานเป็นพรปีใหม่แก่ประชาชน เนื่องในโอกาสวันขึ้นปีใหม่
ในวันที่ ๓๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๕

จิตใจและความประพฤติที่สะอาดและมีระเบียบเป็นรากฐานที่สำคัญ ของชีวิต

“จิตใจและความประพฤติที่สะอาดและมีระเบียบเป็นรากฐาน
ที่สำคัญของชีวิต ทั้งจิตใจและความประพฤติ ดังนั้น ใ้ว่าจะเกิดขึ้นเองได้ หากแต่จะ
จำเป็นต้องฝึกหัดอบรมและสนับสนุนส่งเสริมกันอย่างจริงจังสม่ำเสมอนับแต่บุคคล
เกิดตั้งที่มนุษย์ไม่ว่าชาติใดภาษาใด ได้เฝ้าพยายามกระทำสืบต่อกันมาทุกยุคทุกสมัยทั้งนี้
เพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความสงบ ดังนั้น ถึงแม้เราจะอยู่ท่ามกลาง
ความเจริญรุดหน้าแห่งยุคปัจจุบันอย่างไร เราก็ทอดทิ้งการศึกษาทางด้านจิตใจ
และศีลธรรมไม่ได้ ตรงข้ามเราควรเอาใจใส่ให้มีความเข้าใจถูกต้องสอดคล้องกับ
สภาพแวดล้อมทั้งหลายที่วิวัฒนาการไปไม่หยุดยั้ง”

ชาวพุทธที่แท้

“ชาวพุทธที่แท้จริงเป็นผู้คิดชอบ ปฏิบัติชอบอยู่เป็นปกติ อยู่ ณ ที่ใดทำให้ที่นั้นสงบร่มเย็นมีแต่ความปรองดองและสร้างสรรค์ จึงเป็นโชคดีอย่างยิ่งที่ประเทศไทยเรามีพระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติ ทำให้คนไทยทุกเชื้อชาติศาสนา อยู่ร่วมกันด้วยความสงบสุข มีความรักความปรารถนาดีต่อกัน มีการอนุเคราะห์ซึ่งกันและกัน มีความสมัคกลมกลืนสามัคคีกันเป็นอย่างดี การที่ยุวพุทธิกสมาคม ได้ตั้งใจพยายามที่จะปลูกจิตสำนึกของชาวพุทธ ให้หนักแน่นมั่นคงในพระศาสนายิ่งขึ้น จึงเป็นสิ่งที่มิควรประโยชน์ ทั้งแก่การจรรโลงพระพุทธศาสนายิ่งขึ้น และแก่ส่วนรวมคือ ประเทศชาติอันเป็นที่เกิด ที่อาศัย”

พระราชทานแก่สภายูวพุทธิกสมาคมแห่งชาติ ในพระบรม-
ราชูปถัมภ์ในพิธีเปิดการประชุมยูวพุทธิกสมาคมทั่วประเทศ ครั้งที่ ๑๗ ในวันที่ ๒๖
ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๗

การบำเพ็ญประโยชน์

“การบำเพ็ญประโยชน์จะต้องทำที่ตัวเองก่อน ด้วยการประพฤติดี
เป็นต้นว่ารักษาระเบียบวินัย รักษาความสัตย์สุจริต ขยันหมั่นเพียร ปฏิบัติการงาน
ด้วยความเข้มแข็งหนักแน่น ให้จดคิดเป็นนิสัย ผลของการทำความดีที่เป็น
ตัวประโยชน์ก็จะงอกงามขึ้น ในตัวผู้ปฏิบัติอย่างเต็มเปี่ยม แล้วจะสะท้อนออกถึงผู้อื่น
พลอยให้ผู้อื่นและส่วนรวมได้ผลดีด้วย”

พระราชทานในพิธีปฏิญาณตนและสวนสนาม เนื่องในวันคล้าย
วันสถาปนาลูกเสือแห่งชาติ ในวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๗

พระราชทานในพิธีเปิดการสัมมนาเรื่อง การพัฒนาสังคม
ในด้านศีลธรรมและจิตใจ จัดโดยคณะกรรมการส่งเสริมศีลธรรมและจิตใจ
สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ วันที่ ๑๘ ธันวาคม
พ.ศ. ๒๕๑๖

๓.๖.๓ การใช้กระบวนการแก้ไขปัญหาดตามหลักอริยสัจสี่

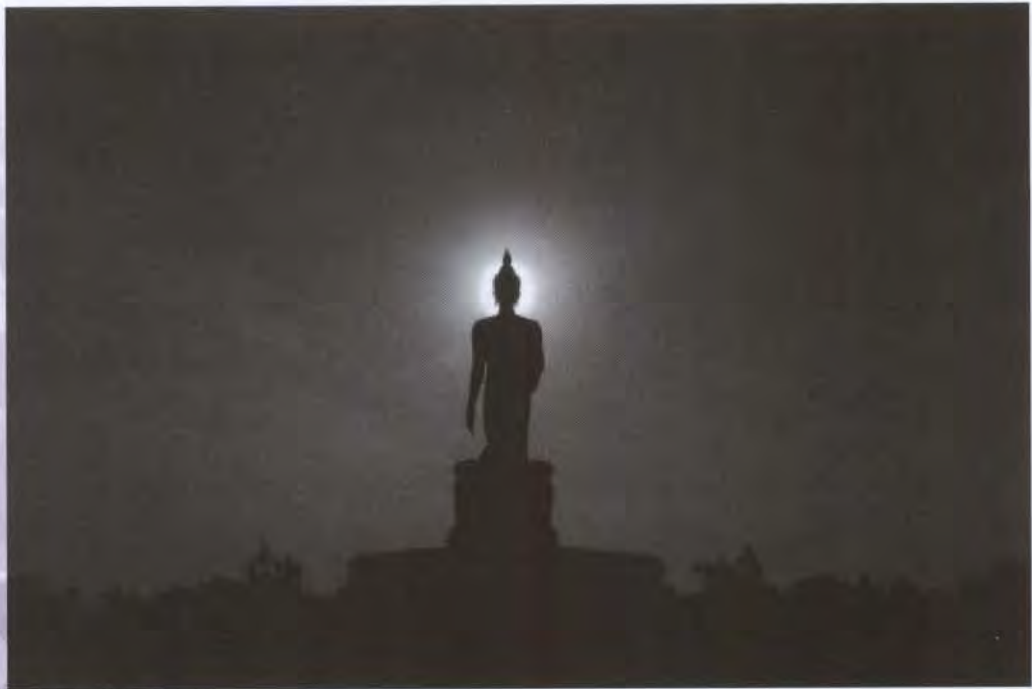
(๑) ทุกข์ คือ ความไม่สบายกาย ไม่สบายใจหรือสภาวะที่บีบคั้น
กาย ใจ

(๒) สมุทัย คือ สาเหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ ได้แก่ ตัณหา

(๓) นิโรธ คือ ความพ้นทุกข์ หมายถึง นิพพานซึ่งเป็นจุดหมาย
สูงสุดในพระพุทธศาสนา

(๔) มรรค คือ ทางแห่งความพ้นทุกข์หรือข้อปฏิบัติเพื่อ
ให้พ้นจากความพ้นทุกข์ ได้แก่อริยมรรค ๘ ประการ คือ สัมมาทิฎฐิ (ความเห็นชอบ)
สัมมาสังกัปปะ (ความดำริชอบ) สัมมาวาจา (การเจรจาชอบ) สัมมากัมมันตะ
(การทำงานชอบ) สัมมาอาชีวะ (การเลี้ยงชีพชอบ) สัมมาวายามะ (ความเพียรชอบ)
สัมมาสติ (การระลึกชอบ) สัมมาสมาธิ (การตั้งมั่นชอบ)

อริยสัจสี่แบ่งได้เป็น ๒ ส่วน คือ อริยสัจส่วนเหตุ และอริยสัจส่วนผล
อริยสัจส่วนเหตุ คือ สมุทัย และมรรค อริยส่วนผล คือ ทุกข์ และนิโรธ ซึ่งสมุทัย
เป็นเหตุ ทุกข์เป็นผล และมรรคเป็นเหตุ นิโรธเป็นผลพระพุทธศาสนาจึงเป็นศาสนา
แห่งเหตุผล เมื่อมีเหตุจะมีผล เมื่อมีผลจะต้องมีเหตุ อริยสัจสี่จึงเป็นกระบวนการ
แก้ไขปัญหากุทุกข์ในอริยสัจสี่ก็คือปัญหา ซึ่งกระบวนการแก้ปัญหาดตามหลักอริยสัจ
ของพระพุทธเจ้า อาจนำมาใช้ในการแก้ปัญหาดสังคม และภาวะวิกฤติของชาติได้
เป็นอย่างดี โดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ ประการแรก คือ การกำหนดปัญหา
ประการที่สอง คือ การสาเหตุของปัญหา ประการที่สาม คือ การกำหนดวัตถุประสงค์
และเป้าหมายของการแก้ปัญหาด ประการที่สี่ คือ การกำหนดวิธีการแก้ปัญหาด

๓.๖.๔ หลักธรรมของพระพุทธศาสนาที่จะใช้แก้ภาวะวิกฤติของชาติ

ในพระพุทธศาสนามีหลักธรรมคำสอนมากมาย ที่อาจจะเลือกนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาสังคมและประเทศชาติ รวมทั้งการแก้ไขภาวะวิกฤติของชาติ ทั้งนี้หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา ที่อาจจะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาภาวะวิกฤติของชาติ มีอาทิ ไตรสิกขา, ทางสายกลาง หรือมัชฌิมาปฏิปทา, สันโดษ, ทศพิธราชธรรม, สัปปริสธรรม, สังคหวัตถุ, ความกตัญญูกตเวที และความสามัคคี

๓.๖.๕ ความเห็นของพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตฺโต)

ซึ่งประกอบด้วย ต้องกู้คุณภาพคน ให้ธรรมะกลับมาในตัวตน, การพัฒนาคนตามหลักพระพุทธศาสนา ประกอบด้วย กายภาวนา คีลภาวนา จิตภาวนา และปัญญาภาวนา, ธรรมาธิปไตยไม่มา จึงหาประชาธิปไตยไม่เจอ, ทางออกอันเดียวของสังคมไทย ที่เสื่อมโทรมและเลือนลอย และความเห็นผิดสำคัญที่ครอบงำอารยธรรมของมนุษย์สมัยปัจจุบัน

๓.๗ ภาคส่วนต่างๆ มีบทบาทในการทำนุบำรุง ส่งเสริมพระพุทธศาสนา

๓.๗.๑ การทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาเป็นหน้าที่ของภาคส่วนต่างๆ จะต้องร่วมมือ และประสานงานกันอย่างเข้มแข็ง จริงจังและต่อเนื่อง ทั้งรัฐบาล หน่วยราชการ คณะสงฆ์ องค์การพระพุทธศาสนา สถานศึกษา ประชาชน สื่อมวลชน ทุกภาคส่วนต้องผนึกกำลังกัน

๓.๗.๒ รัฐบาลจะต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา จะต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านาน ตามที่บัญญัติในแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

๓.๗.๓ หน่วยราชการจะต้องถือเป็นนโยบายและภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาข้าราชการ เจ้าหน้าที่ของรัฐและพนักงานรัฐวิสาหกิจ ให้เป็นผู้มีคุณภาพ เป็นผู้มีความรู้ นำความรู้ ตามพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ว่า “รากฐานที่นับว่าสำคัญคือรากฐานทางจิตใจ”

๓.๗.๔ มหาเถรสมาคม และคณะสงฆ์ ควรปรับปรุงการบริหารคณะสงฆ์ ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๓.๗.๕ ผู้บริหารการศึกษาทุกระดับ รวมทั้งครู อาจารย์ จะต้องตระหนักในความสำคัญของศาสนาตามพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ว่า “คนเราต้องมีศาสนา มีความคิดหรือสิ่งที่คิดประจำใจ อันเป็นแนวทางปฏิบัติในใจ ประจำตัว และต้องมีการศึกษาคือความรู้ต่างๆ ทั้งในด้านจิตใจ ทั้งในด้านวัตถุ เพื่อประกอบกับตัว เพื่อที่จะมีชีวิตอยู่ได้ ทั้งสองอย่างเป็นสิ่งสำคัญและเป็นสิ่งที่จะแยกกันไม่ได้”

๓.๗.๖ องค์การพระพุทธศาสนาจะต้องตระหนักในบทบาท และภารกิจ ในการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา เพื่อให้พระพุทธศาสนามีบทบาทในการ แก้ไขปัญหาสังคม

๓.๗.๗ พุทธศาสนิกชนจะต้องปฏิบัติตามพุทธปณิธาน ๔ ประการ คือ (๑) มีความรู้ความเข้าใจธรรมะอย่างถูกต้องและ เพียงพอ (๒) ปฏิบัติธรรมะให้ได้ผลตามควรแก่ตน (๓) เผยแผ่ธรรมะ อธิบายและสอนธรรมะให้ผู้อื่นเข้าใจได้ และ (๔) ถือเป็นหน้าที่สำคัญในการที่จะป้องกัน แก้ไข ขจัดภัยที่เกิดแก่พระพุทธศาสนา ในรูปแบบ ต่างๆ ให้หมดสิ้นไป

๓.๗.๘ สื่อมวลชนรวมทั้งหนังสือพิมพ์ สิ่งพิมพ์ วิทยุกระจายเสียง และวิทยุโทรทัศน์ ควรร่วมมือในการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา เพื่อให้พระพุทธศาสนาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคม ในการแก้ไขภาวะวิกฤติของชาติ ในการพัฒนาสังคมและส่งเสริมความมั่นคงของชาติ

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

๔.๑ ด้านนโยบายและยุทธศาสตร์เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

๔.๑.๑ รัฐบาลควรกำหนดนโยบายการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา ให้ชัดเจน อย่างน้อยควรมีการระบุว่า รัฐบาลจะอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ตามแนวนโยบายพื้นฐานของรัฐ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๘

๔.๑.๒ รัฐบาลควรจัดให้มีแผนทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดทำยุทธศาสตร์ และโครงการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนา มีการติดตามผลประเมินผลเป็นประจำ เพื่อทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้มีความสถิตสถาพรคู่กับสถาบันชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์ตลอดไป

๔.๑.๓ รัฐบาลควรนำหลักธรรมของพระพุทธศาสนาเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการแก้ไขภาวะวิกฤติของชาติ การปรองดองแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศไทย รวมทั้งการแก้ไขปัญหาคารพหนัก ซึ่งเป็นอบายมุขที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประชาชนและเยาวชนรวมทั้งสังคมและประเทศชาติ

๔.๑.๔ รัฐบาลควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษในการจัดทำยุทธศาสตร์
การพัฒนาคุณภาพของคน ตามหลักของพระพุทธศาสนา โดยครอบคลุมให้ครบทั้ง
๔ ด้าน คือ การพัฒนาทางกาย (กายภาวนา) การพัฒนาทางศีล (ศีลภาวนา)
การพัฒนาทางจิต (จิตภาวนา) และการพัฒนาทางปัญญา (ปัญญาภาวนา) ในการ
พัฒนาจิตใจจะต้องพัฒนาคนให้มีสมรรถภาพจิตที่เข้มแข็ง มีคุณภาพจิตที่ดีงาม
และมีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์

๔.๒ ด้านการก่อกำเนิดส่งเสริมพระพุทธศาสนา

๔.๒.๑ รัฐบาลควรเผยแพร่พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา ศีลธรรม คุณธรรม จริยธรรม จิตใจให้แพร่หลาย
โดยเฉพาะคุณธรรม ๔ ประการ ที่พระราชทานในวันที่ ๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๕ และ
วันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙

๔.๒.๒ รัฐบาลควรสนับสนุนและส่งเสริมให้ภาคส่วนต่างๆ ร่วมมือและ
ผนึกกำลังกันในการทำนุบำรุงส่งเสริมพระพุทธศาสนาให้มีความมั่นคงและเข้มแข็ง

เพื่อให้พระพุทธศาสนาเป็นสถาบันหลักสถาบันหนึ่งในการป้องกันแก้ไขปัญหาสังคมที่เพิ่มมากขึ้นและรุนแรงยิ่งขึ้นในการแก้ไขภาวะวิกฤติของชาติที่กำลังประสบอยู่ในขณะนี้

๔.๒.๓ รัฐบาลควรเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษารอบที่ ๒ เพื่อให้การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คุณธรรม พัฒนาสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย พัฒนาประเทศให้มีความเจริญมั่นคงอย่างยั่งยืนบูรณาการสร้างความปลอดภัยระหว่างคนในชาติ การศึกษาจะต้องมีศาสนาและวัฒนธรรมไทยเป็นรากฐานที่สำคัญ

๔.๓ ด้านกฎหมายและโครงสร้างหน่วยงานรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา

๔.๓.๑ รัฐบาลควรเร่งรัดการตราพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นการรองรับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๙ เพื่อป้องกันและแก้ไขภัยต่างๆ ที่กระทบกระเทือนต่อความมั่นคงของพระพุทธศาสนา

๔.๓.๒ รัฐบาลควรปรับปรุงแก้ไขพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้มาเป็นเวลากว่า ๔๐ ปีแล้ว ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารงานคณะสงฆ์มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้น

๔.๓.๓ รัฐบาลควรปรับปรุงโครงสร้างของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ให้เหมาะสมในการปฏิบัติงานโดยให้คณะสงฆ์ องค์การพระพุทธศาสนา สถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิทางพระพุทธศาสนา ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติในรูปของคณะกรรมการบริหารเพื่อให้การดำเนินงานของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

ยังไม่ได้รับการตอบรับจากคณะรัฐมนตรี

๑๑. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

กรุงเทพมหานครเป็นศูนย์กลางทางด้านเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศ มีจำนวนประชากร ที่พักอาศัย และเดินทางเข้ามาเพื่อการศึกษาและประกอบอาชีพ จำนวนมากในแต่ละวัน สภาพเศรษฐกิจและสังคมมีการพัฒนาและขยายตัว ทำให้รูปแบบความต้องการในการเดินทางเพิ่มขึ้น และมีความซับซ้อนยิ่งขึ้น ก่อให้เกิด จุดหมายปลายทางมากมาย แต่ระบบขนส่งมวลชนซึ่งเป็นบริการขั้นพื้นฐานหลัก ที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานครไม่สามารถ ปรับตัวเพื่อรองรับและตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าวได้ จึงส่งผลให้เกิดปัญหา การจราจรติดขัด ปัญหามลพิษ และปัญหาคุณภาพชีวิต ซึ่งนับวันยิ่งทวีความรุนแรง

มากยิ่งขึ้น ซึ่งปัญหาต่างๆ เหล่านี้ต้องมีการปรับปรุงพัฒนาการบริหารจัดการและ
บริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพอย่างบูรณาการ ให้สามารถสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี
ต่อประชาชน รองรับและตอบสนองต่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร
ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพมีหลากหลายรูปแบบ แต่ที่มีความสัมพันธ์และ
สำคัญเกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของประชาชนในกรุงเทพมหานครมากที่สุดคือ
รถโดยสารประจำทาง เนื่องจากมีโครงข่ายเส้นทางการเดินรถที่ครอบคลุมพื้นที่มากกว่า
และเป็นระบบที่รองรับการเชื่อมโยงระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ เข้าด้วยกัน มีส่วนแบ่ง
ทางการตลาดประมาณร้อยละ ๕๙ ทั้งนี้ มีองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) ซึ่ง
เป็นรัฐวิสาหกิจที่รับผิดชอบในการให้บริการระบบรถโดยสารประจำทางภายใต้
การกำหนดนโยบายและกำกับดูแลของรัฐบาล

การดำเนินการให้บริการระบบรถโดยสารประจำทางขององค์การขนส่งมวลชน
กรุงเทพตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ประสบปัญหาทำให้ไม่สามารถพัฒนาปรับปรุง
ระบบการให้บริการได้ เนื่องจากภาระหนี้สินอันเกิดจากผลประกอบการที่ประสบ
ภาวะการณ์ขาดทุนมาโดยตลอดตั้งแต่เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ ซึ่งสาเหตุ

ของภาวะการณ์ขาดทุนนี้มีมาจากหลายสาเหตุด้วยกันทั้งจากปัจจัยภายในขององค์กร
ขนส่งมวลชนกรุงเทพ และปัจจัยภายนอก โดยองค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพ
ได้พยายามแสวงหาหนทางในการพัฒนาการบริหารจัดการและการบริการที่ลดต้นทุน
เพิ่มผลกำไร เพื่อเพิ่มความสามารถในการชำระหนี้สินมาโดยตลอด เช่น โดยวิธี
ออกพันธบัตรเงินกู้ โดยล่าสุดองค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพได้เสนอแผนปรับปรุงการ
บริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา
ให้ความเห็นชอบ

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้พิจารณาเห็นว่าปัญหาภาวะการณ์
ขาดทุน อันเนื่องมาจากภาระหนี้สินจำนวนมากขององค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพ
(ประมาณ ๗๐,๐๐๐ ล้านบาท) เป็นปัญหาหลักที่ส่งผลให้การให้บริการระบบขนส่ง-
มวลชนกรุงเทพ ไม่สามารถยกระดับการพัฒนาให้รองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ
และสังคมของกรุงเทพมหานครได้ และหากใช้วิธีการบริหารจัดการแบบเดิมๆ หรือ
ตามแบบโครงการเช่ารถยนต์โดยสารปรับอากาศใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) จำนวน
๔,๐๐๐ คัน จะไม่สามารถลดต้นทุน เพิ่มผลกำไร และเพิ่มความสามารถในการชำระ-
หนี้ได้ ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องศึกษาเพื่อปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารจัดการ

ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพโดยมีเป้าหมายหลักเพื่อลดภาระหนี้สินเดิมไม่ก่อหนี้สินใหม่ สามารถดำเนินงานได้ด้วยตนเอง และไม่ก่อความเดือดร้อนให้กับประชาชนทั้งในด้านราคาและมาตรฐานคุณภาพ จึงได้จัดให้มีการศึกษาเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง “การปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ” เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๒. การดำเนินงาน

คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “การปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ” ดังนี้

๒.๑ ศึกษาข้อมูลทุติยภูมิ โดยรวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลรวมทั้งนโยบาย และแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ ประชุมหารือร่วมกับผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงคมนาคม กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ และผู้ประกอบการร่วมบริการ เป็นต้น

๒.๓ สัมมนาเวทีสาธารณะเพื่อระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไป รวมทั้งผู้ใช้บริการรถโดยสารประจำทาง

๒.๔ ประชุมหารือเพื่อประมวลและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากการดำเนินงานและจัดทำร่างความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “การปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ” เพื่อเสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติให้ความเห็นชอบ และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. สารสำคัญในการดำเนินงานของ ขสมก.

๓.๑ สถานภาพขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

๓.๑.๑ ข้อกำหนด ระเบียบ มติที่สำคัญที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของ องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

(๑) วันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๑๙ ในสมัยรัฐบาลของ ม.ร.ว.เสนีย์ ปราโมช ได้ออกพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ โดยใน มาตราที่ ๑๑ กำหนดว่าถ้ารายได้มีจำนวนไม่พอสำหรับรายจ่าย และ ขสมก. ไม่สามารถ หาเงินจากทางอื่นได้ รัฐบาลพึงจ่ายเงินให้แก่ ขสมก. เท่ากับจำนวนที่จำเป็น แต่ในทางปฏิบัติ เมื่อ ขสมก. ขาดรายได้ รัฐให้ความช่วยเหลือโดยการให้ ขสมก. กู้เงินและรัฐค้ำประกัน โดย ขสมก. ยังคงเป็นผู้รับภาระจ่ายเงินต้นและดอกเบี้ยเอง

(๒) วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๖ คณะรัฐมนตรีมีมติกำหนด ให้การประกอบธุรกิจให้บริการรถโดยสารประจำทางของ ขสมก. นั้น ขสมก. เป็นผู้ ได้รับสิทธิในการให้บริการรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพฯ และพื้นที่ต่อเนื่อง แต่เพียงผู้เดียวจากคณะกรรมการ ควบคุมการขนส่งทางบกกลาง

(๓) วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๘ คณะรัฐมนตรีมีมติ ไม่ให้ ขสมก. บรรจุพนักงานเพิ่มหรือทดแทนอัตรากำลังที่พ้นสภาพ

(๔) วันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๘ คณะรัฐมนตรี มีมติเห็นชอบ ตามที่นายกรัฐมนตรีเสนอการปรับปรุงสภาพรถโดยสารประจำทางและการให้บริการ ของ ขสมก. ซึ่งส่วนใหญ่มีสภาพเก่า ทрудโทรม และมีวันดำ ไม่เหมาะสมที่จะนำ มาใช้ในการรับส่งผู้โดยสาร โดยจัดหารถใหม่มาใช้ทดแทนรถเก่าที่เสื่อมสภาพ รวมทั้งนำรถโดยสาร ดังกล่าวในส่วนที่ไม่ชำรุดมากมาซ่อมบำรุงให้เป็นรถปรับอากาศ และใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) เป็นเชื้อเพลิงแทนน้ำมันดีเซล และนำระบบ บัตรอิเล็กทรอนิกส์ (Smart card) มาใช้จำหน่ายเป็นตั๋วโดยสารรายเดือนโดยให้

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมรับไปพิจารณาดำเนินการโดยด่วน ทั้งนี้ให้หารือรายละเอียดกับรองนายกรัฐมนตรี (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) ด้วย

(๕) วันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบโครงการจัดการถยนต์โดยสารปรับอากาศใหม่ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) เป็นเชื้อเพลิงทดแทนรถโดยสารเก่าจำนวน ๒,๐๐๐ คัน ของ ขสมก. โดยมีค่าใช้จ่ายในการจัดการและซ่อมบำรุงรักษารถโดยสารปรับอากาศใหม่ คิดเป็นวงเงินทั้งสิ้น ๒๓,๕๐๐ ล้านบาท โดยขอรับการสนับสนุนเงินงบประมาณจากรัฐบาลเพื่อดำเนินการในรูปแบบโครงการลงทุนพิเศษของรัฐเพื่อการพัฒนาประเทศ (โครงการที่ ๓๒) และให้ดำเนินการต่อไป ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการดำเนินโครงการลงทุนพิเศษ เพื่อการพัฒนาประเทศ พ.ศ. ๒๕๔๙ ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอ

(๖) วันที่ ๖ มิถุนายน ๒๕๔๙ คณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้นำโครงการจัดการถยนต์โดยสารปรับอากาศใหม่ที่ใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) เป็นเชื้อเพลิงทดแทนรถโดยสารเก่าจำนวน ๒,๐๐๐ คัน ของ ขสมก. ออกจากโครงการลงทุนพิเศษของรัฐเพื่อการพัฒนาประเทศ และให้สามารถดำเนินโครงการตามขั้นตอนปกติต่อไปได้

(๗) วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอแผนปรับโครงสร้างการบริหารจัดการเพื่อฟื้นฟูฐานะการเงินของ ขสมก. ตามแนวทางการดำเนินการของคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๗ มกราคม ๒๕๕๑ โดยให้กระทรวงคมนาคมจัดทำแผนปฏิรูประบบขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ที่ชี้ให้เห็นภาพรวมและแนวโน้ม การเดินทางโดยระบบขนส่งมวลชน การเชื่อมโยงระหว่างระบบการขนส่งต่อเนื่องรูปแบบต่างๆ ที่เป็นบูรณาการทั้งในเชิงกายภาพของโครงข่ายระบบราง (รถไฟ รถไฟฟ้า รถใต้ดิน) รถโดยสารประจำทาง และบริการขนส่งสาธารณะอื่นๆ ทั้งของรัฐและเอกชน รวมทั้งการบริหารจัดการในด้านต่างๆ พร้อมกับให้ ขสมก. พิจารณาทบทวนปรับโครงสร้างการบริหารจัดการฟื้นฟูฐานะการเงินของ ขสมก. ให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูประบบขนส่งมวลชน

(๘) วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรี มีมติตามที่เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบขนส่งทางรางและระบบขนส่งมวลชน เสนอดังนี้ รัับทราบผลการดำเนินการตามมติคณะกรรมการพัฒนาระบบขนส่งทางรางและระบบขนส่งมวลชน ครั้งที่ ๒/๒๕๕๑ ประกอบด้วย โครงการระบบขนส่งทางรางและระบบขนส่งระยะแรก (เร่งด่วน) ที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินการก่อสร้างแล้วจำนวน ๔ โครงการ และโครงการที่อยู่ระหว่างจัดเตรียมรายละเอียดเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรี จำนวน ๓ โครงการ และเห็นชอบมติคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ สรุปได้ดังนี้ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการให้ ขสมก. ดำเนินการแผนการปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการของระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ โดยให้กระทรวงการคลังและสำนักงานประมาณพิจารณาข้อเสนอเกี่ยวกับการผ่อนปรนภาระดอกเบี้ย การสนับสนุนเงินทุน การสนับสนุนการปรับโครงสร้างหนี้พนักงาน ขสมก. แนวทางการสนับสนุนงบประมาณสำหรับโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด รวมทั้งแนวทางดำเนินการจัดหาพัสดุโดยวิธีประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มีความคล่องตัวมากขึ้น

(๙) วันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรี มีมติให้กระทรวงคมนาคมรับเรื่องแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการของระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพของ ขสมก. พร้อมรายละเอียดที่เกี่ยวข้องและขั้นตอนในการประกวดราคาที่โปร่งใสและตรวจสอบได้เสนอให้คณะกรรมการพัฒนาระบบขนส่งทางรางและระบบขนส่งมวลชนเพื่อพิจารณา โดยนำความเห็นของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปประกอบการพิจารณาด้วย แล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

(๑๐) วันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) เป็นประธานการประชุมระดับรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ และโครงการจัดหารถยนต์โดยสารปรับอากาศใหม่ใช้ก๊าซธรรมชาติด้วยวิธี

การเช่าจำนวน ๖,๐๐๐ คัน โดยให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นฝ่ายเลขานุการ และนำผลการพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป และให้กระทรวงคมนาคมและ ขสมก. จัดเตรียมข้อมูลข้อเท็จจริงในประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการพิจารณาประกอบการดำเนินการด้วย

(๑๑) วันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรี มีมติให้กระทรวงคมนาคม โดย ขสมก. ดำเนินการตามแผนการปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการของระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ และให้นำความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาระบบขนส่งทางรางและระบบขนส่งมวลชนเกี่ยวกับการดำเนินการกลยุทธ์ทางการตลาด การพัฒนาคุณภาพ การให้บริการ ความสะดวกและความปลอดภัยในการเดินทางแก่ผู้ใช้บริการ การให้ความสำคัญในข้อกำหนดการจัดการรถเช่าพร้อมวีงของ ขสมก. การควบคุมค่าใช้จ่าย ให้เป็นไปตามที่ประมาณไว้ รวมทั้งการดำเนินการตามมติคณะกรรมการพัฒนาระบบขนส่งทางรางและระบบขนส่งมวลชน เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๑ เพื่อให้การดำเนินการประสบความสำเร็จ และการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง และการติดตามประเมินผล ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการ

(๑๒) วันที่ ๒ กันยายน ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรีมีมติ ให้กระทรวงคมนาคม โดย ขสมก. รับความเห็นเพิ่มเติมของรองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) ประธานคณะกรรมการพิเศษระดับรัฐมนตรีเกี่ยวกับกรอบวงเงินที่ ขสมก. ได้ขออนุมัติเงินงบประมาณไว้เดิมจำนวน ๑๑๑,๖๙๐ ล้านบาท ซึ่งเป็นวงเงินที่เสนอโดยการคำนวณจากโครงสร้างค่าเช่ารถโดยสารจำนวน ๕,๑๐๐ บาท ต่อวันต่อคัน สำหรับจำนวน ๖,๐๐๐ คัน ประกอบด้วย ค่าตัวรถ ค่าซ่อม ค่าระบบอิเล็กทรอนิกส์ ค่าภาษีและค่าประกันภัย ค่าอู่และสถานที่ทำการ และค่าดำเนินการดังนั้นการให้ ขสมก. ปรับลดจำนวนรถโดยสาร รวมทั้งเปลี่ยนแปลงการดำเนินการเกี่ยวกับระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดหาอู่ จัดหารถโดยสารปรับอากาศใหม่ ใช้ก๊าซธรรมชาติ ด้วยวิธีการเช่าระบบจัดเก็บระบบอิเล็กทรอนิกส์ และการจัดหาอู่

จัดการโดยสารปรับอากาศใหม่ใช้ก๊าซธรรมชาติ ด้วยวิธีการเช่าระบบจัดเก็บรายได้ค่าโดยสารด้วยบัตรโดยสารอิเล็กทรอนิกส์ ระบบตรวจสอบติดตามและศูนย์ปฏิบัติการสารสนเทศตามที่กล่าวมาข้างต้น จะส่งผลให้กรอบวงเงินลดลงได้จำนวนประมาณ ๔๙,๐๙๑.๖๗ ล้านบาท จากวงเงินงบประมาณเดิม ขสมก. ขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ จำนวน ๑๑๑,๖๙๐ ล้านบาท สามารถปรับลดเหลือจำนวน ๖๒,๕๙๘.๓๓ ล้านบาท

(๑๓) วันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๑ คณะรัฐมนตรี มีมติตั้งนี้รับทราบตามที่รองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) ในฐานะคณะกรรมการพิเศษระดับรัฐมนตรี เรื่อง แผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ เสนอให้ ขสมก. ชะลอการพิจารณาร่าง TOR โครงการเช่าและซ่อมแซมบำรุงรักษารถยนต์โดยสารปรับอากาศใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) เป็นเชื้อเพลิงจำนวน ๔,๐๐๐ คัน ระยะเวลา ๑๐ ปี ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งเห็นชอบตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมเสนอเพิ่มเติม ให้กระทรวงคมนาคมรับความเห็นและข้อเสนอแนะของประธานคณะกรรมการพิเศษระดับรัฐมนตรีไปประสาน กับ ขสมก. เพื่อดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่าง TOR โครงการเช่าและซ่อมแซมบำรุงรักษารถยนต์โดยสารปรับอากาศใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) เป็นเชื้อเพลิงแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งต่อไป

(๑๔) วันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติให้กระทรวงคมนาคมรับไปทบทวนแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการของระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพของ ขสมก. ร่วมกับกระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณแล้วนำเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่งภายใน ๒ สัปดาห์ สำหรับกรอบวงเงินโครงการเช่าและซ่อมแซมบำรุงรักษารถยนต์โดยสารปรับอากาศ โดยใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) เป็นเชื้อเพลิง โดยเฉพาะในเรื่องเกี่ยวกับค่าซ่อมรถและอัตราดอกเบี้ยให้นำผลการพิจารณาของคณะกรรมการพิเศษระดับรัฐมนตรี ซึ่งมีรองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) เป็นประธานมาเป็นหลักในการพิจารณา

(๑๕) วันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติมอบหมายให้คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับเรื่องแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการของระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพของ ขสมก. ไปพิจารณาในรายละเอียดอีกครั้งหนึ่ง โดยในส่วนของโครงการจัดการถยนต์โดยสารปรับอากาศใหม่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิง จำนวน ๔,๐๐๐ คัน ให้ศึกษาเปรียบเทียบความเหมาะสมคุ้มค่างะหว่างวิธีการซื้อกับวิธีการเช่า ตามที่กระทรวงคมนาคมเสนอแล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณา

(๑๖) วันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติรับทราบความก้าวหน้าการดำเนินการ ผลการพิจารณา และความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเกี่ยวกับแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชน กรุงเทพของ ขสมก. และมอบให้กระทรวงคมนาคมรับผลการพิจารณา รวมทั้งความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ไปปรับปรุงในส่วนของข้อมูลแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพของ ขสมก. ให้ชัดเจนครบถ้วนทั้ง ๔ เรื่อง ได้แก่ ความเหมาะสมของเส้นทางเดินรถ ความเหมาะสมของประมาณการผู้โดยสาร ผลกระทบด้านภาระค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของผู้ใช้บริการที่มีรายได้น้อย รวมทั้งความเหมาะสมของประมาณการรายได้ แล้วจัดส่งให้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติโดยด่วน

(๑๗) วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้กระทรวงคมนาคมดำเนินการจัดการถยนต์โดยสารปรับอากาศใหม่ใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) เป็นเชื้อเพลิง จำนวน ๔,๐๐๐ คัน ของ ขสมก. โดยวิธีการเช่า โดยให้ยึดหลักการในการจัดซื้อจัดจ้างที่โปร่งใส เปิดกว้าง และมีการแข่งขันราคาอย่างเป็นธรรม โดยมีคณะกรรมการพิจารณากำหนดราคากลางที่เหมาะสม และให้กระทรวงคมนาคมจัดทำแผนและขั้นตอนเพื่อการจัดการโดยสารดังกล่าว ในรายละเอียดร่วมกับ ขสมก. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยให้ครอบคลุมถึง

การดำเนินโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนดของพนักงาน ขสมก. ให้ได้ตามเป้าหมายจำนวน ๗,๐๐๙ คน และการลดผลกระทบให้แก่พนักงาน ขสมก. ที่เข้าร่วมโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด การเตรียมความพร้อมเรื่องอยู่และสถานบริการก๊าซธรรมชาติให้เพียงพอการดำเนินการเกี่ยวกับระบบบัตรโดยสารอิเล็กทรอนิกส์และระบบสารสนเทศให้มีความพร้อมใช้งาน รวมทั้งการติดตั้งอุปกรณ์สำหรับคนพิการและทุพพลภาพ โดยให้นำความเห็นของคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวกับการจัดหารถโดยสารโดยวิธีการเช่า และความเห็นของรองนายกรัฐมนตรี (พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์) ประธานคณะกรรมการพิเศษระดับรัฐมนตรี เรื่อง แผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการของระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพฯ ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการด้วย แล้วให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีอีกครั้งหนึ่ง

(๑๘) วันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ คณะรัฐมนตรี มีมติรับทราบรายงานคณะทำงานพิจารณาติดตามเรื่อง การประกวดราคาเช่ารถยนต์โดยสารปรับอากาศใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) ของ ขสมก. ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และมอบหมายให้กระทรวงคมนาคม นำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะตามรายงานคณะทำงานฯ ของ ป.ป.ช. ดังกล่าวไปพิจารณาดำเนินการจัดหารถยนต์โดยสารปรับอากาศใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) ของ ขสมก. ให้เหมาะสม ถูกต้อง โปร่งใส เป็นไปตามระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

(๑๙) วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓* คณะรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจ (นายไตรรงค์ สุวรรณคีรี) ไปจัดตั้งคณะทำงานเพื่อศึกษารายละเอียดของประเด็นปัญหาที่ยังมีอยู่ในโครงการอีก ๓ ประเด็น คือ

(๑๙.๑) กรณีการนำระบบตัวอิเล็กทรอนิกส์มาใช้เพื่อต้องการลดค่าใช้จ่ายของ ขสมก. อันจะนำมาซึ่งการลดพนักงานด้วยนั้น ปัญหาในขณะนี้คือ จำนวนพนักงานที่จะเข้าสู่โครงการเกษียณอายุก่อนกำหนดยังไม่เป็นไปตามเป้าหมาย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องกลับไปทำตัวเลขให้ชัดเจนว่าผลกระทบของการที่

* ข้อมูลจากข่าว เนื่องจากไม่มีการจัดทำมติคณะรัฐมนตรีอย่างเป็นทางการ

จำนวนพนักงานที่เข้าโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนดยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายนั้นจะกระทบกับความเป็นไปได้ของโครงการเช่ารถยนต์โดยสารใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) อย่างไร

(๑๙.๒) จากในปัจจุบันที่มีโครงการบริการรถเมล์ฟรี ๘๐๐ คัน ซึ่งจะหมดอายุโครงการในสิ้นปี ๒๕๕๓ นั้น ต้องพิจารณาว่าจะทำโครงการนี้ต่อ จะกระทบต่อเป้าหมายจำนวนผู้โดยสารของโครงการรถยนต์โดยสารใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) ซึ่งจะรวมไปถึงความเป็นไปได้และเป้าหมายที่ต้องการลดการขาดทุนของ ขสมก.ที่จะนำโครงการรถยนต์โดยสารใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) ออกมาให้บริการ อย่างไร

(๑๙.๓) การจะปรับระบบและเส้นทางการเดินรถใหม่นั้น จะมีผลต่อการเดินรถของบริษัทเอกชนที่เข้ามารับสมัครทานเดินรถในเส้นทางต่างๆ ของ ขสมก.อย่างไร

โดยให้ดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายใน ๒ เดือน และนำเสนอ คณะรัฐมนตรีพิจารณาอีกครั้ง

๓.๑.๒ โครงสร้างองค์กร

องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) มีบทบาท ภาระ หน้าที่ เป็นผู้ให้บริการขนส่งสาธารณะโดยรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ให้เกิดการบูรณาการทางด้านโครงข่ายเส้นทางและการให้บริการ พัฒนาระบบบริหารจัดการเดินรถให้ประสานสอดคล้องกับการขนส่งมวลชนระบบอื่น โดยคำนึงถึงประโยชน์ของประชาชนผู้ใช้บริการเป็นหลัก ส่งเสริม และสนับสนุน การนำพลังงานสะอาดมาใช้เพื่อลดปัญหาหมอกพิษทางอากาศ และมีส่วนร่วมในการ แก้ไขปัญหาการจราจรติดขัด

ปัจจุบันองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ มีการจัดแบ่งงานตามข้อ บังคับองค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ดังนี้

- (๑) ฝ่ายบริหาร
- (๒) ฝ่ายการเดินรถองค์การ
- (๓) ฝ่ายการเดินรถเอกชนร่วมบริการ

๓.๑.๓ จำนวนรถประจำการและเส้นทางเดินรถ

การให้บริการรถโดยสารประจำทางของ ขสมก. นั้น ขสมก. เป็นผู้ได้รับสิทธิในการให้บริการรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพมหานครและพื้นที่ต่อเนื่องแต่เพียงผู้เดียวจากคณะกรรมการควบคุมการขนส่งทางบกกลาง และตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑๑ มกราคม ๒๕๒๖ และ ขสมก. ได้มอบหมายสิทธิแก่ผู้ประกอบการเอกชนร่วมบริการในการให้บริการด้วย โดย ขสมก. มีหน้าที่ในการกำกับดูแลผู้ประกอบการเอกชนร่วมบริการให้ปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญา

จำนวนรถประจำการและเส้นทางจำแนกตามผู้ประกอบการต่างๆ ณ เดือนมกราคม ๒๕๕๒ มีจำนวนรถโดยสารประจำการของ ขสมก. จำนวน ๓,๕๒๖ คัน คิดเป็นร้อยละ ๒๔ ของจำนวนรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพมหานครและพื้นที่ต่อเนื่องทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็น รถโดยสารธรรมดา จำนวน ๑,๖๖๕ คัน ใน ๘๓ เส้นทางเดินรถ และรถโดยสารปรับอากาศจำนวน ๑,๘๖๑ คัน ใน ๒๙ เส้นทางเดินรถ นอกจากนั้นเป็นการให้บริการของรถเอกชนร่วมบริการ รถมินิบัส รถตู้ปรับอากาศ รถตู้ปรับอากาศใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG)

ตารางแสดงจำนวนรถประจำการและเส้นทาง จำแนกตามผู้ประกอบการต่างๆ (ณ มกราคม ๒๕๕๒)^๑

ประเภทรถ	รถธรรมดา		รถปรับอากาศ		รวม	
	จำนวน (คัน)	จำนวน เส้นทาง	จำนวน (คัน)	จำนวน เส้นทาง	จำนวน (คัน)	จำนวน เส้นทาง
ขสมก.	๑,๖๖๕	๘๓	๑,๘๖๑	๒๙	๓,๕๒๖	๑๑๒
รถเอกชนร่วมบริการ	๒,๕๔๘	๗๙	๑,๐๑๗	๒๖	๓,๕๖๕	๑๐๕
รถมินิบัส	๑,๐๖๕	(๔๕)			๑,๐๖๕	(๔๕)
รถตู้ปรับอากาศ			๖,๔๓๒	๑๑๗	๖,๔๓๒	๑๑๗
รถตู้ปรับอากาศ CNG สาย ๑๑๘-๕๕๙			๓๑๔	๑๐	๓๑๔	๑๐
รวม	๕,๒๗๗	๑๖๒	๙,๖๒๔	๑๘๒	๑๔,๙๐๑	๓๔๔

หมายเหตุ ๑. ตัวเลขใน () ไม่ได้นำมารวมคำนวณด้วย เนื่องจากเป็นเส้นทางที่ทับซ้อนกับเส้นทางเดินรถของ ขสมก.

๓.๑.๔ ผลประกอบการ

จากการศึกษาผลการดำเนินงานโดยรวมในระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๐ ของ ขสมก. ที่ปรากฏตามเอกสารแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและ บริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ สามารถวิเคราะห์สาระสำคัญของผลการดำเนินการ ได้ดังนี้

(๑) จำนวนผู้โดยสารที่มีแนวโน้มลดลง เป็นผลมาจาก ขสมก. ไม่มีการจัดหารถโดยสารใหม่เพื่อทดแทนรถโดยสารเดิมที่มีอายุการใช้งานนานมาก มีสภาพทรุดโทรม ไม่สามารถใช้ในการบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับ ปัจจุบันได้มีโครงการพัฒนาขนส่งมวลชนในรูปแบบอื่นๆ ที่มีความสะดวกสบาย และทันสมัยมากกว่า เช่น รถไฟฟ้า รถตู้ ทำให้ประชาชนหันไปใช้บริการระบบขนส่งมวลชนแบบดังกล่าวมากขึ้น

^๑ ข้อมูลจากแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชนขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่๑)

รายงานประจำปี ๒๕๕๓

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

(๒) รายได้ที่มีแนวโน้มลดลง เนื่องมาจากจำนวนผู้โดยสารน้อยลง ราคาค่าโดยสารไม่สะท้อนต้นทุนที่แท้จริงซึ่ง ขสมก. มีโครงสร้างรายได้จาก ๕ แหล่งด้วยกันคือ รายได้จากค่าโดยสารรถธรรมดา รายได้จากค่าโดยสารรถปรับอากาศ ส่วนแบ่งรายได้จากผู้ประกอบการเอกชนร่วมบริการ รายได้จากการให้สิทธิโฆษณา และรายได้อื่นๆ

ตารางแสดงรายได้ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ผลการดำเนินงาน				
	ปี ๒๕๔๘	ปี ๒๕๔๙	ปี ๒๕๕๐	ปี ๒๕๕๑	ปี ๒๕๕๒
๑. รายได้จากการขายตั๋ว					
- รถโดยสารธรรมดา	๑,๙๓๓.๖๔	๒,๓๘๑.๖๔	๒,๓๙๗.๕๒	๒,๒๙๙.๕๒	๑,๓๒๘.๘๕
- รถปรับอากาศ	๔,๐๗๒.๑๑	๔,๑๙๐.๖๐	๔,๐๔๖.๑๑	๓,๘๓๔.๖๓	๓,๓๗๘.๔๕
๒. รายได้ขายบัตร, คูโปง	๓๑.๓๗๕	๔๑.๑๖	๖๔.๗๔๒	๓๘.๓๔๒	๑๖.๕๘๙
๓. รายได้ค่าเช่าเหมาคัน	๓.๔๖๕	๑๗.๔๓๑	๑๒๘.๘๖	๑๑.๖๐๔	๕.๘๑๖
๔. รายได้รับจากรถร่วมบริการ	๙๗.๖๕๗	๑๗๕.๕๒๗	๑๙๘.๑๘๗	๖๕.๖๘๙	๖๗.๑๒๔
๕. รายได้รถตู้ร่วมบริการ	๗๓.๕๖๗	๗๒.๑๓๓	๙๐.๕๑๒	๑๑๐.๕๗๑	๘๕.๒๓
๖. รายได้รับจากรถโดยสารขนาดเล็ก	๒.๔๕๘	๔๔.๑๙๑	๔๔.๒๓๗	๓๓.๐๕๔	๔๑.๕๐๔
๗. รายได้รับจากการขายตั๋วรถร่วมและรถเมล์เล็ก	๒.๖๙๖	๒.๓๕๖	๒,๒๘๗	๒,๐๒๕	๑.๘๓๗
๘. รายได้ค่าโดยสารรัฐรับภาระ				๔๐๘	๒,๔๖๙.๒๑
รวมรายได้ทั้งสิ้น	๖,๒๑๖.๘๖	๖,๙๒๕.๐๔	๖,๙๗๒.๐๕	๖,๘๐๓.๓๔	๗,๓๙๔.๖๑

ที่มา : องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

เมื่อพิจารณาจากตารางแสดงรายได้ขององค์กรขนส่งมวลชน
กรุงเทพจะพบว่าโครงสร้างรายได้ขององค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพหลักมาจาก
ค่าโดยสารรถปรับอากาศซึ่งมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ ๕๐ ของรายได้ทั้งหมด และค่าโดยสาร
รถธรรมดาซึ่งมีสัดส่วนเฉลี่ยร้อยละ ๓๐ ของรายได้ทั้งหมด หากพิจารณารายได้
รวมในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๐ มีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยที่ลดลงโดยในปี ๒๕๕๐
มีอัตราการเจริญเติบโตเพียงร้อยละ ๐.๖๘ อันเนื่องมาจากรายได้จากค่าโดยสาร
รถปรับอากาศลดลง และเมื่อพิจารณารายได้รวมของแต่ละปีในช่วงปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๒
รายได้ไม่ค่อยแตกต่างกันมากนัก โดยเฉพาะในปี ๒๕๕๒ หากรัฐบาลไม่ช่วยรับภาระ
๒,๔๖๘,๒๑๔ ล้านบาท ตามโครงการรถเมล์ฟรีเพื่อประชาชน รายได้รวมของ
องค์กรขนส่งมวลชนกรุงเทพก็จะลดลงอย่างมาก

(๓) ค่าใช้จ่าย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยค่าใช้จ่ายที่มีผลกระทบอย่างมาก ต่อการดำเนินงานมี ๔ รายการหลัก ได้แก่ เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ดอกเบี้ยจ่าย และค่าซ่อมบำรุง โดยมีสัดส่วนรวมกันสูงถึงร้อยละ ๘๙ ของค่าใช้จ่าย รวมในปี พ.ศ.๒๕๕๒ โดยสามารถสรุปได้ ดังนี้

ตารางแสดงค่าใช้จ่ายขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ปี พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๒

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ผลการดำเนินงาน				
	ปี ๒๕๔๘	ปี ๒๕๔๙	ปี ๒๕๕๐	ปี ๒๕๕๑	ปี ๒๕๕๒
๑. เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน	๓,๕๖๒.๘๐	๓,๗๕๔.๕๒	๓,๗๓๘.๗๘	๓,๙๐๑.๗๐	๓,๙๗๖.๙๒
๒. สวัสดิการพนักงาน เงินบำเหน็จและเงินกองทุน	๙๖๐.๒๒๖	๙๖๐.๑๒๑	๙๔๑.๓๕๙	๙๐๒.๔๒๒	๗๙๙.๑
๓. ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและค่าหล่อลื่น	๒,๒๗๓.๒๙	๓,๑๘๔.๘๔	๓,๐๔๕.๑๔	๓,๗๗๐.๑๒	๒,๓๕๖.๖๑
๔. ดอกเบี้ยจ่าย	๑,๔๗๕.๙๓๘	๒,๐๙๑.๓๕๖	๒,๒๙๙.๗๐๗	๒,๐๒๑.๖๙๖	๒,๒๖๖.๓๗๕
๕. ค่าแก๊ส	๒๐.๖๔๓	๑๙.๕๒๕	๒๒.๙๗๖	๑๔.๗๗๖	๑๑.๓๗๔
๖. ค่าเช่ารถยนต์โดยสาร	๒๔.๐๗๒	๒๔.๘๒	๒๔.๕๕๙	๒๐.๔๘๒	๑๙.๗๘๖
๗. ค่าเช่าซ่อมรถองค์การ/รถเช่า	๑,๗๕๙.๒๐	๑,๖๖๒.๔๐	๑,๖๘๔.๒๔	๑,๕๘๒.๖๗	๑,๕๖๑.๔๓
๘. ค่าจ้างซ่อมและบำรุงรักษารถเก่า	๓๑.๔๐๓	๓๒.๕๘๒	๓๑.๙๘๘	๓๓.๕๑๓	๓๓.๖๗๓
๙. ค่าเช่าสถานที่	๑๒๑.๐๖๘	๑๑๗.๕๓๕	๑๑๔.๘๔๓	๑๒๐.๘๒๗	๑๑๘.๗๐๘
๑๐. ค่าภาษีมูลค่าเพิ่ม	๒๙๖.๐๗๑	๓๕๓.๖๓๘	๓๔๕.๗๔๓	๓๘๘.๒๗	๒๗๘.๗๐๔
๑๑. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๓๑๐.๐๑๕	๔๐๗.๘๔	๒๑๒.๗๖๓	๗๓๘.๓๔	๑๒.๔๕๙
ค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้น	๑๐,๘๓๔.๗๓	๑๒,๖๐๙.๑๗	๑๒,๓๖๒.๐๘	๑๓,๓๙๔.๘๒	๑๑,๔๑๐.๒๒
รายได้รวมทั้งสิ้น	๖,๒๑๖.๘๖	๖,๙๒๕.๐๔	๖,๙๗๒.๐๕	๖,๘๐๓.๓๔	๗,๓๙๔.๖๑

ที่มา : องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

- ค่าใช้จ่ายด้านดอกเบี้ยจ่ายสูงมากในแต่ละปีอันเนื่อง
จากที่ต้องจ่ายค่าดอกเบี้ยของพันธบัตรเงินกู้ เพื่อนำเงินมาบริหารการดำเนินงานซึ่ง
ประสบภาวะขาดทุนทุกปี

- ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดและไม่เป็น
รูปแบบที่แน่นอน โดยมีสาเหตุหลักมาจากราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่ผันผวนในทิศทาง
ที่เพิ่มสูงขึ้นมาโดยตลอด

- เงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทนเพิ่มขึ้นอย่าง
ต่อเนื่อง จากเดิมมูลค่า ๓,๕๖๓ ล้านบาทในปี พ.ศ.๒๕๔๘ ปรับเป็น ๓,๙๗๗ ล้านบาท
ในปี พ.ศ. ๒๕๕๒ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของอัตราเงินเดือนและผลประโยชน์ตอบแทน
เป็นสาเหตุหลัก

- ค่าซ่อมบำรุงและค่าเช่ารถยนต์โดยสาร มีบทบาท
ต่อโครงสร้างค่าใช้จ่ายของ ขสมก. น้อยลง เนื่องจากมีอัตราการเติบโตลดลง โดยมี
สาเหตุมาจากการเจรจาปรับลดราคาค่าเช่ารถโดยสารปรับอากาศยูโรทูในปี
พ.ศ.๒๕๔๘ ส่วนสาเหตุที่ค่าเช่ารถโดยสารลดลงเนื่องจากได้มีการปรับเปลี่ยนจาก
การเช่ามาเป็นการซื้อแทน

จะเห็นได้ว่า สัดส่วนของค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ เมื่อนำมา
เปรียบเทียบกับรายได้รวมแล้ว สะท้อนให้เห็นว่า ค่าใช้จ่ายมีจำนวนมากกว่ารายได้
และมีอัตราการเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี จึงเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้ ขสมก.
มีผลการขาดทุนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งรายจ่ายในหมวดเงินเดือนฯ
และหมวดค่าน้ำมันเชื้อเพลิงที่เมื่อนำมารวมกันแล้วมีมูลค่าสูงใกล้เคียงหรือมากกว่า
รายได้ของ ขสมก.

๓.๑.๕ สภาพปัญหา*

จากการศึกษาวิเคราะห์ผลประกอบการ ขสมก. ตั้งแต่เริ่มดำเนิน-

* ข้อมูลจากแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชนขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ฉบับปรับปรุง ครั้งที่๑)

กิจการในปี พ.ศ. ๒๕๑๙ (โดยเฉพาะในช่วง ๕ ปีล่าสุดที่ผ่านมา) ที่ประสบภาวะการณ์ขาดทุนมาโดยตลอด สาเหตุของปัญหาดังกล่าวเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ประการ ได้แก่

๓.๑.๕.๑ ส่วนที่ ขสมก. ไม่สามารถบริหารจัดการได้เอง (ปัจจัยภายนอก) ประกอบด้วย

(๑) นโยบายไม่ชัดเจนและวัตถุประสงค์ของหน่วยงานเกี่ยวข้องมีความไม่สอดคล้องกัน เนื่องจากกระทรวงคมนาคมพิจารณาเห็นว่าการให้บริการรถโดยสารประจำทางเป็นกิจการบริการสาธารณะ (Public Service Obligation : PSO) และเป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐาน ดังนั้น จึงมีนโยบายควบคุมอัตราค่าโดยสารและการให้บริการของ ขสมก. อย่างเข้มงวด แต่รัฐบาลโดยกระทรวงการคลังมีแนวคิดที่จะปฏิรูปรัฐวิสาหกิจที่ไม่มีกำไรให้เพิ่มประสิทธิภาพเพื่อเพิ่มรายได้ลดการขาดทุน และมีกำไร ซึ่งเป็นวัตถุประสงค์ที่ไม่สอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงคมนาคม

(๒) การสนับสนุนทางการเงินจากรัฐไม่เพียงพอและไม่แน่นอน มีการควบคุมราคาค่าโดยสารไว้ต่ำกว่าต้นทุนที่เป็นจริง แต่รัฐกลับมิได้ให้เงินสนับสนุนในจำนวนที่เพียงพอและสม่ำเสมอ

(๓) นโยบายของรัฐที่ให้ ขสมก. ต้องยกระดับและรักษามาตรฐานการให้บริการที่ดี เพื่อให้ประชาชนหันมาใช้บริการรถโดยสารสาธารณะมากขึ้น เพื่อลดภาระต้นทุนค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงลดภาวะมลพิษทั้งทางอากาศและทางเสียงภายในเขตเมือง ภาวะโลกร้อน และลดภาวะการณ์ขาดดุลเนื่องจากการนำเข้าเชื้อเพลิงจากต่างประเทศ รวมทั้งต้องการให้ ขสมก. เป็นตัวอย่างการจัดการให้บริการที่ดีให้กับภาคเอกชนรายอื่นๆ จึงทำให้ ขสมก. มีต้นทุนสูงกว่าผู้ประกอบการรายอื่นๆ

(๔) ครม. มีมติ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๘ อนุมัติตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ที่ไม่ให้ ขสมก. บรรจุพนักงานเพิ่ม

หรือทดแทนอัตรากำลังที่พ้นสภาพ จึงทำให้มีการขาดอัตรากำลังพนักงานบางส่วน ในกลุ่มงานที่เป็นระบบงานสมัยใหม่ ซึ่งพนักงานเดิมไม่สามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้

(๕) สภาพแวดล้อมในการประกอบการไม่เอื้ออำนวย สภาพปัญหาการจราจรติดขัดทำให้คุณภาพการให้บริการลดลง (รถขาดช่วง ผู้โดยสารรอรถนาน) ต้นทุนการให้บริการสูงขึ้น (การสิ้นเปลืองน้ำมันเพิ่มขึ้น) และสภาวะการแข่งขันเพิ่มมากขึ้น

(๖) เส้นทางและการประกอบการไม่เป็นระบบและขาดประสิทธิภาพ

- เส้นทางเดินรถที่ยาวมากทำให้ไม่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากปริมาณความต้องการใช้บริการในชั่วโมงเร่งด่วนมักเกิดขึ้นเป็นบางช่วงของเส้นทางเท่านั้น

- เส้นทางไม่ได้มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และไม่ได้มีการปรับเปลี่ยนตามปริมาณความต้องการในการเดินทางที่เปลี่ยนแปลงไป
- การให้บริการของ ขสมก. อยู่ภายใต้ความรับผิดชอบและกำกับดูแลของหลายหน่วยงาน

- นโยบายการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน ที่มุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการเพิ่มจำนวนรถและเส้นทางให้บริการ แต่เนื่องจากผู้ประกอบการจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกำไรในการประกอบธุรกิจ จึงไม่เน้นการให้บริการที่ดี มีคุณภาพ อีกทั้งภาครัฐยังขาดการกำกับดูแลที่มีประสิทธิภาพ

๓.๑.๕.๒ ส่วนที่ ขสมก. สามารถบริหารจัดการได้เอง (ปัจจัยภายใน) ประกอบด้วย

(๑) ด้านเดินรถ

- รถโดยสารมีอายุการใช้งานมานาน ๑๐-๑๘ ปี จึงมีสภาพทรุดโทรม ไม่เหมาะสมที่จะนำออกวิ่งบริการประชาชนต่อไป
- อุจาดรถและสถานที่ทำการที่เป็นของ ขสมก. มีจำนวนน้อยและไม่เพียงพอ ต้องเช่าจากเอกชนทำให้มีค่าใช้จ่ายสูง
- การให้บริการยังไม่เป็นที่น่าพอใจหรือยอมรับจากผู้ใช้บริการเดิม หรือผู้ที่จะมาใช้บริการใหม่

(๒) ด้านองค์กร

- โครงสร้างองค์กรมีขนาดใหญ่และมีลำดับชั้นแบบราชการ ทำให้การตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาที่มีความล่าช้า
- ผลจากมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๓๘ อนุมัติตามมติคณะกรรมการรัฐมนตรีฝ่ายเศรษฐกิจ ที่ไม่ให้ ขสมก. บรรจุพนักงานเพิ่มหรือทดแทนอัตรากำลังที่พ้นสภาพ จึงทำให้ ขสมก. มีการขาดอัตรากำลังพนักงานที่ต้องมีความรู้ ความสามารถเฉพาะทางในบางส่วนงาน

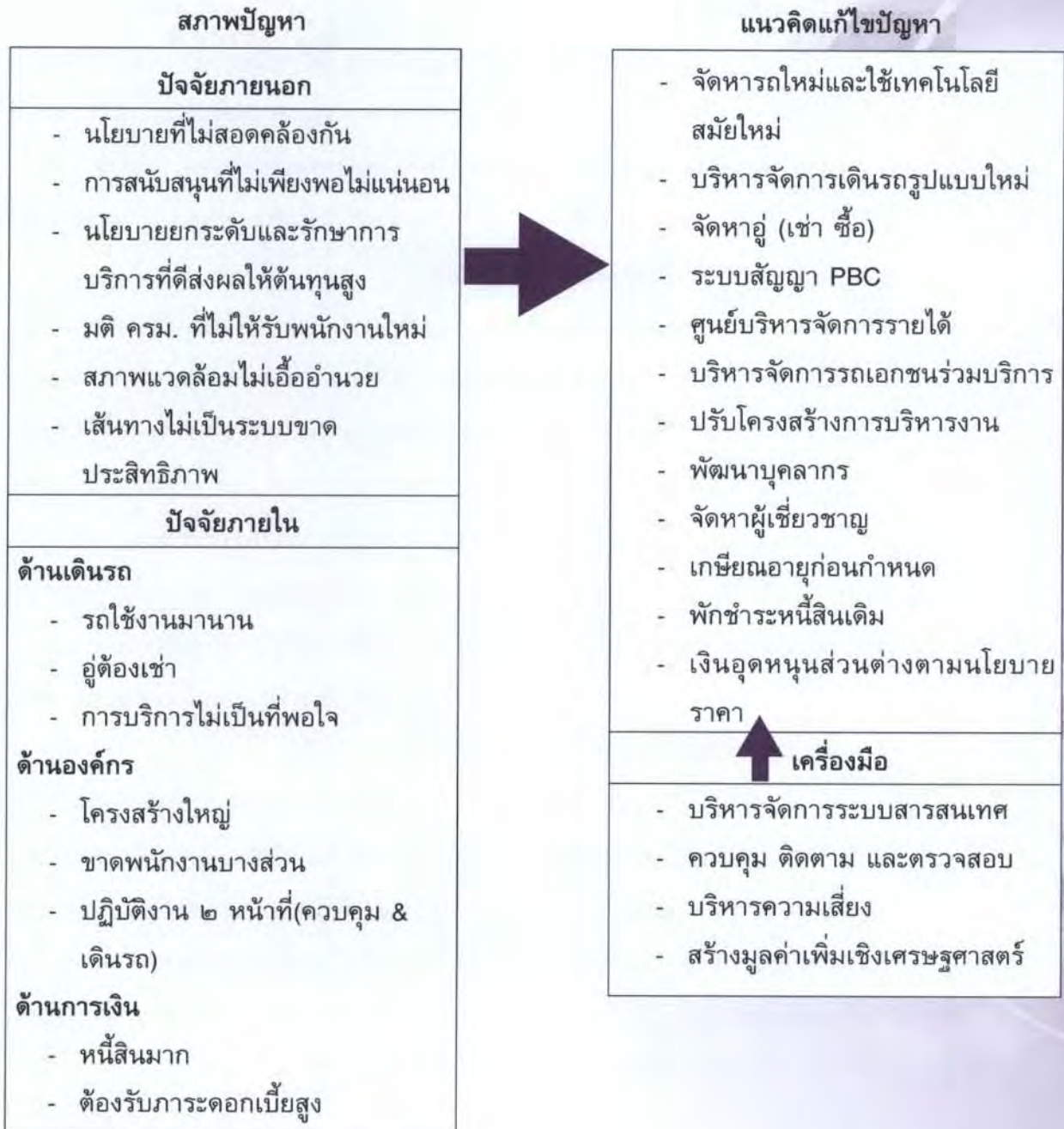
- การปฏิบัติหน้าที่ทั้งในการบริหารจัดการเดินรถ (Operator) และการกำกับดูแล (Regulator) รถเอกชนร่วมบริการ ทำให้เอกชนผู้ร่วมบริการไม่เชื่อมั่นในบทบาทการกำกับดูแลโดย ขสมก. ที่จะทำให้เกิดการแข่งขันการประกอบการที่โปร่งใสและเป็นธรรม ประกอบกับ ขสมก. เองก็มีอัตราค่าจ้างพนักงานในการกำกับดูแลไม่เพียงพอต่อการดำเนินการด้วย

(๓) ด้านการเงิน

- ขสมก. มีเงินทุนไม่เพียงพอตั้งแต่เริ่มก่อตั้ง ทำให้ไม่มีสภาพคล่องเพียงพอ ประกอบกับนโยบายของรัฐที่กำหนดมาตรฐานการให้บริการสูง แต่กำหนดราคาค่าโดยสารต่ำ จึงเป็นผลให้ ขสมก. มีผลการดำเนินงานขาดทุนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้มีหนี้สินสะสมมาก และต้องรับภาระดอกเบี้ยจำนวนมากในแต่ละปี (ณ ปี พ.ศ.๒๕๕๒ เป็นเงิน ๒,๒๖๖ ล้านบาท)

- ขสมก. ค้างชำระค่าซ่อมบำรุงรักษารถโดยสารกับบริษัทผู้รับเหมาซ่อมเป็นเวลานาน ทำให้บริษัทผู้รับเหมาซ่อมรถบางบริษัทไม่สามารถดำเนินการซ่อมรถ ได้อย่างมีประสิทธิภาพเนื่องจากเกิดปัญหาการขาดสภาพคล่องทางการเงิน

๓.๒ แนวทางการแก้ไขปัญหาที่ ขสมก.นำเสนอในแผนปรับปรุงการบริหารจัดการ
จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของ ขสมก. ทำให้ ขสมก. ได้มีการศึกษา
วิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การปรับโครงสร้างองค์กร เพื่อเป็นการรองรับและเตรียมความพร้อมสำหรับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการ เตรียมให้การดำเนินการของ ขสมก. สามารถบรรลุเป้าหมายที่ภาครัฐกำหนดไว้ อีกทั้ง เพื่อการลดค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร โดยโครงสร้างองค์กรที่ปรับปรุงใหม่ ประกอบด้วย

- หน่วยงานบริหารสัญญา (Regulator/Contract Management) เพื่อกำกับและบริหารสัญญาเดินรถให้เป็นไปตามสัญญาการให้บริการเชิงคุณภาพ (Performance Base Contract : PBC) ทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน และเงื่อนไขการให้บริการเป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้ผู้ประกอบการที่มีหลายหน่วยงานถือปฏิบัติ (Single Operation by Multiple Operators)

- หน่วยงานเดินรถ (Operator) จะทำหน้าที่ให้บริการเดินรถตามสัญญาการให้บริการเชิงคุณภาพ (PBC) เช่น เขตการเดินรถ และผู้ประกอบการเดินรถเอกชนและให้สามารถรองรับและพัฒนารูปแบบการบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการ

- ๑) ปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารงานของ ขสมก. ใหม่
- ๒) พัฒนาความสามารถของบุคลากร การจัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาเพิ่มทักษะ และให้ความรู้แก่พนักงานที่ต้องปฏิบัติงานตามระบบงานใหม่
- ๓) จัดหาผู้เชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาในงานด้านต่างๆ เช่น ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านวิศวกรรมยานยนต์ เป็นต้น

- ๔) ดำเนินโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด (Early Retirement) ต้องได้รับการสนับสนุนด้านการเงินในการจัดทำโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด (Early Retirement) ขสมก. จะต้องใช้ระยะเวลามากขึ้นในการปรับโครงสร้างองค์กรให้เหมาะสมและอาจไม่สอดคล้องกับระยะเวลาที่จะให้มีการปรับโครงสร้างองค์กรและประยุกต์ใช้สัญญาการให้บริการเชิงคุณภาพ (Performance-based Contract) ซึ่ง ขสมก. ได้วางแผนการบริหารอัตรากำลังพนักงานที่ต้องเกษียณอายุก่อนกำหนด ดังตาราง

ตารางแผนการบริหารจัดการอัตรากำลังพนักงานที่ต้องเกษียณก่อนกำหนด

รายการ	พ.สนับสนุน	พชร. พกส.	รวม
๑. อัตรากำลัง	๓,๑๓๖	๑๔,๑๕๖	๑๗,๒๙๒
๒. พนักงานลาออก ช่วง ต.ค.๕๑ - ๓๐ เมย.๕๒	๔๙	๔๗๖	๕๒๕
๓. อัตรากำลังปัจจุบัน (ณ ๓๐ เมย.๕๒)	๓,๐๘๗	๑๓,๖๘๐	๑๖,๗๖๗
๔. อัตรากำลังพนักงานตามโครงสร้างใหม่	๑,๙๗๔	๘,๐๐๐	๙,๙๗๔
พนักงานที่ต้องลด (ให้เหลือตามโครงการใหม่)	๑,๑๑๓	๕,๖๘๐	๖,๗๙๓
๕. เกษียณอายุปกติในปี ๕๒ - ๕๓ (ใช้เงิน ขสมก.เอง)	๒๕๓	๓๕๑	๖๐๔
๖. เข้าโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนดในปี ๕๒ (ใช้เงิน ขสมก.เอง)	๖๐	-	๖๐
คงเหลือพนักงานที่ต้องบริหารให้ลดลงเหลือตามโครงการใหม่	๘๐๐	๕,๓๒๙	๖,๑๒๙
๗. การบริการจัดการพนักงานโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด			
๗.๑ พนักงานแจ้งความจำนงเข้าโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนดตามสำรวจเมื่อ ๒๔ พ.ค.๕๒	๕๒๘	๑,๘๖๒	๒,๓๙๐
๗.๒ พนักงานที่ยังไม่แจ้งความจำนงเข้าโครงการเกษียณอายุก่อนกำหนด	๒๗๒	๓,๔๖๗	๓,๗๓๙
รวม	๘๐๐	๕,๓๒๙	๖,๑๒๙

ที่มา : องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การปรับโครงสร้างองค์กร ภายใต้สภาพการณ์ปัจจุบัน การบริหารจัดการโดยสารประจำทางอยู่ในช่วงถดถอย ขาดเงินทุนเพราะผลจากการถูกควบคุมราคาค่าโดยสาร ไม่สามารถจัดการบริหารเชิงรุกได้ เพราะการขาดสภาพคล่องเป็นเหตุให้จำนวนรถไม่เพียงพอ ทำให้จำนวนผู้โดยสารลดลงและความเร็วในการเดินทางโดยรถประจำทางลดลง ส่งผลให้รถโดยสารประจำทางมีภาพลักษณ์ที่ไม่ดี และไม่สามารถจะสลัดภาพลักษณ์และแนวโน้มนี้ได้นอกจากจะได้มีการปฏิรูปหลักการครั้งใหญ่ (Re-rationalization) เกิดขึ้น ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนหันมานิยมใช้บริการสาธารณะมากยิ่งขึ้น ขสมก. จึงกำหนดยุทธศาสตร์ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน ประกอบด้วย แผนงาน/โครงการ ดังนี้

๑) การจัดการรถโดยสารใหม่ทดแทนรถโดยสารเดิมและการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ (E-Ticket, GPS, GPRS, ศูนย์ MIS, Timetable Online)

๒) การบริหารจัดการเดินรถรูปแบบใหม่ ด้วยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่ของระบบ GPS และ GPRS มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการเดินรถเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เพื่อควบคุมสั่งการ (Command) ด้วยระบบสื่อสาร GPRS ให้ผู้ปฏิบัติงานบนรถโดยสารปฏิบัติตามสั่งการได้ทันท่วงที ในขณะเดียวกัน และสามารถบันทึกข้อมูล เพื่อนำไปสู่การวางแผนการเดินรถ การจัดการเดินรถในแต่ละวัน รวมไปถึงการปรับปรุง พัฒนาเส้นทาง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) การจัดหาผู้จอดรถในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมเพียงพอกับจำนวนที่จำเป็นต้องนำมาจอดภายในจุดจอดและต้องใกล้เคียงกับแนวท่อส่งก๊าซของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ผู้จำหน่ายก๊าซให้กับ ขสมก. และต้องสอดคล้องกับระยะเวลาการจัดการรถโดยสารใหม่

๔) ระบบสัญญาการให้บริการเชิงคุณภาพ (PBC) กับรถ ขสมก. และรถเอกชนร่วมบริการ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อให้สอดคล้องกับระบบมาตรฐานเดียว โดยผู้ประกอบการหลายราย (Single Operation by Multiple Operators) ที่กำหนดให้เขตการเดินรถต่างๆ ของ ขสมก. และผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการทำหน้าที่ด้านการเดินรถ (Operator) ดังนั้น เพื่อให้มีการปรับปรุงการให้บริการรถโดยสารประจำทางอย่างเป็นระบบ สามารถสร้างระบบโครงข่ายที่เชื่อมต่อและสอดคล้องกับความต้องการ มีประสิทธิภาพ สะดวก รวดเร็ว การว่าจ้างเดินรถด้วยสัญญา การให้บริการเชิงคุณภาพ (PBC) กับรถ ขสมก. และรถเอกชนร่วมบริการ จึงมีความจำเป็น เนื่องจากผู้ประกอบการไม่จำเป็นต้องแย่งชิงเส้นทางเดินรถที่มีผลประกอบการดี เพื่อหวังผลกำไรและให้ธุรกิจอยู่รอดโดยไม่คำนึง

ถึงคุณภาพ และมาตรฐานการให้บริการที่ดี เพราะผู้ประกอบการจะได้รับการว่าจ้างให้เดินรถในเส้นทางต่างๆ โดยมีสัญญาและเงื่อนไขการเดินรถที่ชัดเจนและเป็นธรรม อีกทั้งรายได้ ค่าโดยสารไม่ใช่ปัจจัยหลักในการประเมินผลการดำเนินการตามสัญญาว่าจ้างเดินรถ

๕) ศูนย์บริหารจัดการรายได้ (Clearing House) การบริหารจัดการเดินรถโดยการใช้ระบบการจัดเก็บค่าโดยสารอิเล็กทรอนิกส์ (E-Ticketing) ระบบบริหารการเดินรถ และระบบสัญญาการให้บริการในเชิงคุณภาพ (PBC) กับรถ ขสมก. และรถเอกชนร่วมบริการนั้น จำเป็นต้องมีจุดตั้งศูนย์บริหารจัดการรายได้ (Clearing House) เพื่อทำหน้าที่บริหารจัดการรายได้ค่าโดยสารให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหน่วยงานกำกับดูแลและหน่วยงานปฏิบัติ โดยระบบ Clearing House จะทำหน้าที่บริหารจัดการรายได้รับจากผู้โดยสาร ตั้งจากเติมเงิน ใช้เงิน เพื่อนำมาจ่ายคืนให้กับผู้ประกอบการทุกรายที่ใช้ระบบ โดยมีระยะเวลาการชำระดุล ไม่มากกว่า ๑ วันทำการ (T+1) โดยระบบ Clearing House จะสามารถเชื่อมโยงข้อมูลจากคอมพิวเตอร์ส่วนกลางของ ขสมก. และผู้ประกอบการรายอื่นๆ ทั้งภายใน (เขตการเดินรถ,รถร่วม) และภายนอก เช่น รถพม,BTS,BRT หากมีการใช้งานร่วมกัน โดยต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของข้อมูลและไม่มีการสูญหายของข้อมูลด้วย

๖) การบริหารจัดการรถเอกชนร่วมบริการ เนื่องจากผู้ประกอบการรถเอกชนร่วมบริการต้องการความชัดเจนในการเข้าร่วมประกอบการเดินรถตามแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ โดยมีข้อร้องเรียนเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคในการประกอบการเดินรถโดยสารที่ได้รับผลกระทบจากนโยบายของรัฐบาล ซึ่งกระทรวงคมนาคมได้จัดให้มีการประชุมร่วมกัน เพื่อรับทราบปัญหาและหาแนวทางในการนำรถโดยสารเอกชนร่วมบริการเข้าร่วมเดินรถตามแผนปรับปรุงการบริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพของ ขสมก. จึงพิจารณาแนวทางการเข้าร่วมเดินรถของเอกชนสำหรับรถโดยสารปรับอากาศ

รถโดยสารธรรมดา รถโดยสารมินิบัสที่ปรับปรุงสภาพแล้ว ตลอดจนเอกชนที่ไม่มี
ความประสงค์และไม่มีความพร้อมในการเข้าร่วมเดินรถให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : การปรับปรุงการบริหารจัดการด้านการเงิน ขสมก.
มีผลการดำเนินการขาดทุนตั้งแต่เริ่มดำเนินการจนถึงปัจจุบัน ดังนั้น การบริหาร
จัดการด้านการเงินจึงมีความสำคัญเป็นอย่างมาก หากมิได้รับการพิจารณาจะส่งผล
ต่อการดำเนินการของ ขสมก. เป็นอย่างมาก ดังนั้น ยุทธศาสตร์การปรับปรุง
การบริหารจัดการด้านการเงิน จึงประกอบด้วย

๑) การบริหารจัดการหนี้สินเดิม จากการดำเนินงานที่ผ่านมา
ให้บริการภายใต้นโยบายของภาครัฐ ซึ่งถูกควบคุมราคาโดยสภารเป็นผลให้ ขสมก.
ประสบกับสภาวะการขาดทุนเสมอมา มีหนี้สินที่เป็นหนี้กู้ยืมสถาบัน จำนวน
๕๕,๕๒๖,๕๖๘ ล้านบาท จะครบกำหนดชำระหนี้ต้นเงินกู้ตั้งแต่ปี ๒๕๕๔ - ๒๕๖๐
มีหนี้ค้างชำระค่าน้ำมันเชื้อเพลิง และหนี้ค่าเช่าซ่อม ฅ มกราคม ๒๕๕๒ จำนวน
๕,๒๗๐.๔๕๔ ล้านบาท และคาดว่าจะเกิดหนี้สินเกิดขึ้นอีกจนถึง กันยายน ๒๕๕๓ อีก
ประมาณ ๑๑,๗๐๙.๒๖๐ ล้านบาท รวมเป็นหนี้สินเดิมก่อนที่จะมีรถโดยสารใหม่วิ่งบริการ
ประมาณ ๖๗,๒๓๕.๘๒๘ ล้านบาท โดย ขสมก. ขาดสภาพคล่องทางการเงินไม่สามารถ
ชำระหนี้ดังกล่าวได้

ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการขออนุมัติให้มีการกู้เงินมาชำระ
คืนเงินต้น เมื่อครบกำหนด (Roll Over) ในแต่ละปีส่งผลให้เกิดภาวะดอกเบี้ยจ่ายระหว่างปี
ประมาณปีละ ๓,๐๐๐ ล้านบาท รวมตลอด ๑๐ ปี (๒๕๕๓ - ๒๕๖๓) ประมาณ
๓๒,๗๑๙.๔๐๑ ล้านบาท

๒) การขอรับเงินอุดหนุนส่วนต่างตามนโยบายควบคุมราคา
ในกรณีที่ ขสมก. เข้าร่วมโดยสารปรับอากาศใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) เป็นเชื้อเพลิง
จำนวน ๔,๐๐๐ คัน การขอรับเงินอุดหนุนทางการเงินสำหรับปีงบประมาณต่อไป
จะคำนวณจากตัวที่มีการได้สิทธิยกเว้นหรือลดหย่อนราคาค่าโดยสารตามกฎหมาย
หรือนโยบายของรัฐ เช่น ผู้โดยสารประเภทนักเรียน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ฯลฯ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : พัฒนาระบบบริหารงาน เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ นั้น ขสมก. จึงกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบบริหารงาน ดังนี้

๑) การบริหารจัดการระบบสารสนเทศ ให้สามารถเชื่อมโยงทั่วทั้งองค์กร เป็นการพัฒนาระบบสารสนเทศที่มีอยู่เดิมให้สามารถดำเนินการควบคุมและประสานสอดคล้องกับระบบสารสนเทศใหม่ที่ ขสมก. นำมาใช้ในการบริหารจัดการเดินรถรูปแบบใหม่

๒) การควบคุม ติดตาม และตรวจสอบการปฏิบัติงาน เป็นปัจจัยที่จะช่วยให้การดำเนินงานตามภารกิจ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ช่วยป้องกันและลดความเสี่ยงจากความผิดพลาด ความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ

๓) การนำระบบบริหารความเสี่ยง มาใช้ในองค์กร เพื่อการบริหารปัจจัยต่างๆ และการควบคุมกิจกรรมให้สามารถลดมูลเหตุของแต่ละโอกาสที่อาจจะเกิดความเสียหาย มีระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสียหายที่จะเกิดขึ้นในอนาคตอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

๔) การสร้างมูลค่าเพิ่มเชิงเศรษฐศาสตร์ให้กับหน่วยงานเป็นการบริหารปัจจัยต่างๆ ที่มีอยู่ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อองค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อม

๔. ข้อวิเคราะห์ของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

จากการดำเนินการศึกษาเพื่อจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง “การปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ” สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีข้อวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบในการปรับปรุงการบริหารจัดการ และการบริการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ ดังนี้

ประเด็น	รูปแบบการปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ		
	ขสมก.ในปัจจุบัน	เช่ารถเมล์ CNG ๔,๐๐๐ คัน	ให้สัมปทานเดินรถทั้งหมด
๑. โครงสร้างองค์กร	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหาร - ฝ่ายเดินรถองค์กร - ฝ่ายเดินรถเอกชนร่วมบริการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหาร - หน่วยงานบริหารสัญญา - หน่วยงานเดินรถ - ฝ่ายเดินรถเอกชนร่วมบริการ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝ่ายบริหารและตรวจสอบ - หน่วยงานบริหารสัญญา
๒. องค์ประกอบการดำเนินงาน ๒.๑ จำนวนรถประจำการ <ul style="list-style-type: none"> • รวมรถทั้งหมด (คัน) • รถ ขสมก.(คัน) • รถอื่นๆ ภายใต้การกำกับดูแลของขสมก.(คัน) • รถวิ่งนอกระบบ เช่น รถตู้ สองแถว สีส้มเล็ก มอเตอร์ไซด์ (คัน) 	<p style="text-align: center;">๑๗,๒๓๒</p> <p style="text-align: center;">๓,๕๒๖</p> <p style="text-align: center;">๑๑,๓๗๕</p> <p style="text-align: center;">ประมาณ ๘๐,๐๐๐</p>	<p style="text-align: center;">มีจำนวนใกล้เคียงกับของเดิม เนื่องจากเป็นการเช่าเพื่อทดแทนรถเดิมที่มีสภาพเก่าชำรุด</p>	<p>รถโดยสารทั้งหมดทั้งในระบบและนอกระบบ จะถูกนำมาจัดสรร ให้กับผู้ประกอบการเอกชนที่ได้รับสัมปทาน ทั้งนี้จำนวนรถจะขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์ที่กำหนดในสัญญา ซึ่ง ควรคำนึงถึงผลกระทบด้านการจราจร และปัญหามลพิษ</p>

ประเด็น	รูปแบบการปรับปรุงการบริการจัดการและการบริการ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ		
	ขสมก.ในปัจจุบัน	เช่ารถเมล์ CNG ๔,๐๐๐ คัน	ให้สัมปทานเดินรถ ทั้งหมด
<p>๒.๒ จำนวนเส้นทาง</p> <ul style="list-style-type: none"> • รวมทั้งหมด (เส้นทาง) • ขสมก. (เส้นทาง) • อื่นๆ ภายใต้การกำกับดูแลของ ขสมก. (เส้นทาง) 	<p>๓๔๔</p> <p>๑๑๒</p> <p>๓๒๐</p>	<p>ออกแบบเส้นทางเดินรถใหม่ให้ครอบคลุมพื้นที่ กทม. จำนวน ๑๕๕ เส้นทางทั้งหมดจะมีความเชื่อมโยงกันสำหรับรถร่วมบริการ ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขเส้นทางและจำนวนรถ</p>	<p>ควรพิจารณาบทวนการออกแบบเส้นทางเดินรถใหม่ ซึ่งต้องเชื่อมโยงกันเอง เชื่อมโยงกับระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ สามารถรองรับความต้องการของประชาชน และคุ่มทุนด้านธุรกิจของผู้รับสัมปทานด้วย</p>
<p>๒.๓ สมรรถนะรถและอุปกรณ์</p> <ul style="list-style-type: none"> • อายุใช้งานเฉลี่ยในอนาคต • การใช้เชื้อเพลิง • อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในรถ (eticket, GPS, ที่ขึ้นลงของผู้พิการ ฯลฯ) 	<p>อยู่ในเกณฑ์ต่ำ</p> <p>น้ำมัน มากกว่า CNG</p> <p>X</p>	<p>ประมาณ ๑๐ - ๑๕ ปี</p> <p>CNG เป็นส่วนใหญ่</p> <p>✓</p>	<p>ประมาณ ๑๐ - ๑๕ ปี</p> <p>ภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา (เช่น ๓ ปี) จะเปลี่ยนเป็น CNG ทั้งหมด</p> <p>✓</p>
<p>๒.๔ การใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพการเดินรถ(GPRS,ระบบควบคุมสั่งการ ฯลฯ)</p>	X	✓	✓

ประเด็น	รูปแบบการปรับปรุงการบริการจัดการและการบริการ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ		
	ขสมก.ในปัจจุบัน	เช่ารถเมล์ CNG ๕,๐๐๐ คัน	ให้สัมปทานเดินรถ ทั้งหมด
๒.๕ อยู่จอดรถ/สถานที่ ทำการ(ขสมก. เป็น เจ้าของ, เช่าเอกชน, เช่า ราชการ รวมทั้งขอ อนุเคราะห์ไม่เสียค่าเช่า	อยู่ที่ ขสมก. เป็นเจ้าของ เองมีจำนวนน้อยกว่า อยู่ที่ ขสมก. ไปเช่าที่เอกชน ดำเนินงาน ซึ่งทำให้ ต้นทุนการดำเนินงาน ของ ขสมก. มีมากใน แต่ละปี	ขสมก. ตั้งเป้าหมายที่จัด ตั้งอยู่จอดรถจำนวน ๑๙ อยู่ โดยบริเวณรอบเส้น ทางการเดินรถ โดยแต่ละ อยู่จะมีการเดินท้อ ก๊าซ CNG มายังอยู่เพื่อให้ บริการเติมก๊าซ	ขสมก. จะปลดภาระ ความรับผิดชอบเกี่ยวกับ อยู่จอดรถ เนื่องจากจะ เป็นความรับผิดชอบ ของผู้ประกอบการ เอกชนที่รับสัมปทาน ทั้งยังอาจได้รับค่าเช่าอยู่ และที่ทำการเดิมของ ขสมก.จากผู้รับสัมปทาน
๒.๖ จำนวนพนักงาน • ทั้งหมดของ ขสมก.(คน) • เกษียณอายุตามระบบ • ขอเกษียณอายุ และไม่ต้องการทำงาน ต่อ(คน) • ต้องการปฏิบัติงาน ต่อในระบบงานใหม่ ขสมก. • ขอเกษียณอายุ และต้องการเป็น พนักงานใหม่ ตามระบบ ของผู้รับ สัมปทาน (คน) • ขอโอนเป็นพนักงาน ใหม่ตามระบบของ ผู้รับสัมปทาน (คน)	ข้อมูล ณ ๓๐ เม.ย. ๕๒ ๑๖,๑๐๓ ประมาณ ๕๐๐ - ๖๐๐ คนต่อปี ๒,๓๙๐ - - -	เป้าหมายตาม โครงสร้างใหม่ ๙,๙๗๔ จนถึงปีเริ่มดำเนินการ เกษียณเพิ่มประมาณ ๑,๐๐๐ คน ๒,๓๙๐	ประมาณ ๑๕-๒๐% ของปัจจุบัน จนถึงปีเริ่มดำเนินการ เกษียณเพิ่มประมาณ ๑,๐๐๐คน ๒,๓๙๐ ทั้งนี้งบประมาณที่ใช้ ในการจ่ายค่าชดเชย กรณีเลิกจ้าง และ กรณีส่วนต่างของ อัตราเงินเดือนที่ขาด ไปจากเดิมในกรณี ปฏิบัติงานต่อ จนกว่าจะเกษียณให้ ใช้จากรายรับที่ได้ จากการให้สัมปทาน การเดินรถโดยมีการ ประมาณการล่วงหน้า และคิดรวมไว้ เป็นต้นทุนภาระหนี้ สินของ ขสมก.

ประเด็น	รูปแบบการปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ		
	ขสมก.ในปัจจุบัน	เช่ารถเมล์ CNG ๔,๐๐๐ คัน	ให้สัมปทานเดินรถ ทั้งหมด
<p>๓. ผลประกอบการ</p> <p>๓.๑ จำนวนผู้โดยสาร</p>	มีแนวโน้มน้อยลง	ขสมก. คาดว่าจะเพิ่มมากขึ้นจากเดิมเป็น ๑.๔ ล้านคน ต่อวัน ใน ปี ๒๕๕๔ เนื่องจากมีการให้บริการที่ดีขึ้น และมีเส้นทางที่เชื่อมโยง	ผู้โดยสารจะมีจำนวนมากขึ้นเนื่องจาก ๑.การบริการที่ดีขึ้น จากการแข่งขันของผู้ประกอบการเอกชน ที่ถูกควบคุมมาตรฐานการบริการโดยขสมก. ๒.เส้นทางการเดินทาง มีการปรับปรุงให้เชื่อมโยงกัน และเชื่อมโยงกับระบบขนส่งมวลชนอื่นๆ
<p>๓.๒ รายได้/รายรับ</p> <ul style="list-style-type: none"> จากการเดินรถรายปี อุดหนุนจากรัฐบาล จากการประมูลสัมปทาน จากค่าตอบแทนสัมปทานรายเดือน 	<p><u>ประมาณการ ปี ๒๕๕๔</u></p> <p>๖,๒๘๗ ล้านบาท</p> <p>๑,๒๕๒ ล้านบาท</p> <p>-</p> <p>ประมาณ ๑๕๕ ล้านบาท (ปัจจุบัน ขสมก. มีปัญหาที่ผู้ประกอบการไม่จ่ายค่าสัมปทาน ดังนั้น ตัวเลขนี้ จึงเป็นตัวเลขที่จัดเก็บได้ ไม่ใช่ค่าสัมปทานทั้งหมด)</p>	<p><u>ประมาณการ ปี ๒๕๕๔</u></p> <p>๑๒,๗๒๕ ล้านบาท</p> <p>-</p> <p>-</p> <p>๔,๗๗๖ ล้านบาท (รถเอกชนที่เดินรถตามสัญญาจ้างเดินรถตาม PBC)</p>	<p><u>แนวคิดสมมุติฐานการประเมินรายได้จากการให้สัมปทาน</u></p> <p>๑. รายได้ทั้งหมดจากการให้สัมปทานเป็นยอดรวมระหว่างรายได้จากค่าประมูลและจากค่าสัมปทานรายเดือน และรายได้อื่นๆที่เกิดจากการเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรเป็นการให้สัมปทาน เช่น การขายรถโดยสารเดิม เป็นต้น</p> <p>๒. ภาระหนี้สินทั้งหมดของ ขสมก. คิดจากภาระหนี้สินเดิมรวมกับดอกเบี้ยและภาระหนี้ที่เกิดจากการเปลี่ยนโครงสร้างองค์กร</p>

ประเด็น	รูปแบบการปรับปรุงการบริการจัดการและการบริการ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ		
	ขสมก.ในปัจจุบัน	เช่ารถเมล์ CNG ๔,๐๐๐ คัน	ให้สัมปทานเดินรถ ทั้งหมด
			<p>เป็นการให้สัมปทาน เช่น การจ่ายเงินชดเชยการเลิกจ้างพนักงาน เป็นต้น</p> <p>๓. สมมติฐานการประมูลคือ รายได้จากค่าประมูลต้องครอบคลุมภาระหนี้สินทั้งหมดของ ขสมก. และรายได้จากค่าสัมปทานรายเดือนต้องครอบคลุมค่าใช้จ่ายรายเดือนของ ขสมก.ตามโครงสร้างใหม่</p> <p>๔. กำหนดระยะเวลาในการให้สัมปทานขึ้นกับการคำนวณระยะเวลาเพื่อให้รายได้ที่จะได้รับในข้อ ๑ สามารถครอบคลุมกับภาระหนี้ในข้อ ๒ (ตามสมมติฐานการประมูลในข้อ ๓)</p>
<p>๓.๓ ผลประกอบการ</p> <ul style="list-style-type: none"> • หนี้สินสะสมเดิม • ภาระดอกเบี้ยรายปี • ผลประกอบการรายปี (กำไร/ขาดทุน) 	<p><u>ปี ๒๕๕๒</u></p> <p>ประมาณ ๗ หมื่นล้านบาท</p> <p>๒,๒๖๖ ล้านบาท</p> <p>ขาดทุนสุทธิ</p> <p>๓,๙๖๗ ล้านบาท</p>	<p>กรณีดำเนินการตามแผน</p> <p>ในปี ๕๔ ขาดทุน ๖๔๘ ล้านบาท</p> <p>ปี ๕๗ จะเริ่มมีกำไร ๑,๐๖๔ ล้านบาท</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ลดลงจนกระทั่งหมดไป (นำรายได้จากการให้สัมปทานไปชำระหนี้สะสมเดิมให้หมดไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนปีของสัมปทาน) - ต่ำกว่าทั้ง ๒ วิธี คือ ลดลงจนกระทั่งหมดไป (เพราะหนี้สะสมลดลงจนกระทั่งหมดไป)

ประเด็น	รูปแบบการปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ		
	ขสมก.ในปัจจุบัน	เช่ารถเมล์ CNG ๔,๐๐๐ คัน	ให้สัมปทานเดินรถ ทั้งหมด
			- ผลประกอบการรายเดือน/รายปี จะไม่ขาดทุนจากการที่รายได้จากค่าสัมปทานรายเดือนจะครอบคลุมค่าใช้จ่ายรายเดือนของขสมก.ตามโครงสร้างใหม่
๔. ศักยภาพในการพัฒนา ๔.๑ บริหารจัดการองค์กร	<ul style="list-style-type: none"> • โครงสร้างองค์กรมีขนาดใหญ่ มีความล่าช้าในการแก้ไขปัญหา มีการทุจริตรั่วไหล • ขาดอัตรากำลังตามโครงสร้างเก่า เนื่องจากมีมติไม่ให้เพิ่มอัตรากำลัง • มีหน้าที่ทั้งกำกับดูแลการเดินรถ และบริหารจัดการเดินรถเอง ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการเดินรถเอกชนถึงความโปร่งใสในการแข่งขัน 	<ul style="list-style-type: none"> • โครงสร้างองค์กรมีขนาดเล็กกลอง มีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา แต่ยังคงมีการทุจริตรั่วไหล • ไม่ขาดอัตรากำลังคน เนื่องจากตามแผนจะมีการจัดอัตรากำลังคนตามโครงสร้างใหม่ • ยังคงมีหน้าที่ทั้งกำกับดูแลการเดินรถ และบริหารจัดการเดินรถเอง ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการเดินรถเอกชนถึงความโปร่งใสในการแข่งขัน 	<ul style="list-style-type: none"> • โครงสร้างองค์กรมีขนาดเล็กกลอง มีความรวดเร็วในการแก้ไขปัญหา และลดปัญหาการทุจริตรั่วไหล • ใช้อัตรากำลังคนน้อยกว่า ๒ วิธีแรก เนื่องจากพนักงานขับรถและพนักงานเก็บค่าโดยสารทางผู้รับสัมปทานจะเป็นผู้ว่าจ้าง • มีหน้าที่กำกับดูแลการเดินรถของเอกชนให้มีมาตรฐานและคุณภาพของการบริการเป็นไปตามสัญญาสัมปทาน
๔.๒ ควบคุมมาตรฐานบริการ/สภาพรถ	<ul style="list-style-type: none"> • ไม่สามารถควบคุมมาตรฐานการบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งรถของ ขสมก. และรถร่วมเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> • สามารถเพิ่มมาตรฐานการบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพเฉพาะรถของ ขสมก. แต่รถร่วมเอกชนอาจไม่มีการปรับปรุงมาตรฐานมากนัก เนื่องจากเป็นการเพิ่มต้นทุน 	

ประเด็น	รูปแบบการปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการ ขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ		
	ขสมก.ในปัจจุบัน	เช่ารถเมล์ CNG ๔,๐๐๐ คัน	ให้สัมปทานเดินรถ ทั้งหมด
	<ul style="list-style-type: none"> • รถมีสภาพเก่า ชำรุดไม่เหมาะแก่การให้บริการขนส่งสาธารณะ • มีต้นทุนการเดินรถสูงทำให้ผู้ประกอบการดำเนินการลดต้นทุนโดยไม่มี การปรับปรุงมาตรฐานของรถและการให้บริการ 	<ul style="list-style-type: none"> • ขสมก. มีรถสภาพใหม่ให้บริการมากขึ้น • มีการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเดินรถและให้บริการมากขึ้น แต่ก็ยังไม่ครอบคลุมถึงรถร่วมเอกชน 	<ul style="list-style-type: none"> • สามารถเพิ่มมาตรฐานการบริการมาตรฐานทางด้านกายภาพของรถ รวมถึงมีการเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาใช้ในการเดินรถและให้บริการอย่างสมบูรณ์ เนื่องจากผู้รับสัมปทานทุกรายต้องดำเนินการดังกล่าวตามข้อกำหนดในสัญญา
๔.๓ นโยบายเชิงรุก	<ul style="list-style-type: none"> • ขสมก. มีนโยบายเชิงรุกในการปรับปรุง พัฒนาการให้บริการ และลดภาระหนี้สินมาโดยตลอด เช่น การให้เอกชนเข้ามาเป็นผู้ให้บริการรถโดยสารมากขึ้น แต่ไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุลู่ตฤประสงคืที่ตั้งไว้เนื่องจาก ขสมก. ยังคงแบกภาระค่าใช้จ่ายและหนี้สินที่มีอยู่จำนวนมาก ประกอบกับผู้ประกอบการรถร่วมเอกชนยังคงหวังผลกำไรมากกว่าการให้บริการที่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> • ขสมก. สามารถสร้างสรรคืนโยบายเชิงรุกที่เห็นผลเป็นรูปธรรมได้มากกว่าการดำเนินการของ ขสมก. ในปัจจุบัน เนื่องจากมีส่วนแบ่งของตลาดเพิ่มมากขึ้น ผลักภาระการปรับปรุงรถบางส่วนไปให้ผู้ให้เช่าได้แต่ต้นทุนส่วนใหญ่อยังคงเป็นภาระของ ขสมก. อยู่ 	<ul style="list-style-type: none"> • ขสมก. สามารถสร้างสรรคืนโยบายเชิงรุกที่เห็นผลเป็นรูปธรรมได้มากกว่า ๒ วิธี แรก เนื่องจาก ขสมก. จะทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกำกับดูแลให้มาตรฐานการเดินรถและการให้บริการเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด • ขสมก. สามารถสร้างนโยบายในการพัฒนาปรับปรุงองค์กร และสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้นเนื่องจากจะมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นแต่รายจ่ายลดลง

๕. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แม้ว่ารัฐบาลจะได้มีมาตรการต่างๆ ในการปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ มาโดยตลอด แต่เพื่อให้การบริหารจัดการและบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพของ ขสมก. มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ไม่ก่อกวนสินไหมมีสภาพทางการเงินที่อยู่ได้ด้วยตนเองและลดภาระหนี้สินเดิม ทั้งนี้ต้องไม่ก่อความเดือดร้อนให้กับประชาชนทั้งในด้านราคาและมาตรฐานคุณภาพ รวมทั้งไม่เป็นภาระด้านงบประมาณต่อรัฐบาล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงมีแนวคิดสมมติฐานการให้สัมปทาน ดังนี้

ก) รายได้ทั้งหมดจากการให้สัมปทานเป็นยอดรวมระหว่างรายได้จากค่าประมูลและจากค่าสัมปทานรายเดือน และรายได้อื่นๆที่เกิดจากการเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรเป็นการให้สัมปทาน เช่น การขายรถโดยสารเดิม เป็นต้น

ข) ภาระหนี้สินทั้งหมดของ ขสมก. คิดจากภาระหนี้สินเดิมรวมกับดอกเบี้ย และภาระหนี้ที่เกิดจากการเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรเป็นการให้สัมปทาน เช่น การจ่ายเงินชดเชยการเลิกจ้างพนักงาน เป็นต้น

ค) สมมติฐานการประมูล คือ รายได้จากค่าประมูลต้องครอบคลุมภาระหนี้สินทั้งหมดของ ขสมก. และรายได้จากค่าสัมปทาน รายเดือนต้องครอบคลุมค่าใช้จ่ายรายเดือนของ ขสมก.ตามโครงสร้างใหม่

ง) กำหนดระยะเวลาในการให้สัมปทาน ขึ้นกับการคำนวณระยะเวลาที่เหมาะสมเพื่อให้รายได้ที่จะได้รับในข้อ ก) สามารถครอบคลุมกับภาระหนี้ในข้อ ข) หรือตามสมมติฐานการประมูลในข้อ ค)

ทั้งนี้ ในการปรับโครงสร้างการบริหารจัดการและการบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพโดยให้สัมปทานการเดินรถโดยสารประจำทางทั้งหมดให้กับผู้ประกอบการเอกชน มีรายละเอียดข้อเสนอแนะดังนี้

๕.๑ โครงการเช่ารถยนต์โดยสารปรับอากาศใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) ไม่สามารถแก้ไขปัญหาลดผู้ประกอบการขององค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพได้อย่างเบ็ดเสร็จ

เนื่องจากองค์การขนส่งมวลชน ยังคงต้องแบกรับภาระต้นทุนการเดินทางโดยสาร ทั้งเงินเดือนค่าตอบแทน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าเช่า ค่าซ่อมบำรุง และค่าดอกเบี้ย อีกทั้ง ยังไม่มีความชัดเจนด้านความคุ้มค่าของการดำเนินการตามโครงการดังกล่าว ที่ต้องมีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นจากการเช่า

๕.๒ รัฐต้องใช้ระบบสัมปทานการเดินทางโดยสารประจำทางทั้งหมดให้กับผู้ประกอบการเอกชน คือผู้รับสัมปทานต้องเป็นผู้ลงทุนในการเดินทางเอง ส่วน ขสมก. มีหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก บริหารสัญญา และตรวจสอบควบคุมมาตรฐานคุณภาพ การบริการสภาพรถและอุปกรณ์ ซึ่งจะทำให้ผลประกอบการของ ขสมก. ดีขึ้น เนื่องจาก

(๑) ในเบื้องต้น ขสมก. จะได้รับเงินค่าสัมปทานการเดินทางจากผู้รับสัมปทานและรับเงินจากการขายรถโดยสารประจำทางเดิมของ ขสมก. ซึ่งจะนำมาลดภาระหนี้สะสมของ ขสมก. จนกระทั่งหมดไปได้

(๒) ขสมก. จะลดภาระประจำอันเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายหลักในการดำเนินการ ปัจจุบัน เช่น เงินเดือนพนักงาน ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าซ่อมบำรุง เป็นต้น

(๓) ขสมก. จะได้รับค่าสัมปทานรายเดือนจากผู้รับสัมปทาน และอาจรวมถึงค่าเช่าอู่สำนักงานเดิมของ ขสมก. รายเดือน ซึ่งจะครอบคลุมค่าใช้จ่ายรายเดือนตามโครงสร้างใหม่ของ ขสมก.

๕.๓ ขสมก. มีหน้าที่ในการบริหารสัญญา (Regulator/Contract Management) กำกับและบริหารสัญญาเดินทางให้เป็นไปตามสัญญาการให้บริการเชิงคุณภาพ (Performance Base Contract : PBC) โดยกำหนดมาตรฐาน และเงื่อนไขขั้นต่ำที่เหมาะสม ในการให้บริการเป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้ผู้ประกอบการทุกรายต้องถือปฏิบัติ (Single Operation by Multiple Operators) ดังนี้

๕.๓.๑ แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมที่มีองค์ประกอบจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำหน้าที่ในการกำหนดมาตรฐาน ข้อกำหนด เงื่อนไข ราคาทรัพย์สินที่จะขายให้แก่ผู้รับสัมปทาน รวมถึงอัตราค่าสัมปทาน และราคาค่าโดยสาร ในสัญญาสัมปทาน

ทั้งนี้ ควรมีการทบทวนเส้นทางการเดินรถให้เหมาะสม เพื่อรองรับความต้องการของประชาชนและความคั่งคั่งด้านธุรกิจของผู้รับสัมปทาน โดยอาจแบ่งการให้สัมปทานเป็นรายกลุ่มเส้นทางคือให้พิจารณาเส้นทางที่มีโอกาสในการประกอบธุรกิจง่ายและยากไว้ด้วยกัน

๕.๓.๒ กำหนดให้ผู้รับสัมปทานทุกรายต้องรับผิดชอบภาระค่าใช้จ่ายในการเดินรถโดยสารประจำทางทั้งหมด

๕.๓.๓ กำหนดให้ผู้ขอรับสัมปทานต้องขอรับสัมปทานเป็นจำนวนรถโดยสารประจำทางในแต่ละเส้นทางการเดินรถตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ดังนั้นในหนึ่งเส้นทางการเดินรถจะมีผู้รับสัมปทานมากกว่า ๑ ราย และควรกำหนดสัดส่วนร้อยละของจำนวนรถโดยสารที่จะรับสัมปทานได้มากที่สุดในแต่ละเส้นทาง ทั้งนี้เพื่อให้โอกาสผู้ประกอบการรายเล็กสามารถเข้ามาแข่งขันและเป็นทางเลือก แก่ผู้โดยสารรวมทั้งเกิดการกระตุ้นเพิ่มประสิทธิภาพการรักษามาตรฐานการให้บริการ

๕.๓.๔ อาจเลือกใช้วิธีการประมูลขายรถโดยสารที่มีอยู่เดิมของ ขสมก. หรือกำหนดให้ผู้รับสัมปทานทุกรายต้องรับซื้อรถโดยสารประจำทางของ ขสมก. ที่เคยวิ่งบริการในเส้นทางที่ได้รับสัมปทาน

๕.๓.๕ กำหนดให้ผู้รับสัมปทานทุกรายต้องปรับปรุงระบบเชื้อเพลิงของรถโดยสารประจำทางเปลี่ยนมาใช้ก๊าซธรรมชาติ (CNG) ภายในระยะเวลาที่กำหนดในสัญญา

๕.๓.๖ กำหนดให้ผู้รับสัมปทานทุกรายต้องใช้รถโดยสารประจำทางที่ได้มาตรฐานและมีคุณลักษณะทั้งทางกายภาพ การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ (E-Ticket, GPS, GPRS) ตามที่กำหนดในสัญญา

๕.๓.๗ การกำหนดเงื่อนไขการปรับขึ้นราคาค่าโดยสาร การให้เงินอุดหนุนกรณีที่รัฐขอความร่วมมือจากผู้ประกอบการให้ชะลอการขึ้นค่าโดยสารต้องคำนวณจากต้นทุนการดำเนินงานและค่าเชื้อเพลิงโดยใช้ราคาก๊าซธรรมชาติ (CNG) เป็นฐาน

๕.๓.๘ กำหนดให้ผู้รับสัมปทานทุกรายต้องรับลูกจ้างเดิมบางส่วน of ขสมก. มาเป็นพนักงานใหม่ของผู้ได้รับสัมปทาน โดยต้องมีจำนวน และระยะเวลาการจ้างไม่น้อยกว่าที่กำหนดในสัญญา ในรูปแบบอัตราถอยหลัง คือจำนวนร้อยละของลูกจ้างเดิม ขสมก. ที่กำหนดให้ผู้รับสัมปทานต้องจ้างจะลดลงตามระยะเวลาที่เพิ่มขึ้น

๕.๓.๙ กำหนดให้รัฐจะต้องมีมาตรการรองรับที่ชัดเจน และเป็นธรรมต่อพนักงาน ขสมก. ที่ได้รับผลกระทบ รวมถึงต้องมีกระบวนการสร้างความเข้าใจต่อพนักงานของ ขสมก. ก่อนเริ่มดำเนินการ โดยอาจแบ่งการดำเนินการเป็น ๔ กรณี ดังนี้ คือ

ก) พนักงานที่สมัครใจออกจากงานโดยเข้าโครงการเกษียณอายุ ก่อนกำหนดและไม่ประสงค์จะทำงานต่อ

ข) พนักงานที่สมัครใจออกจากงานโดยเข้าโครงการเกษียณอายุ ก่อนกำหนดและประสงค์จะเข้าทำงานเป็นพนักงานใหม่ตามระบบการจ้างของผู้รับสัมปทาน

ค) พนักงานที่ไม่ประสงค์จะเข้าโครงการเกษียณอายุ ก่อนกำหนดและต้องการจะทำงานต่อตามระบบงานใหม่ของ ขสมก.

ง) พนักงานที่ไม่ประสงค์จะเข้าโครงการเกษียณอายุ ก่อนกำหนดและต้องการจะทำงานต่อโดยเป็นพนักงานใหม่ตามระบบงานของผู้รับสัมปทาน

ทั้งนี้ งบประมาณที่ใช้ในการจ่ายค่าชดเชยกรณีเลิกจ้าง ในข้อ ก) และ ข้อ ข) และกรณีการจ่ายเงินส่วนต่างของอัตราเงินเดือนที่ขาดไปจากเดิมในกรณีปฏิบัติงานต่อจนกว่าจะเกษียณ ในข้อ ค) และข้อ ง) ให้ใช้เงินจากรายรับที่ได้จากการให้สัมปทานการเดินรถ โดยมีการประมาณการล่วงหน้าและคิดรวมไว้เป็นต้นทุนภาระหนี้สินของ ขสมก.แล้ว ซึ่งคุ้มค่ากว่าการต้องรับภาระดอกเบี้ยจากหนี้สะสมประมาณปีละ ๓,๐๐๐ ล้านบาท ๕.๔ รัฐต้องมีการปรับโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานของ ขสมก.ใหม่ เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้น

๕.๕ การบริหารจัดการเดินรถรูปแบบใหม่และการประเมินการบริการเชิงคุณภาพ (PBC) โดยการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ ให้กำหนดตามเกณฑ์ที่ ขสมก.ได้นำเสนอในแผนปรับปรุงการบริหารจัดการ

๕.๖ กรณีที่รัฐมีความจำเป็นต้องดำเนินการมาตรการลดค่าครองชีพประชาชนในส่วนของการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (รถโดยสารประจำทางธรรมดา) เพื่อให้มาตรการดังกล่าวเป็นการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยอย่างแท้จริง รัฐต้องดำเนินการให้มีการขึ้นทะเบียนประชาชนผู้มีรายได้น้อย และควรเลือกใช้วิธีการแจกคูปองที่ใช้ได้กับรถบริการทุกคันแทนการจัดรถบริการเฉพาะให้กับผู้มีรายได้น้อย (กรณี ๘๐๐ คัน) เนื่องจากจะทำให้ผู้มีรายได้น้อยมีโอกาสเลือกเส้นทางและมีจำนวนรถบริการรองรับผู้มีรายได้น้อยมากขึ้น ทั้งยังก่อให้เกิดรายได้แบบกระจายตัวกับผู้รับสัมปทาน รวมทั้งรัฐบาลจะจ่ายค่าบริการเพื่อช่วยเหลือผู้มีรายได้น้อยตามจริง และเก็บข้อมูลเพื่อการวางแผนที่เหมาะสมต่อไป

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

ยังไม่ได้รับการตอบรับจากคณะรัฐมนตรี

๑๒. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

การจัดทำแผนแม่บทการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

ศาสนาเป็นสถาบันหลักแห่งความมั่นคงของชาติ คู่กับสถาบันชาติ และสถาบันพระมหากษัตริย์ ตามที่ปรากฏในธงไตรรงค์ซึ่งเป็นธงชาติ รวมทั้งประเทศไทยมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๐๔ จนถึงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ และประเทศไทยยังมีแผนพัฒนาในด้านต่างๆ หลายแผน เช่น แผนการศึกษาแห่งชาติ แผนวัฒนธรรมแห่งชาติ แผนเยาวชนแห่งชาติ แผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่ประเทศไทยยังไม่มีแผนส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ ทั้งที่ศาสนาเป็นสถาบันหลักแห่งความมั่นคงของชาติ และคุณธรรมเป็นคุณสมบัติที่สำคัญและจำเป็นที่ทำให้คนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และในปัจจุบันเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนา

คนให้มีคุณภาพ เป็นคนดีมีศีลธรรม ในการพัฒนาสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย เป็นสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันทำให้ประเทศชาติมีความเจริญมั่นคงก้าวหน้าอย่างยั่งยืน ดังจะเห็นได้จากการที่ประเทศใดที่ผู้ปกครองประเทศ ผู้บริหารประเทศ ประชาชน ของประเทศขาดคุณธรรม ประเทศนั้น จะขาดความสงบสุข จะไม่มีความเจริญมั่นคง ก้าวหน้าตามคำประพันธ์ที่ว่า “เมืองใดไร้ธรรมอำไพ เมืองนั้นบรลัยแน่นอน”

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้การดำเนินงาน ของคณะกรรมการ การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม พิจารณาเห็นถึงความสำคัญของการส่งเสริม ศาสนาและคุณธรรม จึงเห็นสมควรให้มีการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมศาสนาและ คุณธรรมแห่งชาติเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาในประเด็นดังกล่าว

๒. การดำเนินงาน

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการ การศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้ดำเนินการศึกษาและวิเคราะห์ประเด็น การจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พฤหัสบดีที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้พิจารณาแนวทางการจัดทำแผนแม่บทส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ และกรอบการดำเนินงาน เพื่อยกร่างความเห็นและข้อเสนอแนะในประเด็นที่เกี่ยวข้อง

๒.๒ คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ได้จัดให้มีการสัมมนากลุ่ม เป้าหมายเพื่อพิจารณาร่างแผนแม่บทการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ศุกร์ที่ ๒๓ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยผู้ร่วมการสัมมนากลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย สมาชิกคณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ผู้แทนของหน่วยราชการที่เกี่ยวข้องกับศาสนา องค์กรศาสนา สถานศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนสื่อมวลชน

๒.๓ คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ในคราวการประชุมครั้งที่ ๗/๒๕๕๓ เมื่อวันที่พุธที่ ๑๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ พิจารณาผลการสัมมนากลุ่มเป้าหมายและจัดทำความเห็นและข้อเสนอแนะเรื่อง แผนแม่บทการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเสนอสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓. สารสำคัญของและข้อวิเคราะห์

๓.๑ ความหมายของศาสนา ศิลธรรม คุณธรรม จริยธรรม

ศาสนา คำว่า “ศาสนา” มาจากคำว่า สาสน์ ในภาษาบาลี หมายถึง คำสั่งสอน ที่นับว่าเป็นคำสั่งสอนของศาสนานั้นว่าด้วยเรื่องต่างๆ คือ อำนาจที่ดลบันดาลให้มนุษย์เป็นไป หลักศีลธรรม จุดมุ่งหมายสูงสุดของชีวิต พิธีกรรมทางศาสนา โดยศาสนาต่างๆ มีองค์ประกอบดังนี้ มีศาสดา มีคัมภีร์ทางศาสนา มีนักบวช มีศาสนสถาน มีเครื่องหมาย ทั้งนี้ พระพุทธศาสนาองค์ประกอบที่สำคัญ ๔ ประการ คือ ศาสนธรรม ศาสนบุคคล ศาสนพิธี ศาสนสถานและศาสนวัตถุ

ศีลธรรม คือ คำสั่งสอนของศาสนา ศาสนาทุกศาสนา มีหลักศีลธรรมตรงกัน คือ มีข้อห้ามที่ไม่ให้ทำความชั่ว ซึ่งเรียกว่า “ศีล” มีข้อปฏิบัติเพื่อให้เป็นคนดี มีความเมตตากรุณาต่อกัน เรียกว่า “ธรรม”

คุณธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นคุณหรือกุศลธรรม ที่ทำให้ผู้ปฏิบัติเป็นคนดีมีความสุข ความเจริญ ทำให้สังคมสงบเรียบร้อย มีการอยู่ร่วมกันด้วยความสามัคคี ความร่มเย็นเป็นสุข ตัวอย่างของคุณธรรม เช่น พรหมวิหาร ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา สังคหวัตถุ ได้แก่ ทาน ปิยวาจา อตถจริยา สมานัตตตา

จริยธรรม หมายถึง ธรรมที่เป็นข้อประพฤติ ข้อปฏิบัติที่เหมาะสมถูกต้อง เช่น ศีล ๕ ซึ่ง ถือเป็นจริยธรรมขั้นพื้นฐานของมนุษย์ โดยกลุ่มอาชีพต่างๆ มักจะนำจริยธรรมหรือความประพฤติที่เหมาะสม สำหรับบุคคลต่างๆ ที่อยู่ในอาชีพนั้นมาประมวลเข้าด้วยกันเรียกว่า จรรยาบรรณ หรือประมวลจริยธรรม (Code of Ethics) เพื่อให้บุคคลในกลุ่มอาชีพนั้นปฏิบัติตามเป็นการรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียงฐานะของผู้ที่อยู่ในกลุ่มอาชีพนั้น เช่น จรรยาบรรณของข้าราชการพลเรือน จรรยาบรรณของครู จรรยาบรรณของแพทย์ จรรยาบรรณของนักธุรกิจ จรรยาบรรณของผู้ประกอบอุตสาหกรรม

๓.๒ การนับถือศาสนาของคนไทย

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติของคนไทยมาแต่โบราณกาล พระมหากษัตริย์ของประเทศไทยทุกพระองค์ ทรงนับถือพระพุทธศาสนา ได้ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรืองมาจนทุกวันนี้ คนไทยส่วนมากเป็นผู้นับถือพระพุทธศาสนา มีพระพุทธศาสนาเป็นที่พึ่งและที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ คำสอนของพระพุทธศาสนา ได้อบรมกล่อมเกล่าจิตใจของคนไทยให้เป็นคนดีมีความกตัญญูกตเวที มีความเมตตากรุณาต่อกัน มีความสุภาพอ่อนโยน ไม่นิยมความก้าวร้าว และความรุนแรง แม้พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะผู้เคร่งครัด พระองค์ทรงเป็นองค์เอกอัครศาสนูปถัมภก ได้พระราชทานความอุปถัมภ์แก่ศาสนาอื่นที่คนไทยนับถือ โดยศาสนาอื่นซึ่งคนไทยนับถือและทางราชการให้การรับรองได้แก่ ศาสนาอิสลาม ศาสนาคริสต์ ศาสนาพหุสมณ์-ฮินดู และศาสนาซิกข์ ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาที่คนไทยนับถือมากเป็นอันดับที่ ๒ และเป็นศาสนาที่ประชาชนส่วนใหญ่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ๔ จังหวัด คือ บัตตานี ยะลา นราธิวาส และสตูลนับถือ ประชาชนชาวไทยใน ๔ จังหวัดภาคใต้ที่นับถือพระพุทธศาสนาและศาสนาอิสลาม ไม่มีปัญหาขัดแย้งในเรื่องการนับถือศาสนาต่างกันแต่ประการใด ทั้งนี้จากสถิติของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในวันที่ ๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ ประเทศไทยมีประชากร ๖๕.๒๓ ล้านคน โดยนับถือศาสนาต่างๆ ดังนี้ พระพุทธศาสนา ๖๑.๔๔ ล้านคน เท่ากับร้อยละ ๙๔.๑ ศาสนาอิสลาม ๓ ล้านคน เท่ากับร้อยละ ๔.๗ ศาสนาคริสต์ ๐.๕๒ ล้านคน เท่ากับร้อยละ ๐.๘ ศาสนาอื่นๆ และไม่ทราบอีก ๐.๒๗ ล้านคน เท่ากับ ร้อยละ ๐.๔

๓.๓ แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐเกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรม

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ หมวด ๕ แผนนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ มาตรา ๗๙ มีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรม ดังนี้

“รัฐต้องให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาที่ประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่นับถือมาช้านานและศาสนาอื่น ทั้งต้องส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา รวมทั้งสนับสนุนการนำหลักธรรมของศาสนามาใช้เพื่อเสริมสร้างคุณธรรมและพัฒนาคุณภาพชีวิต”

๓.๔ นโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรม

นโยบายของรัฐบาลนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ที่แถลงต่อรัฐสภาในวันอังคารที่ ๓๐ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๑ เกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรม มีข้อความบางประการ ดังนี้ “ส่งเสริมการปรับปรุงองค์กรและกลไกที่รับผิดชอบด้านศาสนา เพื่อให้การบริหารจัดการส่งเสริมทำนุบำรุงศาสนามีความเป็นเอกภาพและประสิทธิภาพรวมทั้งส่งเสริมความเข้าใจอันดีและสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา เพื่อนำหลักธรรมของศาสนาใช้ในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนใช้หลักธรรมในการดำรงชีวิตมากขึ้น”

๓.๕ พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระบรมราโชวาทเกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรมหลายองค์ในหลายวโรกาส พระบรมราโชวาทเกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรมบางองค์ โดยมีประเด็นหลักได้แก่ ๑) คนเราต้องมีศาสนา ๒) ประชาชนมีหลักของใจอันมั่นคง ๓) ความประพฤติทุจริตหลายอย่าง มีทำที่ที่จะกลายเป็นสิ่งที่คนทั่วไปพากันยอมรับ ๔) การทำความดีทำได้ยากและเห็นผลช้า ๕) หน้าที่ของพุทธศาสนิกชน ๖) ชาวพุทธที่แท้จริง และ ๗) คุณธรรมแห่งการให้

๓.๖ ปัญหาเกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรมของสังคมไทย

จากการวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรมของสังคมไทยปรากฏว่าสังคมไทยต้องประสบปัญหาเกี่ยวกับศาสนาและคุณธรรมหลายประการ

ปัญหาที่สำคัญบางประการมีดังนี้

- ๓.๖.๑ ปัญหาการห่างเหินจากศาสนา
- ๓.๖.๒ ปัญหาคุณภาพของศาสนิกชน
- ๓.๖.๓ ปัญหาการประพวติผิดจากหลักธรรมของศาสนา
- ๓.๖.๔ ปัญหาที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของภาวะสังคม
- ๓.๖.๕ ปัญหาที่เกิดจากนโยบายและระบบการศึกษา
- ๓.๖.๖ ปัญหาที่เกิดจากวิกฤติทางคุณธรรมและจริยธรรม

๓.๗ วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ

การส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ ควรมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

- ๓.๗.๑ เพื่อให้พระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติและประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่เคารพนับถือ และศาสนาอื่นซึ่งทางราชการให้การรับรอง มีความมั่นคงเป็นหลักและยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาคนไทย สังคมไทย และประเทศไทย

๓.๗.๒ เพื่อให้ประชาชนใช้หลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

๓.๗.๓ เพื่อให้รัฐบาลและประชาชนยึดมั่นในคุณธรรมของชาติโดยเฉพาะคุณธรรมตามพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ

๓.๗.๔ เพื่อให้คนไทยที่นับถือศาสนาต่างกัน มีความเข้าใจ อันดีและความสมานฉันท์ระหว่างกัน เพื่อความมั่นคงเป็นปึกแผ่นของสังคมและประเทศชาติ

๓.๘ นโยบายการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ

รัฐบาลควรกำหนดนโยบายการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมให้ชัดเจน ดังนี้

๓.๘.๑ ให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติและประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่เคารพนับถือ เพื่อให้มีความสถิตสถาพรคู่กับสถาบันชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์

๓.๘.๒ ให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนในการนับถือศาสนา นิิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และให้การสนับสนุนศาสนาซึ่งทางราชการให้การรับรอง

๓.๘.๓ สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนใช้หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และนำหลักธรรม ของศาสนามาประพฤติปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชน ใช้หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และนำหลักธรรมของศาสนามาประพฤติปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลด ละ เลิกอบายมุข เช่น การพนัน สุรา ยาเสพติด ฯลฯ ซึ่งเป็นสาเหตุ

สำคัญที่ทำลายคุณภาพชีวิตของประชาชนและทำลายความมั่นคงของประเทศชาติ

๓.๘.๔ เพื่อน้อมนำพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเกี่ยวกับคุณธรรม ๔ ประการ เป็นคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคน การพัฒนาสังคมและการพัฒนาประเทศชาติ

๓.๘.๕ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชนของทุกศาสนา เพื่อความมั่นคงเป็นปึกแผ่น และความเจริญก้าวหน้าด้วยดีของสังคมและประเทศชาติ

๓.๙ ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ

๓.๙.๑ ยุทธศาสตร์สนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่กิจการศาสนา

๓.๙.๒ ยุทธศาสตร์สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนใช้หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเป็นที่พึงยึดเหนี่ยวทางจิตใจ

๓.๙.๓ ยุทธศาสตร์กำหนดคุณธรรมแห่งชาติ รณรงค์ให้มีการปฏิบัติตามคุณธรรมแห่งชาติ

ประการแรก คือ การที่ทุกคนคิด พูด ทำด้วยความมุงดี มุงเจริญต่อกัน

ประการที่สอง คือ การที่แต่ละคนต่างช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ประสานงาน ประสานประโยชน์ให้กัน ใ้ทำงานที่ทำสำเร็จทั้งแก่ตนเอง ผู้อื่นและประเทศชาติ

ประการที่สาม คือ การที่ทุกคนประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในความสุจริต ในกฎหมาย และในระเบียบแบบแผน โดยเท่าเทียม เสมอกัน

ประการที่สี่ คือ การที่ต่างคนต่างพยายามทำความดี ความเห็นชอบของตนให้ถูกต้อง เทียงตรง และมั่นคงอยู่ในเหตุผล

พระบรมราโชวาทที่พระราชทานในวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ตรงกับหลักธรรมในพระพุทธศาสนาเรื่องสาราณียธรรม และอาจสรุปได้ดังนี้

คุณธรรมประการแรก	คือ เมตตาธรรม
คุณธรรมประการที่สอง	คือ สามัคคีธรรม
คุณธรรมประการที่สาม	คือ สุจริตธรรม
คุณธรรมประการที่สี่	คือ ความเที่ยงธรรม

๓.๙.๔ ยุทธศาสตร์ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่าง
ศาสนิกชนของศาสนาต่างๆ

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะ

๔.๑ รัฐบาลควรจัดให้มีการทำแผนแม่บทการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรม
แห่งชาติ เพื่อส่งเสริมการปรองดองแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศไทย โดยอาจ
มอบหมายให้คณะกรรมการส่งเสริมคุณธรรมแห่งชาติซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน
กรรมการ เป็นผู้รับผิดชอบ

- ๔.๒ แผนแม่บทการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ ควรประกอบด้วย
- ๔.๒.๑ วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ
 - ๔.๒.๒ นโยบายการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ
 - ๔.๒.๓ ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ
- ๔.๓ วัตถุประสงค์ของการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ ควรมีดังนี้
- ๔.๓.๑ เพื่อให้พระพุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติและประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่เคารพนับถือ และศาสนาอื่นซึ่งทางราชการให้การรับรอง มีความมั่นคงเป็นหลักและยุทธศาสตร์ที่สำคัญในการพัฒนาคนไทย สังคมไทย และประเทศไทย
 - ๔.๓.๒ เพื่อให้ประชาชนใช้หลักธรรมทางศาสนาที่ตนนับถือเป็นที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ
 - ๔.๓.๓ เพื่อให้รัฐบาลและประชาชนยึดมั่นในคุณธรรมของชาติ โดยเฉพาะคุณธรรมตามพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติ
 - ๔.๓.๔ เพื่อให้คนไทยที่นับถือศาสนาต่างกัน มีความเข้าใจ อันดีและความสมานฉันท์ระหว่างกัน เพื่อความมั่นคงเป็นปึกแผ่นของสังคมและประเทศชาติ
- ๔.๔ นโยบายการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ ควรมีดังนี้
- ๔.๔.๑ ให้ความอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติและประชาชนชาวไทยส่วนใหญ่เคารพนับถือ เพื่อให้มีความสถิตสถาพร คู่กับสถาบันชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์
 - ๔.๔.๒ ให้สิทธิและเสรีภาพแก่ประชาชนในการนับถือศาสนา นิิกายของศาสนา หรือลัทธินิยมในทางศาสนา และให้การสนับสนุนศาสนาซึ่งทางราชการให้การรับรอง

๔.๔.๓ สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชน ใช้หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ และนำหลักธรรม ของศาสนามาประพฤติปฏิบัติ ให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการลด ละ เลิกอบายมุข เช่น การพนัน สุรา ยาเสพติด ฯลฯ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำลายคุณภาพชีวิตของประชาชนและทำลายความมั่นคง ของประเทศชาติ

๔.๔.๔ เพื่อน้อมนำพระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกี่ยวกับคุณธรรม ๔ ประการ เป็นคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นแนวทางในการ พัฒนาคน การพัฒนาสังคม และการพัฒนาประเทศชาติ

๔.๔.๕ ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกชน ของทุกศาสนาเพื่อความมั่นคงเป็นปึกแผ่นและความเจริญก้าวหน้าด้วยดีของสังคม และประเทศชาติ

๔.๕ ยุทธศาสตร์ในการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ ควรประกอบด้วยยุทธศาสตร์ ดังนี้

๔.๕.๑ ยุทธศาสตร์สนับสนุน ส่งเสริม และเผยแพร่กิจการศาสนา

๔.๕.๒ ยุทธศาสตร์สนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนใช้หลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวทางจิตใจ

๔.๕.๓ ยุทธศาสตร์กำหนดคุณธรรมแห่งชาติ รณรงค์ให้มีการปฏิบัติตามคุณธรรมแห่งชาติ

๔.๕.๔ ยุทธศาสตร์ส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความสมานฉันท์ระหว่างศาสนิกของศาสนาต่างๆ

๔.๖ รัฐบาลควรกำหนดให้ปี พ.ศ. ๒๕๕๔ ซึ่งเป็นปีมหามงคลที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๘๔ พรรษา เป็นปีส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ เพื่อถวายพระราชสักการะและถวายพระราชกุศลแต่

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ผู้ทรงคุณธรรมอันประเสริฐ ผู้ทรงครองแผ่นดินโดยธรรมเพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวไทย ตลอดระยะเวลาที่ทรงครองสิริราชสมบัติ

๔.๗ รัฐบาลควรส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน รวมทั้งสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันศาสนา ผนึกกำลังกัน ในการส่งเสริมศาสนาและคุณธรรม แห่งชาติ เพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพและคุณธรรม พัฒนาสังคมให้มีความสงบเรียบร้อย พัฒนาประเทศชาติ ให้มีความเจริญมั่นคงก้าวหน้าอย่างยั่งยืนและบูรณาการ

๔.๘ รัฐบาลควรปฏิรูปการศึกษาใหม่ โดยเพิ่มความสำคัญแก่ศาสนาให้เป็นรากฐานของการศึกษา โดยจัดให้มีทั้งสาระและเวลาเรียนอย่างเพียงพอในทุกระดับชั้น เพื่อพัฒนาเยาวชนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญของชาติ และเป็นอนาคตของชาติ ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม มีศีลธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๖

๔.๙ รัฐบาลควรเร่งรัดการตราพระราชบัญญัติอุปถัมภ์และคุ้มครองพระพุทธศาสนา เพื่อรองรับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๗๙

๔.๑๐ รัฐบาลควรปรับปรุงพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งใช้มาเป็นเวลานานกว่า ๔๐ ปีแล้ว ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อปรับปรุงการบริหารคณะสงฆ์ให้มีประสิทธิภาพและได้ประสิทธิผลยิ่งขึ้น

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

ยังไม่ได้รับการตอบรับจากคณะรัฐมนตรี

๑๓. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

แนวทางสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) เพื่อความมั่นคง ของระบบเศรษฐกิจไทย

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

การประกอบวิสาหกิจไทยครอบคลุมกิจการ ๓ กลุ่มใหญ่ๆ ได้แก่ ๑) กิจการ
ผลิตในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และเหมืองแร่ ๒) กิจการการค้า ครอบคลุม
การค้าส่ง และการค้าปลีก ๓) กิจการบริการ โดยการประกอบวิสาหกิจส่วนใหญ่ของ
ไทยเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises :
SMEs) มีสัดส่วนถึงร้อยละ ๙๙.๗ ของวิสาหกิจทั้งหมด* โดยแบ่งเป็นวิสาหกิจ

* ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

ขนาดกลางร้อยละ ๐.๔๐ วิสาหกิจขนาดย่อมร้อยละ ๙๙.๖ ซึ่งวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมเหล่านี้มีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย ในการกระจายการลงทุน การจ้างงาน ลงสู่ภูมิภาคต่างๆ ได้เป็นอย่างดี โดยสามารถรองรับแรงงานจาก ภาคเกษตรกรรมเมื่อหมดฤดูกาลเพาะปลูก รวมทั้งการรองรับแรงงานจบใหม่ ช่วยลดปัญหาการอพยพของแรงงานท้องถิ่นเข้าสู่เมืองหลวง ช่วยกระจายการ กระจุกตัวของโรงงานวิสาหกิจไปสู่ภูมิภาค ก่อให้เกิดการพัฒนาในท้องถิ่นต่างๆ อย่างทั่วถึง รวมทั้งช่วยผลิตสินค้าเพื่อการส่งออก และทดแทนการนำเข้าจาก ต่างประเทศได้ อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาจากสัดส่วนผู้ประกอบการวิสาหกิจทั้งหมด และ โครงสร้างรายได้จากการประกอบการวิสาหกิจไทยแล้วพบว่า รายได้วิสาหกิจไทยมาจาก ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดใหญ่เป็นหลัก มีจำนวนถึงร้อยละ ๔๕.๘ ของผลิตภัณฑ์ มวลรวมภายในประเทศ ในขณะที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดย่อม ซึ่งเป็น ผู้ประกอบการส่วนใหญ่ของประเทศ กลับสร้างรายได้ให้ประเทศได้เพียงร้อยละ ๒๕.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ หรือประมาณครึ่งหนึ่งของรายได้จาก ผู้ประกอบการขนาดใหญ่ ซึ่งมีจำนวนเพียงไม่ถึงร้อยละ ๑ ของผู้ประกอบการ วิสาหกิจทั้งหมด ทั้งนี้เนื่องจากวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยยังไม่มี ความเข้มแข็ง ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การตลาด การพัฒนาบุคลากร และใน ด้านเงินทุน ทำให้เกิดผลกระทบ ได้โดยง่ายเมื่อประเทศเกิดวิกฤตในด้านต่างๆ จึงมี ความจำเป็นที่ภาครัฐและหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง จะต้องดำเนินงานอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่องในการส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ประกอบการเหล่านี้ มีความแข็งแกร่ง สามารถผลิตสินค้าแข่งขันกับต่างประเทศได้ และเป็นรากฐานที่แข็งแรงให้กับระบบ เศรษฐกิจไทย รวมทั้งพร้อมรับมือกับการเข้าสู่การเป็นประชาคมอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC) ที่กำหนดให้มีการเปิดเสรีการค้าและบริการในกลุ่มประเทศ อาเซียน และการเปิดเสรีการค้ากับประเทศอื่นๆ ได้ต่อไป

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ มีความตระหนักถึงปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมดังกล่าว จึงได้ดำเนินการศึกษาและจัดทำความเห็นเรื่อง “แนวทางสร้างความเข้มแข็งของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เพื่อความมั่นคงของระบบเศรษฐกิจไทย” เสนอสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การดำเนินการของคณะทำงานฯ

๒.๑ ประชุมหารือระหว่างคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เรื่อง “กลยุทธ์เร่งประสิทธิผลการดำเนินนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ ๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs อย่างมีประสิทธิภาพ” ดังนี้

๒.๑.๑ วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ศาลากลางจังหวัดตราด

๒.๑.๒ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ที่ว่าการอำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒.๑.๓ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ศาลากลางจังหวัดตรัง

๒.๑.๔ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ศาลากลางจังหวัดกระบี่

๒.๑.๕ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุม ศาลากลางจังหวัดขอนแก่น

๒.๒ ศึกษาดูงานสภาพจริงระดับพื้นที่ ดังนี้

๒.๒.๑ วันที่ ๑๗-๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ เกาะช้าง จังหวัดตราด

๒.๒.๒ วันที่ ๒๘-๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒.๒.๓ วันที่ ๑๓-๑๕ กันยายน ๒๕๕๒ ณ จังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง

๒.๒.๔ วันที่ ๑๗-๑๙ กันยายน ๒๕๕๒ ณ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดหนองคาย

๒.๒.๕ วันที่ ๒๗-๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ ณ จังหวัดเชียงใหม่

๒.๓ สรุปประเด็นจากการประชุมหารือและศึกษาดูงานในพื้นที่ต่างๆ นำมาประชุม ระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก (Focus Group) เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา ในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ ณ สำนักงานสภาที่ปรึกษา

๒.๔ สัมมนาเวทีสาธารณะเพื่อเปิดกว้างในการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๕๒ ณ โรงแรมเรดิสัน กรุงเทพฯ

๒.๕ ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการส่งเสริมพัฒนา และแก้ไขปัญหาให้กับผู้ประกอบการขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs)

๒.๖ ประชุมคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยว ในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๕๓ ประมวล วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำร่างความเห็นเสนอสภาที่ปรึกษา พิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓. สารสำคัญของและข้อวิเคราะห์ผลการศึกษา

๓.๑ โครงสร้างและรายได้ผู้ประกอบการวิสาหกิจไทย

๓.๑.๑ ขนาดของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จำแนกตามมูลค่าชั้นสูงของสินทรัพย์ถาวรดังนี้ ๑) กิจการการผลิต และกิจการบริการ ขนาดกลาง มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน ๒๐๐ ล้านบาท ขนาดย่อมมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท ๒) กิจการการค้าประเภทค้าส่งขนาดกลาง มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน ๑๐๐ ล้านบาท ขนาดย่อมมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท ประเภทค้าปลีกขนาดกลาง มีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน ๖๐ ล้านบาท ขนาดย่อมมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน ๓๐ ล้านบาท

๓.๑.๒ ประเทศไทยมีผู้ประกอบการวิสาหกิจจำนวน ๒,๘๓๘,๓๐๗ ราย^๖ จำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดใหญ่^๗ จำนวน ๔,๖๒๒ ราย วิสาหกิจขนาดกลาง จำนวน ๑๒,๑๒๓ ราย และวิสาหกิจขนาดย่อมจำนวน ๒,๘๑๗,๒๘๑ ราย คิดเป็นร้อยละ ๐.๒๐ ร้อยละ ๐.๔๐ และร้อยละ ๙๙.๓ ของวิสาหกิจทั้งหมด ตามลำดับ โดยวิสาหกิจขนาดย่อมนั้นจำแนกเป็นวิสาหกิจขนาดเล็ก^๘ จำนวน ๙๑๗,๐๒๖ ราย และวิสาหกิจรายย่อยจำนวน ๑,๙๐๐,๒๖๕ ราย คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕ และ ๖๗.๕ ของวิสาหกิจขนาดย่อมตามลำดับ โดยในจำนวนผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อยนั้น เมื่อจำแนกประเภทธุรกิจพบว่าอยู่ในภาคการผลิตร้อยละ ๒๐.๙ ภาคบริการร้อยละ ๓๑.๗ ภาคการค้าและซ่อมบำรุงร้อยละ ๔๗.๔ ซึ่งแบ่งเป็นการค้าปลีก และการค้าอื่นๆ จำนวน ๗๘๐, ๕๙๔ ราย คิดเป็นร้อยละ ๘๖.๘ ของภาคการค้าและซ่อมบำรุง

๓.๑.๓ มูลค่าผลิตภัณฑ์จำแนกตามขนาดวิสาหกิจขนาดใหญ่ มีจำนวน ๔,๑๖๐,๕๓๐ ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลาง มีจำนวน ๑,๑๓๙,๐๑๔ ล้านบาท มูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดย่อม มีจำนวน ๒,๓๑๘,๖๗๑ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๘ ร้อยละ ๑๒.๖ และร้อยละ ๒๕.๕ ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ตามลำดับ

^๖ ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (พ.ศ. ๒๕๕๑)

^๗ วิสาหกิจรายย่อยคือ วิสาหกิจที่มีการจ้างงานไม่เกิน ๕ คน และไม่จดทะเบียน ส่วนวิสาหกิจขนาดเล็กคือ วิสาหกิจขนาดย่อมที่ไม่รวมวิสาหกิจรายย่อยมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท

ตารางข้อมูลผู้ประกอบการวิสาหกิจไทย

ขนาดวิสาหกิจ	จำนวนราย		มูลค่าผลิตภัณฑ์	
	จำนวน	%	ล้านบาท	% of GDP
๑. ขนาดใหญ่	๔,๖๒๒	๐.๒๐%	๔,๑๖๐,๕๓๐	๕๔.๘๐%
๒. ขนาดกลาง	๑๒,๑๒๓	๐.๔๐%	๑,๑๓๙,๐๑๔	๑๒.๖๐%
๓. ขนาดย่อม	๒,๘๑๗,๒๙๑	๙๙.๓๐%	๒,๓๑๘,๖๗๑	๒๕.๕๐%
- ขนาดเล็ก	๙๑๗,๐๒๖	๓๒.๕๐%		
- รายย่อย	๑,๙๐๐,๒๖๕	๖๗.๕๐%		
๔. ไม่สามารถระบุได้	๔,๒๗๑	๐.๑๐%		
ยอดรวม	๒,๘๓๘,๓๐๗	๑๐๐%		

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (พ.ศ. ๒๕๕๑)

๓.๒ สภาพปัญหาที่ส่งผลให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยไม่มีความเข้มแข็ง

๓.๒.๑ ปัญหาการบริหารจัดการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทยส่วนใหญ่ เริ่มต้นจากธุรกิจครอบครัว มีการบริหารงานเรียบง่ายไม่ซับซ้อน เมื่อมีการขยายกิจการใหญ่ขึ้น มีปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการที่เป็นระบบ

๓.๒.๒ ปัญหาข้อจำกัดด้านเทคโนโลยีการผลิต การผลิต สินค้าของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่มีรูปแบบการผลิตที่มีการลงทุนต่ำ ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น การใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่มีค่อนข้างน้อย จึงมีข้อด้อยในเรื่องการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ และการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานของสินค้า

๓.๒.๓ ปัญหาด้านการตลาด การผลิตสินค้าของผู้ประกอบการ ขนาดกลางและขนาดย่อม ส่วนใหญ่มักตอบสนองความต้องการของตลาด ในท้องถิ่น และตลาดภายในประเทศ แต่ยังขาดความรู้ความสามารถด้านการตลาด ในวงกว้าง โดยเฉพาะตลาดต่างประเทศ และการเปิดเสรีการค้า ทำให้สินค้าจาก ต่างประเทศเข้ามาแข่งขันมากขึ้น

๓.๓.๔ ปัญหาการเข้าถึงแหล่งเงินทุน มักประสบปัญหาในการขอกู้เงิน จากสถาบันการเงินเพื่อมาลงทุนหรือขยายกิจการ หรือเป็นเงินทุนหมุนเวียน โดยประสบปัญหาในเรื่องการทำบัญชีอย่างเป็นระบบ และขาดหลักทรัพย์ค้ำประกันเงินกู้ ทำให้ผู้ประกอบการเหล่านี้ต้องพึ่งพาเงินกู้นอกระบบ ซึ่งต้องจ่ายดอกเบี้ยในอัตราที่สูง

๓.๓.๕ ปัญหาด้านบุคลากร มีปัญหาในเรื่องขาดบุคลากรที่มีความชำนาญ ในสาขาที่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความต้องการ เช่น วิชาชีพ ช่างกล ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า หรือบุคลากรที่มีความรู้ความชำนาญในเรื่องภาษา ต่างประเทศ เป็นต้น นอกจากนี้แล้วยังมีการหมุนเวียนเข้าออกสูง ทำให้ไม่สามารถ พัฒนาคุณภาพแรงงานได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลต่อคุณภาพการผลิต คุณภาพสินค้า และบริการ

๓.๓.๖ ปัญหาการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ ในปัจจุบันภาคส่วนที่ เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ เอกชน มีความตระหนักถึงปัญหาของผู้ประกอบการวิสาหกิจ ขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นฐานการผลิต และกระจายสินค้าที่สำคัญของประเทศ มีการจัดทำแผนงานต่าง ๆ มากมาย เพื่อพัฒนาและส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและ ขนาดย่อม มีการบูรณาการร่วมกันซึ่งสามารถแก้ไขปัญหาคู่ระดับหนึ่ง แต่ยังคงมี ปัญหาในเรื่องการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้ไม่สามารถ แก้ไขปัญหาได้อย่างทั่วถึง ยังคงมีผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อีกจำนวนมากที่ยังไม่ได้รับการช่วยเหลือ

๓.๓.๗ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ไม่มีการ รวมตัวกันอย่างชัดเจน จึงขาดความร่วมมือกันระหว่างผู้ประกอบการด้วยกันเอง ในการสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๓.๓ ผลกระทบต่อผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม จากการเข้าสู่การเป็น
ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community : AEC)

๓.๓.๑ ประเทศอาเซียนจะรวมตัวกันเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) ภายในปี ๒๕๕๘^๔ โดยมีแนวคิดคล้ายคลึงกับประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community : EEC) มีเป้าหมายเพื่อ ๑) เป็นตลาดและฐานการผลิตร่วม ๒) สร้างเสริมขีดความสามารถในการแข่งขัน ๓) พัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ๔) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก

ในการดำเนินการเพื่อมุ่งสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตร่วม (Single Market and Production Base) จะมีการขับเคลื่อนใน ๒ ส่วน ดังนี้

๑) การเคลื่อนย้ายสินค้าเสรี โดยการเปิดเสรีการค้า (ASEAN Free Trade Area : AFTA) มีการลงนามเมื่อปี ๒๕๓๕ และลดภาษีมาตามลำดับ

^๔ ข้อมูลจากกระทรวงการต่างประเทศ

ตั้งแต่ปี ๒๕๓๖ โดยมีเป้าหมาย ๖ ประเทศ ได้แก่ ไทย อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน มีการลดอัตราภาษีเหลือร้อยละศูนย์ ในปี ๒๕๕๓ และอีก ๔ ประเทศ (กลุ่ม CLMV) คือ เวียดนาม ลาว พม่า กัมพูชา จะลดอัตราภาษีเหลือร้อยละศูนย์ ในปี ๒๕๕๘ เช่นกัน อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีการลดอัตราภาษีเป็นร้อยละศูนย์แล้วก็ตาม ประเทศต่างๆ อาจขอยกเว้นในสินค้าบางประเภทที่มีความอ่อนไหวได้ (ไม่ต้องเป็น ๐% แต่ต้องไม่เกิน ๕%) สำหรับประเทศไทยมีการขอยกเว้นในรายการสินค้าที่มีความอ่อนไหว ๔ รายการ ได้แก่ กาแฟ มันฝรั่ง ไม้ตัดดอก มะพร้าวแห้ง

๒) การเคลื่อนย้ายบริการอย่างเสรี โดยมีการกำหนดกรอบลดเงื่อนไขหรือกฎระเบียบบางประการที่จะเป็นอุปสรรคต่อการประกอบธุรกิจบริการของผู้ให้บริการหรือนักลงทุนจากประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น โดยอาเซียนเริ่มมีการเจรจาลดข้อจำกัดด้านการค้าบริการระหว่างกันมาตั้งแต่ปี พ.ศ.๒๕๓๘ ซึ่งดำเนินการเจรจามาเป็นรอบๆ และล่าสุดนั้นสมาชิกอาเซียนรวมทั้งประเทศไทยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามแผนงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน หรือ AEC Blueprint ซึ่งได้กำหนดแผนงานด้านการค้าบริการไว้ในหัวข้อ Free Flow of Services มีสาระสำคัญคือการดำเนินการต่อไปภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (ASEAN Framework Agreement on Service: AFAS)

การเจรจาเพื่อเปิดเสรีการค้าบริการ อาเซียนมีการจำแนกสาขาการค้าบริการตามที่กำหนดไว้ในองค์การการค้าโลก (WTO) โดยจำแนกเป็น ๑๒ สาขาหลัก ได้แก่ (๑) บริการด้านธุรกิจ (๒) บริการด้านสื่อสารคมนาคม (๓) บริการด้านการก่อสร้าง และวิศวกรรมที่เกี่ยวข้อง (๔) บริการด้านการจัดจำหน่าย (๕) บริการด้านการศึกษา (๖) บริการด้านสิ่งแวดล้อม (๗) บริการด้านการเงิน (๘) บริการด้านสุขภาพและบริการทางสังคม (๙) บริการด้านการท่องเที่ยว (๑๐) บริการด้านนันทนาการ วัฒนธรรม และการกีฬา (๑๑) บริการด้านการขนส่ง (๑๒) บริการด้านอื่นๆ

เป้าหมายการเปิดตลาดในสาขาบริการต่างๆ มีดังนี้ (๑) สาขาบริการเร่งรัด (Priority Integration Sector: PIS) ได้แก่ (๑.๑) สาขาโทรคมนาคม และคอมพิวเตอร์ (e-ASEAN) (๑.๒) สาขาสุขภาพ (๑.๓) สาขาท่องเที่ยว และ (๑.๔) สาขาการบิน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ อนุญาตให้ผู้ให้บริการมีสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ และยกเลิกข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดอื่นๆ ทั้งหมด (๒) สาขาโลจิสติกส์ ในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ อนุญาตให้ผู้ให้บริการมีสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๕๑ และลดข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดอื่นๆ ให้เหลือได้เพียง ๒ ข้อจำกัด และในปี พ.ศ. ๒๕๕๖ อนุญาตให้ผู้ให้บริการมีสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ และยกเลิกข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดอื่นๆ ทั้งหมด (๓) สาขาบริการอื่น (Non-Priority Services Sector) ครอบคลุมบริการทุกสาขานอกจากสาขาบริการเร่งรัด (PIS) กำหนดปีสิ้นสุด คือ ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยอาจจะยกเว้นสาขาที่อ่อนไหวได้ อนุญาตให้ผู้ให้บริการมีสัดส่วนการถือหุ้นของนักลงทุนอาเซียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๗๐ และยกเลิกข้อจำกัดการเข้าสู่ตลาดอื่นๆ ทั้งหมด

๓.๓.๒ ผลกระทบการเปิดเสรีการค้าและบริการที่มีต่อผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

๑) การเปิดเสรีสินค้าลดอัตราภาษีเหลือร้อยละศูนย์นั้น กลุ่มอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มจะเสียเปรียบ^๔ ได้แก่ อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้า เครื่องนุ่งห่ม เคมีภัณฑ์ยางพลาสติก ไม้ ปิโตรเลียม เหล็ก และเหมืองแร่ ส่วนกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีแนวโน้มได้รับผลดีจากการเปิดเสรี ได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์ เกษตรแปรรูป ปศุสัตว์ และประมง

๒) การเปิดเสรีการค้าบริการ ให้ประเทศสมาชิกกลุ่มอาเซียนถือหุ้นได้ร้อยละ ๗๐ นั้น หากผู้ประกอบการยังไม่มีความพร้อมรับมือการเปิดเสรีดังกล่าว จะทำให้เสียเปรียบด้านการแข่งขัน

^๔ “การศึกษาผลกระทบของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อเอสเอ็มอีและภาคครัวเรือน” ศูนย์การศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

๓.๔ มาตรการของภาครัฐที่ดำเนินการเพื่อส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

๓.๔.๑ มาตรการส่งเสริมและพัฒนา SMEs รัฐได้มอบหมายหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมขนาดย่อม หอการค้า สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ธนาคารวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ฯลฯ ดำเนินการส่งเสริมและพัฒนา SMEs มาอย่างต่อเนื่อง

๓.๔.๒ มาตรการที่ส่งผลให้เกิดการช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs จากภาวะวิกฤตของประเทศ

๑) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจระยะที่ ๑ (มาตรการเร่งด่วน)

๑.๑) กระตุ้นการบริโภคภายในประเทศ เน้นการจับจ่ายใช้สอยและลดค่าครองชีพของประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากภาวะวิกฤติเศรษฐกิจ โดยเฉพาะผู้มีรายได้น้อยและผู้สูงอายุ โดยการเพิ่มรายได้ให้ประชาชน และลดภาระ

ค่าครองชีพ อาทิ โครงการ เชื้อช่วยชาติ โครงการประกันราคาพืชผล โครงการ ๕
มาตรการ ๖ เดือนลดค่าครองชีพ โครงการธงฟ้าช่วยประชาชน ฯลฯ มาตรการเหล่านี้
ผู้ประกอบการสาขาสินค้าอุปโภคบริโภคและบริการ จะได้ประโยชน์โดยอ้อม
โดยการใช้จ่ายของประชาชน ทำให้มีเม็ดเงินไหลเวียนไปสู่ผู้ประกอบการ

๑.๒) เพิ่มการใช้จ่ายและลงทุนภาครัฐ เน้นการลงทุนภาครัฐ
เพื่อกระตุ้นเศรษฐกิจ เกิดการสร้างงานและรายได้ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพการผลิต
ในระดับฐานราก ยกกระดับคุณภาพชีวิต โดยเฉพาะในพื้นที่ชนบท อาทิ โครงการ
เรียนฟรี ๑๕ ปี โครงการต้นกล้าอาชีพ โครงการชุมชนพอเพียง โครงการ
พัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการเกษตร โครงการถนนปลอดฝุ่น มาตรการเหล่านี้
ผู้ประกอบการรายย่อยทั่วไป ผู้ประกอบการด้านเกษตรกรรม การก่อสร้างรายย่อยใน
พื้นที่จะได้ประโยชน์โดยอ้อม โดยการใช้จ่ายของภาครัฐ ทำให้มีเม็ดเงินไหลเวียนไปสู่
ผู้ประกอบการ

๑.๓) ช่วยเหลือและส่งเสริมการลงทุนภาคเอกชน เน้นให้
ความช่วยเหลือและส่งเสริมภาคเอกชนเพื่อลดการเลิกจ้าง กระตุ้นให้เกิดการลงทุนใช้
จ่ายเพื่อสร้างงานในระบบเศรษฐกิจ อาทิโครงการเพิ่มค่าลดหย่อนภาษีเงินได้จากการ
ซื้อสังหาริมทรัพย์ โครงการค้ำประกันสินเชื่อของบริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรม
ขนาดย่อม (บยส.) เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
(SMEs) โครงการส่งเสริม SMEs โดยเฉพาะอุตสาหกรรมอาหาร และมาตรการ
ลดภาษีให้แก่ SMEs และวิสาหกิจชุมชน และการงดเก็บภาษีจากการปรับโครงสร้าง
หนี้ภาคเอกชน เป็นมาตรการที่ให้ประโยชน์โดยตรงกับผู้ประกอบการวิสาหกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

**๑.๔) บรรเทาผลกระทบจากภาวะหดตัวของภาคส่งออกและ
การท่องเที่ยว** เน้นการช่วยเหลือภาคส่งออก และการท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบ
โดยตรงจากภาวะวิกฤตเศรษฐกิจโลกโดย กระตุ้นการท่องเที่ยว และลดความเสี่ยง
ในการประกอบธุรกิจของผู้ส่งออก อาทิ โครงการรับประกันความเสี่ยงให้ผู้ส่งออก

โดยการขยายการรับประกันการส่งออกให้ผู้ประกอบการค้าในวงเงิน ๑๕๐,๐๐๐ ล้านบาท เป็นเวลา ๓ ปี โครงการฟื้นฟูความเชื่อมั่นประเทศไทย โดยการจัดกิจกรรมเผยแพร่ ภาพลักษณ์เพื่อชักชวน นักท่องเที่ยวและนักลงทุน ให้เดินทางมายังประเทศไทย โครงการ สนับสนุนการท่องเที่ยวโดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ปรับภูมิทัศน์และระบบรักษา ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยวสำคัญๆ รวมถึง การยกเว้นค่าธรรมเนียมวีซ่า ๓ เดือน ลดค่าธรรมเนียม Landing Fee ยกเว้นค่าเข้าชมอุทยานฯ และกระตุ้นการท่องเที่ยว ภายในประเทศ โดยค่าใช้จ่ายจากการอบรมสัมมนาสามารถหักภาษีได้ ๒ เท่า

๒) มาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจในระยะที่ ๒ (มาตรการระยะ กลางและระยะยาว) เน้นการลงทุนเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศ และการพัฒนาปัจจัยพื้นฐานในภาคเศรษฐกิจต่างๆ ช่วยส่งเสริม การเติบโตของเศรษฐกิจไทยอย่างยั่งยืน โดยยกระดับโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ ทั้งในด้านขนส่ง และโลจิสติกส์ ด้านทรัพยากรน้ำ ด้านการเกษตร ด้านการศึกษา ด้านสาธารณสุข และด้านการท่องเที่ยว รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของเศรษฐกิจ เชิงสร้างสรรค์ (creative economy)

๓.๔.๓ มาตรการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาด กลางและขนาดย่อม (SMEs) ในการเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

มอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ กระทรวงการคลัง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดำเนินการ ๑) สร้าง ความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการในประเด็นเกี่ยวกับการเปิดตลาดการค้า บริการเพื่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ๒) เตรียมการเยียวยาผู้ได้รับ ผลกระทบการเปิดเสรีการค้าบริการ ๓) กำหนดมาตรการในการบริหารการนำเข้า ทั้งเรื่องคุณสมบัติ หลักเกณฑ์ เพื่อคุ้มครองผู้บริโภค ไม่ให้พีซีเอ็มโอเข้ามาในประเทศ

๓.๕ ผลการระดมความคิดเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในหัวข้อเรื่อง “กลยุทธ์เร่งประสิทธิผลการดำเนินนโยบาย

กระตุ้นเศรษฐกิจ ๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs อย่างมีประสิทธิภาพ” มีความคิดเห็นโดยสรุปดังนี้

๓.๕.๑ ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้ตามนโยบายของรัฐบาลได้เนื่องจากติดเงื่อนไขการขาดคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่รัฐกำหนดในการยื่นขอกู้ เช่น การเป็นผู้ประกอบการไม่ต่ำกว่า ๒ ปี ทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่ไม่สามารถเข้าถึงเงินกู้ได้ และมีการประเมินหลักทรัพย์ในการค้ำประกันที่ต่ำกว่าความเป็นจริง เรื่องของการหาผู้ค้ำประกัน และเรื่องของการขอหนังสือในใบอนุญาตจากทางหน่วยงานราชการ เป็นต้น จึงส่งผลให้มีผู้ที่สามารถกู้ได้ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการที่มีความพร้อมอยู่แล้ว โดยผู้ประกอบการที่มีปัญหาจริงๆ ไม่สามารถกู้ได้เนื่องจากขาดคุณสมบัติในการกู้เงิน

๓.๕.๒ นโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจ ๕,๐๐๐ ล้านบาท เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ท่องเที่ยวและเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว นั้น ในการปฏิบัติงานจริงเป็นการมุ่งเน้นช่วยเหลือเฉพาะผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเท่านั้น แต่ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ร้านค้าปลีกรายย่อย ร้านค้าของที่ระลึก มักไม่ได้รับการช่วยเหลือจากโครงการนี้

๓.๕.๓ รัฐออกนโยบายให้สถาบันการเงินดำเนินงานโดยไม่สนับสนุนเงินทุนในการทำโครงการ รวมทั้งไม่มีมาตรการรองรับกรณีเกิดความผิดพลาดหรือเกิดความเสียหายขึ้นกับสถาบันการเงินเหล่านั้น

๓.๕.๔ ควรมีการศึกษาว่างบประมาณในการปล่อยกู้จำนวน ๕,๐๐๐ ล้านบาท มีความเหมาะสมในการแก้ปัญหาหรือไม่ โดยเสนอให้เพิ่มวงเงินสินเชื่อช่วยเหลือเฉพาะกลุ่มธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวเนื่องกับการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นเป็น ๑๐,๐๐๐ - ๑๕,๐๐๐ ล้านบาทในการเสริมสภาพคล่องให้กับผู้ประกอบการธุรกิจได้อย่างทั่วถึงทั้งระบบ

๓.๕.๕ ควรขยายการกู้ให้สามารถเกิดขึ้นได้กับกลุ่มภาคธุรกิจอื่นๆ เพิ่มขึ้น เช่น อุตสาหกรรม พาณิชยกรรม บริการอื่นๆ หรือเพื่อการอุปโภคบริโภคในครัวเรือนที่เกี่ยวกับการศึกษา (ค่าเล่าเรียน บุตร) และเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และการรักษาสุขภาพ เพื่อเป็นการช่วยเหลือประชาชนมากขึ้น

๓.๕.๖ ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์และผลกระทบที่จะเกิดกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เมื่อประเทศไทยต้องเข้าสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ทั้งนี้ควรสร้างจิตสำนึกของคนไทยในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการจากธุรกิจการให้บริการที่เป็นของประเทศไทยให้ได้ผลอย่างจริงจัง เพื่อความอยู่รอดของ SMEs ของไทย ภายหลังการเปิดการค้าเสรี

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แม้ว่ารัฐบาลจะได้มีมาตรการต่างๆ ในการส่งเสริม พัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแล้ว แต่เพื่อให้การพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงมีความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อพัฒนาให้ผู้ประกอบการเหล่านี้

มีความแข็งแกร่ง มีขีดความสามารถในการแข่งขันทัดเทียมกับ SMEs ของต่างประเทศ และเป็นรากฐานที่แข็งแรงให้กับระบบเศรษฐกิจไทยต่อไป โดยมีข้อเสนอแนะดังนี้

๔.๑ ปรับโครงสร้างองค์กรสนับสนุนธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

ให้มีความเหมาะสมและสามารถทำหน้าที่ในการสร้างและพัฒนาความก้าวหน้าของธุรกิจ SMEs ได้อย่างแท้จริง อาทิ ให้มีโครงสร้างอำนาจการบริหาร SMEs แบบการบริหารจัดการเดี่ยว เช่น คณะกรรมการบริหาร (บอร์ด) เดียวกัน เป็นต้น ทั้งนี้ เพื่อเชื่อมโยงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs ให้มีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและมีเอกภาพ มีการบริหารการตลาดอย่างมืออาชีพภายใต้การนำและบุกตลาดระดับผู้นำประเทศต่อผู้นำประเทศ (G to G) เป็นต้น

๔.๒ กำหนดใ้ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เป็นยุทธศาสตร์ร่วมพัฒนาชาติ

ในลักษณะต้นน้ำ โดยจัดทำทิศทางด้านยุทธศาสตร์ SMEs ที่ชัดเจน และสะท้อนความต้องการที่แท้จริง เนื่องจากการดำเนินธุรกิจยุคต่อไปในอนาคตควรมีลักษณะที่กะทัดรัด ทันสมัย มีการดำเนินงานที่รวดเร็ว เน้นกลยุทธ์เชิงรุกที่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสร้างความรู้สึกภูมิใจในวิชาชีพ สามารถสร้างความต้องการที่จะพัฒนาสร้างสรรค์ผลงานใหม่ๆ ออกสู่ตลาดตลอดเวลา โดยมีปัจจัยหลักในการพัฒนา ๕ องค์ประกอบดังนี้

๔.๒.๑ สร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs)

โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ให้จัดตั้งเป็น “สภาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แห่งชาติ” เพื่อสร้างความร่วมมือกันระหว่างกลุ่มผู้ประกอบการด้วยกันเอง ในการร่วมกันหาเป้าหมายหลักที่แต่ละกลุ่ม ผู้ประกอบการ ต้องการวิธีดำเนินการมุ่งสู่เป้าหมาย ซึ่งสามารถนำเสนอและสื่อความต้องการของแต่ละกลุ่มผู้ประกอบการไปยังภาครัฐได้อย่างชัดเจน เพื่อภาครัฐจะได้วางนโยบายที่สอดคล้อง

กับความต้องการของกลุ่มผู้ประกอบการ และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ ในการให้ความช่วยเหลือ ผู้ประกอบการ SMEs แต่ละกลุ่มธุรกิจ

๔.๒.๒ มาตรการด้านความรู้และเทคโนโลยี

๑) จัดฝึกอบรมเพิ่มความรู้และขีดความสามารถเกี่ยวกับระบบการจัดการธุรกิจ การขยายธุรกิจ การจัดทำแผนธุรกิจ(Business Plan) การจัดการระบบบัญชี การใช้ระบบพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (E-Commerce) เสริมการตลาดมาตรฐานคุณภาพ ราคา ภาพลักษณ์ของสินค้า และการเพิ่มมูลค่าสินค้าด้านทรัพย์สินทางปัญญา โดยควรให้สถาบันการเงินเป็นหน่วยงาน จัดฝึกอบรมเพื่อสามารถนำไปใช้ประกอบการขอรับการสนับสนุนทางการเงินจากสถาบันการเงินได้

๒) สร้างมาตรการหรือกลไกช่วยเหลือการวางระบบบัญชีและการเงินให้กับธุรกิจ SMEs เพื่อเป็นพื้นฐานในการวางแผนและขอสินเชื่อจากสถาบันการเงิน โดยแยกเงื่อนไขการดำเนินงานในแต่ละประเภทธุรกิจและแต่ละขนาดให้มีความเหมาะสม ปรับแก้เงื่อนไขอุปสรรคให้กลายเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจ

๓) รัฐควรจัดทีมงานเป็นที่ปรึกษาที่เข้าไปช่วยผู้ประกอบการดำเนินการในเรื่องการพัฒนาบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ พิธีการศุลกากร และกระบวนการส่งออก

๔) ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องและส่งเสริมการพัฒนาธุรกิจทุกด้าน โดยอาจเป็นการวิจัยพัฒนาและจัดทำขึ้นแล้วขายให้ผู้ประกอบการในราคาทุน หรือหากยังพัฒนาไม่ได้ภาครัฐควรจัดหาหรือต่อรองการจัดซื้อปริมาณมากเพื่อให้ได้ราคาถูก และนำไปบริการภาคธุรกิจ ในราคาที่เหมาะสม

๕) กำหนดให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีให้ธุรกิจต้นทางที่แหล่งผลิตโดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีในกระบวนการพัฒนาธุรกิจ SMEs เช่น กำหนดการใช้แรงงานเชี่ยวชาญของไทยในระดับต่างๆ ตั้งแต่ร้อยละ ๘๐-๘๕ ภายในระยะเวลาต่างๆ

๖) การเรียนการสอนในสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตร Business Model ควรมีการให้วงเงินงบประมาณสำหรับการนำไปดำเนินงานได้จริง ๑-๒ ตัวอย่าง เพื่อสร้างผู้ประกอบการธุรกิจรุ่นใหม่อย่างเป็นรูปธรรมในวงจรธุรกิจ

๔.๒.๓ มาตรการด้านการบริหารจัดการธุรกิจ

๑) ควรกำหนดขนาดของธุรกิจ SMEs ที่จะพัฒนาใช้เป็น ยุทธศาสตร์ชาติให้ชัดเจน เช่น เน้นการพัฒนาธุรกิจ SMEs ขนาดเล็กให้พัฒนาไป เป็นขนาดกลาง หรือพัฒนาธุรกิจขนาดจิ๋ว (micro) ให้เป็นขนาดย่อม เป็นต้น

๒) ต้องนำธุรกิจทุกประเภททุกขนาดให้เข้ามาอยู่ในระบบอย่าง ถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมการพัฒนา การตรวจติดตาม ประเมินผลการดำเนินนโยบาย รวมทั้งการช่วยเหลือสนับสนุนและสร้างความแข็งแกร่ง ของธุรกิจในแต่ละระดับ อาทิ ปรับแก้ไขระบบจัดเก็บภาษี เพื่อสร้างความเป็นธรรม และสร้างกระบวนการจูงใจทางธุรกิจ เพื่อให้ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เข้ามา ดำเนินธุรกิจในระบบอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เช่น อัตราการเสียภาษีแบบถอยหลัง เป็นต้น

๓) ควรเน้นหรือสร้างแรงจูงใจให้การประกอบธุรกิจ SMEs ให้มีการพิจารณาใช้วัตถุดิบและสินค้าที่มีในประเทศก่อนเป็นอันดับแรกทุกขั้นตอน ของการผลิต

๔) ส่งเสริมและช่วยเหลือการลดต้นทุนการผลิต การบริหาร ความเสี่ยง ส่งเสริมสภาพคล่องของธุรกิจทุกด้าน โดยเฉพาะด้านการเงินให้มี แหล่งทุนดอกเบี้ยต่ำ มีการเข้าถึงแหล่งทุนง่าย สะดวก และรวดเร็ว

๕) จัดตั้งศูนย์บ่มเพาะธรรมาภิบาล สำหรับกลุ่มผู้ประกอบการ ที่มีปัญหา ทางธุรกิจ โดยเน้นในกลุ่มที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้

๖) ควรพัฒนาศูนย์บริการเคลื่อนที่ (Mobile Clinic) เพื่อช่วย ผู้ประกอบการโดยเฉพาะ SMEs ในด้านการลงทุน การบริหารจัดการ การตลาด การพัฒนาสินค้าและบริการ

๗) ศึกษาและกำหนดยุทธศาสตร์ที่สร้างความแตกต่างของ OTOP ให้เป็นหนึ่งในตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product) อย่างแท้จริง แทนที่จะเป็นหลายตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ (Many Tambons One Product) ซึ่งจะแข่งกันเองและล้มเลิกกิจการไปดังเช่นที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน

๔.๒.๔ มาตรการด้านการตลาด

๑) รัฐต้องตั้งเป้าหมาย (Target) และวางโครงสร้างตำแหน่งการตลาด (Market Positioning) ของแต่ละประเภทธุรกิจ SMEs ให้ชัดเจน เช่น ธุรกิจขนาดจิ๋วเน้นตลาดภายในประเทศ ธุรกิจขนาดกลางที่เข้มแข็งและมีโครงข่ายแข็งแรงแล้วให้ส่งเสริมและพัฒนาไปสู่ตลาดส่งออก เป็นต้น

๒) การกระจายตลาดต้องไม่ยึดติดกับประเทศใดประเทศหนึ่งมากเกินไป ซึ่งจะเป็นกระจายความเสี่ยงของสินค้าและบริการ และเป็นการเปิดตลาดใหม่ๆ เพื่อเพิ่มปริมาณและมูลค่าสินค้าในเวลาเดียวกัน

๓) รัฐต้องส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างแบรนด์ของสินค้า โดยใช้บุคคลที่มีชื่อเสียง และเป็นผู้นำกระแสสังคม อาทิ นักการเมือง นักปกครอง นักการทูต นักข่าว นักธุรกิจชั้นนำ นักแสดง นักกีฬา นางงาม ฯลฯ มาเป็นผู้นำการประชาสัมพันธ์เผยแพร่

๔) มุ่งเน้นให้ผู้ประกอบการต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในการดำเนินธุรกิจ (Marketing Objective) ทั้งทิศทางการขยายตัวของธุรกิจ มาตรฐานของการประกอบธุรกิจ ประเภทของธุรกิจที่จะไปสู่แต่ละประเทศที่มีศักยภาพ ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน สามารถสร้างเป้าหมายหลักในทิศทางเดียวกันเพื่อร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม

๕) ปรับแก้ไขกฎหมาย ระเบียบ ข้อตกลงทางการค้าให้เอื้อประโยชน์ต่อธุรกิจ SMEs ของไทย โดยเน้นการดูแล การเร่งออกสิทธิบัตร และคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อนำธุรกิจออกสู่ตลาดภายนอกประเทศ

๔.๒.๕ มาตรการส่งเสริมด้านการเงิน

๑) ปัญหาด้านเงินทุนเป็นปัญหาสำคัญของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย รัฐจึงควรให้ความสำคัญด้วยการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนแก่กลุ่มผู้ประกอบการที่มีเงินทุนน้อย ให้เงินกู้ยืมระยะยาว ดอกเบี้ยต่ำ ส่วนผู้ประกอบการที่ต้องการทำผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่เป็นธุรกิจที่สร้างสรรค์ ควรได้รับการช่วยเหลือแบบไม่มีดอกเบี้ย ถือได้ว่าเป็นการส่งเสริมธุรกิจเริ่มต้น กระตุ้นตลาดให้เกิดการแข่งขัน และเกิดการจ้างงาน โดยมีมาตรการป้องกันความเสี่ยงด้วยการให้ความรู้กับ ผู้ประกอบการอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งควรมีนโยบายด้านภาษีเพื่อส่งเสริมพัฒนาผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทั้งนี้ภาครัฐจะต้องดำเนินการสนับสนุนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อย่างจริงจังและต่อเนื่องเพื่อเป็นการสร้างรากฐานอย่างยั่งยืนให้แก่เศรษฐกิจของประเทศอย่างแท้จริง

๒) ปรับมาตรการการปล่อยสินเชื่อของธนาคารเฉพาะกิจของรัฐ อาทิ ธนาคารเพื่อการนำเข้าและส่งออกแห่งประเทศไทย (EXIM Bank) ธนาคาร

พัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทย (SME Bank) บริษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม (บสย.) และธนาคารออมสิน เป็นต้น เพื่อให้รองรับการเสริมสร้างและสนับสนุนการประกอบธุรกิจ SMEs อย่างเฉพาะเจาะจงและมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดกลไกหรือเครื่องมือการชดเชยความเสียหายจากการเข้าช่วยเหลือธุรกิจ SMEs เป็นหลักการหรือกฎหมายหรือระเบียบไว้ล่วงหน้าเพื่อให้สามารถตอบสนองการดำเนินงานได้อย่างทันต่อสถานการณ์ มิใช่ต้องรอการนำเข้าใบอนุญาตเป็นครั้งๆ ไป

๓) เพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากตลาดทุน โดยผ่านความเห็นชอบของคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (ก.ล.ต.) ทั้งนี้ให้ ก.ล.ต. ผ่อนปรนมาตรการที่เกี่ยวข้อง

๔) จัดตั้งกองทุนพยุงและค้ำประกันในกลุ่มผู้ประกอบการที่มีปัญหาทางธุรกิจ โดยใช้ Business and Financial Plan เป็นตัวค้ำประกันพร้อมกำหนดระยะเวลาและให้สถาบันการเงินเข้าร่วมในการดูแลและกำกับ การประกอบการโดยตรง

๕) รัฐควรมีกระบวนการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน มีการจัดสรรงบประมาณโดยตรงให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ไปพร้อมกับการมอบนโยบายดำเนินการ โดยมีการกำหนดกติกา หรือเกณฑ์การปฏิบัติตามแนวนโยบายให้ชัดเจน และควรมีการจัดแบ่งเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ประกอบการ SMEs เป็นหลายกลุ่มให้สอดคล้องกับสิ่งที่ผู้ประกอบการต้องการความช่วยเหลือ พร้อมมีเงื่อนไขและกำหนดคุณสมบัติที่ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงได้จริง รวมทั้งมีการกำหนดเกณฑ์ความรับผิดชอบและช่วยเหลือหลังการดำเนินนโยบายซึ่งอาจเกิดความเสียหายในอนาคตต่อหน่วยงาน ที่รัฐให้นโยบายไปปฏิบัติ เช่น สถาบันการเงิน เป็นต้น ซึ่งจะสามารถสร้างความมั่นใจและกล้าที่จะปฏิบัติตามนโยบายของรัฐอย่างเต็มประสิทธิภาพ

๔.๓ การดำเนินนโยบายการให้เงินกู้ของรัฐเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ไม่ควรใช้หลักเกณฑ์เดียวในการอนุมัติเงินกู้ ควรมีการศึกษาเพื่อแบ่งกลุ่ม และประเมินจำนวนผู้ได้รับความเดือดร้อนให้ชัดเจน และกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุมัติเงินกู้ให้เหมาะสมกับลักษณะพิเศษในการขอกู้ของแต่ละกลุ่ม เช่น ในกลุ่มผู้ประกอบการรายย่อยที่ประสบปัญหา แต่ขาดคุณสมบัติในการขอกู้ควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ทำให้ผู้ประกอบการเหล่านี้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้โดยง่าย ทั้งนี้ อาจกำหนดเงื่อนไขให้มีการกำกับดูแลการดำเนินธุรกิจโดยหน่วยงานที่กำหนดขึ้นเพื่อเป็นพี่เลี้ยง ส่งเสริม พัฒนาให้ผู้ประกอบการเหล่านี้มีความเข้มแข็งต่อไป ส่วนผู้ประกอบการที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่รัฐได้กำหนดไว้ใน การขอกู้ ก็ใช้หลักเกณฑ์ทั่วไป เป็นต้น เพื่อให้ความช่วยเหลือของรัฐเป็นไปอย่างทั่วถึง ผู้ประกอบการที่มีความเดือดร้อนได้รับการช่วยเหลืออย่างแท้จริง และควรมีการติดตามประเมินผลการดำเนินนโยบายอย่างต่อเนื่อง โดยวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเท็จจริง และนำไปปรับแผนงานให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการดำเนินนโยบาย ดังกล่าว

๔.๔ ควรมีการดำเนินการเพื่อรองรับการเปิดการค้าเสรี ดังนี้

๔.๔.๑ สร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) แต่ละประเภทธุรกิจ ให้ได้รับทราบถึงสถานการณ์ ผลกระทบ และแนวทางดำเนินการทั้งเชิงรุกและเชิงรับที่เหมาะสม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถแข่งขันให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทย ในการดำเนินธุรกิจ ภายใต้กรอบการค้าเสรี

๔.๔.๒ เร่งสร้างจิตสำนึกของคนไทยในการเลือกบริโภคสินค้าและใช้บริการที่เป็นของคนไทย โดยเร่งสร้างความเข้าใจถึงความสำคัญดังกล่าวว่าเป็นพื้นฐานหลักของการอยู่รอดของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

(SMEs) ของไทย เมื่อต้องแข่งขันกับธุรกิจต่างชาติ จากการเปิดเสรีทางการค้า ทั้งนี้ ต้องเร่งประชาสัมพันธ์ โดยเริ่มจากกลุ่มผู้ที่มีบทบาทต่อสังคม เช่น ผู้นำทางศาสนา ผู้นำสังคม ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน อสม. ครู และนักเรียน โดยจัดเสริมเข้าไป ในหลักสูตรการศึกษาในโรงเรียน และขยายผลไปยังประชาชนทั่วไป

๔.๔.๓ ควรมีการศึกษาและติดตามประเมินผลกระทบจากการเข้าสู่ การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และการเปิดการค้าเสรี ที่มีต่อผู้ประกอบการ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ของไทยอย่างต่อเนื่อง เพื่อส่งเสริม และสนับสนุนผู้ประกอบการ SMEs ที่มีความได้เปรียบด้านการแข่งขัน และให้ การช่วยเหลือผู้ประกอบการ SMEs ที่มีแนวโน้มเสียเปรียบด้านการแข่งขันเพื่อให้ สามารถพัฒนากระบวนการประกอบธุรกิจ ให้สามารถแข่งขันในเวทีประชาคม เศรษฐกิจอาเซียน และเวทีเศรษฐกิจโลกได้

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

ยังไม่ได้รับการตอบรับจากคณะรัฐมนตรี

๑๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ

กลยุทธ์การสร้างเชื่อมั่นอย่างต่อเนื่อง
ต่อการท่องเที่ยวของไทย ด้วยแผนการป้องกัน
โรคระบาดอุบัติใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

(เสนอคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

๑. ความเป็นมา

ประเทศไทยมีศักยภาพในเรื่องการท่องเที่ยว สามารถสร้างรายได้ให้ประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา* จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก ๘.๕๘ ล้านคน ในปี ๒๕๔๒ เป็น ๑๔.๑๒ ล้านคน ในปี ๒๕๕๒ ซึ่งมีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ ๖.๔๕ ทำให้รายได้ที่ได้รับจากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นจาก ๒.๕๓ แสนล้านบาท ในปี ๒๕๔๒

* ข้อมูลจากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เป็น ๕.๑๐ แสนล้านบาทในปี ๒๕๕๒ มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยต่อปีที่ร้อยละ ๑๐.๑๗ โดยในปี ๒๕๔๖ เป็นปีที่มีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อยที่สุด เป็นผลจากความขัดแย้งระหว่างสหรัฐอเมริกากับอิรัก และการแพร่ระบาดของโรคทางเดินหายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) ซึ่งมีผลกระทบต่อสถานการณ์การท่องเที่ยวโดยรวม และมีผลทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาประเทศไทยลดลงถึงร้อยละ ๗.๓๖ ปี ๒๕๔๙ นักท่องเที่ยวมีอัตราการขยายตัวสูงสุดร้อยละ ๒๐.๐๑ รายได้จากการท่องเที่ยวขยายตัวสูงสุดร้อยละ ๓๑.๒๙ เป็นผลจากการฟื้นตัวของการท่องเที่ยวไทยภายหลังเกิดกรณีพิพัตถ์ภายในปี ๒๕๔๗ และการเปิดให้บริการของสนามบินนานาชาติสุวรรณภูมิ ในปี ๒๕๔๙ ปี ๒๕๕๑ นักท่องเที่ยวมีจำนวนสูงที่สุดเท่ากับ ๑๔.๕๘ ล้านคน รายได้จากการท่องเที่ยวสูงสุดเท่ากับ ๕.๗๕ แสนล้านบาท ปี ๒๕๕๒ จำนวนนักท่องเที่ยว ๑๔.๑๒ ล้านคน หดตัวร้อยละ ๓.๑๖ รายได้จากการท่องเที่ยวลดลง ๐.๖๕ แสนล้านบาท

อันเป็นผลเนื่องจากวิกฤตเศรษฐกิจในสหรัฐอเมริกาและยุโรป ภาวะวิกฤตการเมืองภายในประเทศที่ยืดเยื้อมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ และการแพร่ระบาดของโรคหวัดสายพันธุ์ใหม่ซึ่งเป็นที่ตื่นตระหนกอย่างมากต่อนักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศ ในช่วงที่มีการแพร่ระบาดอย่างรุนแรงถึงขั้นทำให้มีคนเสียชีวิตติดต่อกันหลายราย

อย่างไรก็ดีในมุมมองขององค์กรการท่องเที่ยวของโลก (World Travel & Tourism Council) ยังคงมีความเห็นว่าการท่องเที่ยวไทยยังมีแนวโน้มที่ดี โดยได้ประมาณการว่าในปี ๒๕๕๓ ประเทศไทย จะมีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศ ประมาณ ๕.๕๐- ๖.๐๐ แสนล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) ประมาณ ๕-๖% และมีรายได้จากนักท่องเที่ยวภายในประเทศ ประมาณ ๔.๒๐- ๔.๕๐ แสนล้านบาท รวมแล้วรายได้จากนักท่องเที่ยว คิดเป็น ๙-๑๐% ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ส่วนการจ้างงานที่เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวโดยตรง จะมีสูงถึงเกือบ ๒ ล้านคน และหากรวมถึงอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องแล้วการ

จ้างงานจะอยู่ที่ ๔ ล้านคน และยังมีการคาดการณ์ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวจะเจริญเติบโตอย่างต่อเนื่อง เพราะประเทศไทยมีศักยภาพเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ถูกจัดอยู่ในอันดับ ๑ ใน ๒๐ ประเทศที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวมากที่สุด โดยมีจุดเด่นของความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยว ทะเล หาดทราย ธรรมชาติ ภูเขา วัฒนธรรม สปา การนวดแผนไทย และที่สำคัญคือคนไทยมีความเป็นมิตร มีน้ำใจ (friendly) ซึ่งเป็นสิ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ตระหนักถึงปัญหาต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการท่องเที่ยวของไทย ทั้งในประเด็นเรื่องความขัดแย้งทางการเมืองที่ส่งผลต่อเศรษฐกิจสังคมของประเทศ ภาวะเศรษฐกิจถดถอยของสหรัฐและยุโรปซึ่งส่งผลต่อเศรษฐกิจทั่วโลก เหล่านี้

ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่เกิดจากการกระทำของบุคคล เป็นปัญหาที่ลึกรากฐานลึก
จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาในการแก้ไขปัญหอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องโดยอาศัยความ
ร่วมมือจากทุกฝ่าย ส่วนเรื่องโรคระบาดอุบัติใหม่ต่างๆ อาทิ ไข้หวัดนก โรคทางเดิน-
หายใจเฉียบพลันรุนแรง (SARS) โรคไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ ฯลฯ นั้น เป็นสิ่งที่เกิด
จากการเปลี่ยนแปลงทางชีวภาพที่แม้ว่าในปัจจุบันความรุนแรงของการแพร่ระบาด
จะลดลงและอยู่ในภาวะที่ควบคุมได้ หากแต่มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นอีกเมื่อไรก็ได้ ทั้งยัง
ไม่สามารถคาดเดาความรุนแรงที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ดังนั้นทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจึงไม่ควร
ละเลยที่จะเตรียมแผนการป้องกัน ควบคุม และรับมือต่อสถานการณ์โรคระบาดต่างๆ
อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว การลงทุนของประเทศ
คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยวจึงได้จัดทำความเห็นและข้อเสนอ
แนะเรื่อง “กลยุทธ์การสร้างเชื่อมั่นอย่างต่อเนื่อง ต่อการท่องเที่ยวของไทย

ด้วยแผนการป้องกันโรคระบาดอุบัติใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ” เสนอต่อสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีต่อไป

๒. การดำเนินการของคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยว

สภาที่ปรึกษาฯ โดยคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว ได้ดำเนินการประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดสัมมนาระดมความคิดเห็นในหัวข้อเรื่อง “กลยุทธ์การสร้างเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยวของไทย จากวิกฤตหวัดสายพันธุ์ใหม่ และโรคระบาดอื่นๆ” และศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑ ประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๒.๑.๑ วันที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดตราด

๒.๑.๒ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอเกาะสมุย

จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒.๑.๓ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดตรัง

๒.๑.๔ วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัดกระบี่

๒.๑.๕ วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๒ ณ ห้องประชุมศาลากลางจังหวัด

ขอนแก่น

๒.๒ ศึกษาดูงานสภาพจริงระดับพื้นที่ ดังนี้

๒.๒.๑ เมื่อวันที่ ๑๗-๑๘ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ เกาะช้าง จังหวัดตราด

๒.๒.๒ เมื่อวันที่ ๒๘-๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๒ ณ เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

๒.๒.๓ เมื่อวันที่ ๑๓-๑๕ กันยายน ๒๕๕๒ ณ จังหวัดกระบี่ และ

จังหวัดตรัง

๒.๒.๔ เมื่อวันที่ ๑๗-๑๘ กันยายน ๒๕๕๒ ณ จังหวัดขอนแก่น และ

จังหวัดหนองคาย

๒.๒.๕ เมื่อวันที่ ๒๗-๒๙ กันยายน ๒๕๕๒ ณ จังหวัดเชียงใหม่

๒.๓ สรุปประเด็นจากการประชุมหารือและศึกษาดูงานในพื้นที่ ต่างๆ นำมาประชุม ระดมความคิดเห็นจากผู้ที่เกี่ยวข้องหลัก (Focus Group) เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา ในวันที่ ๒๒ กันยายน ๒๕๕๒ ณ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๔ สัมมนาเวทีสาธารณะเพื่อเปิดกว้างในการระดมความคิดเห็นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันหาแนวทางแก้ไขปัญหา ในวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๒ ณ โรงแรมเรดิสัน กรุงเทพฯ

๒.๕ ศึกษาข้อมูลการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหายุทธศาสตร์ชาติสายพันธุ์ใหม่ และโรคระบาดอื่นๆ

๒.๖ ประชุมคณะกรรมการเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว ในช่วงเดือนกรกฎาคม - สิงหาคม ๒๕๕๓ ประมวล วิเคราะห์ข้อมูล จัดทำร่างความเห็นเสนอสภาที่ปรึกษาฯ พิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

๓. สารสำคัญและข้อวิเคราะห์ผลการศึกษา

๓.๑ สถานการณ์ของโรคระบาดอุบัติใหม่

โรคระบาดอุบัติใหม่เป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญและอาจกลายเป็นสาธารณสุขภัยที่คุกคามต่อความมั่นคงของประเทศอย่างรุนแรง เนื่องจากสามารถก่อให้เกิดความสูญเสียต่อสุขภาพ ชีวิต และเศรษฐกิจของประเทศได้เป็นอันมาก ปัญหาโรคระบาดอุบัติใหม่ มีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากขึ้น เช่น การระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ H1N1 2009 ซึ่งส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวและเศรษฐกิจทั่วโลก แม้ว่าเมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ องค์การอนามัยโลกจะได้ประกาศว่าการระบาดของ

ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ H1N1 2009 ลึกลับสุดแล้ว โดยมีผู้เสียชีวิตจากไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ H1N1 2009 มากกว่า ๑๘,๐๐๐ คน ทั่วโลก แต่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องก็ยังคงต้องมีการเฝ้าระวัง โดยองค์การอนามัยโลกได้ให้นิยามของโรคระบาดอุบัติใหม่หรือโรคติดเชื้ออุบัติใหม่ (Emerging infectious diseases) ว่า หมายถึง โรคติดต่อเชื้อชนิดใหม่ๆ ที่มีรายงานผู้ป่วยเพิ่มขึ้นในระยะ ๒๐ ปีที่ผ่านมา รวมไปถึงโรคที่เกิดขึ้นใหม่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง หรือโรคที่เพิ่งจะแพร่ระบาดเข้าไปสู่อีกพื้นที่หนึ่ง และยังรวมถึงโรคติดเชื้อที่เคยควบคุมได้ด้วยยาปฏิชีวนะ แต่เกิดการดื้อยา โดยจัดกลุ่มโรคระบาดอุบัติใหม่ไว้ ๕ กลุ่มด้วยกันคือ

๑) โรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อใหม่ (New infectious diseases) เช่น โรคซาร์ส ไข้หวัดนก ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ H1N1 2009 ไข้สมองอักเสบนิปาห์ไวรัส เป็นต้น

๒) โรคติดต่อที่พบในพื้นที่ใหม่ (New geographical areas) เป็นโรคที่มาจากประเทศหนึ่งไปอีกประเทศหนึ่ง หรือข้ามทวีป เช่น โรคเวสต์ไนล์ไวรัส เป็นต้น

๓) โรคติดต่ออุบัติซ้ำ (Re-emerging infectious diseases) คือโรคติดต่อที่เคยระบาดในอดีตและสงบไปนานแล้วแต่กลับมาระบาดอีก เช่น ไข้ชิคุนกุนยา เป็นต้น

๔) เชื้อโรคดื้อยา (Antimicrobial resistant organism) เช่น วัณโรคดื้อยา เป็นต้น

๕) อาวุธชีวภาพ (Deliberate use of bio-weapons) โดยการใช้อุบัติโรคหลายชนิดผลิตเป็นอาวุธเช่น เชื้อแอนแทรกซ์ ไข้ทรพิษ เป็นต้น

๓.๒ การดำเนินการของภาครัฐ

๓.๒.๑ ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ระดับชาติเพื่อป้องกัน ควบคุม โรคระบาดอุบัติใหม่

๑) แผนยุทธศาสตร์แก้ไขปัญหาโรคไข้หวัดนก พ.ศ. ๒๕๔๘ - ๒๕๕๐

๒) แผนยุทธศาสตร์เตรียมความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ (พ.ศ. ๒๕๔๘ -๒๕๕๐)

๓) แผนยุทธศาสตร์ ป้องกัน แก้ไขและเตรียมพร้อมรับปัญหาโรคไข้หวัดนกและการระบาดใหญ่ของโรคไข้หวัดใหญ่ ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๕๑-๒๕๕๓) โดยกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงมหาดไทย ร่วมดำเนินการในลักษณะแผนการบูรณาการระหว่างหน่วยงานและกระทรวงต่างๆ

๓.๒.๒ วันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๓ แต่งตั้ง "คณะกรรมการอำนวยการเตรียมความพร้อมป้องกัน ควบคุม และแก้ไขสถานการณ์ โรคไข้หวัดนก ไข้หวัดใหญ่ระบาดใหญ่ และโรคระบาดร้ายแรงในมนุษย์" มีหน้าที่

๑) กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์ระดับชาติ ในการเตรียมความพร้อมป้องกัน ควบคุม และแก้ไขสถานการณ์ โรคไข้หวัดนก ไข้หวัดระบาดใหญ่ และโรคระบาดร้ายแรงในมนุษย์

๒) อำนวยการจัดทำแผนยุทธศาสตร์และงบประมาณในการเตรียมความพร้อม และบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และภาคส่วนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องรวมทั้งกำกับและติดตามผลการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์

๓) อำนวยการควบคุมและแก้ไขสถานการณ์การระบาดใน
ภาวะวิกฤต กำหนดมาตรการช่วยเหลือผู้เดือดร้อนและผู้ที่ได้รับผลกระทบ

๔) กำหนดกรอบนโยบายในการประสานสนับสนุนความร่วมมือ
กับองค์กรนานาชาติ เช่น องค์กรอนามัยโลก องค์กรโรคระบาดสัตว์ระหว่างประเทศ
องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ และการให้ความร่วมมือตามกรอบ
ความร่วมมือระหว่างประเทศตามพันธะสัญญา

๓.๒.๓ วันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ คณะรัฐมนตรีมีมติ

๑) มอบหมายให้ “คณะกรรมการอำนวยการ เตรียมความพร้อม
ป้องกันควบคุม และแก้ไขสถานการณ์ โรคไข้หวัดนก ไข้หวัดใหญ่ระบาดใหญ่
และโรคระบาดร้ายแรงในมนุษย์” **เป็นกลไกดำเนินการตามมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ
ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒** โดยให้คณะกรรมการชุดดังกล่าวนำมติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ
ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๒ โรคติดต่ออุบัติใหม่ ไปประกอบการพิจารณาดำเนินการ
ทั้งเรื่ององค์ประกอบของคณะกรรมการ บทบาทการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อการ
บริหารจัดการโรคติดต่อ อุบัติใหม่แบบบูรณาการภายในระยะเวลา ๑ ปี และการจัดทำ
ข้อเสนอจัดตั้งกลไกระดับชาติเพื่อจัดการแก้ปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่มีความต่อเนื่อง
มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม

๒) มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ กระทรวงกลาโหม
กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กระทรวงคมนาคม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ
สิ่งแวดล้อม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงแรงงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงอุตสาหกรรม สำนักนายกรัฐมนตรี
สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานกองทุน
สนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ คณะกรรมการ

* รายละเอียดดังภาคผนวก

อำนวยการเตรียมความพร้อม ป้องกันควบคุมและแก้ไขสถานการณ์โรคไข้หวัดนก ไข้หวัดขนาดใหญ่ และโรคระบาดร้ายแรงในมนุษย์ โดยให้ความเห็นของกระทรวงคมนาคม กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๓.๓ ผลการดำเนินงานของคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว

จากการจัดประชุมกลุ่มย่อย ศึกษาดูงานในพื้นที่จังหวัดต่างๆ จัดสัมมนา ระดมความคิดเห็น เรื่อง “กลยุทธ์การสร้างเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยวของไทย จากวิกฤตหวัดสายพันธุ์ใหม่ และโรคระบาดอื่นๆ” มีความเห็นสรุปได้ดังนี้

๓.๓.๑ ในกรณีการตรวจโรคไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ H1N1 ควรสร้างความเชื่อมั่นในการตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ (Lab Confirm) เนื่องจาก Lab Confirm ของประเทศไทยเป็นห้องปฏิบัติการอ้างอิง (Referencc Lab) ที่ได้รับการยอมรับจากองค์การอนามัยโลก สามารถยืนยันผลการตรวจได้โดยไม่ต้องส่งต่อไปที่ CDC Atlanta ซึ่งหากต้องส่งตรวจทุกกรณี อาจจะทำให้ไม่ทันเวลา

๓.๓.๒ สื่อมวลชนไม่ควรเสนอข่าวในเชิงสร้างความตื่นตระหนกกับสถานการณ์ต่อประชาชนและนักท่องเที่ยว แต่ควรนำเสนอในรูปแบบการสะท้อนมุมมองการปฏิบัติตัวของประชาชน ในภาวะวิกฤติเพื่อให้ตนเองปลอดภัยและห่างไกลโรค

๓.๓.๓ การประชาสัมพันธ์มาตรการหรือนโยบายต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ควรเน้นสร้างความรู้ความเข้าใจ การเตรียมความพร้อมเชิงป้องกันตัวเองและผู้ใกล้ชิด

๓.๓.๔ ควรมีการบูรณาการมาตรการในการปฏิบัติงานของหน่วยงานต่างๆ ก่อนดำเนินการ โดยมีมาตรฐาน ขั้นตอนและแผนในการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ

เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน และความสับสนของผู้รับบริการ ประชาชนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะโรงแรมและสถานที่ท่องเที่ยวควรทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่น ทั้งด้านการเฝ้าระวัง ความปลอดภัย การป้องกัน และการควบคุม

๓.๓.๕ ควรมีหน่วยงานกลางที่จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับโรคไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ ชนิด A (H1N1) และมอบให้กับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องนำไปแจกจ่ายประชาชนและนักท่องเที่ยว เพื่อเป็นการป้องกันโรคในแนวทางเดียวกันและกฎวิธี รวมทั้งจัดทำฐานข้อมูล ผลกระทบด้านเศรษฐกิจโดยเฉพาะผู้ประกอบการในธุรกิจท่องเที่ยวและธุรกิจเกี่ยวเนื่อง เช่น โรงภาพยนตร์ ห้างสรรพสินค้า สถานบันเทิง เป็นต้น เนื่องจากนักท่องเที่ยวหลีกเลี่ยงการท่องเที่ยวในสถานที่แออัดซึ่งอาจเสี่ยงต่อการติดโรค

๓.๓.๖ ควรเข้มงวดมาตรการตรวจเฝ้าระวังที่ด่านเข้าออกระหว่างประเทศทุกช่องทาง รวมทั้งเส้นทางคมนาคมภายในประเทศ เช่น บริเวณสนามบิน สถานีขนส่ง รถไฟฟ้า เป็นต้น

๓.๓.๗ ควรเพิ่มเติมมาตรการสกัดกั้นการระบาดของโรคให้ชัดเจนและจริงจังมากกว่าในปัจจุบันตั้งแต่การกำจัดพื้นที่ของการระบาด โดยอาจจัดงาน “สัปดาห์ปลอดไข้หวัด H1N1 2009” พร้อมกันทั่วทั้งประเทศรวมทั้งในโรงแรมและสถานเริงรมย์ และห้างสรรพสินค้าต่างๆ

๓.๓.๘ ควรมีการตรวจสอบการผลิตหน้ากากอนามัยเพื่อให้มีมาตรฐานต่อความปลอดภัยของประชาชนและนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศที่นำหน้ากากอนามัยไปสวมใส่

๓.๓.๙ ก่อนมีการขึ้นทะเบียนแรงงานกับกระทรวงแรงงานได้มีการตรวจโรค เช่น วัณโรค โรคเท้าช้าง และอื่นๆ ถ้าพบแรงงานที่ติดโรคเหล่านี้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขควรเข้าไปดูแล

๓.๓.๑๐ เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อการท่องเที่ยว คณะรัฐบาลควรมีบุคคลที่มีความเชี่ยวชาญด้านการสื่อสารที่สร้างสรรค์ โดยเฉพาะซึ่งจะต้องมีความรู้

ความเข้าใจในกระบวนการ วิธีการในการประชาสัมพันธ์อย่างแท้จริง และสามารถ
สั่งการหากลยุทธ์เพื่อเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีของประเทศได้โดยอยู่บนพื้นฐานของความจริง
ให้ข้อมูลอย่างถูกต้องโปร่งใส ไม่สร้างความตื่นตระหนก สามารถเปลี่ยน “ความกลัว”
ให้เป็น “ความรู้เชิงสร้างสรรค์” ที่เน้นการเข้าใจและป้องกันอย่างถูกวิธี

๔. ความเห็นและข้อเสนอแนะของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้วยเหตุโรคระบาดอุบัติใหม่ไม่สามารถคาดการณ์ลักษณะเฉพาะของโรค ช่วงเวลา
และความรุนแรงที่เกิดการระบาดได้อย่างแน่ชัด ความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับโรคจะยัง
ไม่ชัดเจนในระยะต้น จึงทำให้เกิดความตื่นตระหนกในหมู่ประชาชนซึ่งส่งผลต่อความ
เชื่อมั่นของนักท่องเที่ยว ทั้งในและต่างประเทศ เกิดผลเสียหายต่อเศรษฐกิจโดยรวม
ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการเตรียมการป้องกันและควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ
ทั้งในช่วงสถานการณ์ปกติ และในช่วงเกิดการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ ดังนี้

๔.๑ ในช่วงสถานการณ์ปกติ

๔.๑.๑ จัดทำฐานข้อมูลที่เป็นระบบ มีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อให้รู้เท่าทันถึงพัฒนาการของโรคระบาดอุบัติใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้น และพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขเพื่อให้สามารถรับมือกับวิกฤตการระบาดของโรคอุบัติใหม่ที่อาจจะเกิดขึ้นได้อีก โดยควรมีหน่วยงานกลางที่จัดทำข้อมูลเกี่ยวกับโรคระบาดที่เคยเกิดและมีแนวโน้มจะเกิดซ้ำ อาทิ โรคไข้หวัดสายพันธุ์ใหม่ชนิด A (H1N1) และมอบให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปแจกจ่ายประชาชนและนักท่องเที่ยว เพื่อเตรียมการป้องกันโรคระบาดอย่างถูกวิธี

๔.๑.๒ การจัดการด้านสุขภาพีบาลควรมีโครงสร้างการบริหารจัดการแบบไตรภาคี (ภาครัฐ เอกชน และประชาชน) ในการเฝ้าระวังและควบคุมโรคอย่างมีประสิทธิภาพให้ทุกภาคส่วนสามารถรับรู้ถึงสถานการณ์การระบาดของโรคได้อย่างทั่วถึง และมีการเตรียมพร้อมป้องกันแก้ไข หากมีการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่

๔.๑.๓ เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้ในการป้องกันโรคระบาดอุบัติใหม่ ให้ประชาชนได้รับทราบและตระหนักถึงอันตรายของการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่ เพื่อสร้างจิตสำนึกแก่สาธารณะในการร่วมมือป้องกันตนเองและบุคคลในครอบครัว ให้พ้นจากการติดต่อของโรคระบาดอุบัติใหม่

๔.๑.๔ เตรียมการให้มีระบบการประชาสัมพันธ์อย่างทันท่วงที เมื่อมี โรคติดต่ออุบัติใหม่ พร้อมทั้งให้มีข้อกำหนดแก่สาธารณะด้านสุขอนามัยที่จะเป็น พื้นฐานด้านสุขอนามัยในการป้องกันโรคติดต่อร้ายแรงให้เป็นกิจวัตรสำหรับประชาชน เช่น การใช้ช้อนกลาง การล้างมือ เป็นต้น

๔.๒ ในช่วงเกิดการแพร่ระบาดของโรคอุบัติใหม่

๔.๒.๑ มาตรการด้านสื่อ และการประชาสัมพันธ์ เพื่อดูแลภาพลักษณ์ สร้างความเชื่อมั่นในด้านการท่องเที่ยวและงานบริการ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ

๑) ควรมี “ศูนย์แถลงข่าวแห่งชาติ” ซึ่งมีโครงสร้าง ที่บูรณาการ กับทุกกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ในช่วงเวลาวิกฤติ ที่ควบคุมการสร้างภาพลักษณ์ที่เป็น เอกภาพ โดยเฉพาะต้องเป็นการสื่อในเชิงสร้างสรรค์ภายใต้ข้อมูลที่เป็นจริงและไม่ สร้างความตื่นตระหนกให้เกิดขึ้นสาธารณชนทุกระดับ และมีการจัดระบบการนำเสนอ ข่าวที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนและนักท่องเที่ยวเกิดความเชื่อมั่น ทั้งด้านการเฝ้าระวัง ความปลอดภัย การป้องกัน และการควบคุม

๒) ให้มีการใช้ประชาสัมพันธ์ในเชิงรุกเพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย อย่างทันท่วงทีและทั่วถึงทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูล ประชาสัมพันธ์ผ่านสำนักงานท่องเที่ยว สถานกงสุลหรือสถานทูตไทยในประเทศต่างๆ อาทิ

๒.๑) จัดตั้งศูนย์สายด่วน (Hot line) ใน “ศูนย์แถลงข่าวแห่งชาติ” เพื่อรับเรื่องราวตลอด ๒๔ ชั่วโมง และรองรับภาษาต่างชาติที่เป็นภาษาหลัก เช่น อังกฤษ จีน ญี่ปุ่น สเปน ฝรั่งเศส อาหรับ เป็นต้น ในศูนย์แถลงข่าวแห่งชาติ

๒.๒) ควรจัดกิจกรรมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคระบาดและโรคติดต่อที่กำลังระบาดและอาจเกิดขึ้นในอนาคต ให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มบทบาท เช่น กลุ่มผู้มีบทบาทในสังคม ได้แก่ ผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชน อสม. นักข่าว ครู นักเรียน เป็นต้น

๒.๓) ควรใช้บุคคลที่มีชื่อเสียงระดับสากล เช่น นักกีฬา นางงาม นักแสดง เป็นต้น เป็นผู้ทำหน้าที่ประชาสัมพันธ์ (Presenter) ให้กับประเทศ

๒.๔) สถานการณ์ในปัจจุบัน มีโอกาสที่จะเกิดโรคระบาดโรคติดต่ออุบัติใหม่ ซึ่งอาจมีระดับความรุนแรงสูงขึ้น จึงเห็นควรพิจารณาจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานในภาวะฉุกเฉินที่สามารถดำเนินการได้ทันทีโดยเฉพาะการรับเรื่องแจ้งเหตุ เรื่องการป้องกันควบคุมเบื้องต้น โดยใช้ระบบสาธารณสุข และการประชาสัมพันธ์ อย่งครบวงจร เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

๔.๒.๒ เพิ่มความเข้มข้นของมาตรการด้านสาธารณสุข ที่ประกาศใช้ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและทุกพื้นที่ และเน้นระบบการติดตามผลการดำเนินนโยบาย มีการรายงานต่อสาธารณะอย่างต่อเนื่องเป็นระยะ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับประชาชนและนักท่องเที่ยว ให้ได้รับทราบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับระดับความรุนแรงในการระบาดของโรคอุบัติใหม่ สามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง ปลอดภัยจากการติดโรคระบาดอุบัติใหม่

๔.๒.๓ มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนด้านอื่นๆ

๑) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้ภาคเอกชน ชุมชน ท้องถิ่น และประชาสังคมมีส่วนร่วมในการดูแล เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุม และรายงาน

สถานการณ์อย่างชัดเจน เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะกิจแบบไตรภาคี มีบทบาทในการขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้นในแต่ละชุมชน ได้แก่ การตั้งข้อกำหนด การปฏิบัติตนให้พ้นจากโรคระบาดอุบัติใหม่ หรือการให้ภาคเอกชน มีส่วนร่วมรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility) โดยการสนับสนุนการโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

๒) การควบคุมรักษามาตรฐานความสะอาดในแหล่งบริการทางสาธารณะ เช่น ห้องน้ำสาธารณะ สวนสาธารณะ บริการระบบขนส่งมวลชนสาธารณะ ที่ดื่ม้ำสาธารณะ เป็นต้น

๓) เน้นการส่งเสริมให้เกิดวินัยและจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคม ในการสร้างความร่วมมือสกัดกั้นการระบาดของโรค โดยดำเนินการ

๓.๑) จัดทำข้อกำหนดหรือบทบัญญัติด้านสุขลักษณะของแต่ละกลุ่มบุคคล เช่น สุขบัญญัติในการประกอบอาหารของสถานประกอบการ ร้านอาหารและบริการ การใช้ชีวิตประจำวันของประชาชน เป็นต้น

๓.๒) ให้การส่งเสริมในเชิงบวกกับผู้ให้บริการสาธารณะ (ที่เกี่ยวกับอาหารและยา รถสาธารณะ) เช่น การออกใบรับรองหรือเครื่องหมาย แสดงถึงการให้บริการที่มีมาตรฐานให้กับผู้ประกอบการที่ปฏิบัติตามข้อกำหนดหรือบทบัญญัติด้านสุขลักษณะ

๓.๓) ส่งเสริมพฤติกรรมอนามัยของบุคคลในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่น สุขบัญญัติ ๑๐ ประการ (สุขวิทยาส่วนบุคคล) พฤติกรรมการใช้ห้องสุขา เป็นต้น

ภาคผนวก

ก. การดำเนินงานที่สำคัญในการป้องกันควบคุมและแก้ไข สถานการณ์ ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ H1N1 2009 ของประเทศ^๓

กระทรวงสาธารณสุข

๑. จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการตอบโต้ภาวะฉุกเฉินทางด้านการแพทย์และสาธารณสุข กระทรวงสาธารณสุขตั้งแต่วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๒ และมีระบบการติดตาม สถานการณ์และผลการดำเนินงาน ทุกกรมอย่างต่อเนื่อง
๒. กำหนดกลุ่มประชาชน เพื่อถ่ายทอดการติดตาม
 - ๒.๑ กลุ่มเสี่ยงต่อการติดเชื้อ คือ ประชาชนทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มที่อยู่รวมกัน หนาแน่น เช่น โรงเรียน เรือนจำ สถานสงเคราะห์ต่างๆ การรวมกลุ่มกิจกรรม กลุ่มทัวร์ และการชุมนุมต่างๆ
 - ๒.๒ กลุ่มเสี่ยงต่อโรครุนแรง คือ ผู้มีโรคประจำตัว หญิงมีครรภ์ คนอ้วน ผู้มี ภูมิคุ้มกันต่ำ เด็กเล็กและผู้สูงอายุ
๓. ปรับปรุงระดับการเตือนภัยการระบาดในแต่ละระยะ ดังนี้
 - ระยะที่ ๑ ไม่พบรายงานเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในสัตว์ที่จะเป็นสาเหตุการเกิดโรค ในคน
 - ระยะที่ ๒ พบเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ในสัตว์ ทำให้เกิดการติดเชื้อเกิดขึ้นในคน และมีโอกาสทำให้เกิดการแพร่ระบาดของโลก
 - ระยะที่ ๓ เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่กลายพันธุ์ ทำให้พบผู้ป่วยเป็นกลุ่มเล็ก การติดต่อจากคนสู่คนอยู่ในวงจำกัด เช่น การสัมผัสใกล้ชิดระหว่าง ผู้ติดเชื้อกับผู้ดูแลผู้ป่วยที่ไม่ได้มีกำบังการติดต่อ

^๓ ข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุข

ระยะที่ ๔ เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ที่กลายพันธุ์จากการผสมพันธุ์ สามารถทำให้เกิดการระบาดในระดับชุมชน มีความเสี่ยง ของการเกิดระบาดใหญ่เพิ่มขึ้น บ่งชี้ถึงการเพิ่มของความเสี่ยงของการเกิดการระบาดใหญ่

ระยะที่ ๕ มีการแพร่เชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่จากคนสู่คนอย่างน้อย ๒ ประเทศ ในภูมิภาคเดียวกันขององค์การอนามัยโลก ประเทศส่วนใหญ่ยังไม่มี การติดเชื้อ ซึ่งสถานการณ์ปัจจุบันอยู่ในระดับนี้

ระยะที่ ๖ การระบาดของโลกอย่างน้อย ๑ ประเทศในภูมิภาคอื่นขององค์การ อนามัยโลกนอกเหนือจากเกณฑ์ในระดับ ๕ ซึ่งระดับการเกิดระบาดใหญ่ ไปทั่วโลก

๔. การรักษาพยาบาล โดยจัดทำแนวทางและอบรมบุคลากรทางการแพทย์ทั้ง ภาครัฐและภาคเอกชนทุกระดับ จัดประชุมที่ว็อนไลน์ ในด้านการเฝ้าระวังโรค การดูแลรักษาป้องกันและควบคุมโรค โดยบริการผู้ป่วยไข้หวัดใหญ่แบบ One stop service รวมทั้ง ให้คำปรึกษาด้านการรักษาพยาบาล จากคณะแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ จากมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ
๕. การสื่อสารความเสี่ยง โดยอบรมให้กับภาครัฐอื่นๆ สื่อมวลชน บริษัททัวร์ และ ผู้ประกอบกิจการโรงแรม ผลิตและเผยแพร่สื่อสุขศึกษาผ่านช่องทางต่างๆ รวมทั้งจัดตั้ง Call Center สำหรับสายด่วนให้ประชาชนโทรสอบถามข้อมูล ที่หมายเลข ๑๔๒๒ และ ๐๒-๕๙๐๓๓๓๓ ตลอด ๒๔ ชั่วโมง
๖. การเฝ้าระวังโรค โดยตรวจคัดกรองผู้โดยสารที่เดินทางระหว่างประเทศ ที่ด่านตรวจคนเข้าเมืองทุกจุดในระยะแรก การตรวจทางห้องปฏิบัติการ พัฒนาทีม เฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็ว และ ให้ อสม. ช่วยเฝ้าระวังโรคในชุมชน รวมทั้ง จัดระบบการเฝ้าระวังผู้ป่วยอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ในสถานพยาบาลทั่วประเทศ

๗. การสนับสนุนยาและเวชภัณฑ์ ได้สำรองยาต้านไวรัสโอเซลทามิเวียร์ และการกระจายให้โรงพยาบาลของรัฐ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักงานป้องกันควบคุมโรคทุกเขตรวมทั้งคลินิกเอกชนที่เข้าร่วมโครงการทั่วประเทศ
๘. การบริหารจัดการแบบบูรณาการ ประสานและสนับสนุนให้กระทรวงต่างๆ ได้บริหารจัดการแบบบูรณาการตามยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการแม่บทการเตรียมความพร้อม สำหรับการระบาดใหญ่ของไข้หวัดใหญ่
๙. การจัดสรรงบกลาง ประสานงานกับกระทรวงต่างๆ เพื่อรวบรวมเสนอของบประมาณตามมติของคณะรัฐมนตรี โดยตกลงรายละเอียดกับสำนักงานประมาณ

กระทรวงมหาดไทย

๑. มีหนังสือสั่งการไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด ตั้งแต่เริ่มการระบาดในประเทศเม็กซิโก โดยเน้นให้จัดตั้งและประชุมศูนย์ปฏิบัติการ (War room) เพื่อมอบหมายและติดตามผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานของจังหวัดและยุทธศาสตร์ของประเทศอย่างเป็นรูปธรรม
๒. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดงบประมาณการผลิตหน้ากากอนามัยให้ชุมชน ตามมาตรการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันโรคให้กับประชาชน
๓. การประชาสัมพันธ์ ได้ดำเนินงานร่วมกับ สสส. เพื่อจัดส่งสื่อประชาสัมพันธ์ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีการประชาสัมพันธ์ไปที่อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน กำหนด ผู้ใหญ่บ้านเป็นประจำทุกเดือน
๔. ร่วมมือกับ สปสช. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกองทุนสุขภาพระดับตำบล พิจารณาป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ H1N1 2009 เป็นลำดับแรก
๕. การจัดการการแพร่ระบาดในสถานศึกษา ร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการส่งเสริมพฤติกรรมป้องกันโรค และการหยุดเรียน

กระทรวงแรงงาน

๑. จัดทำแผนดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาการระบาดของไข้หวัดใหญ่
๒. จัดอบรม อบรมรณรงค์ในโรงงาน สถานประกอบการ และประชาชนทั่วไป โดยจัดทำประกาศกระทรวงแรงงาน และ สื่อเพลงการป้องกันโรคต้นแบบ ไปยังสถานประกอบการทุกแห่ง รวมทั้งประชุมบริษัทจัดหางานให้ความรู้ความเข้าใจกับคนงาน
๓. ตั้งจุดคัดกรองผู้มารับบริการและเจ้าหน้าที่ทุกวันเพื่อเป็นตัวอย่างให้กับผู้ประกอบการอื่น รวมทั้งตั้งเจลล้างมือ แจกคู่มือ และตรวจวัดอุณหภูมิ
๔. แจ้งให้ทุกสังกัดในกระทรวงนำ Banner ของกระทรวงสาธารณสุขและกรมควบคุมโรค ติดตั้งที่หน้า web site ของทุกหน่วยงาน
๕. ขอความร่วมมือสถานประกอบการ ให้ดูแลพนักงานให้หยุดพักงานหากพบว่าป่วย ตามมติของ ครม.และสิทธิลาป่วยตามกฎหมายแรงงาน รวมทั้งได้รับค่าจ้าง ในช่วงที่ลาป่วย และ สถานพยาบาลให้เฝ้าระวังและดูแลรักษาผู้ประกันตน โดยสามารถใช้สิทธิประกันสังคมได้

กระทรวงกลาโหม

๑. ให้นำหน่วยแพทย์ทหารติดตามสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรค ให้คำแนะนำ และประชาสัมพันธ์ให้กำลังพลและครอบครัวในหน่วยทหาร มีความรู้และความเข้าใจในการป้องกันโรค
๒. จัดหา/แจกจ่ายหน้ากากอนามัย เจลล้างมือ และรณรงค์ทำความสะอาดในหน่วยทหาร
๓. คัดกรองพลทหารที่ลาพักกลับบ้านเข้ามายังหน่วย หากพบที่สงสัยป่วยจะทำการคัดแยกและเฝ้าสังเกตอาการ
๔. ให้ศูนย์ประสานงานพัฒนาเพื่อความมั่นคง สำนักนโยบายและแผนกลาโหม/ฝ่ายเลขานุการ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กระทรวงกลาโหม รวบรวมรายงาน

จำนวนผู้ป่วยจากศูนย์บรรเทาสาธารณภัย กองบัญชาการกองทัพไทย และ ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยเหล่าทัพ และใช้จำนวนผู้ป่วยเหล่านี้ในการเฝ้าติดตาม การระบาดของกำลังพลทุกเหล่าทัพ และให้ศูนย์บรรเทาสาธารณภัยของเหล่าทัพ รายงานผลการดำเนินงานทุกเดือนจนกว่าสถานการณ์จะเป็นปกติ

๕. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชน ด้านการป้องกันโรคทางสถานีวิทยุในเครือ ของทหาร
๖. แจ็งมติ ครม. เมื่อ ๑๔ ก.ค. ๕๒ เกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติตนของข้าราชการ ในสถานการณ์การระบาดใหญ่ของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่

กระทรวงการต่างประเทศ

๑. จัดอบรมให้ความรู้และยุทธศาสตร์ของประเทศไทย ให้กับเจ้าหน้าที่สถานทูต ประจำประเทศไทย
๒. รวบรวมผลการดำเนินมาตรการจัดการกับปัญหาการระบาด โดยได้รับรายงาน จากสถานทูตต่างๆ ของแต่ละประเทศ
๓. ในช่วงแรกของการระบาด ได้สนับสนุน เจลล้างมือ หน้ากากอนามัย และยาต้าน ไวรัสให้กับคนไทยในต่างแดนตามสถานทูต

กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

๑. จัดทำ Software เพื่อจัดทำ Thermo scan
๒. จัดทำชุดตรวจต่างๆ เช่น All in one เพื่อตรวจ H1N1 2009 และเฝ้าระวังการ ตื้อยา, ชุดตรวจหรือวิธีตรวจผู้มีภูมิคุ้มกันหรือมี การติดเชื้อ , Test kit H1N1 2009 และ validate ชุดตรวจวินิจฉัย H1N1 2009

๓. ศึกษาวิจัย เรื่อง การคาดการณ์การระบาดของ H1N1 2009 โดยสุ่มตรวจผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่ (Influenza Like Illness : ILI) , พยาธิกำเนิดของผู้ป่วยติดเชื้อ
๔. จัดทำวัคซีน H1N1

กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

๑. จัดอบรมให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่ในกระทรวง ให้ปฏิบัติตามมติของ ครม. หากพบว่ามีผู้ป่วยให้ทำการแยกผู้ป่วย
๒. รณรงค์ทำความสะอาดสถานที่ทำงาน โดยจัดกิจกรรมรวมพลังป้องกันไข้หวัดใหญ่ H1N1 2009 Cleaning Day
๓. รณรงค์การออกกำลังกายและเล่นกีฬา รวมทั้งสนับสนุนอุปกรณ์กีฬา โดยในระยะยาวร่วมกับกองทัพบกจัดทำโครงการสร้างความสามัคคีประชาชนสร้างคนสู่เศรษฐกิจไทย เพื่อสร้างลานกีฬา และการซื้ออุปกรณ์กีฬา

กระทรวงพาณิชย์

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการรองรับ กรณีที่มีการขาดแคลนสินค้าหรือราคาสินค้ามีการปรับตัวสูงขึ้น
๒. จัดกิจกรรมรายการธงฟ้าสินค้าราคาประหยัด และเสนอขอเพิ่มหน้ากากอนามัย และเจลล้างมือ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าถึงบริการ
๓. ติดตามและออกตรวจสอบราคาสินค้าเป็นประจำ

กระทรวงวัฒนธรรม

๑. จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจการปฏิบัติตัวและประชาสัมพันธ์ให้กับเจ้าหน้าที่ในกระทรวง
๒. สนับสนุนเจตจำนงให้กับบุคลากรและผู้มาติดต่อ และแจกหน้ากากอนามัยให้กับส่วนราชการ

กระทรวงศึกษาธิการ

๑. มีหนังสือเร่งรัดให้สถานศึกษาทุกแห่ง เตรียมความพร้อมในการป้องกันโรค และให้ความร่วมมือกับกระทรวงสาธารณสุขดำเนินงานตามมาตรการ
๒. จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจกับผู้บริหารสถานศึกษา และผู้ปกครอง
๓. จัดทำแนวทางการควบคุมโรคและคำแนะนำสำหรับครู นักเรียน และ ผู้ปกครอง เพื่อป้องกันควบคุมโรคร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข

กระทรวงคมนาคม

๑. จัดทำแผนปฏิบัติการเตรียมความพร้อมรองรับการระบาดของไข้หวัดใหญ่ เพื่อเป็นกรอบและแนวทางให้หน่วยงานในสังกัด
๒. จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจและประชาสัมพันธ์ให้กับเจ้าหน้าที่ในกระทรวง
๓. รณรงค์การทำความสะอาด แจกเจลแอลกอฮอล์ และวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร

๑. ประชาสัมพันธ์ แจกโปสเตอร์ แผ่นพับ ให้กับหน่วยงานในสังกัด และมีบริการเจลล้างมือ
๒. จัดทำ Banner โรคไข้หวัดใหญ่ H1N1 2009 ไว้ที่หน้าเว็บไซต์ของกระทรวง www.mict.go.th

๓. จัดทำข้อเสนอโครงการ จัดทำระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์เพื่อการติดตามและเฝ้าระวังการเกิดไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่

การตรวจการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ให้ความรู้เรื่องโรคระบาด เสริมสร้างพฤติกรรมอนามัยและสร้างความร่วมมือในการเฝ้าระวังโรค และกิจกรรมการชุมนุมทุกประเภทให้มีการป้องกันโรคที่ถูกต้อง

กรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. เฝ้าระวังโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ ชนิด A (H1N1) ในสุกร โดยการเก็บตัวอย่างป่วยส่งตรวจ ให้ความรู้และคำแนะนำแก่เกษตรกรผู้เลี้ยง จัดทำแผนการเฝ้าระวังอย่างต่อเนื่อง และผลักดันให้เกษตรกรปรับระบบการเลี้ยงเข้าสู่ระบบมาตรฐาน
๒. มีการเตรียมความพร้อมรับการระบาดในสุกร โดยจัดทำ CD/DVD ที่เป็น clinical guideline สำหรับสัตวแพทย์ในพื้นที่ เพื่อประสานงานกับเครือข่ายกรณีที่เกิดปัญหาฉุกเฉิน

กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม

๑. มีหนังสือไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัด/ผู้บัญชาการเรือนจำ/ทัณฑสถาน/สถานกักขังและสถานกักกัน ตั้งแต่เริ่มการระบาดในประเทศเม็กซิโก โดยเน้นมาตรการการป้องกันโรคตามยุทธศาสตร์ของประเทศ
๒. จัดทำคำแนะนำสำหรับทัณฑสถาน เรือนจำ และสถานพินิจ โดยเน้นด้านการบริหารจัดการเพื่อป้องกันโรคตามยุทธศาสตร์ ด้านการเฝ้าระวังในผู้ต้องขังทั้งใหม่และเก่า/เจ้าหน้าที่ และญาติ ผู้ต้องขัง และการจัดการเพื่อคัดแยกผู้ป่วย

๓. ดูแล กำกับ ติดตามการดำเนินงานของเรือนจำ/ทัณฑสถานตามมาตรการป้องกันฯ พร้อมเฝ้าระวังและติดตามการแพร่ระบาดของโรคนี้อย่างใกล้ชิด
๔. ติดตามผลการดำเนินงาน โดยจัดทำแบบติดตามผลการดำเนินงานป้องกันโรคในแต่ละเรือนจำ/ทัณฑสถาน เป็นแบบ Check list

กรมประชาสัมพันธ์ สำนักนายกรัฐมนตรี

๑. จัดประชุมคณะอนุกรรมการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและประชาสัมพันธ์
๒. จัดตั้งกองบรรณาธิการตรวจสอบข่าวสารจากสื่อที่กรมประชาสัมพันธ์ จัดระบบผู้ให้สัมภาษณ์สื่อมวลชน การเตรียมข้อมูล ๒ ส่วน (ข้อมูลสั้นๆ เพื่อให้แทรกในรายการและข้อมูลที่มีเนื้อหามาก เพื่อใช้ในรายการที่มีความยาวได้)
๓. เพิ่มช่องทางการให้ข้อมูลข่าวสารกับประชาชนมากขึ้น
๔. ประชุมร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และมีการเพิ่มการประชาสัมพันธ์ในพื้นที่เสี่ยง

สำนักนายกรัฐมนตรี

จัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจการปฏิบัติตัวให้กับข้าราชการ

กรุงเทพมหานคร

๑. กระจายศูนย์ปฏิบัติการไปยังสำนักงานเขต เพื่อติดตามกำกับผลการปฏิบัติงานอย่างใกล้ชิด
๒. จัดระบบการติดตามอย่างเข้มข้นตามแผนยุทธศาสตร์ เพื่อเป็นตัวอย่งการแก้ไขปัญหาที่ติดต่อโรคนี้ และในระยะยาวเป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมพฤติกรรมสุขภาพให้กับประชาชน เพื่อการป้องกันโรคติดต่ออื่นๆ ทุกกลุ่มเป้าหมายด้วย

บริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน)

๑. กำหนดมาตรการของฝ่ายต่างๆ ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้โดยสารและผู้ให้บริการ เช่น การอบพ่นยาฆ่าเชื้อโรค อากาศสะอาด มาตรการการเช็ดฆ่าเชื้อ มาตรการในการให้บริการบนเครื่องบิน มาตรการสำหรับฝ่ายสนับสนุนปฏิบัติการ มาตรการสำหรับฝ่ายบริการลูกค้าภาคพื้น
๒. กำหนดมาตรการและข้อปฏิบัติสำหรับนักบิน พนักงานต้อนรับบนเครื่องบิน พนักงานที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวข้องกับผู้โดยสารที่เดินทางกลับมาจากประเทศกลุ่มเสี่ยง

การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

๑. มีการแต่งตั้งและประชุมคณะกรรมการวางแผนรับการระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ โดยมีรองผู้ว่าการฝ่ายบริหาร เป็นประธาน
๒. จัดอบรม และ จัดทำแผนไข้หวัดใหญ่ระบาดใหญ่ รวมทั้งประชุมฝึกซ้อมแผนรับไข้หวัดใหญ่ H1N1 2009
๓. ติดตามข้อมูลและเผยแพร่สถานการณ์และให้ความรู้ ความเข้าใจ ข้อควรปฏิบัติ ผ่านทุกสื่อต่างๆ

ข. มติสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๒ วันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒ เกี่ยวกับการดำเนินการควบคุมและป้องกันโรคติดต่ออุบัติใหม่^๔

๑. ขอให้ คสช.เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อจัดตั้ง **คณะกรรมการโรคติดต่ออุบัติใหม่ระดับชาติ** โดยให้มืองค์ประกอบครบถ้วนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สาธารณสุข สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

^๔ ข้อมูลจากสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวิทยาศาสตร์ กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงกลาโหม กระทรวงแรงงาน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวงคมนาคม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งภาคีรัฐอื่น ๆ ภาคเอกชน หน่วยงานวิชาการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาสังคมมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ โดยให้ สธ. และ มท. ทำหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการโรคติดต่ออุบัติใหม่แบบบูรณาการให้แล้วเสร็จภายใน ๑ ปี ซึ่งแผนยุทธศาสตร์ ต้องประกอบด้วยเนื้อหาที่ครอบคลุมยุทธศาสตร์ต่างๆ ได้แก่

- การพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งภาคประชาชน
- การเตรียมความพร้อมในด้านงบประมาณ เวชภัณฑ์ ครุภัณฑ์ และวัสดุอุปกรณ์ เฝ้าระวังป้องกันและควบคุมโรคในสัตว์และในคน ในระดับประเทศ จังหวัด และท้องถิ่น
- การสื่อสารสาธารณะต้องเสนอข้อเท็จจริง ไม่ปิดบังและให้ความเข้าใจอย่างถูกต้องทั้งระดับชาติและระดับชุมชนในการรองรับโรคติดต่ออุบัติใหม่
- การสร้างจิตสำนึกในการป้องกันโรคติดต่ออุบัติใหม่
- การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขเพื่อรองรับวิกฤตที่เกิดการระบาดใหญ่ของโรคติดต่ออุบัติใหม่
- การวิจัย การจัดการความรู้ การจัดทำฐานข้อมูลและประสานการเข้าถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องระดับวิชาการและปฏิบัติการ
- การค้นหาและการตรวจสอบ เพื่อการรับมือกับอาวุธชีวภาพ.
- การทบทวนปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมาย
- การจัดการสัตว์เลี้ยง สัตว์ป่า และการควบคุมสัตว์จรจัด เช่น สุนัข แมว เป็นต้น

- พัฒนาการจัดการด้านสุขภาพ การเฝ้าระวังและควบคุมโรคให้มีประสิทธิภาพ

๒. ขอให้คณะกรรมการโรคติดต่ออุบัติใหม่ระดับชาติ จัดทำข้อเสนอในการจัดตั้งกลไกระดับชาติเพื่อจัดการแก้ปัญหาโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่มีความต่อเนื่อง มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม รวมทั้งดูแลรับผิดชอบการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการโรคติดต่ออุบัติใหม่แบบบูรณาการ **โดยเป็นกลไก ที่มีอำนาจสั่งการในภาวะฉุกเฉินเมื่อเกิดการระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่**

๓. ขอให้คณะกรรมการโรคติดต่ออุบัติใหม่ระดับชาติ เสนอแผนยุทธศาสตร์เพื่อการบริหารจัดการโรคติดต่ออุบัติใหม่แบบบูรณาการ และข้อเสนอกลไกระดับชาติต่อ คสช. เพื่อพิจารณานำเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป และให้เลขาธิการคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติรายงานความก้าวหน้าต่อสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ

ผลการดำเนินการของคณะรัฐมนตรี

ยังไม่ได้รับการตอบรับจากคณะรัฐมนตรี

๓.๒ การประชุม สัมมนา และศึกษาดูงาน

๓.๒ การประชุม การสัมมนา และการศึกษาดูงาน
สภาที่ปรึกษาฯ ชุดที่ ๒ (๑ ตุลาคม ๒๕๕๒ - ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓)

การประชุมคณะทำงานประจำสภาที่ปรึกษาฯ จำนวน ๑๒ คณะ	ประชุม/ ครั้ง	จัดสัมมนา/ กิจกรรม รับฟังความ คิดเห็นเวที สาธารณะ	การศึกษาดูงาน	
			ในประเทศ	ต่างประเทศ
๑. คณะทำงานโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคมและพลังงาน	๗	-	-	-
๒. คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง	๖	-	๑	-
๓. คณะทำงานอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม	๗	-	๒	-
๔. คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ	๖	-	๑	-
๕. คณะทำงานการกระจายรายได้	๗	-	-	-
๖. คณะทำงานการเกษตร อาหารและสหกรณ์	๘	-	๑	-
๗. คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๐	๑	๓	-
๘. คณะทำงานการแรงงาน และสวัสดิการสังคม	๒	-	-	-
๙. คณะทำงานการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษาและการกีฬา	๘	-	๒	-
๑๐. คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุขและคุ้มครองผู้บริโภค	๘	๑	๒	-
๑๑. คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล	-	-	-	-
๑๒. คณะทำงานการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย	๗	๑	-	-
รวม	๗๖	๓	๑๒	-

คณะทำงานโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคมและพลังงาน

การประชุม จำนวน ๗ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง

การประชุม จำนวน ๖ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงานเรื่อง “โครงการลงทุนภายใต้แผนปฏิบัติการไทยเข้มแข็ง : กรณี

ศึกษาจังหวัดสงขลา ณ จังหวัดสงขลา วันที่ ๒๘-๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

การประชุม จำนวน ๗ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศจำนวน ๒ ครั้ง

๑. โครงการศึกษาดูงานพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด และพื้นที่อุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ณ จังหวัดระยอง วันที่ ๑๙-๒๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๒. โครงการศึกษาดูงานนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ และอุตสาหกรรมขนาดกลางทางภาคเหนือ ณ จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดลำปาง วันที่ ๑๗-๑๙ ธันวาคม ๒๕๕๒

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ

การประชุม จำนวน ๖ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงานเรื่อง “การอนุรักษ์และสร้างสรรค์ศิลปวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนด้วยเทคโนโลยี” ณ จังหวัดสุโขทัย และจังหวัดพิษณุโลก วันที่ ๑๒-๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการกระจายรายได้

การประชุม จำนวน ๗ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการเกษตร อากาศและสหกรณ์

การประชุม จำนวน ๘ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงานและรับทราบข้อมูล เรื่อง “แนวทางการประกันราคาสินค้าประมง” ณ จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจังหวัดนครศรีธรรมราช วันที่ ๘-๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

การประชุม จำนวน ๑๐ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

- สัมมนา เรื่อง ประเทศไทยได้ประโยชน์อะไรจากโครงการสร้างเขื่อนฮักจี

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงานเรื่อง โครงการก่อสร้างสะพานข้ามแม่น้ำประเวียน ณ อำเภอ
กันตัง อำเภอประเวียน จังหวัดตรัง วันที่ ๘-๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง การบริหารจัดการมรดกโลกของประเทศไทย
ด้านมรดกโลกทางวัฒนธรรม ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสุโขทัย
วันที่ ๑๐-๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๒

๓. ศึกษาดูงานเรื่อง การบริหารจัดการมรดกโลกทางธรรมชาติและวัฒนธรรม
ณ จังหวัดปราจีนบุรี และอุตรธานี วันที่ ๒๐-๒๒ ธันวาคม ๒๕๕๐

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการแรงงาน และสวัสดิการสังคม

การประชุม จำนวน ๒ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม พลศึกษาและการกีฬา

การประชุม จำนวน ๘ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. ศึกษาข้อเท็จจริงในสถานศึกษาเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษากรณีการศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ จังหวัดเชียงราย วันที่ ๓-๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

๒. ศึกษาข้อเท็จจริงในสถานศึกษาเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการดำเนินการรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา กรณีการศึกษานอกโรงเรียน ณ จังหวัดชัยภูมิ วันที่ ๑๗-๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๒

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต

สาธารณสุขและคุ้มครองผู้บริโภค

การประชุม จำนวน ๘ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

- สัมมนา เรื่อง การจัดตั้งองค์การอิสระด้านสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ ตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๕๐

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง โรคไข้ปวดข้อยุงลาย (Chikungunya) และไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ (H๑N๑) ๒๐๐๙ ณ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง คุณภาพชีวิตคนไทยในเขตนิคมอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ ณ นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง วันที่ ๘-๙ มกราคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล

- การประชุม -
- การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -
- ศึกษาดูงานในประเทศ -
- ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการมีส่วนร่วม กระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย

- การประชุม จำนวน ๗ ครั้ง
- การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง
 - สัมมนา เรื่อง การมีส่วนร่วมขององค์กรเครือข่ายภาคประชาชนในการสะท้อนประเด็นปัญหาเศรษฐกิจและสังคม (ภาคใต้ตอนบน)
- ศึกษาดูงานในประเทศ -
- ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

การประชุมสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ/คณะทำงานสนับสนุนกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	ประชุม/ครั้ง	จัดสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ	การศึกษาดูงาน	
			ในประเทศ	ต่างประเทศ
การประชุมสภาที่ปรึกษาฯ	๒๑	-	-	-
๑. คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	๘	-	-	-
๑.๑ คณะทำงานตรวจรายงานการประชุม	๗	-	-	-
๑.๒ คณะทำงานการประสานและติดตามผลความก้าวหน้าการให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะและความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติต่อคณะรัฐมนตรี	๕	-	-	-
๑.๓ คณะทำงานสภาสัมพันธ์และวิเทศสัมพันธ์	๑	-	-	-
๒. คณะทำงานงบประมาณ	๒	-	-	-
๓. คณะทำงานวิชาการ	-	-	-	-
๔. คณะทำงานสื่อสารกับสังคม	๗	-	-	-
รวม	๕๐	-	-	-

การประชุมสภาที่ปรึกษาฯ จำนวน ๒๑ ครั้ง

คณะทำงานสนับสนุนกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๔ คณะ

๑. คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การประชุม จำนวน ๘ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๑.๑ คณะทำงานตรวจรายงานการประชุม

การประชุม จำนวน ๗ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๑.๒ คณะทำงานการประสานและติดตามผลความก้าวหน้าการให้คำปรึกษา
ข้อเสนอแนะและความเห็นของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ต่อคณะรัฐมนตรี

การประชุม จำนวน ๔ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๑.๓ คณะทำงานสภาสัมพันธ์และวิเทศสัมพันธ์

การประชุม จำนวน ๑ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ

๒. คณะทำงานงบประมาณ

การประชุม จำนวน ๒ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๓. คณะทำงานวิชาการ

การประชุม -

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๔. คณะทำงานสื่อสารกับสังคม

การประชุม จำนวน ๗ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๓.๒ การประชุม การสัมมนา และการศึกษาดูงาน
สภาที่ปรึกษา ชุดที่ ๓ (๕ กุมภาพันธ์ - ๓๐ กันยายน ๒๕๕๓)

การประชุมคณะทำงานประจำสภาที่ปรึกษา จำนวน ๑๓ คณะ	ประชุม/ ครั้ง	จัดสัมมนา/ กิจกรรม รับฟังความ คิดเห็นเวที สาธารณะ	การศึกษาดูงาน	
			ในประเทศ	ต่างประเทศ
๑. คณะทำงานการเกษตร และสหกรณ์	๑๐	๑	๑	-
๒. คณะทำงานอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม	๙	๒	๒	-
๓. คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยว	๑๐	๓	๑	-
๔. คณะทำงานการแรงงาน และสวัสดิการสังคม	๑๔	๒	๑	-
๕. คณะทำงานการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	๑๒	-	๑	-
๖. คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม	๑๑	๖	-	-
๗. คณะทำงานการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค	๑๐	๔	๑	-
๘. คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร	๑๐	๑	๒	-
๙. คณะทำงานการกีฬา และนันทนาการ	๑๑	๑	๒	-
๑๐. คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล	๒๐	๑	๕	-
๑๑. คณะทำงานคณะกรรมการมีส่วนร่วม กระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย	๑๑	๑	-	-
๑๒. คณะทำงานโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม และพลังงาน	๑๕	๑	๓	-
๑๓. คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง	๑๔	๒	๒	-
รวม	๑๕๗	๒๕	๒๑	

คณะทำงานการเกษตร และสหกรณ์

การประชุม จำนวน ๑๐ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

- สัมมนาระดมความคิดเห็น (Focus Group) เรื่อง "แผนพัฒนาการเกษตรและการสหกรณ์"

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงานด้านการเกษตร และการสหกรณ์ ณ จังหวัดกระบี่ ตรัง และพัทลุง วันที่ ๕-๙ กันยายน ๒๕๕๒

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรม

การประชุม จำนวน ๙ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. สัมมนาการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๒. สัมมนาการแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. โครงการศึกษาดูงาน เรื่อง การแก้ไขปัญหาด้านการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรม กรณีศึกษา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก วันที่ ๒๒-๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓ ณ จังหวัดตาก

๒. โครงการศึกษาดูงานปัญหาผลกระทบและแนวทางในการจัดการเรื่องการขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมประมงต่อเนื่อง อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล อุตสาหกรรมยางพาราต่อเนื่องของพื้นที่ภาคใต้ กรณีศึกษา จังหวัดสงขลา จังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต ณ จังหวัดสงขลา จังหวัดกระบี่ และจังหวัดภูเก็ต วันที่ ๙-๑๔ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยว

การประชุม จำนวน ๑๐ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๓ ครั้ง

๑. ประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) เรื่อง "ท่องเที่ยวไทย ใครช่วยใคร เพื่อไทยรอด"

๒. สัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่อง พันฟูภาพลักษณ์จังหวัดเชียงใหม่ สร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว

๓. สัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่อง ท่องเที่ยวไทย ใครช่วยใคร เพื่อไทยรอด

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง ท่องเที่ยวไทย ใครช่วยใคร เพื่อไทยรอด ณ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๙-๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการแรงงาน และสวัสดิการสังคม

การประชุม จำนวน ๑๔ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. สัมมนาเรื่อง ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมหลังปี พ.ศ. ๒๕๕๗

๒. สัมมนาเรื่อง การสร้างโอกาสการมีงานทำของผู้สูงอายุ

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงานเกี่ยวกับเรื่อง การบริหารจัดการแรงงานในเขตเศรษฐกิจชายแดน ณ จังหวัดตาก วันที่ ๒๒-๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะกรรมการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

การประชุม จำนวน ๑๒ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ณ จังหวัดระยอง วันที่ ๒๑-๒๒ กันยายน ๒๕๕๓
- ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะกรรมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

การประชุม จำนวน ๑๑ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๖ ครั้ง

๑. สัมมนาฯรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤตของชาติ
 ๒. สัมมนาฯรับฟังความเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง พระพุทธศาสนากับภาวะวิกฤตของชาติ
 ๓. สัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น เรื่อง แผนแม่บทส่งเสริมศาสนาและคุณธรรมแห่งชาติ
 ๔. สัมมนาฯรับฟังความคิดเห็น เรื่อง การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน
 ๕. สัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง การสะท้อนปัญหาคุณภาพจากกระบวนการการศึกษาไทยปัจจุบัน
 ๖. สัมมนาฯรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง การปรองดองแห่งชาติและการปฏิรูปประเทศโดยใช้มิติวัฒนธรรม
- ศึกษาดูงานในประเทศ -
- ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค

การประชุม จำนวน ๑๐ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๔ ครั้ง

๑. สัมมนา เรื่อง การจัดการอันตรายจากแร่ใยหินเพื่อความปลอดภัยต่อสุขภาพของผู้บริโภค

๒. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภคในระดับพื้นที่ ครั้งที่ ๑

๓. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภคในระดับพื้นที่ ครั้งที่ ๒

๔. สัมมนา เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภคในระดับพื้นที่ ครั้งที่ ๓

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๑ ครั้ง

- ศึกษาดูงาน เรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภคในระดับพื้นที่ ณ จังหวัดสมุทรสงคราม และจังหวัดชลบุรี วันที่ ๒๓-๒๕ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะกรรมการวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สาธารณสุข และการสื่อสาร

การประชุม จำนวน ๑๐ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

- การสัมมนาระดับ Focus Group เรื่อง วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพลังงานทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยในอนาคต ศึกษากรณีนิวเคลียร์

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง เทคโนโลยีระบบสัญญาณเตือนภัยจากภัยพิบัติ ณ จังหวัดพังงา วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๓

๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง เทคโนโลยีระบบสัญญาณเตือนภัยจากภัยพิบัติ ณ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการกีฬา และนันทนาการ

การประชุม จำนวน ๑๑ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

- การสัมมนา เรื่อง น้ำใจนักกีฬาเยาวชนสังคมและเศรษฐกิจ

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง น้ำใจนักกีฬาเยาวชนสังคมและเศรษฐกิจ ณ จังหวัด เชียงใหม่ วันที่ ๒๙ กรกฎาคม - ๑ สิงหาคม ๒๕๕๓

๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง น้ำใจนักกีฬาเยาวชนสังคมและเศรษฐกิจ ณ จังหวัดชลบุรี วันที่ ๒๕-๒๗ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล

การประชุม จำนวน ๒๐ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

- การจัดเสวนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๕ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน เรื่อง กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชายบ้านกาญจนาภิเษก จังหวัดนครปฐม วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓

๒. ศึกษาดูงาน เรื่อง กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ณ จังหวัดภูเก็ต วันที่ ๒๗-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

๓. ศึกษาดูงาน เรื่อง กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิงบ้านปราณี จังหวัดนครปฐม วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓

๔. ศึกษาดูงาน เรื่อง กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ณ จังหวัดชลบุรี วันที่ ๒๖-๒๘ สิงหาคม ๒๕๕๓

๕. ศึกษาดูงาน เรื่อง กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนบ้านเมตตา จังหวัด กรุงเทพมหานคร

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย

การประชุม จำนวน ๑๑ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

- สัมมนาเรื่อง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อสร้างความปลอดภัยโดยเสนอแนวทางการแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในสถานการณ์ปัจจุบัน

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม และพลังงาน

การประชุม จำนวน ๑๕ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

- สัมมนาเชิงปฏิบัติการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๓ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย ณ จังหวัดอุบลราชธานี วันที่ ๒๙-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

๒. ศึกษาดูงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย ณ จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ ๒๒-๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓

๓. ศึกษาดูงานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย ณ จังหวัดระยอง และนครราชสีมา วันที่ ๒๔-๒๖ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง

การประชุม จำนวน ๑๔ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. ประชุมสัมมนา (Focus Group) เรื่อง “ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้าน ไทย-ลาว”

๒. ประชุมสัมมนา (Focus Group) เรื่อง “ปัญหาและแนวทางการพัฒนาด่านช่องเม็ก
เพื่อยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย-ลาว

ศึกษาดูงานในประเทศ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. ศึกษาดูงาน โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-ลาว ณ จังหวัดหนองคาย วันที่ ๘-๑๐
สิงหาคม ๒๕๕๓

๒. ศึกษาดูงาน แนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมมาบตาพุดอย่างยั่งยืน ณ จังหวัดระยอง
วันที่ ๑๓-๑๕ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

รายงานประจำปี ๒๕๕๓
สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การประชุมที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ/ คณะกรรมการสนับสนุนกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	ประชุม/ ครั้ง	จัดสัมมนา/ กิจกรรม รับฟังความ คิดเห็นเวที สาธารณะ	การศึกษาดูงาน	
			ในประเทศ	ต่างประเทศ
การประชุมสภาที่ปรึกษาฯ	๑๓	๒	-	-
๑. คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	๑๕	-	-	-
๑.๑ คณะทำงานตรวจรายงานการประชุม	๙	-	-	-
๑.๒ คณะทำงานสภาสัมพันธ์และองค์กรสัมพันธ์	๓	-	-	-
๒. คณะทำงานงบประมาณ	๕	-	-	-
๓. คณะทำงานวิชาการ	๑๕	๖	-	-
๔. คณะทำงานสื่อสารกับสังคม	๑๐	๑	-	-
รวม	๖๙	๙		

การประชุมสภาที่ปรึกษาฯ จำนวน ๑๓ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๒ ครั้ง

๑. การสัมมนาเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ
ชุดที่ ๓

๒. การสัมมนาวิชาการประจำปี ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางการปฏิรูปประเทศไทย
ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

คณะทำงานสนับสนุนกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จำนวน ๔ คณะ

๑. คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การประชุม จำนวน ๑๕ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๑.๑ คณะทำงานตรวจรายงานการประชุม

การประชุม จำนวน ๙ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ -

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๑.๒ คณะทำงานสภาสัมพันธ์และองค์กรสัมพันธ์

การประชุม	จำนวน ๓ ครั้ง
การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ	-
ศึกษาดูงานในประเทศ	-
ศึกษาดูงานต่างประเทศ	-

๒. คณะทำงานงบประมาณ

การประชุม	จำนวน ๔ ครั้ง
การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ	-
ศึกษาดูงานในประเทศ	-
ศึกษาดูงานต่างประเทศ	-

๓. คณะทำงานวิชาการ

การประชุม	จำนวน ๑๕ ครั้ง
การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ	จำนวน ๖ ครั้ง

๑. สัมมนาวิชาการประจำปี ๒๕๕๓ เรื่อง แนวทางการปฏิรูปประเทศไทย
ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง

๒. สัมมนาเรื่อง การปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง
ภาคเหนือ จังหวัดเชียงใหม่

๓. สัมมนาเรื่อง การปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดขอนแก่น

๔. สัมมนาเรื่อง การปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง
ภาคกลาง จังหวัดสุพรรณบุรี

๕. สัมมนาเรื่อง การปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง
ภาคตะวันออก จังหวัดตราด

๖. สัมมนาเรื่อง การปฏิรูปประเทศไทยท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลง
ภาคใต้ จังหวัดภูเก็ต

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

๔. คณะทำงานสื่อสารกับสังคม

การประชุม จำนวน ๑๐ ครั้ง

การสัมมนา/กิจกรรมรับฟังความคิดเห็นเวทีสาธารณะ จำนวน ๑ ครั้ง

- สัมมนาเรื่อง บทบาทของสภาที่ปรึกษาฯ กับสื่อมวลชน

ศึกษาดูงานในประเทศ -

ศึกษาดูงานต่างประเทศ -

ภาคผนวก

กิจกรรม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๕๓

ประชุมสภาที่ปรึกษา ครั้งที่ ๑ / ๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานสภาที่ปรึกษา ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ชั้น ๓ อาคารรวมหน่วยราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษา นายสมควร รวีรัช รองประธานคนที่ ๑ นางภรณ์ สีนุดพงษ์ รองประธานคนที่ ๒ ร่วมบันทึกเทปรายการ “หมายเหตุประเทศไทย” เรื่อง “ก้าวต่อไปของสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ” ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๖ มีนาคม ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นายสมควร รวีรัช รองประธานคนที่ ๑ นางภรณ์ สีนุดพงษ์ รองประธานคนที่ ๒ และสมาชิกสภาที่ปรึกษา พร้อมนางสาวเยาวลักษณ์ สุขวิวัฒน์พร รองเลขาธิการสภาที่ปรึกษา รักษาการเลขาธิการสภาที่ปรึกษา เข้าพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้บริหาร บมจ.มติชน โดยมี นายสมหมาย ปาโรจน์รัตน์ กรรมการผู้จัดการ บมจ.มติชน และคณะผู้บริหารให้การต้อนรับ ณ ห้องรับรองชั้น ๘ อาคารมติชน กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๕-๒๗ มีนาคม ๒๕๕๓

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดสัมมนาเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษา ชุดที่ ๓ โดยมี นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาฯ กล่าวเปิดการสัมมนา และสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมสัมมนาอย่างพร้อมเพรียงกัน ณ โรงแรมฮอลิเดย์ อินน์ รีสอร์ท รีเจนท์ บีช ชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาฯ นางภรณ์ ลินุตพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๒ และรองเลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ รักษาราชการแทนเลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ นำช่อดอกไม้มอบให้แด่ ดร.ประภา เหดระกุล ศรีนวลนัด บรรณาธิการผู้บริหารหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ เนื่องในโอกาสหนังสือพิมพ์เดลินิวส์ครบรอบ ๔๖ ปี ณ ที่ทำการหนังสือพิมพ์เดลินิวส์

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดการสัมมนาเรื่อง “ทางออกประเทศไทยจากภาวะวิกฤต” ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๓ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ อาคารรวมหน่วยราชการ (อาคารบี) ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๗ เมษายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อม นายสมควร รวีรัช รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๑ และนางภรณ์ ลีนุตพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๒ ได้แถลงถึงผลที่ได้จากการสัมมนาเรื่อง "ทางออกประเทศไทยจากภาวะวิกฤต" ณ ห้องแถลงข่าว ชั้น ๓ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ อาคารรวมหน่วยราชการ (อาคารบี) ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนางภรณ์ ลีนุตพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๒ พร้อมคณะ ได้เดินทางเพื่อยื่นข้อเสนอเกี่ยวกับทางออกประเทศไทยจากภาวะวิกฤต ต่อ นายวีระ มุสิกพงศ์ ประธานกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) ผ่านนายก่อแก้ว พิถุลทอง แกนนำ นปช. ณ เวทีปราศรัย สีแยกราชประสงค์ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นางภรณ์ ลีนุตพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๒ พร้อมคณะ เข้ายื่นหนังสือถึงนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ผ่านนายกอร์ปศักดิ์ สภาวสุ เลขาธิการนายกรัฐมนตรี เพื่อเรียกร้องฝ่ายรัฐบาลและฝ่าย นปช. เจรจาเพื่อหาข้อยุติที่เป็นประโยชน์กับประเทศไทย ณ กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ (ร.๑๑ รอ.) กรุงเทพฯ

วันที่ ๓ พฤษภาคม ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นางภรณ์ ลินุตพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๒ และ รองเลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ รักษาราชการแทนเลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ ร่วมมอบดอกไม้แสดงความยินดีกับ นายบวรศักดิ์ อุวรรณโณ เลขาธิการสถาบันพระปกเกล้า เนื่องในโอกาสย้ายที่ทำการแห่งใหม่ ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรวมหน่วยราชการ (อาคารบี) ชั้น ๕ ทางด้านทิศใต้ของอาคาร ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนางภรณ์ ลินุตพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๒ พร้อมสมาชิกสภาที่ปรึกษาฯ ร่วมแถลงข่าวต่อสื่อมวลชน สืบเนื่องมาจากแถลงการณ์ของนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เกี่ยวกับกระบวนการการปรองดองแห่งชาติ ๕ องค์ประกอบ เพื่อนำไปสู่ความปรองดองแห่งชาติและแก้ไขสถานการณ์ปัญหาความขัดแย้งในสังคมปัจจุบัน ณ ห้องแถลงข่าวสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ชั้น ๓ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรวมหน่วยราชการ (อาคารบี) ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมด้วย รองเลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ รักษาราชการแทนเลขาธิการสภาที่ปรึกษาฯ ร่วมแสดงความยินดีกับนายสุทธิพล ทวีชัยการ เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) เนื่องในโอกาสครบรอบ ๑๒ ปี กกต. ณ สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง อาคารศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรวมหน่วยราชการ (อาคารบี) ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมคณะ เข้าหารือเรื่องการประสานความร่วมมือระหว่างสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกับคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ และเรื่องอื่นๆ ณ ห้องประชุมเดซ สนิทวงศ์ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพลกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นำคณะผู้บริหารสภาที่ปรึกษาฯ เข้าพบ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เพื่อยื่นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการปรองดอง และแผนปฏิรูปประเทศไทย ตามนโยบายของรัฐบาล ณ ห้องสีม่วง ตึกไทยคู่ฟ้า ทำเนียบรัฐบาล กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๕๕๓

ดร.ปรเมธี วิมลศิริ รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ บรรยาย เรื่อง "ร่างทิศทางและยุทธศาสตร์ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑" ในคราวประชุมสภาที่ปรึกษาฯ ครั้งที่ ๗/๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๓ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรวมหน่วยราชการ (อาคารบี) ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

รายงานประจำปี ๒๕๕๓

สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

นายลิขิพย์ สังข์ภิรมย์ ประธานคณะกรรมการนักเรียน โรงเรียนบดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) พร้อมด้วยแทนนักเรียนเข้าคารวะมอบของที่ระลึก และเสนอโครงการจัดประชุมองค์กรเด็ก และเยาวชน เพื่อนำเสนอนโยบายปรองดองในมุมมองของเยาวชน ต่อนายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษา ณ ห้องประชุม ๓ ชั้น ๓ สำนักงานสภาที่ปรึกษา ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ อาคารรวมหน่วยราชการ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พร้อมด้วยนางภรณ์ ลีนุดพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษา คนที่ ๒ นำคณะสมาชิกสภาที่ปรึกษา และผู้บริหารสำนักงานสภาที่ปรึกษา ร่วมบันทึกเทปโทรทัศน์ถวายพระพร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๓ ณ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์ ถนนวิภาวดีรังสิต กรุงเทพฯ

วันที่ ๔ - ๘ กันยายน ๒๕๕๓

นายโอกาส เตพละกุล ประธานสภาที่ปรึกษา นางภรณ์ ลีนุดพงษ์ รองประธานสภาที่ปรึกษา นายจำเนียร จวงตระกูล สมาชิกสภาที่ปรึกษา และนายบุญส่ง ไขเกษ สมาชิกสภาที่ปรึกษา เข้าร่วมประชุม The ๒๑st Century Forum และเป็นองค์ปาฐกในหัวข้อเรื่อง Asia Social Dialogue and Role of Economic and Social Council โดย Mr. WANG Gang รองประธาน The National Committee of Chinese People's Political Consultative Conference (CPPCC) ณ กรุงปักกิ่ง สาธารณรัฐประชาชนจีน

กิจกรรมคณะทำงาน

คณะทำงานการเกษตร และสหกรณ์

วันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๓

จัดสัมมนาระดมความคิดเห็น (Focus Group) ด้านการเกษตร และสหกรณ์ เรื่อง “แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์” ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษา ศูนย์ราชการ เฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๕-๙ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานด้านการเกษตร และด้านสหกรณ์ ในเขตพื้นที่จังหวัดกระบี่ ตรัง และพัทลุง เพื่อรับทราบข้อมูลและข้อเท็จจริง ในด้านการเกษตรและสหกรณ์จากภูมิภาค และเป็นโอกาสเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่างๆ ได้รับทราบการดำเนินงานและมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อสนับสนุนข้อมูลต่อสภาที่ปรึกษา ณ เขตพื้นที่จังหวัดพัทลุง และจังหวัดตรัง

คณะทำงานอุตสาหกรรม และพาณิชย์กรรม

วันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๕๓

คณะทำงานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมร่วมกับคณะทำงานการแรงงานและสวัสดิการสังคม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เข้าพบนายมงคล สัตถิวิฑูร รองผู้ว่าราชการจังหวัดตาก เพื่อประชุมหารือร่วมกัน เรื่อง “การบริหารจัดการแรงงานในเขตเศรษฐกิจชายแดน” ณ ห้องประชุมตามสินมหาราช ชั้น ๕ ศาลากลางจังหวัดตาก

วันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๓

คณะทำงานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมร่วมกับคณะทำงานการแรงงานและสวัสดิการสังคม สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เดินทางไปยัง บริษัท ที.เค.การ์เมนต์ จำกัด เพื่อเข้าเยี่ยมชม “โครงการความร่วมมือเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีพศึกษา” สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งดำเนินการโดยวิทยาลัยการอาชีพแม่สอด จังหวัดตาก และบริษัท ที.เค.การ์เมนต์ จำกัด

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๓

คณะทำงานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม ร่วมกับคณะทำงานการแรงงานและสวัสดิการสังคม และคณะทำงานเกษตรและสหกรณ์ สภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดการประชุมสัมมนาเรื่อง “การแก้ไขปัญหาขาดแคลนแรงงานในภาคอุตสาหกรรมและการเกษตร โดยใช้ระบบการจ้างแรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องตามกฎหมาย” ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษา ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา (อาคารบี) ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการ และการท่องเที่ยว

วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓

รศ.ดร.โยนงค์ ทิมสุวรรณ ประธานคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว พร้อมด้วยคณะทำงานมอบของที่ระลึกแก่ คุณเอกราช เครื่องพนัด ผู้จัดการสวนผัก Hydroponics Kirk's Garden ในการดูงาน เรื่อง "ท่องเที่ยวไทย ใครช่วยใคร เพื่อใครอยู่รอด" ณ จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๓

คณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว สภาที่ปรึกษาฯ ร่วมกับ สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ จัดสัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่อง "ฟื้นฟูการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยว" ณ โรงแรมเชียงใหม่ออคิด จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓

จัดสัมมนาระดมความคิดเห็นเวทีสาธารณะ เรื่อง "ท่องเที่ยวไทย ใครช่วยใคร เพื่อไทยรอด" ณ ห้องแกรนด์บอลรูม ชั้น ๑ โรงแรมรามาคาร์ดินัล กรุงเทพฯ

คณะทำงานการแรงงาน และสวัสดิการสังคม

วันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๕๓

คณะทำงานการแรงงานและสวัสดิการสังคมร่วมกับคณะทำงานอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม สภาที่ปรึกษาฯ เดินทางไปยัง บริษัท ที.เค.การ์เมนท์ จำกัด เพื่อเข้าเยี่ยมชม “โครงการความร่วมมือเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนด้านอาชีวศึกษา” สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา” สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ซึ่งดำเนินการโดยวิทยาลัยการอาชีพแม่สอด จังหวัดตาก และบริษัท ที.เค.การ์เมนท์ จำกัด

วันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๓

จัดการประชุมสัมมนา เรื่อง “ความมั่นคงของกองทุนประกันสังคมหลัง พ.ศ. ๒๕๕๗” ณ โรงแรมบางกอกพาเลส กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๕๓

จัดการประชุมสัมมนา เรื่อง “การสร้างโอกาสการมีงานทำของผู้สูงอายุ” ณ โรงแรมบางกอกพาเลส กรุงเทพฯ

คณะทำงานการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

วันที่ ๒๒ มิถุนายน

คณะทำงานการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับคณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร คณะทำงานการเกษตรและสหกรณ์ และคณะทำงานเศรษฐกิจภาคบริการและการท่องเที่ยว สภาที่ปรึกษาจัดสัมมนาระดับ Focus Group เรื่อง “กระบวนการสร้างนโยบายสาธารณะ” ณ ห้องประชุมจามจุรี ชั้น ๑ โรงแรมทีเค พาเลซ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๙-๑๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงาน เรื่อง “ความโดดเด่นของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่กลุ่มป่าแก่งกระจานและในพื้นที่ใกล้เคียง” ณ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วันที่ ๒๑-๒๒ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงาน เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ด้านผลกระทบต่อทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง” ณ หาดแสงจันทร์ ตำบลปากน้ำใหม่ อำเภอเมือง จังหวัดระยอง

คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

วันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๓

เข้าพบ นายนิพิฏฐ์ อินทรสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อหารือในประเด็นการขับเคลื่อนแผนปรองดองแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศไทยโดยใช้มิติวัฒนธรรม ณ กระทรวงวัฒนธรรม เขตบางพลัด กรุงเทพฯ

วันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๓

จัดการสัมมนา เรื่อง "การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เพื่อสังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน" ณ ห้องแมจิก ๒ ชั้น ๒ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ ถนนวิภาวดีรังสิต เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๐ กันยายน ๒๕๕๓

กระทรวงวัฒนธรรม ร่วมกับ คณะทำงานการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สภาที่ปรึกษาฯ จัดการสัมมนารับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เรื่อง "การปรองดองแห่งชาติ และการปฏิรูปประเทศโดยใช้มิติวัฒนธรรม" ณ ห้อง-คีนส์ปาร์ค ๓ โรงแรมอิมพีเรียลคีนส์ปาร์ค ถนนสุขุมวิท ๒๒ เขตคลองเตย กรุงเทพฯ

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภค

วันที่ ๒๓ สิงหาคม ๒๕๕๓

จัดสัมมนาระดมความคิดเห็น เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภคในระดับพื้นที่” จังหวัด- เชียงราย ณ โรงแรมเวียงอินทร์ จังหวัดเชียงราย

วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๓

จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภคในระดับพื้นที่” จังหวัดอุบลราชธานี ณ ห้องบอลรูม โรงแรมลายทอง จังหวัดอุบลราชธานี

วันที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๕๓

จัดสัมมนา เรื่อง “การพัฒนาคุณภาพชีวิต สาธารณสุข และคุ้มครองผู้บริโภคในระดับพื้นที่” ณ ห้องทองกวาว โรงแรม ที เค พาเลส ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร

วันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓

คณะทำงานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สารสนเทศ และการสื่อสาร ร่วมกับคณะทำงานการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สภาที่ปรึกษาฯ จัดสัมมนาระดับ Focus Group เรื่อง “วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีพลังงานทางเลือกที่เหมาะสมสำหรับประเทศไทยในอนาคต ศึกษากรณี นิวเคลียร์” ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๕-๗ สิงหาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงาน เรื่อง “เทคโนโลยีระบบสัญญาณเตือนภัยจากภัยพิบัติ” ณ ศูนย์ อปพร.อบต.บางม่วง บ้านน้ำเค็ม ตำบลบางม่วง จังหวัดพังงา

วันที่ ๑๒-๑๔ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงาน เรื่อง “เทคโนโลยีระบบสัญญาณเตือนภัยจากภัยพิบัติ” ณ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

คณะทำงานการกีฬา และนันทนาการ

วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ตรวจเยี่ยมและให้กำลังใจนักกีฬายกน้ำหนักชุดยูธโอลิมปิก เกมส์และเอเชียนเกมส์ ณ ศูนย์ฝึกกีฬายกน้ำหนัก กองพันพัฒนาที่ ๓ อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่

วันที่ ๗ กันยายน ๒๕๕๓

จัดการสัมมนา เรื่อง "น้ำใจนักกีฬาเยาวชนสังคมและเศรษฐกิจ" ณ โรงแรมเรดิสัน ถนนพระราม ๙ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๕-๒๗ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานด้านกีฬาเพื่อรับทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับระบบการบริหารจัดการองค์กรกีฬาในระดับจังหวัด โดยมี นายวิทยา คุณปลื้ม นายกสมาคมกีฬา จังหวัดชลบุรี และประธานสโมสรฟุตบอลชลบุรี เอฟซี ให้การต้อนรับ ณ สโมสรฟุตบอลชลบุรี เอฟซี

คณะทำงานด้านการยุติธรรม สิทธิมนุษยชน และธรรมาภิบาล

วันที่ ๗ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานโครงการศึกษา เรื่อง “กระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด” ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนชาย บ้านกาญจนาภิเษก อำเภอศาลายา จังหวัดนครปฐม

วันที่ ๒๗-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงาน เรื่องกระบวนการยุติธรรมสำหรับเด็กและเยาวชนที่ต้องหาว่ากระทำความผิด โดยได้เข้าพบปะแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิดถึงปัญหาต่างๆ ที่ทำให้เด็กกระทำความผิด ณ สถานพินิจจังหวัดภูเก็ต

วันที่ ๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานที่ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปราณี เพื่อรับฟังปัญหาในด้านต่างๆ พร้อมทั้งร่วมพูดคุยกับเด็กและเยาวชนที่เข้ารับการอบรมเพื่อรับทราบถึงปัญหาของเด็กและเยาวชน ณ ศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชนหญิง บ้านปราณี จังหวัดนครปฐม

คณะทำงานการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และสนับสนุน เครือข่าย

วันที่ ๑๒ กรกฎาคม ๒๕๕๓

คณะทำงานการมีส่วนร่วม การกระจายอำนาจ และสนับสนุนเครือข่าย สภาที่ปรึกษาฯ ร่วมกับ สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง (สทย.) และองค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จัดโครงการสัมมนาส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อสร้างความปรองดองโดยเสนอแนวทางแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ณ ห้องศรีจันทร์ โรงแรมเจริญธานี จังหวัดขอนแก่น

วันที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๓

จัดประชุม เรื่อง การดำเนินงานโครงข่ายความร่วมมือกับสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

คณะทำงานโครงสร้างพื้นฐาน คมนาคม และพลังงาน

วันที่ ๒๘-๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานโครงการศึกษา เรื่อง "การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย" เพื่อศึกษาสภาพพื้นที่จริงและรับฟังการบรรยายสรุปเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนต้นแบบเศรษฐกิจพอเพียงด้วยวงจรพลังงานทดแทน ณ เขื่อนสิรินธร อำเภอสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

วันที่ ๒๑-๒๔ สิงหาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานโครงการศึกษา เรื่อง "การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัย" โดยได้ศึกษาดูงานโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยและการตั้งถิ่นฐานในชนบท ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง หมู่บ้านช่วงกอม ตำบลแจ้ซ้อน อำเภอเมืองปาน จังหวัดลำปาง

คณะกรรมการเศรษฐกิจมหภาค การเงิน การคลัง

วันที่ ๘-๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานรับฟังความคิดเห็น “โครงการการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-ลาว” โดยมี นายสาโรช แสงอรุณ รองผู้ว่าราชการจังหวัดหนองคาย ให้การต้อนรับ ณ ศาลากลางจังหวัดหนองคาย

วันที่ ๖ กันยายน ๒๕๕๓

จัดประชุมสัมมนากลุ่มย่อย (Focus Group) เรื่อง “ยุทธศาสตร์หุ้นส่วนเศรษฐกิจเพื่อนบ้านไทย-ลาว” ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ชั้น ๓ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา (อาคารบี) ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๓-๑๕ กันยายน ๒๕๕๓

ศึกษาดูงานเรื่อง “แนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมมาบตาพุดอย่างยั่งยืน” เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาพื้นที่อุตสาหกรรมมาบตาพุดและบริเวณโดยรอบอย่างยั่งยืน ทั้งในภาคการเกษตร การประมง การอุตสาหกรรม การบริการ logistics และภาคแรงงาน และให้ทราบถึงรากเหง้าของสภาปัญหา ทั้งในทางเศรษฐกิจ สังคม และชุมชนวิถี พร้อมกับศึกษาแนวทางแก้ปัญหาที่สามารถให้ทุกภาคส่วนอยู่ร่วมกันได้อย่างเกื้อกูล ณ นิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด จังหวัดระยอง

คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๓

ประชุมคณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษา ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ ณ ห้องประชุม สำนักงานสภาที่ปรึกษา อาคารศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๓ กันยายน ๒๕๕๓

ประชุมนัดพิเศษ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ กรณีการปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ โดยเชิญหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ณ ห้องประชุม สำนักงานสภาที่ปรึกษาอาคารศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๓

คณะทำงานกิจการสภาที่ปรึกษา จัดสัมมนา เรื่อง "การปรับปรุงการบริหารจัดการและการบริการระบบขนส่งมวลชนกรุงเทพ" ณ ห้องประชุม ๑ สำนักงานสภาที่ปรึกษาอาคารศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ

คณะทำงานสื่อสารกับสังคม

วันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๓

คณะทำงานสื่อสารกับสังคม สภาที่ปรึกษาฯ จัดสัมมนา เรื่อง “บทบาทของสภาที่ปรึกษาฯ กับสื่อมวลชน” ณ ห้องประชุม ๑ ชั้น ๓ สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

กิจกรรมสำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

วันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๒

ข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ เข้าเยี่ยมชมตรวจความเรียบร้อยศูนย์ราชการก่อนการย้ายเข้ามาประจำการ ณ อาคารบี ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๒

ข้าราชการสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ เข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ณ ทำเนียบรัฐบาล

วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๕๒

ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ร่วมถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน ณ บริเวณโถงหน้าห้องประชุมสภาที่ปรึกษาฯ ชั้น ๓ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๕๒

นางสาวเยาวลักษณ์ สุขวิวัฒน์พร รองเลขาธิการ
รักษาราชการแทนเลขาธิการสภาที่ปรึกษา ถวายพานพุ่ม
หน้าพระบรมฉายาลักษณ์ บริเวณลานพิธีอาคารรวม
หน่วยราชการ ณ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา
ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๘ ธันวาคม ๒๕๕๒

นางสาวเยาวลักษณ์ สุขวิวัฒน์พร รองเลขาธิการสภา
ที่ปรึกษา รักษาการแทนเลขาธิการสภาที่ปรึกษา
นำเสนอหัวข้อ "บทบาทของสภาที่ปรึกษา ในการส่งเสริม
การมีส่วนร่วมของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย"
ในการสัมมนาวิชาการองค์การตามรัฐธรรมนูญประจำปี
๒๕๕๒ ว่าด้วย "สิทธิ เสรีภาพ ประชาธิปไตย และ
ธรรมาภิบาล" ณ ห้องประชุมสำนักงานคณะกรรมการ
การเลือกตั้ง ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ
กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๓ - ๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๒

สัมมนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานสภาที่ปรึกษา เพื่อพัฒนาการสื่อสารภายในและเสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร ณ โรงแรมเจ้าหลาวทองแสงบีช จังหวัดจันทบุรี

วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๕๓

นางสาวเยาวลักษณ์ สุขวิวัฒน์พร รองเลขาธิการสภาที่ปรึกษา รักษาราชการแทนเลขาธิการสภาที่ปรึกษา ร่วมงานพิธีเปิดที่ทำการใหม่สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน ณ อาคาร ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๕๓

สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จัดพิธีมอบวุฒิบัตรผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร เทคนิคการนำเสนออย่างมีประสิทธิภาพ รุ่น ๑ และรุ่น ๒ ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ อาคารรวม หน่วยราชการ ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษาฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

วันที่ ๒๘ เมษายน ๒๕๕๓

จัดประชุมสัมมนาโครงการ เรื่อง "การพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสภาที่ปรึกษาฯ" ณ ห้องประชุมสำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ศูนย์ราชการ เฉลิมพระเกียรติฯ ถนนแจ้งวัฒนะ กรุงเทพฯ

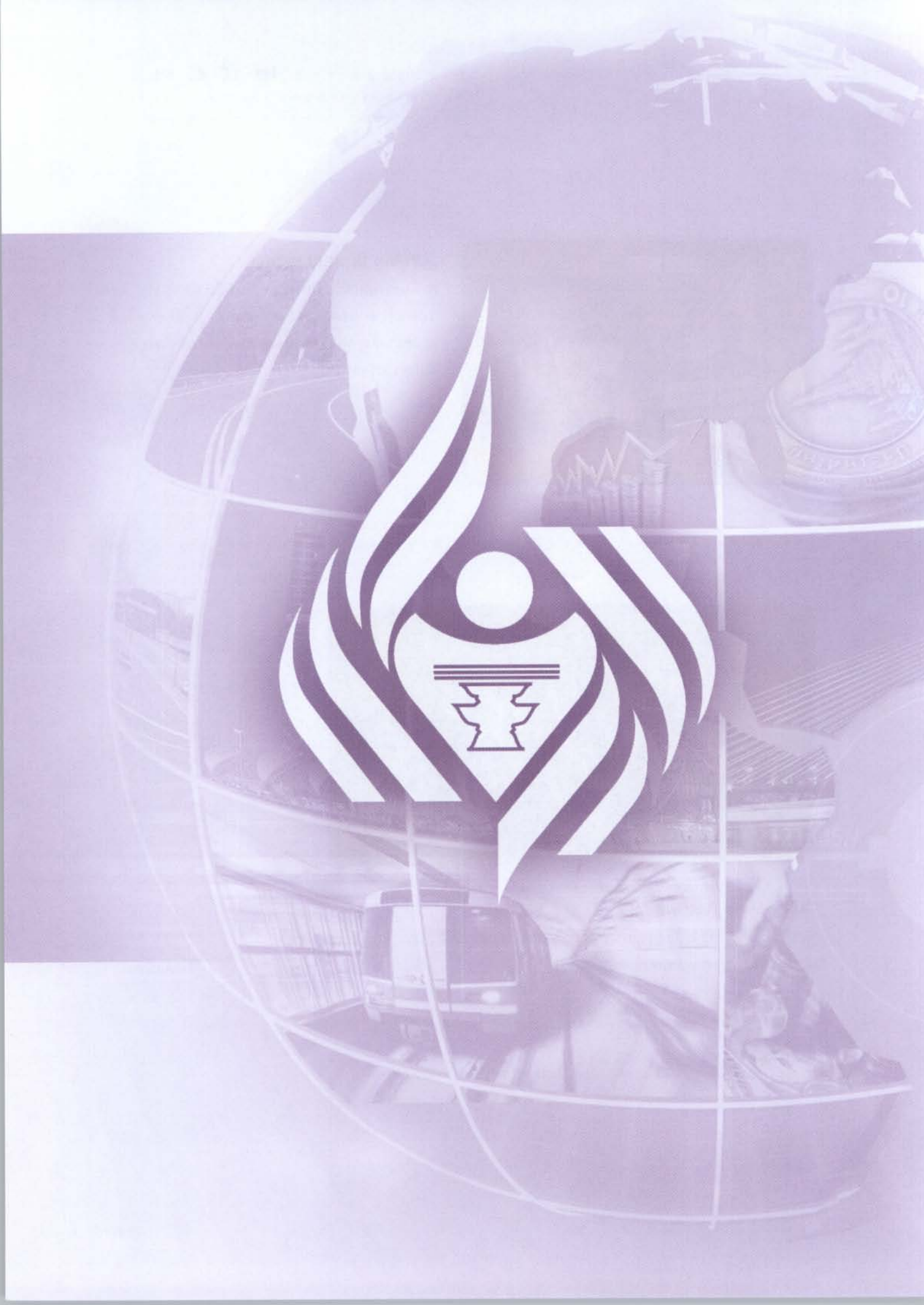
วันที่ ๒๖ มิถุนายน ๒๕๕๓

สำนักงานสภาที่ปรึกษาฯ ร่วมพิธีเปิดการแข่งขันกีฬา
สัมพันธ์องค์กรตามรัฐธรรมนูญ ๗ องค์กร ครั้งที่ ๑
ณ สนามกีฬาศูนย์เยาวชนกรุงเทพมหานคร (ไทย-ญี่ปุ่น)
ดินแดง กรุงเทพฯ

วันที่ ๑๐-๑๒ ก.ย. ๒๕๕๓

จัดการสัมมนาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๓ ของสำนักงานสภาที่ปรึกษา
ณ โรงแรมภูริมาศ บีช แอนด์ สปา ระยอง

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษาทิตติมศักดิ์

นายโอกาส เตพละกุล

นายสมควร รวีรัช

นางภรณ์ ลีนุตพงษ์

ประธานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๑

รองประธานสภาที่ปรึกษาฯ คนที่ ๒

คณะทำงานสื่อสารกับสังคม

ที่ปรึกษา

นางสาวเยาวลักษณ์ สุขวิวัฒน์พร เลขาธิการสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

บรรณาธิการ

คณะทำงานจัดทำรายงานประจำปี ๒๕๕๓

ติดต่อข้อมูล

กลุ่มงานประชาสัมพันธ์ สำนักงานสภาที่ปรึกษาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๒-๓

ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

โทร. ๐-๒๑๔๑-๓๓๓๓ โทรสาร ๐-๒๑๔๓-๙๗๐๗-๘

www.nesac.go.th E-mail : nesac_pr@yahoo.com

พิมพ์ที่

สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา สี่แยกช้างฮี ถนนสามเสน เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

OFFICE OF THE NATIONAL ECONOMIC AND SOCIAL ADVISORY COUNCIL

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐

เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๓ อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๒ - ๓ ถนนแจ้งวัฒนะ

แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๓๓๓๓ โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๙๗๐๗-๘

www.nesac.go.th E-mail : nesac_pr@yahoo.com